

स्थानिय तहहरूको वस्तुगत विवरण (Profile of Local levels)

उदयपुर, २०७४

प्रकाशक

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

तथ्याङ्क कार्यालय उदयपुर

(उदयपुर, खोटाङ्ग)

फोन नं.:- ०३५-४२०१०९

फ्याक्स नं. :- ०३५-४२०१०९

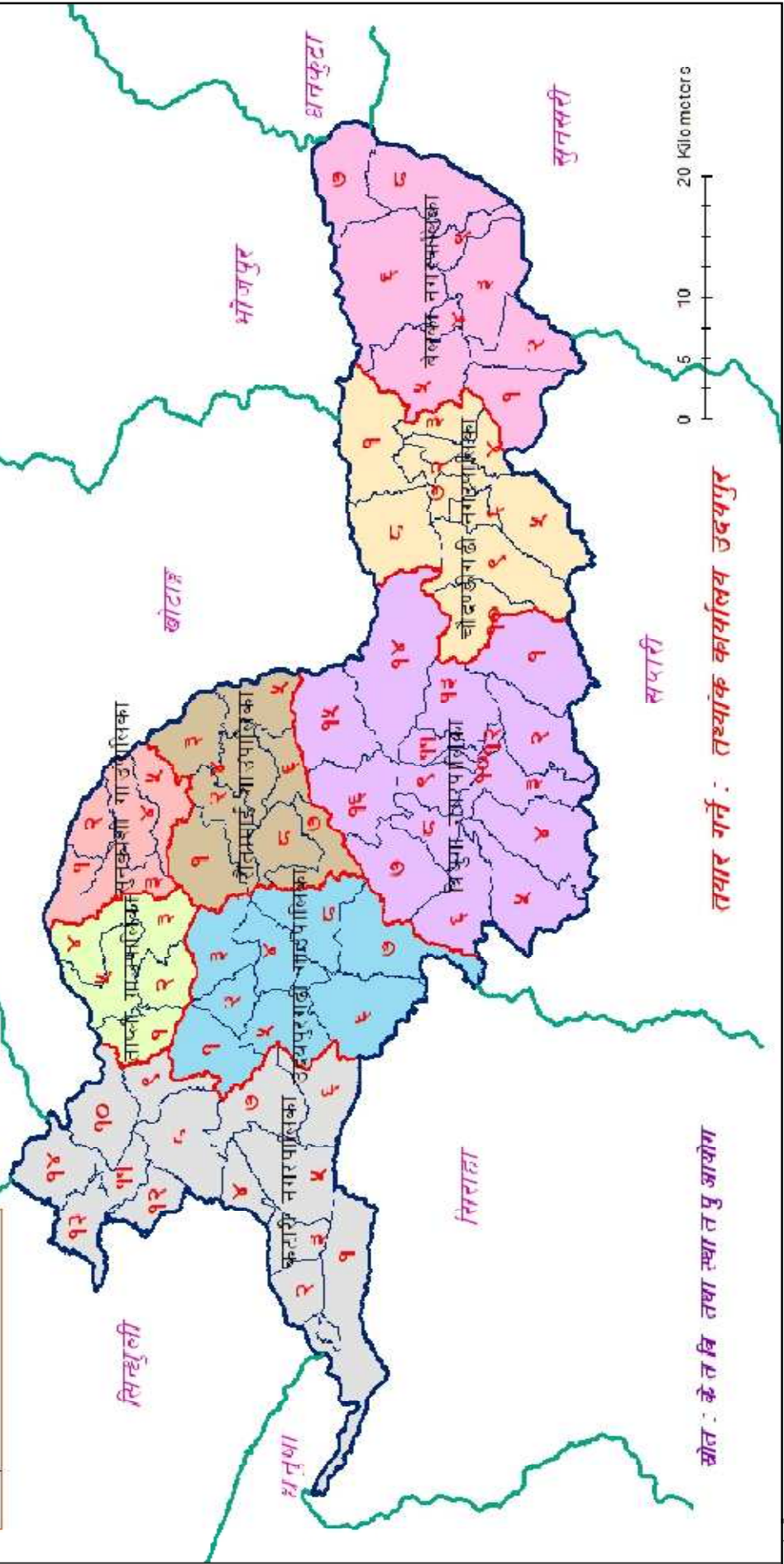
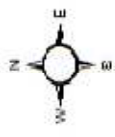
इमेल ठेगाना :- sodayapur@gmail.com

उदयपुर जिल्लाको गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको वडागत नक्सा

Legend

- District Boundary selection
- District Boundary
- palka Boundary
- ward

तयार गर्ने : तथ्यांक कार्यालय उदयपुर

स्रोत : के त वि तथा स्था त पु आयोग

स्थानिय तहहुरूको वस्तुगत विवरण (Profile of Local Levels)

उदयपुर, २०७४

k:t s s f g f d || :y f l g o t x x ? s f j : t u t l j j / 0 f , p b o k /

प्रकाशक : तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर (उदयपुर, खोटाङ)

फोन नं. ०३५- ४२०१०९

Email :- soudayapur@gmail.com

प्रकाशन मिति : २०७४, असार

संस्करण :

प्रथम : २०७३/७४

सम्पादक : शिवनारायण महतो

लेखक : खगेन्द्र कार्की , हरि शंकर महतो

तथ्यांक संकलन : दुर्ग बहादुर थापा, अमित कर्ण, राम कुमार राउत

मुद्रण तथा कम्प्यूटर : न्यू पशुपति छापाखाना, गाईघाट, उदयपुर

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

प.सं. :- २०६३/६४
ब.सं. :- ४४२९

मिति :- २०६४/१२/३०

शुभ-कामना

राष्ट्रिय जनगणना २०६८, कृषि गणना २०६८ र विभिन्न कार्यालयहरूको विवरण समेटेर तथ्यांक कार्यालय उदयपुरले प्रकाशन गर्न लागेको 'स्थानिय तहहरूको वस्तुगत विवरण २०७४' नामक पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेकामा शुभकामना दिन पाउदा अत्यन्त खुशी लागेको छ।

स्थानिय तह पुनःसंरचना आयोगको प्रतिवेदन, २०७३ अनुसार उदयपुर जिल्लामा भएका आठ ओटै गाउँपालिका र नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, जनसांख्यिक विवरणहरू समेटेर प्रकाशन गरिने यस स्थानिय तहहरूको वस्तुगत विवरणले यस जिल्लाको विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाको कृषि, उद्योग, व्यापार, यातायात, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायत समग्र सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापनको माध्यमबाट जिल्लाको समग्र वस्तुस्थिति तथा वास्तविक रूपमा सुशासनको अवस्था मापन गर्न प्रस्तुत पुस्तकले सहयोग पुर्याउनेछ भन्ने आशा एवं विश्वास लिएको छ।

अन्त्यमा, पुस्तक प्रकाशनको सफलताको कामना गर्दै यस पुस्तकले जिल्लाका सम्पूर्ण गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको समग्र अवस्थाको सबल र निर्बल पक्षहरूको मूल्यांकन गर्दै अगामी मार्गदर्शकको काम गर्न सफल रहोस भन्ने कामना गर्दै प्रकाशनको निरन्तरताको समेत कामना गर्दछु।

धन्यवाद !

कालीप्रसाद पराजुली
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय
गाईघोस्ट, उदयपुर

१ नं. प्रदेश, नेपाल

प.सं.: विविध ०७३/७४

च.नं.

विषय :- शुभ-कामना ।

तथ्याङ्क कार्यालय उदयपुरले स्थानीय तहको पूर्णसंरचना पश्चात हालैको नयाँ संरचना अनुसारको तथ्याङ्कहरू संकलन गरेर “स्थानीय तहहरूको बस्तुगत विवरण २०७४” प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुसी लागेकोछ ।

आफ्नो वार्षिक तथा नियमित कार्यतालिकका भित्र समावेश विभिन्न बुलेटिन तथा बस्तुगत विवरणहरू प्रकाशन गर्दै आईरहेको भएता पनि यस पटक प्रकाशन हुने बस्तुगत विवरणले उदयपुर जिल्लाको नयाँ संरचना अनुसार गाउँपालिका र नगरपालिकाको नयाँ वडा विभाजन, क्षेत्रफल, जनसंख्या, भौगोलिक अवस्थिति, राजनीतिक तथा प्रशासनिक अवस्था, शिक्षा, स्वास्थ्यको अवस्था, बनक्षेत्र, कृषि पशु, सिंचाई सुविधाको उपलब्धता, वडा अनुसारको जनघनत्व, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू, व्यापारिक क्षेत्रहरू, खुला क्षेत्र, उद्योग, बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रहरूको संख्या, पार्क तथा उद्यान, खेलकूद मैदान आदि समेटिएको बस्तुगत विवरण २०७४ ले जिल्लाको विभिन्न क्षेत्रहरूको विषयमा सरोकार राख्ने जो कोही को लागि पनि यो पुस्तिका उपयोगी सावित हुनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएकोछु । साथै गाउँपालिका र नगरपालिकामा हालै प्राप्त बजेटहरूको सहभागितामूलक ढंगबाट न्यायोचित वितरणको लागि समेत यस पुस्तिकामा भएका तथ्याङ्कलाई आधारमानी बजेट तर्जुमा गर्दा सबैखाले सम्भावनाका क्षेत्र, वर्ग, तथा समुदायहरूलाई समेटन यसले मद्दत गर्नेछ ।

अन्त्यमा, सही समय र अवस्थामा यस बस्तुगत विवरण प्रकाशन गरी समग्र जिल्लाको सम्भावना र अवसरहरूको पहिचान गरी जिल्लालाई विकास निर्माणको क्षेत्रमा योजनाबद्ध ढंगबाट अघि बढाउन तथ्याङ्कीय रुपबाट यस पुस्तिका मार्फत मद्दत पुऱ्याउने प्रयास गरेकोमा तथ्याङ्क कार्यालय उदयपुरलाई विशेष धन्यवाद दिँदै आगामी दिनहरूमा समेत अझ प्रभावकारी रुपमा आफ्ना गतिविधीहरूलाई अगाडी बढाउँदै यस किसिमका प्रकाशनहरूको निरन्तरताको अपेक्षा समेत राख्दै प्रकाशन कार्यमा संलग्न सबैलाई धन्यवाद दिँदै तथ्याङ्क कार्यालयका अभियानहरूप्रति सफलताको शुभ-कामना व्यक्त गर्दछु ।

मिति २०७४/०३/२२

~~गणेश प्रसाद दाहाल~~
स्थानीय विकास अधिकारी
गणेश प्रसाद दाहाल
स्थानीय विकास अधिकारी
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, उदयपुर

दुई शब्द

प्रभावकारी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित क्षेत्रको वस्तुस्थिति तथ्याङ्कको आवश्यकता पर्दछ । तथ्याङ्क एवं सूचना कुनैपनि विकास गतिविधि लागी आधारभूत स्तम्भ हो । सूचना सधैं तथ्यमा आधारित हुनुपर्छ । तथ्याङ्कले भरपर्दो बनाउने भएकोले यसको आधारबाट योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन बनाउन मिल्दछ । हाम्रो देशमा क्षेत्रगत तथ्याङ्क एवं सूचना विषयगत निकायले संकलन विश्लेषण गरी प्रयोगमा ल्याएपनि राज्यलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत र समष्टिगत केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशन गर्दै आएको छ र यसैलाई आधिकारिक मानिन्छ ।

भल्किने
सञ्चालनका
सूचनालाई
यथार्थपरक
तथा
तथ्याङ्क भने

केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागका साथै अन्य तथ्याङ्क उत्पादन गर्ने निकायहरूका विभिन्न प्रकारका तथ्याङ्क छरिएर रहेका आंकडाहरूलाई एकीकृत रूपमा सरल ढंगले प्रस्तुत गरिएको हुँदा जिल्लास्थित तथ्याङ्क प्रयोगकर्ता (data users) हरूका लागी यो प्रकाशन अत्यन्त उपयोगी हुने अपेक्षा लिएको छ । प्रस्तुत पुस्तकमा राष्ट्रिय जनगणना २०६८, कृषि गणना २०६८ र विभिन्न कार्यालयहरूबाट प्राप्त विवरणहरू समेटिएको छ ।

स्थानिय तह पुनःसंरचना आयोगको प्रतिवेदन, २०७३ अनुसार उदयपुर जिल्लामा भएका आठ ओटै स्थानिय तहहरूको आर्थिक, सामाजिक, जनसांख्यिक विवरणहरू समेटेर गरिएको यस प्रकाशनले यस जिल्लाको विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाको कृषि, उद्योग, व्यापार, यातायात, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायत समग्र सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापनको माध्यमबाट जिल्लाको समग्र वस्तुस्थिति तथा वास्तविक रूपमा सुशासनको अवस्था मापन गर्न र तथ्यमा आधारित योजना तर्जुमा गर्न सघाउ पुर्याउनेछ भन्ने आशा एवं विश्वास लिएको छ ।

यसमा हुन सक्ने सम्भावित कमी कमजोरी तथा गल्तीलाई औंल्याई यसलाई सुधार गर्ने कार्यमा सहायता गरिदिनु हुनका साथै अमूल्य सुझाव र सल्लाहको लागि सम्पूर्ण पाठक वर्गहरूलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

अन्त्यमा, यो पुस्तक तयार गर्न विभिन्न कार्यालयबाट तथ्याङ्क उपलब्ध गराई सहयोग गर्नेमा आभार प्रकट गर्दै उक्त तथ्याङ्क संकलन गरी सहयोग गर्नु हुने यस कार्यालयका कर्मचारीहरू दुर्ग बहादुर थापा, हरिशंकर महतो, अमित कर्ण र राम कुमार राउतलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । साथै यस पुस्तकको डिजाइन तथा प्रकाशन गरी सहयोग गर्नु हुने पशुपति छापाखानाका सम्पूर्ण टीम प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद !

मिति :- २०७४/०३/३०

शिवनारायण महतो
तथ्यांक अधिकृत
तथ्यांक कार्यालय, उदयपुर

विषय सूची

सि.नं.	विवरण	पेज नं.
खण्ड १ जिल्लाको परिचय		१-३०
१.	भौगोलिक अवस्थिति र राजनीतिक सिमाना	१
२.	भुक्षेत्र, भूक्षय, भुउपयोग, जलभण्डार तथा वन	२
३.	प्रमुख पर्यटकीय, ऐतिहासिक तथा अन्य स्थानहरू	४
४.	शहरीकरण तथा बस्ती विकासको स्वरूप	५
५.	जनसंख्याका बिभिन्न पक्षहरू	५
६.	पारिवारिक विवरण	११
७.	बसाईसराई सम्बन्धि विवरण	१३
८.	प्रजनन संबन्धि बिबरण	१४
९.	आर्थिक रुपमा अक्सर सक्रियहरूको औद्योगिक बर्गिकरण अनुसार रोजगारी (१० बर्ष वा माथि)	१५
१०.	जिल्लाको धर्म अनुसारको जनसंख्या	१५
११.	प्रमुख मातृभाषा	१६
१२.	जातजाति अनुसारको जनसंख्या	१६
१३.	गरीबि	१८
१४.	अपाङ्गता सम्बन्धी तथ्याङ्क	१९
१५.	कृषिगणना २०६८ बाट प्राप्त जिल्लाको सक्षिप्त बिबरण	१९
१६.	उदयपुर जिल्ला दुध, मासु तथा अन्डा उत्पादन सम्बन्धि विवरण	२१
१७.	सामुदायिक वन	२१
१८.	जिल्लाको श्रेणी	२२
१९.	साक्षरताको स्थिति	२२
२०.	स्वास्थ्य	२४
२१.	पँडिजकरण विवरण(व्यक्तिगत घटना दर्ता)आ.व.२०७२/०७३	२५
२२.	उदयपुर जिल्लाका संचार माध्यमको संख्यात्मक विवरण	२५
२३.	भुकम्प प्रभावित घरपरिवार संख्या	२५
२४.	विद्युत	२५
२५.	सहकारी संघ/संस्थाको प्रकार	२५
२६.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	२६
२७.	सरकारी कार्यालयहरूको आ.व. २०७३/७४ बैशाख मसान्तसम्म को जम्मा खर्च तथा राजश्व	२६
२८.	मु.अ.कर तथा स्थाई लेखा नम्बर दर्ता सम्बन्धी विवरण	२७
२९.	मोवाइल, टेलिफोन तथा इन्टरनेट सम्बन्धि बिबरण	२७
३०.	अपराध तथ्यांक	२८
३१.	न्यायिक तथ्याङ्क	२८
३२.	रियल स्टेट (घर जग्गा कारोबार) सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७३/७४)	२८
३३.	आ.व. २०७३/७४ को फाल्गुणसम्मको घटना दर्ता अभिलेख सम्बन्धि विवरण	२९
३४.	आ.व. २०७३/७४ नागरिकता वितरण, राहदानी,संघ संस्था दर्ता नविकरण र मुद्दा दर्ता तथा फर्छ्यौट सम्बन्धि विवरण	२९
३५.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	३०
खण्ड २ बेलका नगरपालिका		३१-५२
१.	पृष्ठमूभी :	३२
२.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	३६
३.	जनसांख्यिक विवरण	३७
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	३८
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	३९
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	४०
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	४१
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	४१
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	४२
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	४३
११.	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	४३
१२.	आपाडता सम्बन्धि विवरण	४४

१३.	परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुविधा संबन्धि विवरण	४४
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	४५
१५.	वन सम्बन्धि तथ्यांक	४६
१६.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	४८
१७.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	४९
१८.	सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण	४९
१९.	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	४९
२०.	गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण	५०
२१.	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	५०
२२.	गरीबीको अवस्था	५०
२३.	सडक यातायात सम्बन्धि विवरण	५१
२४.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	५१
२५.	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	५१
२६.	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	५१

खण्ड ३ चौदण्डीगढी नगरपालिका

५२-७२

१.	पृष्ठमूभी :	५३
२.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	५६
३.	जनसांख्यिक विवरण	५७
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	५८
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	५९
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	६०
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	६१
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	६१
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	६१
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	६२
११.	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	६२
१२.	आपाडता सम्बन्धि विवरण	६३
१३.	परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुविधा संबन्धि विवरण	६३
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	६३
१५.	वन सम्बन्धि तथ्यांक	६४
१६.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	६६
१७.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	६८
१८.	सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण	६८
१९.	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	६९
२०.	गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण	६९
२१.	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	७०
२२.	गरीबीको अवस्था	७०
२३.	सडक यातायात सम्बन्धि विवरण	७१
२४.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	७१
२५.	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	७१
२६.	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	७१

खण्ड ४ त्रियुगा नगरपालिका

७२-८८

१.	पृष्ठमूभी :	७३
२.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	७६
३.	जनसांख्यिक विवरण	७८
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	७८
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	८०
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	८१
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	८२
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	८२
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	८३
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	८४

११.	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	८४
१२.	आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण	८४
१३.	परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण	८४
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	८५
१५.	वन सम्बन्धि तथ्यांक	८६
१६.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	८५
१७.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	८२
१८.	पिको/लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी विवरण	८२
१९.	सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण	८३
२०.	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	८३
२१.	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	८४
२२.	गरीबीको अवस्था	८६
२३.	सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण	८६
२४.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	८६
२५.	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	८७
२६.	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	८७

खण्ड ५ कटारी नगरपालिका

८५-१२२

१.	पृष्ठमूभी :	१००
२.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	१०४
३.	जनसांख्यिक विवरण	१०५
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	१०६
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	१०७
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	१०८
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	१०९
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१०९
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	११०
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	१११
११.	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	१११
१२.	आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण	११२
१३.	परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण	११२
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	११२
१५.	वन सम्बन्धि तथ्यांक	११४
१६.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	११६
१७.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	११७
१८.	पिको/लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी विवरण	११८
१९.	सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण	११८
२०.	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	११९
२१.	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	११९
२२.	गरीबीको अवस्था	१२०
२३.	सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण	१२१
२४.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	१२१
२५.	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	१२१
२६.	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	१२२

खण्ड ६ उदयपुरगढी गाउँपालिका

१२३-४०

१.	पृष्ठमूभी :	१२४
२.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	१२७
३.	जनसांख्यिक विवरण	१२८
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	१२८
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	१२९
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	१३०
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	१३१
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१३१
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१३१
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	१३२

११	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	१३३
१२	आपाडता सम्बन्धि विवरण	१३३
१३	परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण	१३३
१४	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	१३४
१५	वन सम्बन्धि तथ्यांक	१३५
१६	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	१३६
१७	मतदाता सम्बन्धि विवरण	१३७
१८	पिको/लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी विवरण	१३८
१९	सुरक्षा निकाय	१३८
२०	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१३८
२१	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	१३९
२२	गरीबीको अवस्था	१३९
२३	सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण	१४०
२४	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	१४०
२५	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	१४०
२६	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	१४०

खण्ड ७ ताप्ली गाउँपालिका

१४१-१५८

१.	पृष्ठमूभी :	१४२
२	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	१४५
३	जनसांख्यिक विवरण	१४६
४	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	१४६
५	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	१४७
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	१४७
७	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	१४८
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१४९
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१४९
१०	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	१५१
११	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	१५१
१२	आपाडता सम्बन्धि विवरण	१५१
१३	परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण	१५१
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	१५२
१५.	वन सम्बन्धी तथ्याङ्क	१५३
१६	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	१५४
१७	मतदाता सम्बन्धि विवरण	१५५
१९	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१५५
१८.	पिको/लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी विवरण	१५५
१९.	सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण	१५५
२०.	सिंचाइको श्रोत सम्बन्धी विवरण	१५५
२१.	गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण	१५६
२२	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	१५७
२३	गरीबीको अवस्था	१५७
२४	सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण	१५७
२५	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	१५८
२६	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	१५८
२७	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	१५८

खण्ड ८ रौतामाई गाउँपालिका

१५९-१७७

१.	पृष्ठमूभी :	१६०
२.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण	१६३
३.	जनसांख्यिक विवरण	१६४
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	१६४
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	१६५
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	१६६
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	१६७
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१६७

९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१६७
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	१६८
११.	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	१६८
१२.	आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण	१६८
१३.	परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण	१६८
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	१७०
१५.	वन सम्बन्धी तथ्याङ्क	१७१
१६.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	१७२
१७.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	१७३
१८.	पिको/लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी विवरण	१७४
१९.	सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण	१७४
२०.	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१७४
२१.	गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण	१७५
२२.	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	१७५
२३.	गरीबीको अवस्था	१७६
२४.	सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण	१७६
२५.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	१७६
२६.	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	१७७
२७.	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	१७७

खण्ड ८ सुनकोशी गाउँपालिका

१७८-१८४

१.	पृष्ठमूमी :	१८०
२.	उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वितरण	१८३
३.	जनसांख्यिक विवरण	१८४
४.	जात/जाति सम्बन्धि विवरण	१८४
५.	मातृभाषा सम्बन्धि विवरण	१८५
६.	साक्षरता र शैक्षिक विवरण	१८५
७.	स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण	१८६
८.	प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१८७
९.	खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१८७
१०.	खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण	१८८
११.	घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण	१८८
१२.	आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण	१८८
१३.	परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण	१८८
१४.	कृषि तथा पशु तथ्याङ्क	१८८
१५.	वन सम्बन्धी तथ्याङ्क	१८०
१६.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	१८१
१७.	मतदाता सम्बन्धि विवरण	१८१
१८.	पिको/लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी विवरण	१८२
१९.	सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण	१८२
२०.	सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण	१८२
२१.	गरीबीको अवस्था	१८३
२२.	सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण	१८३
२३.	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)	१८३
२४.	निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण	१८४
२५.	कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण	१८४

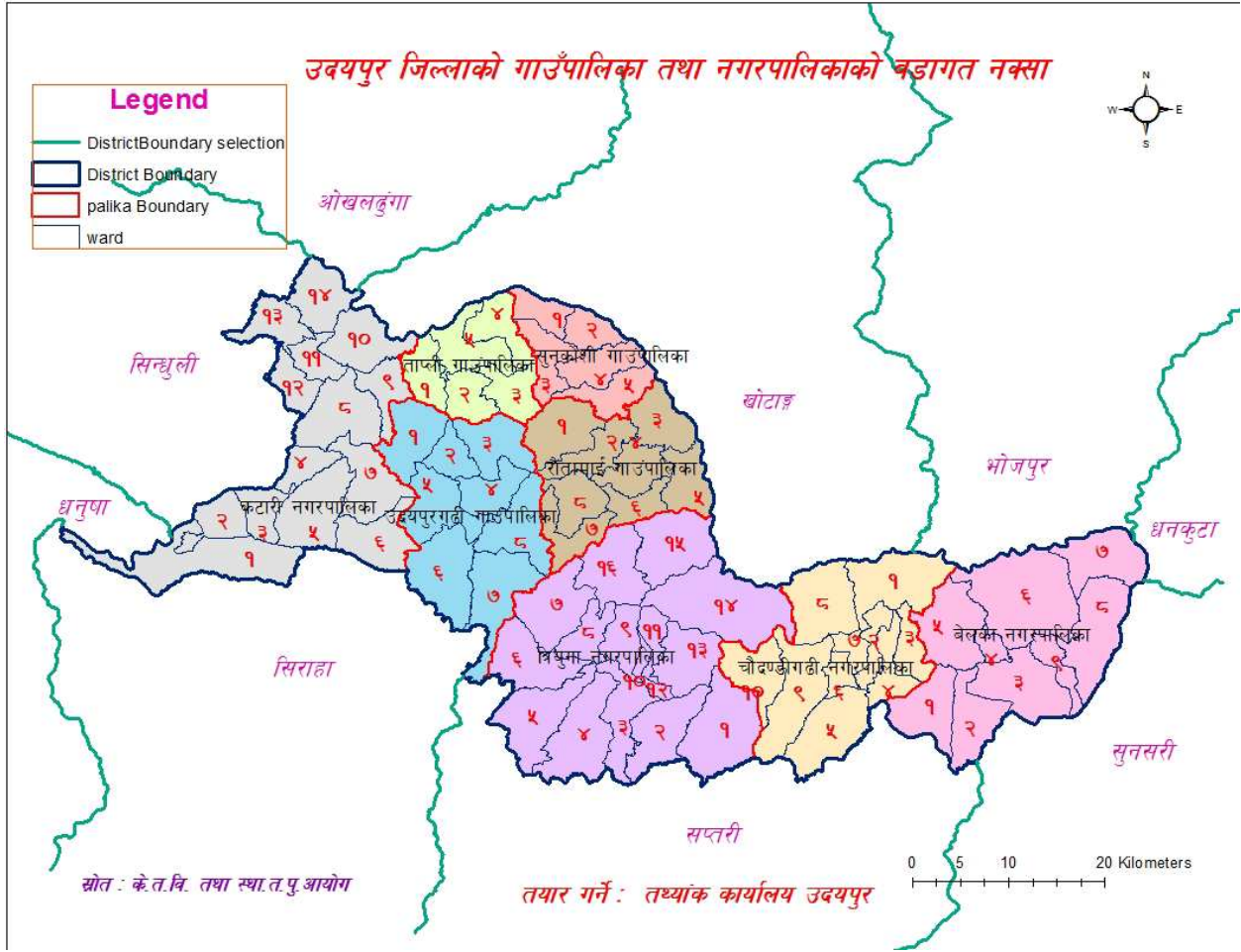
खण्ड १०

१८५-१८७

१.	तथ्याङ्क कार्यालयको परिचय	१८५
२.	प्रमुख कार्यहरू	१८५
३.	दरबन्दि विवरण	१८५
४.	कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी विवरण	१८६
	प्रमुख सन्दर्भ सामाग्रीहरू	१८७

खण्ड १

जिल्ला परिचय

१ भौगोलिक अवस्थिति र राजनीतिक सिमाना

क) भौगोलिक अवस्थिति

विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको काखमा विराजमान उदयपुर जिल्ला नेपालको प्रदेश नं. १ अन्तर्गत पर्दछ । महाभारत श्रृंखला देखि चुरे पर्वतमालासम्मको भित्री मधेश क्षेत्र समेटने यो जिल्ला नेपालको मानचित्रमा २६°३९' देखि २७°०१' १०" उत्तरी आक्षांश र ८६° ०' ९" देखि ८७° ०१' ०" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ । पुर्वतिर साँघुरिएर पश्चिमतिर फुकुदै गएको यस जिल्लाको क्षेत्रफल २,०६३ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । भू-बनोटको आधारमा पहाड, बेशी, टार र तराई समेतको भू-भाग ओगटने यो जिल्ला क्षेत्रफलको हिसावले नेपाल अधिराज्यको २० औं, प्रदेश नं. १ चौथो स्थानमा पर्दछ । यो जिल्लाको सिमानामा उत्तरमा मुख्यतः भोजपुर तथा खोटाङ्ग र ओखलढुंगाको केहि भाग, पश्चिममा मुख्यत सिन्धुलि र धनुषाको केहि भाग, दक्षिणमा सिराहा र सप्तरी एवं पूर्वमा मुख्यतः सुनसरी र धनकुटा जिल्लाको केहि भाग रहेको छ । यसरी उदयपुर जिल्लाको सिमानामा ९ वटा जिल्ला पर्दछन्, जुन नेपालको धेरै जिल्लासंग सिमाना जोडिएको जिल्लाको दोश्रो स्थानमा पर्दछ । विषम भौगोलिक बनौट रहेको यस जिल्लामा महाभारत श्रृंखला अन्तरगत धारिला विकट डाँडाहरु छरिएका र पातलिएका वस्तीहरु छन् भने महाभारत फेदि देखि चुरे श्रृंखला बीचका समथर फाँटहरु र दक्षिणी सिमाना चुरे क्षेत्रका घना जंगल रहेको छ ।

भौगोलिक अवस्थिति

सि.नं.	विवरण	मान
१	अक्षांस	२६° ३९' ०" देखि २७° १' १०" उत्तरी आक्षांश
२	देशान्तर	८६° ०' ९" देखि ८७° १' ०" पूर्वी देशान्तर
३	सिमाना	उत्तर : भोजपुर, खोटाङ्ग र ओखलढुङ्गा
		पश्चिम : सिन्धुली र धनुषा
		दक्षिण : सिराहा र सप्तरी
		पूर्व : धनकुटा र सुनसरी
४	क्षेत्रफल	२०६३ वर्ग किलो मीटर
५	भौगोलिक विभाजन	पहाड, तराइ र भित्री मधेश

ख) राजनीतिक सिमाना

पूर्व-पश्चिम लम्बिएर रहेको यस जिल्लालाई भौगोलिक रूपमा उत्तरमा सुनकोशी, पूर्वमा सप्तकोशी, पश्चिममा कमला र दक्षिणमा चुरेपर्वतले छुट्याएको छ। पहिला 'उदय' नाम गरेको राजाले यस जिल्लामा शासन गरेको हुँदा यस जिल्लाको नाम उदयपुर रहन गएको भन्ने किम्बदन्ती सुनिन्छ। वि.सं. २०२८ सालभन्दा अगाडि यस जिल्लाको सदरमुदकाम हालको पञ्चावती गाविसमा पर्ने उदयपुरगढी भन्ने ठाउँमा थियो। वि.सं. २०२८ जेठ ९ गतेदेखि यस जिल्लाको सदरमुकाम गाईघाटमा सारिएको छ जुन महेन्द्र राजमार्गको कदमाहादेखि २७ कि.मि. उत्तरमा रहेको छ। यो जिल्ला महाभारत श्रृङ्खला र चुरे पर्वत श्रृङ्खलाबीच रहेकाले महाभारत श्रृङ्खला अन्तर्गत धारिला, बिकट, डाँडाहरु, छरिएका र पातलिएका बस्तीहरु छन् भने महाभारत फेदिदेखि चुरे श्रृङ्खलाबीचमा समथर फाँटहरु र दक्षिणी सिमाना चुरेक्षेत्रमा जङ्गल रहेको छ। महाभारत र चुरे श्रृङ्खलाको बीचमा दुईवटा ठूला ठूला लाम्चो आकारको समथर फाँट भएको हुँदा यस जिल्लालाई भित्री मधेशको रूपमा पनि गणना गरिन्छ।

ग) प्रशासनिक विभाजन :

यस जिल्लामा ३ संसदीय निर्वाचन क्षेत्र, ४ नगरपालिका र ४ गाउँपालिका रहेका छन्।

(नोट: यस प्रोफाइल तयारीको बेलासम्म उदयपुरमा तीनवटा संसदीय निर्वाचन भएको हुँदा सोही अनुसारै तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ।)

२ भुक्षेत्र, भुक्षय, भुउपयोग, जलभण्डार तथा वन

क) भू-क्षेत्र :

यस जिल्लाको भित्री मधेशका फाँटहरु समुद्री सतहदेखि ३६० मिटरदेखि बढीमा २३१० मिटर उचाई सम्मका पहाडहरु रहेका छन्। भू बनौटको आधारमा यस जिल्लालाई ३ प्रकारको धरातलीय स्वरूपमा बाँड्न सकिन्छ।

(अ) पहाडी भू-भाग :

उत्तरमा सुनकोशी नदी र दक्षिणमा महाभारतको उपल्लो भागसम्म पहाडी भू-भाग पर्दछन्। जिल्लाको करिब ६० प्रतिशत भाग यस भू-भागले ढाकेको छ। करिब ११०० मि. देखि २३१० मि. सम्मको उचाई रहेको यो क्षेत्रमा लेखानी, माभुखर्क (नामेटार), रौता पोखरी जस्ता अग्ला डाँडा एवं टाकुरा पर्दछन्।

(आ) बेशी, टार :

करिब ५५० मि. देखि ११०० मि. सम्मको उचाई रहेको यस धरातलीय स्वरूपमा महाभारत उपल्लो भागदेखि दक्षिणमा तराईको भू-भाग छेउछाउसम्म ढाकेको छ। जिल्लाको करिब ९ प्रतिशत भू-भाग समेटेको यस क्षेत्रमा नेपालटार, मुर्कुची र मैनाटार जस्ता साना उपत्यकाहरु र बाहुनीटार, भुट्टार, हर्दनी जस्ता बेशी एवं खोंचहरु पर्दछन्।

(ई) तराई भू-भाग

समुद्री सतहदेखि ३६० मि. देखि ५५० मि. सम्मको उचाईमा अवस्थित यस भू-भागले भित्री मधेशको रूपमा चिनिने यस जिल्लाको करिब ३१% क्षेत्र ओगटेको छ। मुख्यरूपमा त्रियुगा र तावा खोलाको सीमावर्ती क्षेत्रमा पर्ने यस धरातलीय स्वरूपको दक्षिण भागमा चुरे पहाड पर्दछ। यो क्षेत्र नदी कटान समस्याले ज्यादै ग्रसित छ। जिल्लाको प्रमुख स्थानहरु गाईघाट, कटारी र बेल्टार यसै भागमा पर्दछन्।

ख) माटोको वनावट र उर्वराशक्ति :

उदयपुर जिल्ला नदी तथा खोलानालाहरूको जिल्ला भएको हुनाले नदी तथा खोला आसपासको जग्गा पाँगो माटो र अन्य ठाउँहरूमा दोमट, बलौटे दोमट, चिम्टाईलो किसिमको माटो पाइन्छ। माटोको परीक्षण विवरण अनुसार यस जिल्लाको माटो फाटफुट रूपमा मात्र अम्लीय र क्षारिय भएको र बाँकी तटस्थ किसिमको भएको पाइएको छ। जिल्लाको ठूलो क्षेत्रफल पहाड र पाखाहरूले भरिएको हुँदा कृषिको लागि उपयोगी क्षेत्र सीमित छ। सामान्यतः पुरातन कृषि प्रणालीमा धान, मकै, कोदो, गहुँ यस जिल्लाका प्रमुख वाली हुन्। यिनको उत्पादकत्व पनि खास गरी समथर भू-भागमा बढी छ। जिल्लाको पहाडी क्षेत्र र भिरालो पाखाहरूमा सुन्तला, नास्पाती, अलैंची आदि खेती हुने देखिए तापनि बजार एवं वित्तीय संस्थाहरूको अभावमा त्यति विकास हुन सकेको छैन।

ग) भूक्षय सम्भावित क्षेत्र :

यस जिल्लाको करिब ६० प्रतिशत भूभाग पहाडी भूभागले ढाकेको हुँदा अधिकांश जमिन भिरालो रहेको छ। भूसंरक्षण र बनौट जटिल र कमजोर भएको कारण यस जिल्लाको धेरै भाग पहिरोको लागि संवेदनशील देखिन्छ। अधिकांश क्षेत्र पहाडी भएकोले जमिनको माथिल्लो सतहको मलिलो माटो बगेर तल्लो क्षेत्रतिर जाने गर्दछ। यसबाट वर्षेनी बाढी तथा नदी कटानको समस्याका साथै नदी खोलाको पिंघ अत्याधिक मात्रामा बढिरहेको छ। नेपालको तराई क्षेत्रमा प्रतिवर्ष औसत १५ से.मि. का दरले नदीको पिंघ माथि उठ्छ भन्ने तथ्याङ्क भए तापनि उदयपुरमा यो करिब १ मिटर जति रहेको अनुमान छ। यदि यही क्रममा खोला, नदीको पिंघ बढ्ने हो भने अब केही वर्षमा बस्ती, खेतीपाती भएको ठाउँमा नदी, खोला बग्ने र पहिले खोला भएको ठाउँमा हिस्को देखिन सक्छ। पहाडी भागको मलिलो माटो बग्ने तथा जग्गा भू-क्षयको कारणले ठाउँ ठाउँमा गल्छी बनी क्षत विक्षत भइरहेका हुँदा यस जिल्लाको जग्गाको उर्वराशक्तिमा ह्रास आई जनताको जीवनस्तर दिन प्रतिदिन खस्कदो अवस्थामा रहेको छ। भू-क्षय तथा तल्लो क्षेत्र पुरिने समस्या अत्याधिक मात्रामा चुरे क्षेत्रको तल्लो भागमा रहेको छ। यहाँ वर्षेनी कैयौं टन माटो चुरे पहाडबाट बगेर आई नजिकको तल्लो क्षेत्र बलौटे माटोले पुरिने प्रक्रिया भइरहेको छ। यस्तै समस्या महाभारत पर्वतबाट बगेर आउने माटोले पनि सृजना गरेको छ।

घ) जलवायु :

मनसुनी हावापानी भएको यस जिल्लामा हावापानीको विशेषता जेष्ठ, आषाढदेखि भाद्र र अश्विनसम्म बढी पानी पर्ने र हिउँद याममा कम वर्षा हुने गर्दछ। यस जिल्लाको अधिकतम तापक्रम ४१° सेल्सीयस र न्यूनतम तापक्रम सरदर १६° सेल्सीयस छ भने वर्षा सरदर २,१५२ मिलिमिटर छ। कुल वर्षामध्ये करिब ८०% मनसुनी वर्षा र २०% आग्नेय वर्षा हुने गरेको छ। यहाँको हावापानीलाई भू-भागको उचाई, सामुद्रिक दुरी, पर्वतको मोहडा, हिमाली अक्षांश आदिले प्रभावित पारेको छ। भौगोलिक वनावटका आधारमा यस जिल्लामा उष्ण हावापानी र न्यायो समशीतोष्ण हावापानी दुई खालका जलवायु भए तापनि २१०० मि.भन्दा माथि उचाई (२१००-२३१०मि.) मा ठण्डा समशीतोष्ण हावापानी पनि रहेको छ। क्षेत्रफलको हिसाबले ८०.६% भू-भाग उष्ण, १८.८% भू-भागमा न्यानो समशीतोष्ण र ०.६% भू-भागमा ठण्डा समशीतोष्ण जलवायु रहेको पाइन्छ।

ङ) भू-उपयोग :

अ) ग्रामीण क्षेत्रमा वर्तमान भू-उपयोग :

जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,०६,३०० हेक्टर जमिनमध्ये कृषि जमिन २८१६२.३ हेक्टर (१३.६५ प्रतिशत) र त्यस मध्ये जम्मा २५७९४ (१२.५ प्रतिशत) हेक्टर जमिन मात्र खेतियोग्य जमिन रहेको छ। कुल खेतियोग्य जमिनमध्ये जम्मा ११५२८.७ हेक्टर (४०.९३ प्रतिशत) जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध छ (राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८)। यस जिल्लाको करिब ६० प्रतिशत भू-भाग बनजङ्गल तथा वुट्यानले ढाकेको छ भने अन्य भाग नदीनाला, आवास तथा चरन आदिले ढाकेको छ।

आ). शहरी क्षेत्रमा वर्तमान भू-उपयोग :

नगरपालिका क्षेत्रलाई नगरको रूपमा गणना गर्दा यस जिल्लामा कटारी, त्रियुगा, चौदण्डीगढी र बेलका नगरपालिका रहेका छन्। ती नगरपालिकाको कटारी बजार, घुर्मी बजार, गाइघाट, हडिया, बेल्टार र रामपुर बजार बाहेकका सबै भूभाग भाग ग्रामीण क्षेत्रमा नै पर्दछ। यस जिल्लामा चार वटा नगरपालिका क्षेत्रलाई शहरी क्षेत्र मान्न सकिन्छ। यसको क्षेत्रफल करिब जङ्गलदाडण वर्ग किलोमिटर मात्र रहेको हुँदा यस जिल्लाको टढाछ्छ प्रतिशत भू-भाग शहरी क्षेत्रले ढाकेको देखिन्छ। तर मुकुंची र नेपालटार जस्ता नगरोन्मुख बजारहरू समेतलाई शहरी क्षेत्रको रूपमा लिएमा यस जिल्लाको शहरी भू-भागको प्रतिशत क्षण बढी देखिन आउँछ।

च) भिरालोपन

उदयपुर जिल्लाको धेरै जसो भू-भाग पहाडी भएको हुँदा भिरालो छ। जमिनको भिरालोपन जति बढी भयो भू-क्षयको सम्भावना पनि त्यति नै बढी हुन्छ। पर्यावरणीय दृष्टिकोले १८ प्रतिशतसम्म भिरालोपन भएको जमिनमा (९० डिग्रीलाई शत प्रतिशत भिरालोपन मान्दा) ज्यादै न्यूनतम भू-क्षय हुन्छ। त्यसकारण कतिपय विकसित मुलुकहरूमा १८ प्रतिशत भन्दा बढी भिरालोपन भएको जमिनको उपयोगमा नियन्त्रण गरेको हुन्छ भने ५० प्रतिशत भन्दा बढी भिरालोपन भएको भूमिलाई पूर्णरूपमा संरक्षित भूमिको रूपमा राखेको हुन्छ (रा.यो.आ., २०५७)। तर नेपालमा यस किसिमको कुनै नीति अपनाइएको छैन। भौगोलिक रूपले उदयपुर जिल्लालाई तराई र भित्री

मधेश, उच्च पहाड र मध्य पहाड गरी ३ भागमा विभाजित गरिएको छ। उच्च र मध्य पहाडी भागको धेरै जसो भाग ३० डिग्रीभन्दा बढी भिरालोपन भएकोले यस क्षेत्रमा खेती योग्य भूमि कम छ।

छ) जलभण्डार

जिल्लाको पानीका श्रोतको रूपमा साना तथा ठूला नदि तथा पोखरीहरु रहेका छन्। पोखरीहरुमा रौता पोखरी, सुके पोखरी, ताप्ली पोखरी, जोगिदह चुरे जंगलको पोखरी र भिल्के पोखरी जस्ता साना पोखरीहरु भए तापनि उल्लेखनीय रूपमा ठूला ताल तलैयाहरु छैनन्। यस जिल्लाको सबभन्दा ठूलो नदी त्रियुगा हो। अन्य दुई प्रमुख नदीहरुमा तावा खोला पश्चिमी भेग र वैद्यनाथ खोला मध्ये भाग हुँदै तावा खोलामा मिसिन पुग्छन्। यस जिल्लामा रहेका अन्य नदीहरुमा ककरु खोला, यारी खोला, राँकुला, वरुवा खोला, अघेरी, बहादुरा खोला र रसुवा खोला सहायक खोलाको रूपमा रहेका छन् भने सुनकोशी, सप्तकोशी कमला नदी सिमाना नदीको रूपमा रहेका छन्। यस जिल्लाको जलभण्डारको रूपमा यिनै सानापोखरी, नदीनाला र सतह पानी मात्र हुन। उपयोगिताको सन्दर्भमा यस जिल्लाका नदीनालाहरु सीमित रूपमा सिंचाइ कार्यमा उपयोग गरिएको छ। यस बाहेक अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिएको छैन। यी खोला तथा नदीहरुको जलाधार क्षेत्रमा वन विनाश बढ्न गएको र त्यसको उचित संरक्षण हुन नसकेको हुँदा यी नदीहरुले ज्यादै धेरै मात्रामा नदीकटान गर्न थालेका हुँदा यस जिल्लाको सबभन्दा ठूलो समस्या नै नदी कटान देखिन थालेको छ।

ज) प्राकृतिक वन तथा वनस्पति

जिल्लाको क्षेत्रफल २,२७,२०० हेक्टरमध्ये जंगल र घाँसपातले ढाकेको क्षेत्र करिब १,६३,००० हेक्टर छ। जिल्लाको खास जंगल त्रियुगाको खोंच र उपत्यका र नेपालटार तथा तावा खोलाको उत्तर दक्षिणमा रहेको पहाडी क्षेत्रमा छ। जिल्लाका वन वनस्पतीलाई मोटामोटी रूपमा दुई भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ। अ) उष्ण प्रदेशको जंगल आ) समशीतोष्ण मनसुनी वन

अ) उष्ण प्रदेशको जंगल

चुरे तथा भित्री मधेश भागमा पाइने यस किसिममा वनमा साल समुहका रुखहरु ज्यादा पाइन्छन्। नदी किनारमा खयर र सिसौ पाइन्छ। यस किसिमका वनमा पाइने मुख्य वनस्पती साल हो र त्यसको साथै यहाँ असना, कमी, टुन, बोटे, हरो, बरो, धंगेरो, बाँझी, जामुन, खयर, सिसौ र सिमल आदि हुन्। यहाँ पाइने बाँस पहाडी भागमा पाइने बाँसभन्दा केही मोटा र ठुला हुन्छन्। करिब १,२०० मिटर भन्दामुनि यस्ता वन पाइन्छन् तापनि भण्डै ६०० मिटरसम्म मिश्रित पतझड वन ज्यादा हुन्छ जहाँ साल र सल्ला दुवै केही मात्रामा पाइन्छ। उष्ण सदावहार वन करिब ६०० मिटर भन्दा कम उचाई रहेका भु-भागमै ज्यादा पाइन्छ। यस जिल्लामा मिश्रित पतझड वन ज्यादा कम छन्।

आ) समशीतोष्ण मनसुनी वन

महाभारत पहाडको करिब १,२०० मिटर भन्दा माथि र करिब २,१०० मिटरसम्मको भु-भागमा सदावहार तथा पतझड मनसुनी वन पाइन्छ। जिल्लाको अधिकांश पुरानो बसोबास त्यही भु-भागमा केन्द्रीत भएको हुँदा यस्ता कवनहरु निकै कम छन् र जति छन् पातलो भई सकेका छन्। पतझड किसिमको वनमा खासगरी चिलाउने र धाले कटुसको वन पाइन्छ। त्यसको अतिरिक्त अमला, महुवा आदि पनि पाइन्छन्।

३ प्रमुख पर्यटकीय, ऐतिहासिक तथा अन्य स्थानहरु

क) पर्यटकीय क्षेत्र :

यस जिल्लामा केही मात्रामै भए पनि पर्यटकीय क्षेत्रहरु रहेका छन्। तीमध्ये केही ऐतिहासिक, धार्मिक एवं साँस्कृतिक महत्वका पर्यटकीय क्षेत्र छन् भने केही साहसिक एवं अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरु रहेका छन्। यस जिल्लाका केही प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु निम्नानुसार रहेका छन्।

- (क) त्रिवेणी मेला (ख) उदयपुर सिमेण्ट फ्याक्ट्री (ग) ताप्ली पोखरी (घ) चौदण्डी दरवार
(ङ) उदयपुरगढी (च) रौता पोखरी (छ) गिद्धगया (ज) बेलका दरवार भग्नावशेष
(झ) राजदह (ञ) पातले छाँगो (ट) चित्रेथाम

ख) धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरु :

रौता भगवती, पञ्चावती मन्दिर, चौदण्डी शिवालय, इन्द्रेश्वर महादेव ढिम्की, खाट मन्दिर, वागचौरी, असारीको शिवालय, चुरिया माई, राम जानकी मन्दिर, मोतिगडा, सिद्धेश्वर महादेव चुहाडे, गणेश र भगवती मन्दिर, शिव मन्दिर जलजले, राधा कृष्ण मन्दिर गाईघाट, दनुवार जातीको इष्ट देवको मन्दिर कटारी, गुप्तेश्वर महादेवको मन्दिर, ककनी मन्दिर कालिखोला आदि धार्मिक महत्वका स्थलहरु हुन भने चौदण्डीगढी, उदयपुर गढी, वेल्कातरी दरवार, खाट बजार, रंगमहल, टंकेला गुफा यस जिल्लाका प्रमुख ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरु हुन्।

ग) प्रमुख नदीहरु :

सप्तकोशी (सिमानामा), रसुवा, त्रियुगा, वरुवा, कंग खोला, द्वार खोला, तावा खोला, वैद्यनाथ खोला, ककरु खोला, वादुरा खोला, कमला खोला आदि प्रमुख हुन ।

घ) प्रमुख ताल/पोखरी :

यस जिल्लाका प्रमुख पोखरीहरुमा रौता पोखरी, सुके पोखरी, ताप्ली पोखरी, भिल्के पोखरी, थान पोखरी, जोगिदहको पोखरी आदि हुन ।

ड) प्रमुख व्यापारीक महत्वका ठाउहरु :

यस जिल्लाका प्रमुख व्यापारिक स्थलहरुमा गाईघाट, कटारी, बेल्टार, घुर्मी, नेपालटार, मुर्कुची, रामपुर ठोक्सीला आदि हुन ।

च) जीवजन्तु र पंक्षी

वन्य जन्तु : बांदर, चितुवा, हरिण, जरायो, निलगाई, व्वांसो, हुडार, अजिंगर, गोहोरो, सालक आदि ।

चरा चुरुडी : मयुर, वनकुखुरा, चिल, गिद्ध, कुकु, कोईली, धनेश आदि ।

४ शहरीकरण तथा बस्ती विकासको स्वरुप :

क. शहरीकरण :

सदरमुकाम गाईघाट, चौदण्डीगढी, बेलका र कटारी नगरपालिकामा सडक, विद्युत, संचार आदि सुविधा पुगेपछि शहरीकरण प्रक्रियाले तीव्ररुप लिएको छ । गाईघाट दिक्तेल र चतरा कटारी राजमार्ग निर्माणको कायू तीव्र रुपमा भइरहेकाले जिल्लाको अन्य भाग तथा छिमेकी जिल्लाबाट समेत गाईघाट, बेल्टार, रामपुर र कटारी बजारमा बसाई सराई गर्ने प्रवृत्ति बढेको हो । ती स्थानहरुमा बस्तीहरु तीव्र रुपमा बढीरहेको हुँदा व्यवस्थित नगर योजना बनाएर बाटो, खानेपानी, ढल निकास इत्यादिको विकास गर्नु पर्ने देखिएको छ ।

ख) बस्ती विकासको स्वरुप र बस्ती श्रृंखला :

जिल्लाको अधिकांश भाग पहाडी क्षेत्रमा परेको हुँदा धेरै बस्तीहरु पातलो र छरिएर रहेका छन् । ती बस्तीहरुमा पूर्वाधार र अन्य सुविधा पुऱ्याउन बढी खर्च लाग्ने देखिन्छ ।

५. जनसंख्याका विभिन्न पक्षहरु

वितेको दश वर्षमा उदयपुर को जनसंख्या २,८७,६८९ बाट वृद्धि भई ३,१७,५३२ पुगेको छ । सोहि अवधिमा उदयपुरको जनसंख्या वृद्धिदरमा उल्लेख्य गिरावट आएको देखिन्छ । २०५८ मा २.६३ प्रतिशत रहेको वृद्धिदर हाल आएर ०.९९ प्रतिशतमा सिमित भएको पाईएको छ । जबकि समग्र नेपालको जनसंख्या वृद्धिदर १.३५% रहेको छ जुन २०५८ सालमा २.२५% रहेको थियो । उदयपुरमा हाल कुल जनसंख्यामा महिलाको हिस्सा उल्लेख्य रुपमा बढि देखिन्छ, भने अगिल्लो जनगणनाको तुलनामा परिवारको आकार घटेको पाईएको छ । जनसंख्या संबन्धि मुख्य नतिजालाई तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

क) जनसंख्या

विवरण	जम्मा परिवार	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	औसत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात	जनघनत्व	वार्षिक वृद्धिदर
२०५८	५१६०३	२८७६८९	१४३७५६	१४३९३३	५.५८	९९.९	१३९	२.६३%
२०६८	६६५५७	३१७५३२	१४९७१२	१६७८२०	४.७७	८९.२	१५४	१%
०६८ नेपाल	५४२७३०२	२६४९४५०४	१२८४९०४१	१३६४५४६३	४.८८	९४.२	१८०	१.३५%

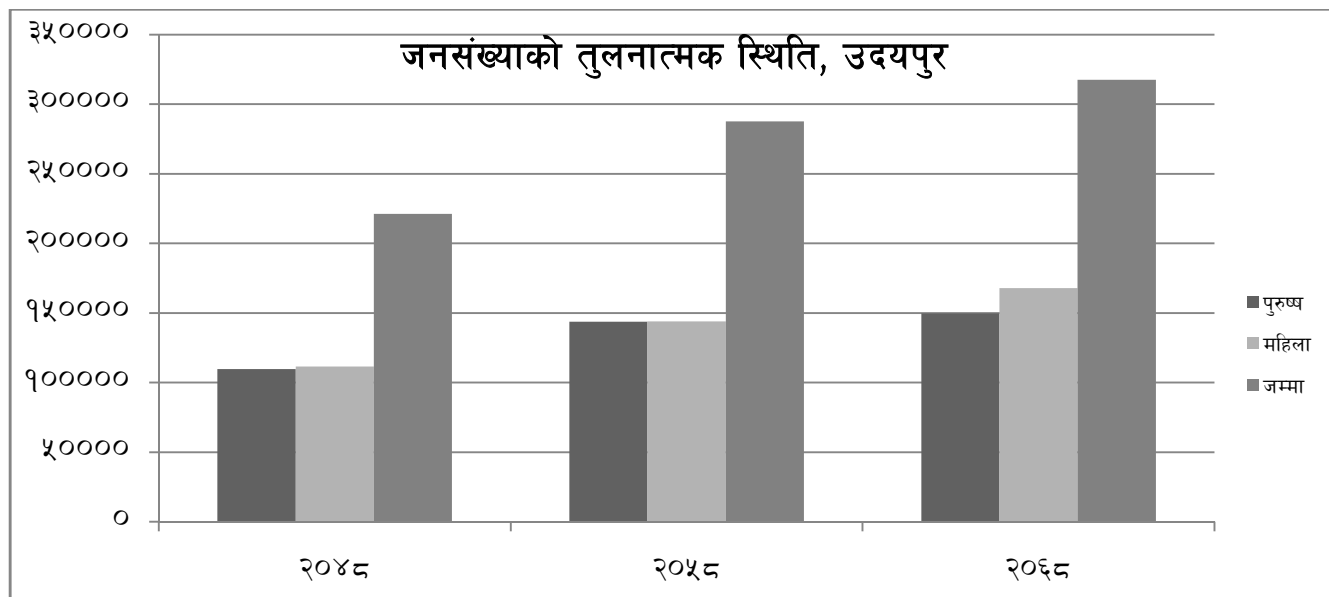
स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

(उदयपुरमा साधारण बसोबास भएका ६६५१४ र संस्थागत बसोबास भएका ब्यारेक छात्रावास जस्ता भवन ४३ समेत जम्मा ६६५५७ परिवार रहेका र संकलित तथ्याङ्कको विषय प्रसङ्ग अनुसार परिवार संख्यामा केहि परिवार संख्या ६६५१४ र केहि ६६५५७ उल्लेख भएको छ ।)

जनगणनामा ब्यारेक, छात्रावास जस्ता भवनहरुलाई छुट्टै गणना गरिएको छ । यस्ता भवनहरुमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरुलाई कुनै पनि गा.वि.स.मा नराखि छुट्टै राखिएको छ ।

माथिको तालिकाबाट वितेको दश वर्षको अवधिमा उदयपुरको जनसंख्यामा १०.५७ प्रतिशत थप भएको देखिन्छ, भने परिवारको संख्यामा २८.९७ प्रतिशत थप भएको देखिन्छ । यसबाट समाजमा परिवारको खण्डिकरण हुने र साना परिवार बन्ने क्रम तिब्र भईरहेको देखिन्छ । परिवारको औसत आकार विगत १० वर्षको तुलनामा निकै नै घटेको देखिन्छ । साथै उदयपुर जिल्लाको विदेशमा रहेर स्वदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या २२,०६० रहेको छ । जुन जनगणनामा प्रयोग गरिएको परिभाषा अनुसार जिल्लाको कुल जनसंख्यामा

गणना गरिएको छैन। रोचक पक्ष के छ भने जम्मा ६६५१४ परिवार मध्ये १७७५८ परिवारका कम्तिमा एक जना सदस्य विदेशमा रहेको देखिएको छ।

बायाँबाट क्रमशः पुरुष, महिला तथा जम्मा

यसरी हेर्दा नेपालको कुल जनसंख्यामा उदयपुरको हिस्सा १.२ प्रतिशत रहेको छ भने जनसंख्याको आकारको दृष्टिकोणमा उदयपुर जिल्ला २९ औं स्थानमा तथा जनघनत्वको आधारमा ४२ औं स्थानमा रहेको छ।

ख) जनगणनाका विभिन्न वर्षहरूमा उदयपुरको जनसंख्या

समय	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८	२०६८
जनसंख्या	११२६२२	१५९८०५	२२१२५६	२८७६८९	३१७५३२

ग) विदेशमा रहेको जनसंख्या संबन्धि विवरण

जम्मा परिवार	विदेशमा सदस्य रहेका परिवार	विदेशमा भएको जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला
६६५१४	१७७५८	२२०६०	२००३६	२०२४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

घ) आधारभुत जनसांख्यिक विवरण

सि.नं	विवरण	मान
१	महिलाको जनसंख्या प्रतिशत	५२.८५
२	पुरुषको जनसंख्या प्रतिशत	४७.१५
३	सहरी जनसंख्या प्रतिशत	७४.३९
४	ग्रामिण जनसंख्या प्रतिशत	२५.६१
५	नेपालको जनसंख्यामा जिल्लाको अंश(प्रतिशतमा)	१.१९
६	अपाङ्गहरूको संख्या (पुरुष)	४१९५

७	अपाङ्गहरुको संख्या (महिला)	३५८६
८	अपाङ्गहरुको संख्या (जम्मा)	७७८९
९	१५ वर्ष मुनिको जनसंख्या प्रतिशत	३७.३
१०	१५ -५९ उमेरको जनसंख्या प्रतिशत	५४.८
११	६० वर्ष माथिको जनसंख्या प्रतिशत	७.९
१२	कुल आश्रित अनुपात	८२.३७
१३	बाल आश्रित अनुपात	६७.९५
१४	बृद्ध आश्रित अनुपात	१४.४२
१५	बालबालिका महिला अनुपात	३४९

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग तथा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ड) अन्य महत्वपूर्ण सूचकहरु

बिबरण	उदयपुरको स्थिति	तथ्याङ्क स्रोत र समय
गरिविको प्रतिशत	२५।८९	के.त.वि., काठमाडौं (२०६८)
जंगलले ढाकेको क्षेत्र	६४।८३	जि. वन का., उदयपुर, FRA -2015
ईन्धनको रुपमा दाउरा प्रयोग गर्नेको प्रतिशत	९१।९४	रा.जनगणना २०६८
व्यवस्थित शौचालयमा पहुँच भएको जनसंख्याको प्रतिशत	९९	जि.खा. तथा सरसफाई कार्यालय, उदयपुर
व्यवस्थित खानेपानमा पहुँच भएको जनसंख्या प्रतिशत	८३।८९	जि.खा. तथा सरसफाई कार्यालय, उदयपुर
जम्मा साक्षरता प्रतिशत	६८।८९	रा.जनगणना २०६८
पुरुष साक्षरता प्रतिशत	७४।२९	रा.जनगणना २०६८
महिला साक्षरता प्रतिशत	५८।२	रा.जनगणना २०६८
प्रौढ साक्षरता प्रतिशत (१५ वर्ष माथिको)	६०।७०	रा.जनगणना २०६८
प्रतिव्यक्ति आय रु (बजार मुल्यमा)	४९९५६	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
मानव गरीबि सूचकांक (HPI)	२९।७४	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
५ वर्ष मुनिको जनसंख्यामा उचित पोषण नपाएकाको प्रतिशत	३०	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
४० वर्ष भन्दा बढि उमेरसम्म नबाँच्ने अनुमान गरिएको जनसंख्याको प्रतिशत	८।९५	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
मानव बिकाश सूचकांक	०।५३३	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
औसत आयु	६९।२९	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
कुल गार्हस्थ उत्पादन (GDP) (०६७/०६८)	९९,८४,९७,००,०००	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४
कुल गार्हस्थ उत्पादनमा कृषि तथा वनको अनुपात	४३।३८%	मानव बिकाश प्रतिवेदन, नेपाल २०१४

च) जनसंख्या पिरामिड

उमेर तथा लिंग अनुसार जनसंख्या बनावटको माथिको तालिकाको अध्ययनबाट उदयपुरमा लैंगिक अनुपातमा ठुलो असन्तुलन देखिन्छ । पुरुष र महिला बिचको जनसंख्याको अन्तर विशेष गरी युवा उमेर २०-२४ मा उल्लेख्य रुपमा देख्न सकिन्छ । यस उमेर समुहमा प्रति सय महिला बराबर केवल ६४ जना पुरुष पर्न आउने देखिन्छ, जुन सामाजिक तथा लैंगिक सन्तुलनका दृष्टिकोणले अति संवेदनशिल देखिन्छ । यसको मुल कारणको रुपमा भने उक्त उमेर समुहका धेरै पुरुष युवाहरु वैदेशिक रोजगारीमा जानु रहेको छ । अर्को तर्फ जनसंख्याको पिरामिडको बनौट हेर्दा पहिलेको तुलनामा बच्चा जन्मने दर घट्दै गएको देखिन्छ, जुन हाम्रो जस्तो यस अघि सम्म उच्च जनसंख्या वृद्धिदर भएको देशका लागि राम्रो मान्न सकिन्छ । त्यस्तै शुरुको उमेर समुहमा (१४ वर्ष मुनि सम्म) पुरुष जनसंख्या बढि

देखिन्छ भने ७५ वर्षभन्दा माथिको उमेर समुहमा पुरुषको तुलनामा महिला जनसंख्या बढ्दो देखिन्छ। यसबाट पुरुष भन्दा महिलाहरु बढि उमेर सम्म जीवित रहेको देखिन्छ।

जनसंख्या संरचनाको अर्को महत्वपूर्ण पक्ष भनेको बर्तमान समयमा बालबालिका र बृद्धको तुलनामा युवा समुहको अनुपात बढ्न गएको देखिन्छ। खासमा भन्दा नेपालको जनसंख्या बर्तमान समयमा जनसंख्या लाभांसको स्थिति (Stage of Demographic Divident) मा आईपुगेको छ। हाल शुरुको उमेर समुहको जनसंख्या घटेको तथा पहिलेको शुरु उमेरको बढि जनसंख्या युवा उमेर समुहमा प्रवेश गरिरहेको अवस्थामा आश्रित जनसंख्या घटेको तथा श्रम तथा अर्थ उपार्जन गर्न सक्ने युवा जनसंख्या सापेक्षिक रुपमा बढ्दै गएको छ। २०५८ सालमा जम्मा आश्रित जनसंख्या अनुपातको मान ९९.८७ रहेकोमा हाल आएर यो मान ८२.३७ रहेको छ।

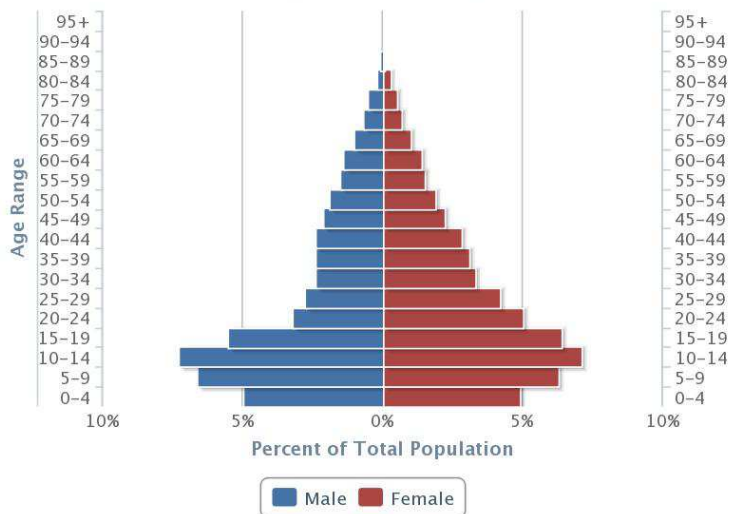
जनसंख्या पिरामिड, उदयपुर

२०६८ र २०५८

(बाँया तर्फ पुरुष तथा दाँया तर्फ महिला)

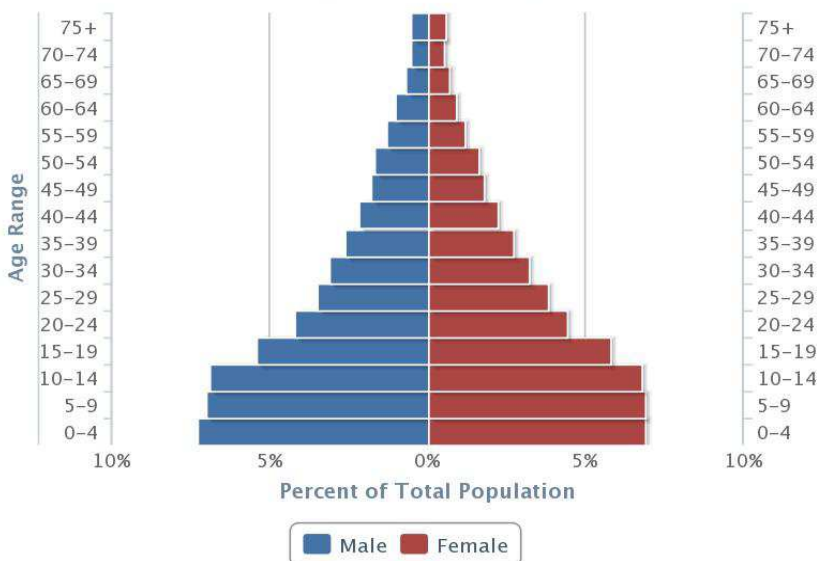
Population pyramid for Udayapur District

Source: National Population and Housing, Census 2011

Population pyramid for Udayapur District

Source: National Population and Housing, Census 2001

छ) गा.बि.स.अनुसार जनसंख्या बृद्धिदर,लैंगिक अनुपात तथा जनघनत्व

जनसंख्याका आधारमा हेर्दा उदयपुर जिल्लामा सबभन्दा बढि जनसंख्या भएका नगरपालिका त्रियुगा हुन भने सबभन्दा कम जनसंख्या भएको नगरपालिका बेलका हो । त्यस्तै सबभन्दा बढी जनसंख्या भएको गाउँपालिका उदयपुरगढी हो भने सबभन्दा कम जनसंख्या भएको गाउँपालिका सुनकोशी हुन् । जनघनत्वका आधारमा उदयपुरका सबभन्दा बढि जनघनत्व भएका नगरपालिका चौदण्डीगढी हुन भने बेलका नगरपालिकाको जनघनत्व कम रहेका छन् । गाउँपालिकाहरुको जनघनत्व करिब करिब समान रहेका छन् । अर्को तर्फ प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा महिलाको संख्या पुरुषको भन्दा बढी रहेको देखिन्छ । लैंगिक अनुपातको मान सबभन्दा बढी रौतामाई गाउँपालिकामा ९०।८७ रहेको छ भने सबैभन्दा कम चौदण्डीगढी नगरपालिकामा ८३।३५ मा रहेका छन् ।

(लैंगिक अनुपातको मानले १०० जना महिलामा हुने पुरुषको संख्यालाई जनाउँदछ ।

सदस्य संख्याका आधारमा हेर्दा सबभन्दा बढि औसत सदस्य संख्या भएको ताप्ली गाउँपालिका ५।३९ रहेका छन् भने सबभन्दा कममा त्रियुगा नगरपालिका ४।४९ रहेका छन् । त्यसैगरी सबभन्दा बढी जनसंख्या बृद्धिदर त्रियुगा नगरपालिकाको २।०८ प्रतिशत रहेका छन् भने सबैभन्दा कम सुनकोशी गाउँपालिकाको -१.४ रहेका छन् ।

गाउँपालिका /नगरपालिका अनुसार जनसंख्या बृद्धिदर,लैंगिक अनुपात तथा जनघनत्व

क्र.स.	गाउँपालिका /नगरपालिका	घर परिवार	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	२०५८ को जनसंख्या	वार्षिक बृद्धिदर	औसत सदस्य	लैंगिक अनुपात	जनघनत्व	क्षेत्रफल (वर्गकिमी)
१	बेलका नगरपालिका	८,९३०	४२,३८६	१९,६०५	२२,७८१	३८,७२७	०.९०	४.७५	८६.०६	१३७	३०८.८
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०,५१९	४८,५७४	२२,०८२	२६,४९२	४५,०२३	०.७६	४.६२	८३.३५	१९१	२५३.७
३	त्रियुगा नगरपालिका	१९,४८४	८७,५५७	४१,२२१	४६,३३६	७१,१३१	२.०८	४.४९	८८.९६	१७८	४९०.५
४	कटारी नगरपालिका	११,७१७	५६,१४६	२६,५८२	२९,५६४	५०,५०५	१.०६	४.७९	८९.९१	१४७	३८१.८
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६,१७९	३०,७३१	१४,५०१	१६,२३०	२९,७४१	०.३३	४.९७	८९.३५	१२७	२४१.८
६	ताप्ली गाउँपालिका	२७०३	१४५६२	६९२९	७६३३	१४६४३	-०.०६	५.३९	९०.७८	१३६	१०७
७	रौतामाई गाउँपालिका	४,६६६	२३,४८१	११,१७९	१२,३०२	२३,११३	०.१६	५.०३	९०.८७	१२८	१८३.१
८	सुनकोशी गाउँपालिका	२३१६	११९९२	५६६२	६३३०	१३८००	-१.४	५.१८	८९.४५	१२५	९५.९२
९९९	संस्थागत	४३	२१०३	१९५१	१५२	१००६	७.६५	४८.९	१२८३.५		
जम्मा	उदयपुर जिल्ला	६६५५७	३१७५३२	१,४९,७१२	१,६७,८२०	२८७६८९	०.९९	४.८	८९.२	१५४	२०६३

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग तथा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

(ज) उदयपुर जिल्लाको प्रक्षेपित जनसंख्या गाउँपालिका /नगरपालिका अनुसार

क्र. सं.	गाउँपालिका /नगरपालिका	बार्षिक बृद्धिदर	२०६८	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
१	बेलका नगरपालिका	०.९	४२,३८६	४४३३७	४४७३८	४५१४२	४५५५०	४५९६२	४६३७८
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	०.७६	४८,५७४	५०४५५	५०८४०	५१२२८	५१६१९	५२०१३	५२४१०
३	त्रियुगा नगरपालिका	२.०८	८७,५५७	९७१५३	९९१९५	१०१२८०	१०३४०९	१०५५८२	१०७८०१
४	कटारी नगरपालिका	१.०६	५६,१४६	५९२०२	५९८३३	६०४७०	६१११५	६१७६६	६२४२४
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	०.३३	३०,७३१	३१२४२	३१३४६	३१४४९	३१५५३	३१६५७	३१७६२
६	ताप्ली गाउँपालिका	-०.०६	१४५६२	१४५१८	१४५१०	१४५०१	१४४९२	१४४८४	१४४७५
७	रौतामाई गाउँपालिका	०.१६	२३,४८१	२३६७०	२३७०८	२३७४५	२३७८३	२३८२२	२३८६०
८	सुनकोशी गाउँपालिका	-१.४	११९९२	१११८१	११०२६	१०८७३	१०७२१	१०५७२	१०४२५
जम्मा जनसंख्या		०.९९	३१५,४२९	३३१,४३६	३३४,७३३	३३८,०६३	३४१,४२७	३४४,८२४	३४८,२५५

पुनश्च : यहाँ घातांकीय विधिको प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको र यसमा संस्थागत जनसंख्या समावेश गरिएको छैन ।

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

झ) उदयपुर जिल्लाको प्रक्षेपित जनसंख्या

वर्ष	लिङ्ग	उदयपुर	नेपाल
२०११	जम्मा	३१७,५३२	२,६४,९४,५०४
	पुरुष	१४९,७१२	१,२८,४९,०४१
	महिला	१६७,८२०	१,३६,४५,४६३
२०१६	जम्मा	३३९,२६७	२,८४,३१,४९४
	पुरुष	१५७,३५३	१,३७,८४,००९
	महिला	१८१,९१४	१,४६,४७,४८६
२०२१	जम्मा	३६०,७०५	३,०३,७८,०५५
	पुरुष	१६४,३७६	१,४७,३४,२०१
	महिला	१९६,३२९	१,५६,४३,८५३
२०२६	जम्मा	३८०,८५३	३,२१,४४,९२१
	पुरुष	१७०,३३३	१,५६,०१,४४३
	महिला	२१०,५२०	१,६५,४३,४७८
२०३१	जम्मा	३९६,८६६	३,३५,९७,०३२
	पुरुष	१७३,७२०	१,६३,१३,१८९
	महिला	२२३,१४६	१,७२,८३,८४४

स्रोत : जनसंख्या प्रक्षेपन २०७२, के.त.वि.

ब) नागरीकताका आधारमा जनसंख्या

जनगणनामा प्रयोग गरिएको अक्सर बसोबासको सिद्धान्त अनुसार नेपालमा अक्सर बसोबास गरिरहेका विदेशी नागरीकहरुको समेत गणना गरिएको थियो । जस अनुसार उदयपुर जिल्लामा ४६३ (०.१५ प्रतिशत) जना विदेशी नागरीकहरु बसोबास गरिरहेको देखिएको छ ।

क्षेत्र	जम्मा	नेपाल	भारत	चिन	अन्य
जम्मा	३१७५३२	३१७०६९	२८६	२	१७५
पुरुष	१४९७१२	१४९४९९	१७३	१	३९
महिला	१६७८२०	१६७५७०	११३	१	१३६

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

६) पारिवारिक विवरण

क) परिवारले प्रयोग गरेको घरको स्वामित्व

जम्मा परिवार	आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
६६५१४	६१५४२	४१३१	४१९	५१२
प्रतिशत	९२.५२	६.२१	०.१३	०.१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

ख) परिवारले प्रयोग गरेको घरको जगको प्रकार

जम्मा	माटोको जोडाई भएको इटा ढुंगा	सिमेन्टको जोडाई भएको इटा ढुंगा	सिमेन्टको पिलर	काठको खम्बा	अन्य	उल्लेख नभएको
६६५१४	११५१३	४७५९	२७६५	४७०५८	११०	२९१
प्रतिशत	१७.३१	७.१५	४.१६	७०.७५	०.१७	०.४४

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

ग) परिवारले प्रयोग गरेको घरको बाहिरी गाढोको प्रकार

जम्मा	माटोको जोडाई भएको इटा/ढुंगा	सिमेन्टको जोडाई भएको इटा/ढुंगा	काठ	बाँस	काँचो ईटा	अन्य	उल्लेख नभएको
६६५१४	१५९०६	१०५२८	९४१७	२९६६२	५१	६४५	३०५
प्रतिशत	२३.९१	१५.८३	१४.१६	४४.६	०.०८	०.९७	०.४६

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

घ) परिवारले प्रयोग गरेको घरको छानोको प्रकार

जम्मा	खर/पराल	जस्ता	टायल/स्लेट	पक्का	काठ/तख्ता	माटो	अन्य	उल्लेख नभएको
६६५१४	२५२३६	१८९१२	१७५८७	३७७८	१७७	८२	३७४	३६८
प्रतिशत	३७.९४	२८.४३	२६.४४	३.६८	०.२७	०.१२	०.५६	०.५५

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

ङ) परिवारले प्रयोग गरेको पिउने पानिको स्रोत

जम्मा	धारा/पाईप	ट्युबेल/हातेपाईप	ढाकिएको ईनार/कुवा	नढाकिएको ईनार/कुवा	मुलधारा	खोला/नदि	अन्य	उल्लेख नभएको
६६५१४	२८८९३	२२९४३	९१०	१०६४८	८७८	१४६८	५६७	२०७
प्रतिशत	४३.४४	३४.४९	१.३७	१६.०१	१.३२	२.२१	०.८५	०.३१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

च) परिवारले प्रयोग गरेको खाना पकाउन प्रयोग गरिने ईन्धनको स्रोत

जम्मा	दाउरा	मट्टितेल	एल.पि.ग्याश	गुईठा	बायोग्याश	बिजुलि	अन्य	उल्लेख नभएको
६६५१४	६०६२१	३२४	३८३९	३०२	८८३	२७३	६५	२०७
प्रतिशत	९१.१४	०.४९	५.७७	०.४५	१.३३	०.४१	०.१	०.३१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

तुलनात्मक रूपमा हेर्दा नेपाल भरीमा खाना पकाउनका लागि दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार को प्रतिशत ६३.९९ रहेको छ भने उदयपुरको सन्दर्भमा यसको मान ९१.१४ रहेको छ। यसरी हेर्दा खाना पकाउन धेरै दाउरा प्रयोग गर्नेको स्थानमा ३४ औं स्थानमा पर्न आउँछ। यो मान सबभन्दा बढि जाजरकोटमा ९८.९३ रहेको छ भने सबभन्दा कम काठमाडौंमा ७.६३ रहेको छ। खाना पकाउन प्रयोग हुने ईन्धनको दोश्रो स्थानमा एल.पि. ग्याँश (५.७७ प्रतिशत) रहेको छ। खाना पकाउने ईन्धनको रूपमा बिजुलि प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या अत्यन्त न्यून (०.४१ प्रतिशत) मात्र रहेको देखिन्छ। विगतमा खाना पकाउने ईन्धनमा दाउरा पछि प्रमुख रूपमा प्रयोग गरिने मट्टितेलको प्रयोगको दर भने हवातै घटेको देखिन्छ।

छ) परिवारले प्रयोग गरेको बत्तिको स्रोत

जम्मा	बिजुली	मट्टितेल	बायो ग्यास	सोलार	अन्य	उल्लेख नभएको
६६५१४	३४११३	१४९५०	१६३	१३११९	३९६३	२०६
प्रतिशत	५१.२८	२२.४७	०.२४	१९.७२	५.९५	०.३०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

नेपाल भरीमा बत्तिका लागि बिजुलि प्रयोग गर्ने परिवार को प्रतिशत ६७.२६ रहेको छ भने उदयपुरको सन्दर्भमा यसको मान ५१.२९ रहेको छ। यसरी हेर्दा बत्तिका लागि बिजुलि प्रयोग गर्नेको स्थानमा ४७ औं स्थानमा पर्न आउँछ। बिजुलि प्रयोग अनुसार जिल्लाहरुलाई हेर्दा सबभन्दा पहिलो काठमाडौंमा ९८.१२ रहेको छ भने अन्तिम जाजरकोटमा ४.०२ रहेको छ।

ज) शौचालयको स्थिति

परिवारले प्रयोग गरेको शौचालयको स्थिति

जम्मा परिवार	शौचालय नभएका	फ्लस भएको सार्वजनिक ढल	फ्लस भएको सेफिट ट्यांक	साधारण	उल्लेख नभएको
६६५१४	३२१६१	६९५	१८९३८	१४५१२	२०८
प्रतिशत	४८.३५	१.०४	२८.४७	२१.८१	०.३१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

तुलनात्मक रूपमा हेर्दा नेपाल भरीमा कुनै पनि प्रकारको शौचालय प्रयोग नगर्ने परिवार को प्रतिशत ३८.१६ रहेको छ भने उदयपुरको सन्दर्भमा यसको मान ४८.३५ रहेको छ। यसरी हेर्दा उदयपुर सबभन्दा कम शौचालय प्रयोग गर्ने जिल्लाको ४८ औं स्थानमा पर्न आउँछ। यो मान सबभन्दा कम कास्कि जिल्लामा ०.७९ रहेको छ भने सबभन्दा बढि सप्तरीमा ७९.२६ रहेको छ।

झ) परिवारले प्रयोग गरेको सुबिधा स्थिति

जम्मा	कुनै पनि नभएका	कम्तिमा एउटा भएका	रेडियो	टेलिभिजन	केबल	कम्प्युटर	इन्टरनेट	टेलिफोन
६६५१४	१३९३०	५१९२३	३०२७०	१६७४८	६१९४	१४९७	३००	२५२५
प्रतिशत	२०.९४	७८.०६	४५.५०	२५.१७	९.३१	२.२५	०.४५	३७९
मोबाईल	मोटर	मोटरसाईकल	साईकल	अन्य सवारी	रेफिजेरेटर	उल्लेख नभएको		
४०५७८	२६९	३२८९	१५२२६	२७२	२०९३	६६१		
६१.०	०.४०	४.९४	२२.८९	०.४०	३.१४	०.०९		

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

परिवारले प्रयोग गर्ने माथिका साधनहरुलाई विकासको एउटा सूचक मानेर हेर्दा नेपाल भरीमा माथिका साधनहरु मध्ये कम्तिमा एक साधन प्रयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत ८६.३२ छ यानेकि माथिका कुनै पनि साधन उपलब्ध नभएका परिवारको प्रतिशत

१३.६८ रहेको छ । उदयपुर जिल्लामा माथिका कुनै पनि साधनहरु प्रयोग नगर्ने परिवारको प्रतिशत २०.९४ रहेको छ यसरी हेर्दा नेपाल भरीमा केवल २३ जिल्लामात्र उदयपुर जिल्लाभन्दा कम सुविधा प्रयोग गर्नेमा पर्दछन् ।

ञ) परिवार सदस्य संख्याका आधारमा परिवारको स्थिति

जम्मा	१जना	२जना	३जना	४जना	५जना	६जना	७जना	८जना	९वा ९ भन्दा बढि
६६५५७	२६३८	६६४९	१०५२८	१३३२८	१२२९२	९४७५	५३६२	३०८०	३४७५
प्रतिशत	३.९६	९.११	१५.८२	२०.०२	१८.४७	१४.२४	८.०६	४.६३	५.२२

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

उदयपुरमा सबभन्दा बढि परिवार ४ जना सदस्य भएका रहेको देखिन्छ भने १ जना भन्दा कम तथा ९ वा ९ भन्दा बढि सदस्य भएका परिवार पनि उल्लेख्य संख्यामा देखिन्छन् । पाँच वा सो भन्दा कम सदस्य भएका परिवारको प्रतिशत ६८.३ रहेको छ भने ५ भन्दा बढि सदस्य भएका परिवारको प्रतिशत ३१.७ रहेको छ ।

ट) महिलाका नाममा घर जग्गा भएका परिवार

जम्मा परिवार	घर र जग्गा दुबै भएका परिवार	जग्गा मात्र भएका	दुबै नभएका	उल्लेख नभएको
६६५१४	६६५२	८७१३	५०७६८	३८१
प्रतिशत	१०	१३.०८	७६.३२	०.५७

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

घर जग्गा दुबै भएका तथा जग्गा मात्र भएकाहरूलाई महिलाका नाममा अचल सम्पति भएको मानेर तुलना गर्दा उदयपुरमा महिलाका नाममा अचल सम्पति हुने परिवारको प्रतिशत २३ प्रतिशत हुन आउँछ जस अनुसार उदयपुर नेपालमा महिलाको नाममा धेरै अचल सम्पति हुने जिल्लाको १० औं स्थानमा पर्न आउँछ । पहिलो स्थानमा सुनसरी(३०.७७) र अन्तिम स्थानमा बैतडी(१.९३)पर्न आउँदछन् । नेपालको कुल परिवारलाई लिएर हेर्दा महिलाका नाममा अचल सम्पति हुने परिवारको प्रतिशत १९.७१ रहेको छ ।

७) बसाईसराई सम्बन्धि विवरण

क) उदयपुरमा रहेकाहरूको जन्मस्थान संबन्धि विवरण

		स्वदेशमा जन्म भएका मध्ये				
लिंग	जम्मा जनसंख्या	स्वदेशमा जन्म भएको जम्मा	उदयपुरमै जन्म भएका	अन्य जिल्लामा जन्म भएको	विदेशमा जन्म भएका	जन्म स्थान उल्लेख नभएको
जम्मा	३१५,४२९	३१३,२३४	२५८,३६९	५४,८६५	१,६२९	५६६
पुरुष	१४७,७६१	१४६,९८०	१२४,१५०	२२,८३०	५१५	२६५
महिला	१६७,६६८	१६६,२५३	१३४,२१९	३२,०३५	१,११४	३०१

उदयपुर जिल्लामा हाल बसोबास गरिरहेका जम्मा जनसंख्या मध्ये ८२.५ प्रतिशत जनसंख्याको जन्मस्थान उदयपुर जिल्ला नै रहेको देखिन्छ भने १७ प्रतिशतको नेपालको अन्य जिल्ला तथा ०.५ प्रतिशतको जन्म विदेशमा भई बसाई सरि उदयपुरमा बसिरहेको देखिन्छ ।

ख) अन्य जिल्लामा जन्म भई उदयपुरमा रहेका (५४८६५) मध्येको बसाई सरी आउनुको कारण

कारण	प्रतिशत	कारण	प्रतिशत
विवाह	२५.४	सेवा / जागिर	४.९
कृषि	२५	अन्य	४.४
अरुमा आश्रित भएर	२१.२	द्वन्द	०.४
व्यावसाय	७.३	उल्लेख नभएको	४.२
अध्ययन	७.३		

ग) उदयपुरमा जन्म भई गणना समयमा अन्य जिल्लामा रहेका मध्येको बसोबास रहेको जिल्ला

उदयपुरमा जन्म भई गणनाको समयमा अन्य जिल्लामा बसोबास गरिरहेका हरुको जम्मा जनसंख्या ४१९०३ छ, जसमा पुरुष १८१५१ र महिला २३७५२ रहेको छ ।

जिल्ला	प्रतिशत	जिल्ला	प्रतिशत
काठमाडौं	२८।३	ललितपुर	४।८
सुनसरी	१३।१	सर्लाहि	४।६
मोरङ	१०।९	सिन्धुलि	४।२
सप्तरी	६।१	सिराहा	४।१
भापा	४।९	भक्तपुर	२।४

घ) उदयपुरमा जन्म भई गणना समयमा अन्य जिल्लामा रहेका हरुको बसाई सरी जानुको कारण

कारण	प्रतिशत	कारण	प्रतिशत
विवाह	२३।४	अन्य	५।६७
अरुमा आश्रित भएर	१८।४६	उल्लेख नभएको	५।३२
सेवा / जागिर	१५।४४	ब्यवशाय	४।७२
अध्ययन	१३।८६	द्वन्द	०।३९
कृषि	१२।७३		

द) प्रजनन संबन्धि बिबरण

महिलाको उमेर समुह अनुसार हालसम्म जन्माएका बच्चाको संख्या

बच्चाको संख्या	जम्मा	उमेर समुह अनुसारका महिलाहरुको संख्या						
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
जम्मा महिला	६३,३५०	४,२०४	११,२५७	१२,४२४	१०,०६९	९,६६७	८,७०८	७,०२१
बच्चा नभएका	९,१९८	२,६८०	२,७७१	१,३५६	८१४	४४२	४७५	६५९
१वटा	१०,५४०	१,३२०	४,४८५	२,७६२	७९७	४९८	३६३	३१६
२वटा	१४,४४३	१७०	२,८८२	४,४४३	३,१७९	१,९९८	१,०६४	७०९
३वटा	११,१४७	३४	५७७	२,५०२	२,५४३	२,४१७	१,९४१	१,१३३
४वटा	७,३०७	०	१३४	७७९	१,५२५	१,९५९	१,७२०	१,१८९
५वटा	४,२५९	०	४७	२५१	६३३	१,१२९	१,१८६	१,०१३
६वटा	२,६६२	०	०	१०१	३६५	६२४	८४२	७३०
७ वटा	१,२९४	०	०	१६	७१	२७६	४७७	४५४
८ वटा	८१७	०	०	०	८	१२६	२८७	३९६
९ वा बढि	६७७	०	०	०	८	९५	२५२	३२२
उल्लेख नभएको	१,००६	०	३६२	२१३	१२७	१०३	१०२	९९

९) आर्थिक रूपमा अक्सर सक्रिय हरुको औद्योगिक बर्गिकरण अनुसार रोजगारी(१० वर्ष वा माथि)

औद्योगिक क्षेत्र	Industrial Sector	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	Total	१२५,१६६	६३,९९०	६१,१७६
कृषि,वन तथा मत्स्य	Agriculture, forestry and fishing	९२,९२२	४३,०९९	४९,८२३
खनिज तथा उत्खनन	Mining and quarrying	१७०	१२१	५०
प्रशोधन उद्योग	Manu- facturing	४,१२३	२,७२१	१,४०२
विद्युत,ग्यास ,बाफ तथा बातानुकुलित सेवा	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	७३	७३	०
पानि आपूर्ति, ढल तथा फोहोर व्यवस्थापन र उपचार संबन्धि कार्य	Water supply; sewerage, waste mgmt. & remediation activities	८२	४०	४२
निर्माण	Cons- truction	३,७९८	३,४९९	३००
थोक तथा खुद्रा ब्यापार एवं मोटर र मोटरसाईकल मर्मत	Wholesale and retail trade; repair of vehicles & motorcycles	७,०४४	३,८७७	३,१६७
यातायात तथा भण्डारण	Transportation and storage	२,०७५	१,९९३	८२
आवास तथा खाद्य सेवा क्रियाकलापहरु	Accommodation and food service activity	८३६	३२३	५१३
सुचना तथा संचार	Information and communication	२६६	२०१	६५
वित्तिय तथा बिमा संबन्धि	Financial and insurance activities	४१३	२९३	१२१
घरजग्गा व्यवशाय	Real estate activities	४९	४९	०
प्राज्ञिक,बैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	Professional, scientific and technical activi	२४३	१८५	५८
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवा क्रियाकलाप	Administrative and support service activities	६१४	५२६	८९
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षण	Public admn. and defence; compulsory social security	८७८	७९७	८१
शिक्षा	Education	४,३५८	२,७४३	१,६१५
स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	Human health and social work activities	५०९	३५३	१५६
कला,मनोबिनोद तथा मनोरन्जन	Arts, entertainment and recreation	४१	३२	९
अन्य सेवा संबन्धि कार्य	Other service activities	१,१४१	८०२	३३९
रोजगारदाताका रूपमा घरायसी क्रियाकलाप	Activities of households as employers	३,८५०	१,२०६	२,६४४
बाह्य संस्था तथा निकायका क्रियाकलाप	Activities of extraterritorial org. and bodies	३३	१६	१७
उल्लेख नभएको	Not Stated	१,६४८	१,०४१	६०७

आर्थिक रूपमा सक्रिय भएर पनि विगत १२ महिनामा कुनै पनि क्षेत्रमा काम नगरेकाहरुको विवरण उल्लेख छैन ।

१०) जिल्लाको धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
जम्मा	१४९,७१२	१६७,८२०	३१७,५३२	१००
हिन्दु	१०८,९३६	१२१,४८५	२३०,४२१	७२,५७
बुद्ध	१७,९१९	२०,५५४	३८,४७३	१२,१२

ईस्लाम	१०५४	१११४	२१६८	०६८
किरात	१४७८२	१६६१९	३१४०१	९१८९
क्रिश्चियन	३५२२	४०६७	७५८९	२३९
प्रकृति	३११३	३५८२	६६९५	२११
बोन	९	८	१७	०१०१
बहाई	६	६	१२	नगन्य
शिख	०	१	१	नगन्य
धर्म नखुलेका	३७१	३८४	७५५	०१२४

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

११) प्रमुख मातृभाषा

मातृभाषा	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
जम्मा	१४९७९२	१६७८२०	३१७५३२	१००
नेपाली	७७४२५	८७२१२	१६४६३७	५१।८५
मगर	१७३२९	१९५४६	३६८७५	११।६१
थारु	११०६०	१२४९६	२३५५६	७।४२
चाम्लिङ्ग	९४२६	१०७१०	२०१३६	६।३४
तामाङ्ग	८५७४	९८८९	१८४६३	५।८१
मैथिली	६५६७	६०१६	१२५८३	३।९६
वान्तवा	५४८६	६२५१	११७३७	३।७
राई	४०६१	४५२९	८५९०	२।७१
दनुवार	२५६९	३०७५	५६४४	१।७८
नेवारी	१७०८	१९२८	३६३६	१।१५
पुमा	७४२	८८२	१६२४	०।५१
माभी	६०१	६५२	१२५३	०।३९
सुनुवार	५६३	६४२	१२०५	०।३८
उर्दू	५४८	५१८	१०६६	०।३४
वाम्बुले	४४०	५०१	९४१	०।३
थुलुङ्ग	३८७	४५८	८४५	०।२७
वहिङ्ग	३२२	३६८	६९०	०।२२
भोजपुरी	२९०	३२०	६१०	०।१९
भाषा नखुलेका	२८४	३०६	५९०	०।१९
शोर्पा	१९५	२५९	४५४	०।१४
अन्य	१४८	१८३	३३१	०।१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

१२) जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जनगणना २०६८ अनुसार उदयपुरमा जम्मा ७५ जातजाति रहेका देखिएको छ । तालिकामा जातजातिलाई जम्मा ७८ समुहमा समूहिकृत गरिएता पनि ३ वटा समुह अन्य तराईबासि लगायतका विभिन्न अन्य समुह छन् । त्यस्तै धेरै सानो संख्यामा रहेका जातजातिहरूलाई एकमुष्ट अन्य विभिन्न जाति समुहमा राखिएको कारण जिल्लामा अरु बढि जातजाति रहेका हुन सक्छन् ।

प्रमुख जातजाति

जातजातिको नाम	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
जम्मा	१४९,७१२	१६७,८२०	३१७,५३२	१००
क्षेत्री	३१,९९५	३६,३७७	६८,३७२	२१।५३
राई	२५,७१३	२९,१०३	५४,८१६	१७।२६
मगर	२०,७३८	२३,२५९	४३,९९७	१३।८६
थारु	११,४२७	१२,८१३	२४,२४०	७।६३
तामाङ	१०,११७	११,६०७	२१,७२४	६।८४
ब्राम्हण(पहाडे)	८,८६६	१०,१५५	१९,०२१	५।९९
कामी	७,६८०	८,६८२	१६,३६२	५।१५
नेवार	५,२३९	५,६९८	१०,९३७	३।४४
दनुवार	४,१९३	५,०७९	९,२७२	२।९२
दमाई / ढोली	४,२३४	४,७५४	८,९८८	२।८३
सार्की	४,०३०	४,३१२	८,३४२	२।६३
मुसहर	१,८९७	१,७९५	३,६९२	१।१६
माझी	१,५०८	१,७२४	३,२३२	१।०२
सुनुवार	१,३३४	१,४६१	२,७९५	०।८८
घर्ति / भुजेल	१,३४५	१,४२१	२,७६६	०।८७
मुसलमान	१,०५३	१,११४	२,१६७	०।६८
ठकुरी	१,०३०	१,१३७	२,१६७	०।६८
सन्ध्यासी / दशनामी	९०८	९९९	१,९०७	०।६
तेली	६६०	५९५	१,२५५	०।४
कठबानियान	५८८	५४०	१,१२८	०।३६
हल्वाइ	५०१	५२६	१,०२७	०।३२
चम्लिङ	३९५	४७९	८७४	०।२८
हजाम / ठाकुर	३५५	३१२	६६७	०।२१
शेर्पा	२४२	३२१	५६३	०।१८
कलवार	२९७	२६०	५५७	०।१८
यादव	३४५	१९८	५४३	०।१७
सुधी	२७२	२६३	५३५	०।१७
धिमाल	२१४	२६५	४७९	०।१५
लिम्बु	२३२	२२६	४५८	०।१४
गुरुङ	२३४	२१६	४५०	०।१४
सोनार	१२७	१२९	२५६	०।०८
डोम	११४	१०२	२१६	०।०७
कोइरी / कुशवाहा	१००	७४	१७४	०।०५

अन्य बांकी सबै	१७२९	१८२४	३५५३	१.१२
----------------	------	------	------	------

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

१३ गरीबि

२०६८ को जनगणनाका तथा नेपाल जिवनस्तर सर्वेक्षण २०६६/०६७ को आधारमा केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागबाट तयार गरिएको नेपालमा गरीबिको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार उदयपुर जिल्लाको गरीबिको दर २५.९ प्रतिशत रहेको छ, समग्रमा तुलना गर्दा उदयपुर गरीबिको आधारमा कम गरीब भएका जिल्लाको ३७ औं स्थानमा पर्न आउँछ, जबकि २०५८ मा उदयपुरको गरीबिको दर ५०.८ रही ६३ औं स्थानमा रहेको थियो। यसरी हेर्दा उदयपुर जिल्ला गरीबिको स्थितिमा उल्लेख्य सुधार भएको जिल्ला मध्येमा पर्न आउँछ। हाल २०७० मा उदयपुर जिल्लाको गरीबिको बिषमता ५.७७ र गरीबिको गहनता १.८८ रहेको छ। उदयपुर जिल्लाको सबभन्दा बढी गरीबि क्रमश बाराहा, बाँसबोटे, सोरुङ्गछविसे-लिम्पटार तथा ताम्लिछा-बाँसबोटे क्षेत्रमा तथा सबभन्दा कम गरीबि क्रमश बेल्टार, कटारी, बसाहा, तपेश्वरी क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ।

क) लघुक्षेत्र अनुसार गरीबिको दर तथा औसत उपभोग खर्च

लघुक्षेत्र (साविकको गा.वि.स. तथा न.पा.)	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
बाराहा, बलम्ता	५४.४८	२०४४३
शोरुङ छविसे, लिम्पटार	५१.९९	२१०५६
ताम्लिछा, बाँसबोटे	५१.३६	२०९०४
ठानागाँउ, रुपाटार, ओखले	५०.४३	२१२८०
नामेटार, भुट्टार, जाँते	४८.६८	२१८६४
पोखरी, लाफागाउँ	४८.४१	२१९९४
डुम्रे, बर्रे	४६.२७	२२०९९
आँपटार, खाँबु	४५.४६	२२७३५
लेखगाँउ, इनामे	४४.०७	२२६५०
मैनामैनी, कटुन्जेबबला	४२.७	२३०९१
हर्देनी, मयखु, लेखानी	४१.३३	२४४३८
तावाश्री, सिरिसे	३९.६	२४३२४
भलायाडाँडा	३९.४९	२४५८७
साउने	३३.९४	२५७८९
चौदण्डि, सिद्धिपुर	३१.३२	२७२३८
रौता	२९.६२	२८२१०
पञ्चावती	२६.८९	२८८५३
जाल्पा चीलाउने	२३.५२	३०३३१
रिस्कू	२०.०९	३०७४६
ठोक्शिला	१९.९८	३१०५२
त्रियुगा न.पा.	१६.३३	३७१४७
सन्दरपुर, जोगिदह, हडिया	१५.४	३३९२७
तपेश्वरी	१४.९६	३३३९३
त्रिवेणी	१४.४९	३४५८०
बशाहा	१३.४१	३५३५३

कटारी	०७.५६	४२२०४
बेल्टार	०५.८१	४३५९५
उदयपुर जिल्ला	२५.८९	-

स्रोत नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

ख) गरीबीको दरको विवरण

गरीबीको स्थान	गरीबीको दर (प्रतिशत)	गरीबीको विषमता (प्रतिशत)	गरीबीको गहनता (प्रतिशत)	गरीबहरुको संख्या
३७	२५.८९(२.१७)	५.७८(०.७)	१.८८(०.२९)	८१६१८

स्रोत नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

१४) अपाङ्गता सम्बन्धी तथ्याङ्क

क) अपाङ्गताको प्रकार

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको जम्मा संख्या ७७८१ रहेको देखिन्छ जुन जम्मा जनसंख्याको २.४५ प्रतिशत हुन आँउछ जुन संपूर्ण नेपालको हकमा १.९४ प्रतिशत रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०५८ अनुसार भने उदयपुर जिल्लामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको प्रतिशत १.२८ थियो । २०६८ को जनगणना अनुसार अपाङ्गताको प्रकोपदर महिलामा भन्दा पुरुषमा बढि देखिएको छ । जम्मा पुरुष जनसंख्याको २.८ प्रतिशत संख्या अपाङ्गहरुको रहेको छ भने यो प्रतिशत महिलामा २.१४ रहेको छ । अपाङ्गताका विभिन्न प्रकार अनुसार हेर्दा सबभन्दा बढि अपाङ्गता शारीरिक अपाङ्गता देखिएको छ भने त्यसपछि पछिको अपाङ्गतामा अन्धा वा दृष्टि समस्या रहेको देखिन्छ ।

क्षेत्र	अपाङ्गता भएका जम्मा	शारीरिक	अन्धा/ दृष्टिसमस्या	बहिरा/सूनाई मा समस्या	अन्धा बहिरा	बोलाईमा समस्या	मानसिक	बौद्धिक समस्या	बहु अपाङ्गता
कूल	७७८१	२४४९	१००६	१३३९	११८	११६६	३५७	४९१	८५५
प्रतिशत	१००	३१४७	१२९३	१७२१	१५२	१४१९९	४५९	६३१	१०१९९
पुरुष	४१९५	१३९१	४८८	७३३	६०	६०९	१७५	२७०	४६९
महिला	३५८६	१०५८	५१८	६०६	५८	५५७	१८२	२२१	३८६

अपाङ्गता भएकाहरुलाई कुल १०० मानेर विभिन्न अपाङ्गताको प्रतिशत निकालिएको छ ।

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

ख) अपाङ्गता परिचयपत्र सम्बन्धि

आ.व. २०७३/७४ मा अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण सम्बन्धि विवरण

कार्डको किसिम	अशक्तताको प्रकार	संख्या
क वर्ग	पूर्ण अशक्तता	४०
ख वर्ग	अति अशक्तता	८६
ग वर्ग	मध्यम अशक्तता	५०
घ वर्ग	सामान्य अशक्तता	३०
जम्मा		२०६

स्रोत: महिला तथा बालबालिका कार्यालय, उदयपुर

१५) कृषिगणना २०६८ बाट प्राप्त जिल्लाको संक्षिप्त बिबरण

नोट : कृषि गणनाको नतिजा नमुना (Sample) मा आधारित छ ।

क) मुख्य नतिजा

बिबरण	२०६८
-------	------

जम्मा कृषिचलन संख्या	५४९१९
कृषि ऋण लिएका कृषिपरिवार संख्या	५८३१
कृषि ऋण वा थप ऋण लिन इच्छुक कृषक परिवार	२३०५२
मुख्य कृषक पुरुष भएका कृषिचलन संख्या	४६७२१
परिवारको मुली नै मुख्य कृषक भएका कृषि चलन संख्या	५३१०१
मुख्य कृषक महिला भएका कृषिचलन संख्या	८१९८
मुख्य आम्दानी कृषि हुने कृषक परिवार प्रतिशत	४५१०९
कृषि ऋण आवश्यक छ भन्ने कृषक परिवार प्रतिशत	४११९७
जम्मा घरपरिवार संख्या	६६५५७
जम्मा कृषक परिवार संख्या	५४९१९
कृषक परिवार प्रतिशत	८२/५१
कृषक परिवारको औसत आकार	५।४६
बाली सघनताको स्थिती	१।७५

ख) भुउपयोगको स्थिति

भू उपयोगको स्थिति	२०५८		२०६८	
	क्षेत्रफल(हे.)	प्रतिशत	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
कृषि जग्गा				
क)खेतियोग्य जग्गा	३००६५।४	९२।४६	२५७९४।९	९१।५९
अ)अस्थायी बाली लागेको जग्गा	२९९९१।९		२५५३३।८	
आ)अन्य खेतियोग्य जग्गा	७३।५		२६१	
ख)स्थायी बाली लागेको जग्गा	२६४।७	०।८१	३२४।५	१।१५
ग)स्थायी चौरचरण भएको जग्गा	३०।४	०।०९	७८।८	०।२८
घ)पोखरी	११।१	०।०३	१३।४	०।०५
ड)गैर कृषि जग्गा	२१४६।१	६।६०	१९५०।७	६।९३
अ) निजी वनवनेलो	११०।८		१६३।१	
आ)अन्य जग्गा	२०३५।३		१७८७।६	

ग) सिँचाई सम्बन्धी विवरण

विवरण	२०५८	२०६८
कृषिचलन		
कृषिचलन संख्या	४५०८२	५४९१९
जग्गा सिँचाई गरेका कृषक परिवार संख्या	२५२५१	२९१५७
क्षेत्रफल		
कृषिचलनको जम्मा क्षेत्रफल(हे.)	३२५१।७८	२८१६२।३
सिँचित क्षेत्रफल (हे.)	१४८८३।२	११५२८।७
सिँचित क्षेत्रफल प्रतिशत	४५।७६	४०।९३

स्रोत : राष्ट्रिय कृषिगणना २०६८

घ)प्रमुख कृषि उपजहरु

खाद्यान्न : धान, मकै, गहुँ, कोदो, जौ, फापर
दाल : मसुरो, भटमास, मास, गहत, खेसारी, रहर,

तेलहन : तोरी, आलस, तिल, सरस्यौं, रायो

फलफुल/सुन्तलाजात : आँप, सुन्तला, केरा, मेवा, कागति, लिच्ची, जुनार, अम्वा

मसला : अदुवा,प्याज,लसुन,बेसार,धनिया

स्रोत : कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ड) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	कटारी नगरपालिका	५२९१०	७८३१	१४।८०
२	चौदण्डी नगरपालिका	२०४१२	३३२४	१६।२८
३	त्रियुगा नगरपालिका	४२३६५	८३९४	१९।८१
४	बेलका नगरपालिका	२९३३९	३९६२	१३।५०
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	२७४९२	३४६१	१२।५९
६	ताप्ली गाउँपालिका	११९२९	३३६९	२८।२४
७	रौतामाई गाउँपालिका	१७७३४	२९२७	१६।५१
८	सुनकोशी गाउँपालिका	७८५०	१८००	२२।९३
जम्मा :		२१००३१	३५०६८	१६।७०

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

च)आ.व. २०७३/ ७४ मा भएको कृषि उत्पादन सम्बन्धि विवरण

विवरण	उत्पादन परिमाण (मेट्रिक टन)				
	पहिलो त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	वार्षिक (कूल जम्मा)
धान	३४१५	४८४०३.४	०	३५६२	५५३८०.४
मकै	२३९४०	०	१४२५	९८४०	३५२०५
गहुं	०	०	३५५०	९२७५	१२८२५
कोदो	२४३५	२९०६	०	०	५३४१
तोरी	०	०	३०८४	०	३०८४
आलु	०	०	६८४०	०	६८४०
उखुं	०	०	०	०	०
मसुरो	०	०	५३१	०	५३१

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

१६) उदयपुर जिल्ला दुध, मासु तथा अण्डा उत्पादन सम्बन्धि विवरण

विवरण		एकाई	वार्षिक उत्पादन परिमाण	प्रति एकाई कृषकले पाउने औसत मूल्य रु.	कूल उत्पादन मूल्य रु.
दुध		लिटर	७३१४३४०१	५५	४,०२,२८,८७,०५५
मासु	खसी / बोका	कि.ग्रा.	२४०७८९३	५०७.५	१,२२,२०,०५,६९८
	रागो	कि.ग्रा.	१८९०१७८	२१०	३९,६९,३७,३८०
	कुखुरा बोइलर	कि.ग्रा.	१६९८५२९	२१९.२०	३७,२३,१६,६२०
	बंगुर / सुंगुर	कि.ग्रा.	१६५३८८०	२३६.३६	३९,०९,१३,८८५
अण्डा (कुखुरा)		गोटा	४९२७०८०	१२.४५	६,१३,५२,२७५

श्रोत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, उदयपुर

१७) सामुदायिक वन

क) सामुदायिक वन सम्बन्धि विवरण

- आ.व. २०७३/२०७४ सम्म गठन भएको सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह संख्या : ३४७
- आ.व. २०७३/२०७४ सम्म हस्तान्तरित सामुदायिक वन संख्या : ३४३
- सामुदायिक वन संख्या : ३४३ गोटा
- हस्तान्तरित क्षेत्रफल : ७७,६६१.३६ हेक्टर
- लाभान्वित घरधुरी संख्या : ६०,०५४ घरधुरी संख्या
- लाभान्वित जनसंख्या : ३,०३,३८९
- प्रति समुह सरदर सा.व.क्षेत्र : २२६.४१ हे.
- प्रति घरधुरी सा.व. क्षे : १.२९ हे.
- महिला समूहको संख्या : २०

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) भू-उपयोगिता

सि.नं.	सेक्टर	वन क्षेत्र (हे.)	चरण क्षेत्र (हे.)	अन्य (हे.)	जम्मा (हे.)	प्रतिशत
१.	कटारी	३५८०७ (२९.७%)	१६४	२९०३५	६५००६	३२.०
२.	गाईघाट	४९६६५ (४१.१%)	५३	२८७८२	७८५००	३८.६४
३.	सुन्दरपुर	३५२३३ (२९.२%)	१०३२	२४३२७	५९६६३	२९.३६
कूल जम्मा		१२०७०५ (१००%)	३२०	८२१४४	२०३१३९	
प्रतिशत		५९.	०.२	४०.४	१००	१००

नोट:- कृषि क्षेत्रलाई अन्य क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ।

श्रोत:- APROSC, 1999

१८) जिल्लाको श्रेणी

- जनसंख्यामा : २९ औं स्थान
- साक्षरतामा : ३२ औं स्थान
- मानव विकासमा : ३७ औं स्थान
- क्षेत्रफलमा : २० औं स्थान
- जनघनत्व : ४२ औं स्थान

श्रोत : केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

१९) साक्षरताको स्थिति

क) शैक्षिक स्थिति (५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
५ वर्ष वा माथिको जनसंख्या	२८६०४५	१३३७४६	१५२२९९
पढ्न लेख्न दुबै जान्ने	१९६८४३	१०३२२५	९३६१८
साक्षरता प्रतिशत	६८.८१	७७.१८	६१.४७
पढ्न मात्र जान्ने	७२८३	३३६६	३९१७
पढ्न लेख्न नजान्ने	८१८५०	२७१३३	५४७१७
उल्लेख नभएको	६९	२२	४७

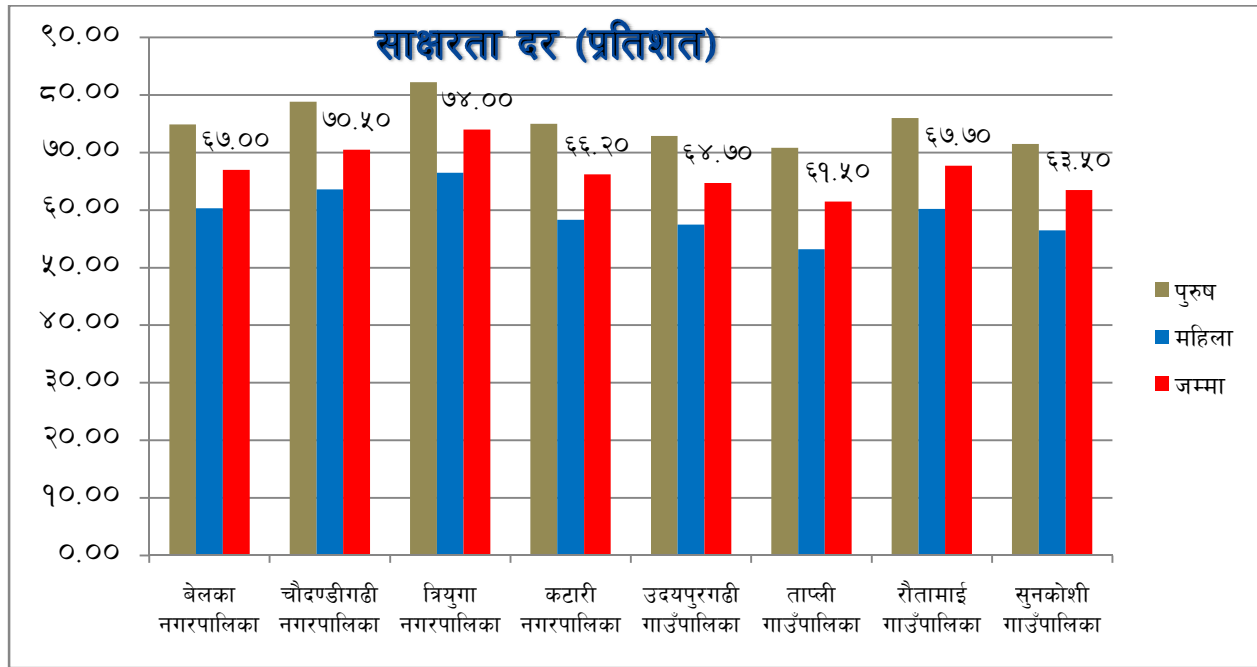
श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

ख) साक्षरता दर (प्रतिशत)

क स.	गाउँपालिका /नगरपालिका	साक्षरता दर (प्रतिशत)		
		पुरुष	महिला	जम्मा

१	बेलका नगरपालिका	७४१९०	६०३०	६७००
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७८८०	६३६०	७०५०
३	त्रियुगा नगरपालिका	८२१२०	६६५०	७४१००
४	कटारी नगरपालिका	७५१००	५८३०	६६१२०
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७२१९०	५७५०	६४७०
६	ताप्ली गाउँपालिका	७०८०	५३२०	६९५०
७	रौतामाई गाउँपालिका	७६१००	६०१२०	६७७०
८	सुनकोशी गाउँपालिका	७९५०	५६५०	६३५०
जम्मा	उदयपुर जिल्ला	७४१२९	७४१२९	६८८९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ तथा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ग) तहगत विद्यार्थी संख्या (वि.स.२०७४)

तह	विद्यार्थी संख्या २०७४		
	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत	३२३६९	३२८५९	६५२२०
माध्यमिक	८७३३	७२२४	१५९५७

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

घ) विद्यालय, कलेज, विश्व विद्यालयको संख्या

तह	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा
आधारभूत	३४६	८९	४२७
मा.वि.	९९२	३३	१०२५

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

ड) शिक्षक दरबन्दी विवरण

तह	दरबन्दी	अनुदान कोटा	जम्मा
आधारभूत	१,१११	६७२	१,७८३
मा.वि.	१५७	२०४	३६१
श्रोत व्यक्तिको सङ्ग्राम	११		११
जम्मा	१२७९	८७६	२१५५

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

२०) स्वास्थ्य

क) अस्पताल, स्वास्थ्य संस्थाहरु संबन्धि विवरण

सि.नं	विवरण	संख्या	सि.नं	विवरण	संख्या
1	Govt. Hospital	2	2	PHC	1
3	Health Post	44	4	Urban Health Center	6
5	Community Health Unit	2	6	FCHV(Rural)	360
7	FCHV(Urban)	90	8	EPI Clinic	211
9	Peer School Education	13	10	PHC/ORCs	156
11	Private Health Facilities	3	2	CEONC	1
13	BEONC	2	14	Birthing Centers	29
15	डाक्टर	१४	16	जन स्वास्थ्य प्रशासक (अधिकृत)	१
17	जिल्ला सुपरीवेक्षक	१२	18	मेडिकल रेकर्डर	१
19	हे.अ./अ.हे.व.	१४३	20	नर्स/अ.न.मी.	१३९
21	ल्याब स्टाफ	६	22	जिल्लामा संचालित एम्बुलेन्स संख्या	२१
23	Family Health (Safe Motherhood)		24	परिवार नियोजन साधन प्रयोगकर्ता दर	२६
	No.of functional BEONC Sites	2	25	No. of HIV/AIDS Counseling Center	1
	No.of functional CEONC Sites	1	26	No. of people counseled	1780
	No. of Birthing Center	29	27	No. of HIV +ve cases in the District	7
	No.of Safe Abortion Sites (Surgical+Medical)	3	28	Total no. of animal bites (DOg bites)	235
	No.of Safe Abortion Sites (Medical)	4	29	No. of Death due to Rabies	0
30	Total no. of Snake bites	26	31	No. of deaths due to Snake bite	0

स्रोत : District Health Report, 2072/73

ख) जिल्ला अस्पताल उदयपुर, गाईघाटमा उपचार गराईएका प्रमुख रोगहरु

सि.नं.	रोगको नाम	संक्रमित प्रतिशत
१	Gastritis	१६
२	Headache	१५
३	ARI / Lower respiratory tract infection	११
४	Upper respiratory tract infection	११
५	Intestinal worm	१०
६	Acute Tonsillitis	९

७	Falls/Injuries/Fractures	५
८	Abscess	५
९	Pyrexia of unknown origin	७
१०	Conjunctivitis	६

स्रोत : District Health Report, 2072/73

२१) पँञ्जकरण विवरण(व्यक्तिगत घटना दर्ता)आ.व.२०७२/०७३

विवरण	जम्मा संख्या
मृत्यु दर्ता	१५१५
जन्म दर्ता	१३१३९
विवाह दर्ता	३७४१
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता(जोडी)	२९
वसाई सराई दर्ता (परिवार)	१६९२
जम्मा	२०११६

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय , उदयपुर

२२) उदयपुर जिल्लाका संचार माध्यमको संख्यात्मक विवरण

F.M. रेडियो - ४	दैनिक पत्रिका - ९
साप्ताहिक पत्रिका - ४०	मासिक तथा अन्य पत्रिका - ७

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय , उदयपुर

२३) भुकम्प प्रभावित घरपरिवार संख्या

जिल्लामा वि.स.२०७२ सालको भुकम्पबाट भएको क्षतिको विवरण	
मृत्यु :	१ (महिला)
जिल्ला बाहिर मृत्यु :	९ (महिला), ६ (पुरुष)
बेपत्ता :	जिल्ला भित्र - ० , जिल्ला बाहिर - २
घाइते :	जिल्ला भित्र - जम्मा ४० , महिला - १८, पुरुष - २२
विस्थापित परिवार -	७
व्यक्तिगत घरको क्षति :	पुर्ण क्षति - १६२, आंशिक क्षति - १०६९ , साधारण क्षति - १११८०
सार्वजनिक भवन क्षति :	पुर्ण क्षति - ६३, आंशिक क्षति - ६८४

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर

२४) विद्युत

विवरण	साधारण	औद्योगिक	जम्मा
-------	--------	----------	-------

ग्राहक संख्या : २८०४२	३१३	२८३५५
मासिक सरदर विद्युत खपत : २४८०४८० KWH		
चुहावटको स्थि (प्रतिशत) : ८.५४		
राष्ट्रिय प्रणालिबाट विद्युतिकरण भएका नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरुको संख्या: ४ वटै नगरपालिकामा आंशिक रुपमा भए पनि कुनै पनि गाउँपालिकामा विद्युतीकरण नभएको		

स्रोत : नेपाल विद्युत प्राधिकरण, उदयपुर

२५) सहकारी संघ/संस्थाको प्रकार

क्र.स	सहकारी संघ/संस्थाको प्रकार	सहकारी संघ/संस्था दर्ता भएको कुल संख्या
१	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	८९
२	बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	५०
३	कृषि सहकारी संस्था लि.	१३३
४	उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	१५
५	विद्युत तथा उर्जा सहकारी संस्था लि.	२
६	दुध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	२
७	चिया कफि सहकारी संस्था लि.	३
८	जडीबुटी सहकारी संस्था लि.	२
९	सूचना तथा संचार संस्था लि.	१
१०	तरकारी तथा फलफूल सहकारी संस्था लि.	२
११	साभ्ना सहकारी संस्था लि.	९
१२	जिल्ला सहकारी संघ लि	१
१३	जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि.	१
१४	जिल्ला कृषि सहकारी संघ लि.	१
१५	अन्य	५
जम्मा		३१६

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

२६) मतदाता सम्बन्धि विवरण

न.पा./ गा.पा.	पुरुष	महिला	जम्मा
उदयपुरगढी गाउँपालिका	८२९३	७५३८	१५८३१
कटारी नगरपालिका	१५४८०	१४६१०	३००९०
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१४७९७	१५४५१	३०२४८
ताप्ली गाउँपालिका	४२०८	४०९०	८२९८
त्रियुगा नगरपालिका	२३७३९	२३८५६	४७५९५
रौतामाई गाउँपालिका	६१२३	५७४८	११८७१
वेलका नगरपालिका	१२२७४	१२२९१	२४५६५
सुनकोशी गाउँपालिका	३५९६	३३६७	६९६३
कूल जम्मा	८८५१०	८६९५१	१७५४६१

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२७) क) सरकारी कार्यालयहरुको आ.व. २०७३/७४ बैशाख मसान्तसम्म को जम्मा खर्च तथा राजश्व

विवरण	रकम रु
-------	--------

चालु खर्च जम्मा	३,१२,३६,७७,५१५.५४
पुजीगत खर्च जम्मा	३,८९,९२,६४,६२४.८७
राजश्व जम्मा	२३,२८,१६,७१५.६८

स्रोत : कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, उदयपुर

ख) नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरूको राजश्व तथा निकासाको विवरण

गा.बि.स.	चालु निकासा	पुँजिगत निकासा	राजश्व
बेलका नगरपालिका	५२,००,०००।००	-	-
चौदण्डीगढी नगरपालिका	५,२२,०३,७६८।००	-	-
त्रियुगा नगरपालिका	११,३३,३६,७९,२।३५	-	-
कटारी नगरपालिका	७,९५,३५,४३८।५८	-	-
उदयपुरगढी गाउँपालिका	५२,००,०००।००	-	-
ताप्ली गाउँपालिका	५२,००,०००।००	-	-
रौतामाई गाउँपालिका	५२,००,०००।००	-	-
सुनकोशी गाउँपालिका	५२,००,०००।००	-	-

स्रोत : कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, उदयपुर

२८) मु.अ.कर तथा स्थाई लेखा नम्बर दर्ता सम्बन्धी विवरण

विवरण	संख्या	कैफियत
मु.अ.करमा दर्ता भएका करदाताहरू	९२९	
स्थायी लेखा नम्बर लिएका जम्मा करदाताहरू	१४४७३	
व्यक्तिगत स्थाई लेखा नम्बर (लिएका करदाताहरू)	६५२६	
व्यवसायीक स्थाई लेखा नम्बर (व्यक्तिगत र संस्थागत) लिएका करदाताहरू	७०१८	
अन्तःशुल्क	८९४	

स्रोत : करदाता सेवा कार्यालय, गाईघाट, उदयपुर

२९) क) मोबाईल, टेलिफोन तथा ईन्टरनेट सम्बन्धि विवरण

क्र.सं	विवरण	ग्राहक संख्या	कैफियत
१.	ल्याण्डलाईन	२६६३	
२	जि.एस.एम. प्रिपेड	१०२१७५	
३	सि.डि.एम.ए. फिक्स प्रिपेड	११७५	
४	सि.डि.एम.ए. फिक्स पोस्टपेड	४६०	
५	स्काई प्रिपेड मोबाईल	२४८०७	
६	ए.डि.एस.एल.	७४७	
७	ल्याण्डलाईन फोन सुविधा पुगेको गा.पा. तथा न.पा.	कटारी न.पा., त्रियुगा न.पा., चौदण्डीगढी न.पा.	

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) उदयपुर जिल्लाका गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
बेलका नगरपालिका	३	१	
चौदण्डी नगरपालिका	६	०	
त्रियुगा नगरपालिका	१२	१	
कटारी नगरपालिका	८	१	

उदयपुर गढी गाउँपालिका	१	०	
ताप्ली गाउँपालिका	०	०	
रौतामाई गाउँपालिका	१	०	
सुनकोशी गाउँपालिका	०	०	

श्रोत : नेपाल टेलिकम , उदयपुर

३०) अपराध तथ्यांक

विवरण	०७१/०७२	०७२/०७३	०७३/०७४
ज्यान सम्बन्धि	६७	६२	७४
आत्महत्या सम्बन्धि	६५	५६	७८
चोरी सम्बन्धि			११
संगठित आर्थिक अपराध सम्बन्धि	४२	४०	२५
सामाजिक अपराध सम्बन्धि	६२	५८	७७
महिला तथा बालबालिका सम्बन्धि	४८	४०	२६
सवारी दुर्घटना सम्बन्धि	१८	११	१४
विविध	४	९	२
जम्मा	३०६	२७६	३०७

श्रोत जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

३१) न्यायिक तथ्याङ्क

जिल्ला अदालतमा आ.व. २०७३/०७४ मुद्दा सम्बन्धि विवरण

विषय	जम्मा दर्ता मुद्दा	फछ्यौट	बाँकी
देवानी मुद्दा	४८६	१९३	२९३
फौजदारी मुद्दा	६४३	३७२	२७१
वन्दी प्रत्यक्षीकरण	४	४	०
निषेधाज्ञा	४३	२२	२१
जम्मा	११७६	५९१	५८५

श्रोत : जिल्ला अदालत, उदयपुर

३२) रियल स्टेट (घर जग्गा कारोबार) सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७३/७४)

सि.नं.	महिना	घर र जग्गा दर्ता (नयां तथा लिखत पास संख्या)	घर र जग्गा दर्ता (नयां तथा लिखत पासबाट प्राप्त दस्तुर रु.
१	साउन	५००	४४,५५,१८५
२	भदौ	५४९	२१,७६,४७७
३	असोज	३१६	२७,६२,९३२
४	कार्तिक	७०६	४२,९५,४९७
५	मंसिर	७६२	४६,९५,६७७
६	पुस	८९१	५९,९२,८५०
७	माघ	७९६	७०,७६,३०२
८	फाल्गुण	७२३	६२,४७,७२८
९	चैत्र	७८१	७६,२१,८७४
१०	वैशाख	६५४	६१,३७,९५५

११	जेष्ठ	८६८	५७,०२,४७८
१२	असार	३८८	४२,९९,१९८
जम्मा		७,९३४	६,१४,६४,१५३

स्रोत : मालपोत कार्यालय, उदयपुर

३३) आ.व.२०७३/७४ को फाल्गुणसम्मको घटना दर्ता अभिलेख सम्बन्धि विवरण

महिना	जन्म दर्ता			मृत्यू दर्ता			विवाह दर्ता	वसाई सराई दर्ता			सम्बन्ध बिच्छेद	घटना दर्ता भएको अवधी		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा		दर्ता संख्या	गएको संख्या	आएको संख्या		३५ दिन भित्र	१वर्ष भित्र	१वर्ष भन्दा पछि
श्रावण	५६०	६३७	११९७	५६	७०	१२६	३६६	१४७	६३	८२	१	२७३	५०३	१०६१
भाद्र	२९८	३३५	६३३	३६	६३	९९	२११	१००	५३	४७	२	१९४	२६४	५८७
असोज	१५३	१७३	३२६	२४	४२	६६	९७	४०	१७	२३	१	१३२	१५१	२४७
कार्तिक	३५६	४३१	७८७	४०	८१	१२१	२९९	१६६	७८	९४	२	२४१	३३७	७९७
मंसिर	७६७	८६४	१६३१	८२	१७५	२५७	५८१	३२५	१२८	१९६	७	५५३	६९०	१५५८
पुस	३५२	४१६	७६८	२९	६०	८९	३२०	१३२	६६	७४	१	२२५	२७०	८१५
माघ	१७६	२००	३७६	२८	४५	७३	१७९	८२	३३	४९	२	१७४	१२७	४११
फाल्गुण	४५०	५१०	९६०	८६	१४१	२२७	५०५	२३५	९९	१४३	३	४२०	४६४	१०४६

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर,पञ्जिकरण शाखा

३४) आ.व.२०७३/७४ नागरिकता वितरण, राहदानी,संघ संस्था दर्ता नविकरण र मुद्दा दर्ता तथा फछ्यौट सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या
नयाँ नागरिकता जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट वितरण भएको	७०३३
प्रतिलिपी नागरिकता जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट वितरण भएको	३६१३
राहदानी जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट वितरण भएको	३३६६
द्रुतबाट राहदानी सिफारिस लिई काठमाण्डौ गएका	१७५८
राहदानीको राजश्व प्राप्त रकम रु.	१,८५,९०,०००
संस्था दर्ता	३७
संस्था नविकरण	१६२
हातहतियार दर्ता	०
हातहतियार नविकरण	८
नाबालक परिचय पत्र वितरण	६७
छापाखाना दर्ता	२
पत्रपत्रिका दर्ता	६
भारतीय सेनाको पेन्सन सिफारिस	३६
मुद्दा दर्ता	१०२
मुद्दा फछ्यौट	४१
ठाडो उजुरी	१५१

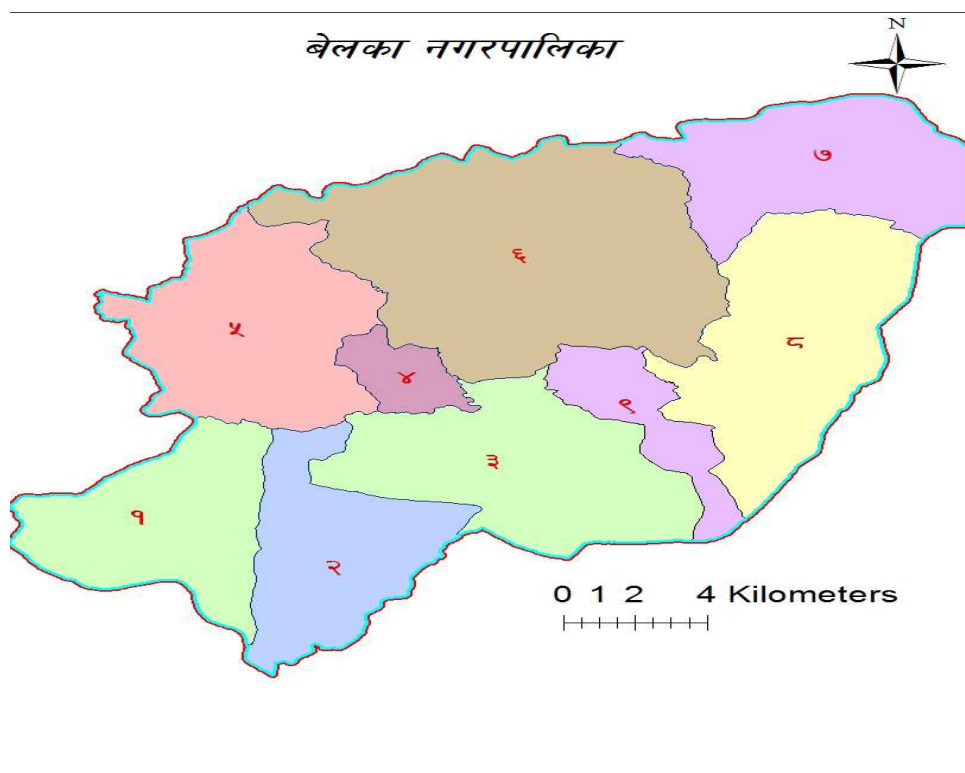
स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर

३५) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	जम्मा		खानेपानी		सरसफाइ	
		घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	कटारी नगरपालिका	११,७१०	५६,१४६	९,३८४	८०.१४	११,७१०	१००
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१११२६	४८५७४	९९१०	८९.०७	१११२६	१००
३	त्रियुगा नगरपालिका	१९३७५	८७५५७	१६५९३	८५.६४	१९३७५	१००
४	बेलका नगरपालिका	९६८६	४२३८६	८८२१	९१.०७	९६८६	१००
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६६७३	३०७३१	४८८०	७३.१३	६६७३	१००
६	ताप्ली गाउँपालिका	२८२३	१४५६२	१९५२	६९.१५	२८२३	१००
७	रौतामाई गाउँपालिका	४४३५	२३४८१	३८०१	८५.७	४४३५	१००
८	सुनकोशी गाउँपालिका	२४३०	११९९२	१९२३	७९.१४	२४३०	१००
कूल जम्मा		६८,२५८	३१५,४२९	५७,२६४	८३.८९	६८,२५८	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

खण्ड २
बेलका नगरपालिका

वडा विभाजन

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.स./ न.पा.हरु	साविक वडा नं.	कैफियत
१	तपेश्वरी	४-९	
२	तपेश्वरी	१-३	
३	रामपुर ठोक्सिला	३-६	
४	रामपुर ठोक्सिला	७	
५	रामपुर ठोक्सिला	८,९	
	कटुञ्जे ववला	१,२	
६	कटुञ्जे ववला	३-९	
७	मैनामैनी	१-८	
८	मैनामैनी	९	
	रामपुर ठोक्सिला	१	
९	रामपुर ठोक्सिला	२	

१. पृष्ठभूमी

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्लाको पूर्वी सीमानामा रहेको $२६^{\circ}४२'०९''$ उत्तरी अक्षांश देखि $२६^{\circ}५५'३८''$ उत्तरी अक्षांशसम्म र $८६^{\circ}५५'२९''$ पूर्वी देशान्तर देखि $८७^{\circ}१०'०६''$ पूर्वी देशान्तरसम्ममा मा अवस्थित साविकका मैनामैनी, कटुञ्जेवला, रामपुर ठोक्सिला र तपेश्वरी गाँउ विकास समितिहरु सम्मिलन भइ बेलका नगरपालिका बनेको हो । जिल्लाको पूर्वी क्षेत्रमा रहेको ४ वटा गाँउ विकास समितिहरु एक आपसमा मिलाई बेलका नगरपालिका बनेको छ । यस नगरपालिकामा पहाडी तथा भित्री मधेशको भूभाग आधा आधा रहेको र भित्री मधेश क्षेत्रमा पहाडी भुभागवाट वसाई सराई गरी आउने क्रम उच्च रहेको छ । यातायात, पूर्वाधार, विद्युत, संचार, बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रका सेवाको पहुँच भएको साथै यस क्षेत्रमा वजारीकरण बढ्दो क्रममा रहेकोले हाललाई जनसंख्या कम देखिएतापनि औषत जनसंख्या(पहाड र भित्री मधेश) समेतलाई समेत आधार मानी नयाँ नगरपालिका कायम गरिएको छ ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	आक्षांश	$२६^{\circ}४२'०९''$ उत्तरी अक्षांश देखि $२६^{\circ}५५'३८''$ उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	$८६^{\circ}५५'२९''$ पूर्वी देशान्तर देखि $८७^{\circ}१०'०६''$ पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व : सुनसरी र धनकुटा जिल्ला	
		उत्तर : भोजपुर जिल्ला	
		पश्चिम : चौदण्डीगढी न.पा.	
		दक्षिण : सप्तरी जिल्ला	
४	क्षेत्रफल	३०८.८ वर्ग कि.मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	भित्री मधेश, पहाड	
६	केन्द्र	रामपुर वजार	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	९	

पर्यटकीय स्थल

- बेलका न.पा. ३
- बेलका न.पा. ५
- बेलका न.पा. ८
- बेलका न.पा. ९
- बेलका न.पा. ७, मैनामैनी मन्दिर
- बेलका न.पा. ८, चम्पाकोट प्याराग्लाइडिङ
- बेलका न.पा. ८, चतरा पुल
- बेलका न.पा. १,२ वन्यजन्तुआरक्ष
- बेलका न.पा. १, भवडा मन्दिर

धार्मिक स्थल

- मन्दिर २४
- मस्जिद ०
- गुम्वा ३
- चर्च २३

- अन्य १(जागीराम थान)

व्यपारीक क्षेत्र (बजार)

- बेलका न.पा., रामपुर बजार
- बेलका न.पा., लाल बजार
- बेलका न.पा., गुरुडचौरी
- बेलका न.पा., सुपारे
- बेलका न.पा., बुद्ध चौक
- बेलका न.पा., सेतीखोला
- बेलका न.पा.८, सोमबारे
- बेलका न.पा., वानडाडा
- बेलका न.पा., पारुहाडचोक
- बेलका न.पा., गलफडिया
- बेलका न.पा., पुरन्दह

अचल सम्पती

- भवन ३ वटा र १ निर्माणाधिन
- जमिन २६ कठ्ठा
- गाडी ० वटा
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएको
- अन्य मेसिनरी ५ ल्यापटप, २ प्रिन्टर
- अन्य १ क्यामरा, १ साइकल

बसपार्क वा सबस्टेशन

- बेलका नगरपालिका ९, मुर्तिखोला छेउ बसपार्क
- बेलका न.पा. ५, वस स्टेशन,सुपारे
- बेलका न.पा. ४, वस स्टेशन,लालबजार
- बेलका न.पा. ४, वस स्टेशन,गुरुडचौरी
- बेलका न.पा. ३, वस स्टेशन,बुद्धचौक
- बेलका न.पा. ९, वस स्टेशन,रामपुर
- बेलका न.पा.८, वस स्टेशन,सेतीखोला
- बेलका न.पा.८, वस स्टेशन,डुर्मीबोटे
- बेलका न.पा.२, वानडाडा, (संभावित स्थान)

खुला क्षेत्र

- बेलका न.पा. ९,सेवा केन्द्र ठोक्सीला
- बेलका न.पा. ९,मुर्ती खोला पूर्व
- बेलका न.पा. ३,किराँत चौक
- बेलका न.पा. ३,कन्ते चैरी
- बेलका न.पा. ३,बुद्ध चौक
- बेलका न.पा. ३,४ गर्भलाल बगैचा

- बेलका न.पा. ५,घुम्ने आइतवार
- बेलका न.पा.५,सुपाडे मन्दिर परिसर
- बेलका न.पा. ५,शिखरमाडी मन्दिर
- बेलका न.पा. ८
- बेलका न.पा. २

उद्योगको संख्या

- घरेलु ११
- साना २२
- मझौला ०
- ठुला ०

सडक कि.मी.

- पिच सडक ०
- ग्रावेल ९०
- कच्चि १६७
- जम्मा २५७

वैक तथा वित्तिय संस्था

- बहुउद्देश्य २
- वचत २
- सा.कि. १
- कृषी ६

फोहोरमैला प्रशोधन र ल्याण्डफिल्ड साईट

- बेलका नगरपालिका ८ , सिस्ौली (सम्भावित क्षेत्र)
- बेलका नगरपालिका १,२ (सम्भावित क्षेत्र)

पार्क तथा उधान

- बेलका नगरपालिका ३
- बेलका नगरपालिका २, (चिल्डेन पार्क)
- बेलका नगरपालिका, १,२ (कोशी टप्पु आरक्ष)

खेलकुद मैदान

- बेलका न.पा. ३,४,५,८,९
- बेलका न.पा.६,लामीडाडा,बुद्धचोक
- बेलका न.पा.८,मैनामैनी
- बेलका न.पा.२,वानडाडा
- बेलका न.पा.२,चौरीटोल
- बेलका न.पा.१,भालमती
- बेलका न.पा.१,आमवासी

होटलको संख्या

- तारे ०
- साधारण १३

उद्योगको संख्या

- घरेलु ११
- साना २२
- मझौला ०
- ठुला २२

तालतलैया

- संसारी पोखरी बेलका नपा , १
- कदमाह पोखरी बेलका नपा , १
- भौदा पोखरी बेलका नपा , १
- लाँलीगुरास पोखरी, बेलका नपा (१
- वेलाहा पोखरी बेलका नपा ,२
- राजाजी पोखरी बेलका नपा ,२
- कर्कली दलकी पोखरी, बेलका नपा ,१
- बेलका कृषी अनुसन्धान केन्द्र
(प्रजनन् उत्पादन केन्द्र),बेलका नपा ,१

खानेपानी प्रयोगको अवस्था

- धारा, कल , कुवा र डिप बोर्डिङ

पकेट खेती

- अदुवा, तोरी, खाद्यान्न, अर्गानिक तरकारी खेती, दाल

व्यवसायिक खेति

- बाखापालन

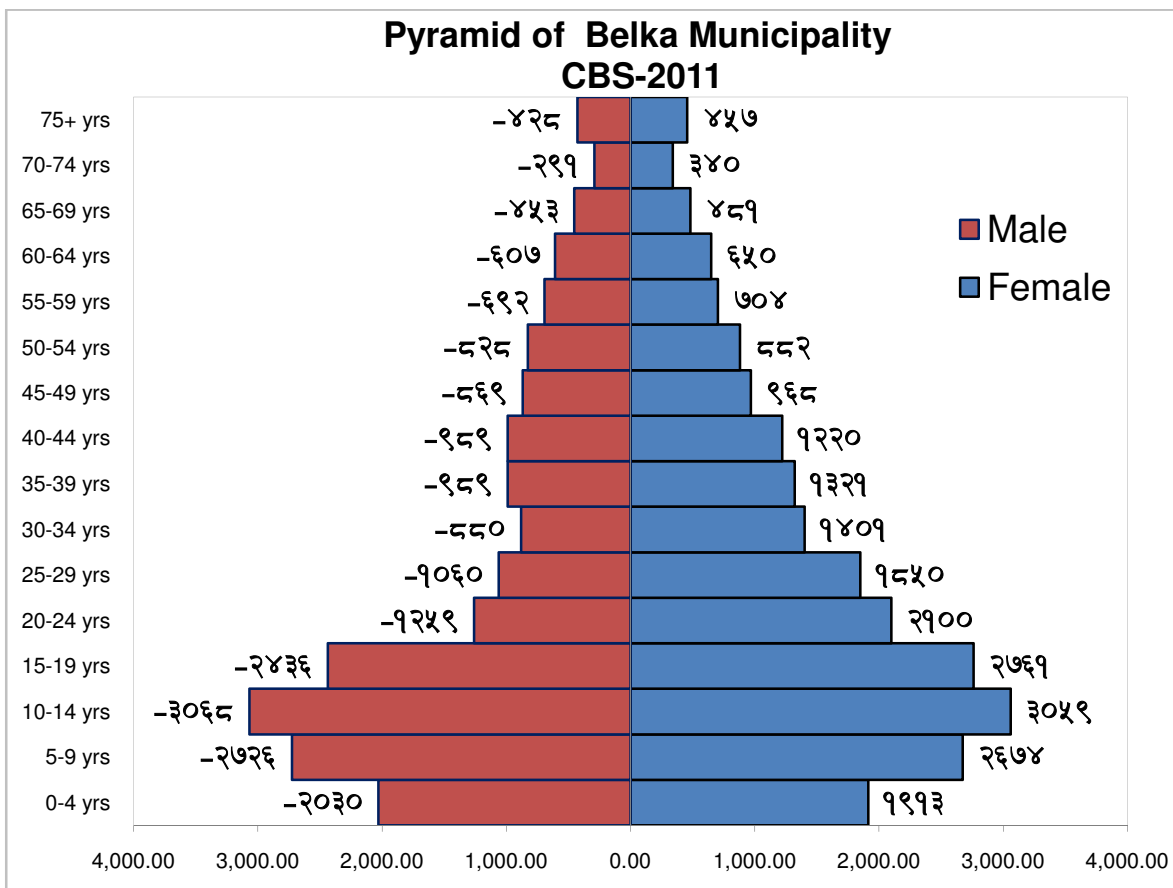
जनसांख्यिक विवरण

घरपरिवार	८,९३०
जम्मा जनसंख्या	४२,३८६
पुरुष	१९,६०५
महिला	२२,७८१
२०५८ को जनसंख्या	३८,७२७
वार्षिक बृद्धिदर	०.९
औसत सदस्य	४.७५
लैंगिक अनुपात	८६.०६
जनघनत्व	१३७

२ उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस बेलका नगरपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा यूवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ । यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ । अझ २० देखि ४५ वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरु वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ । त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या कम नै रहेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक , सीपमूलक एवं रोजगार मूलक क्रियाकलापहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	१९१३	२०३०	३९४३
५-९ वर्ष	२६७४	२७२६	५४००
१०-१४ वर्ष	३०५९	३०६८	६१२७
१५-१९ वर्ष	२७६१	२४३६	५१९७
२०-२४ वर्ष	२१००	१२५९	३३५९
२५-२९ वर्ष	१८५०	१०६०	२९१०
३०-३४ वर्ष	१४०१	८८०	२२८१
३५-३९ वर्ष	१३२१	९८९	२३१०
४०-४४ वर्ष	१२२०	९८९	२२०९
४५-४९ वर्ष	९६८	८६९	१८३७
५०-५४ वर्ष	८८२	८२८	१७१०
५५-५९ वर्ष	७०४	६९२	१३९६
६०-६४ वर्ष	६५०	६०७	१२५७
६५-६९ वर्ष	४८१	४५३	९३४
७०-७४ वर्ष	३४०	२९१	६३१
७५ + वर्ष	४५७	४२८	८८५
जम्मा	२२७८१	१९६०५	४२३८६

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घरपरिवार संख्या
१	२२०६	२७१३	४९१९	१०५६
२	२३८०	२८५३	५२३३	११५०
३	२५८४	३०७१	५६५५	१२४८
४	१८६६	२२५९	४१२५	८९०
५	३०२७	३४८७	६५१४	१४०५
६	२१६७	२३२६	४४९३	८२२
७	१३६५	१५९३	२९५८	५६०
८	२१९३	२४६७	४६६७	९३३
९	१८१७	२०१२	३८०२	८६६
कूल जम्मा	१९६०५	२२७८१	४२३८६	८९३०

स्रोत : केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस बेलका नगरपालिकामा ३९ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ। यहाँ सबैभन्दा बढी राई जाती २८।३२ प्रतिशत छ भने दोस्रोमा क्षेत्री २१।७७ प्रतिशत रहेको छ। यो बहुल जाति बसोबास भएको नगरपालिका हो। समग्रमा यस नगरपालिकामा करिब ३०।५ प्रतिशत ब्राहमण क्षेत्री, करिब ५३ जनजाति, करिब ४।५ प्रतिशत मधेशी र बाँकी अन्य जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ। त्यस्तै करिब ११।५ प्रतिशत दलित जातीको बसोबास रहेको देखिन्छ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
राई	१२,००५	२८.३२
क्षेत्री	९,२२८	२१.७७
ब्राहमण पहाडे	३,७०३	८.७४
थारु	३,६९९	८.७३
कामी	२,८८८	६.८१
मगर	२,५६०	६.०४
तामाङ	१,७८३	४.२१
नेवार	१,२२८	२.९०
माभी	१,१९५	२.८२
दमाइ/ ठोली	९६१	२.२७
सार्की	८५५	२.०२
घर्ती / भुजेल	३५६	०.८४
सन्यासी / दशनामी	२६५	०.६३
तेली	२०१	०.४७
वान्तवा	१३४	०.३२
मुसहर/ सदाय	१३३	०.३१
लिम्बु	१२७	०.३०
थामी	१०४	०.२५
हलुवाइ	७८	०.१८
कोइरी / कुशवाहा	७६	०.१८
चाम्लिङ	७०	०.१७
यादव	६६	०.१६
हजार/ ठाकुर	६३	०.१५
गुरुङ	५७	०.१३
भागाड	५६	०.१३
धिमाल	५२	०.१२
मुस्लमान	४१	०.१०
ठकुरी	२९	०.०७
गडेरी भेधार	३२	०.०८
डोम	१५	०.०४
दुसाद/ पासमान	२३	०.०५
शेर्पा	२०	०.०५
साम्पाङ	१९	०.०४
बाहिङ	१७	०.०४
पहारी	१७	०.०४
खालिङ	१६	०.०४
कुमाल	१३	०.०३
थुलुङ	१३	०.०३
अन्य	१८८	०.४४
कूल जम्मा	४२,३८६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५) मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस बेलका नगरपालिकामा २४ भन्दा बढी मातृ भाषाभाषी रहको छ । सबैभन्दा बढी अर्थात ५८।२९ प्रतिशत बोलिने मातृभाषा नेपाली रहेको छ । त्यस्तै दोस्रोमा वान्तवा १८।६४ प्रतिशत, तेस्रोमा थारु ८।६२ प्रतिशत रहेका छन् । यो बहुभाषा भाषी भएको नगरपालिका हो ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	२४७०७	५८.२९
वान्तवा	७९००	१८.६४
थारु	३६५२	८.६२
तामाङ्ग	११९९	२.८३
चाम्लिङ्ग	११३५	२.६८
मगर	११३३	२.६७
राइ	९२५	२.१८
मैथिलि	६२९	१.४८
माझी	२२८	०.५४
नेवार	१७६	०.४२
पुमा	१२५	०.२९
साङ्पाङ	९०	०.२१
थुलुङ्ग	६८	०.१६
लिम्बु	५४	०.१३
उराव	३३	०.०८
दुमी	३०	०.०७
थामी	२९	०.०७
कुलुङ	२४	०.०६
शेर्पा	२०	०.०५
सुनुवार	१७	०.०४
गुरुङ	१६	०.०४
बाहिङ	१३	०.०३
उर्दु	१३	०.०३
याक्खा	१३	०.०३
अन्य	१२२	०.२९
उल्लेख नभएको	३५	०.०८
कूल जम्मा	४२३८६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

बेलका नगरपालिकाको कूल साक्षरता ६७ प्रतिशत , पुरुष साक्षरता ७४।९० प्रतिशत र महिला साक्षरता ६०।३० प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ९ मा ७२।८४ प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा ६०।१५ प्रतिशत रहेको छ । बेलका नगरपालिकाको चार वटा वडाहरु १,२,४ र ९ को साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ भने बांकी पांचवटा वडाको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स. / न.पा.हरु	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	तपेश्वरी	४,५,६,७,८,९	७०.२०
२	तपेश्वरी	१,२,३	७२.२२
३	रामपुर ठोक्सला	३,४,५,६	६९.९२

४	रामपुर ठोक्सला	७	७०.८५
५	रामपुर ठोक्सला	८,९	६०.१५
	कटुञ्जेवला	१,२	
६	कटुञ्जेवला	३,४,५,६,७,८,९	६१.८०
७	मैनामैनी	१,२,३,४,५,६,७,८	६९.१६
८	मैनामैनी	९	६८.२९
	रामपुर ठोक्सला	१	
९	रामपुर ठोक्सला	२	७२.८४
कूल सारक्षरता प्रतिशत			६७.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	२६०८४	१००.००	१३३४९	१२७३५
अनौपचारिक	१२१०	४.६४	६२९	५८१
सुरुवाति	९९३	३.८१	५२५	४६८
प्राथमिक	११०६१	४२.४१	५७४०	५३२१
निम्न मा.वि.	६२३४	२३.९०	३०७९	३१५५
मा.वि.	३१९५	१२.२५	१६२२	१५७३
एस.एल.सि.	२३७२	९.०९	११७२	१२००
प्रविणता	७४५	२.८६	४०६	३३९
स्नातक	१३६	०.५२	१००	३६
स्नातकोत्तर	२६	०.१०	२१	५
अन्य	१७	०.०७	४	१३
उल्लेख नभएको	९५	०.३६	५१	४४

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभूत विद्यालय	२९	१७	४६
माध्यमिक विद्यालय	१९	६	२५
क्याम्पस	—	—	—
वेद विद्याश्रम	१	—	१
मदरसा	—	—	—
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी तपेश्वरी	तपेश्वरी गा.वि.स.	५	बेलका न.पा. १
२	स्वास्थ्य चौकी रामपुर	ठोक्सीला गा.वि.स.	२	बेलका न.पा. ९

३	स्वास्थ्य चौकी मैनामैनी	मैनामैनी गा.वि.स.	५	बेलका न.पा. ७
४	स्वास्थ्य चौकी कटुन्जेबबला	कटुन्जेबबला गा.वि.स.	२	बेलका न.पा. ५

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस बेलका नगरपालिकामा प्रकाशको प्रमुख स्रोत मट्टीतेल हो भने दास्रोमा सोलार र तेस्रोमा बिजुली रहेका छन् । यस नगरपालिकाको १८६२ प्रतिशत घरपरिवारमा बिजुलीबत्तीको प्रयोग भएता पनि अझै करिब ४४ प्रतिशत घरपरिवारले प्रकाशका लागि मट्टीतेल, ब्याट्री, दाउरा आदि प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको दक्षिणी क्षेत्र तपेश्वरी, रामपुर र ठोक्सिलामा बिधुतको पहुँच भए पनि उत्तरी तथा पूर्वी क्षेत्र बिधुतको पहुँचबाट बन्चित रहेका छन् ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
बिजुली	१६६३	१८.६२
मट्टीतेल	३३१७	३७.१४
बायो ग्याँस	३३	०.३७
सोलार	३२९७	३६.९२
अन्य	६०१	६.७३
उल्लेख नभएको	१९	०.२१
कूल जम्मा	८९३०	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस बेलका नगरपालिकामा करिब ७६।५ प्रतिशत घरपरिवारले धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गरेको देखिन्छ भने अझै करिब २३।५ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानीको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको दक्षिणी भेगमा धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता खानेपानीको व्यवस्थित स्रोत भएतापनि उत्तरी तथा पूर्वी भेगमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी जस्ता अव्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गर्न घरपरिवारलाई बाध्यता रहेको छ ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	३०७१	३४.३९
ट्युबेल / हातेपाइप	३७६४	४२.१५
ढाकिएको इनार / कुवा	२५	०.२८
नढाकिएको इनार / कुवा	१६६३	१८.६२
मूलधारा	१३३	१.४९
खोला / नदी	१९९	२.२३
अन्य	५६	०.६३
उल्लेख नभएको	१९	०.२१
कूल जम्मा	८९३०	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविक ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	ठोक्सीला खा.पा.	ठोक्सीला ६ र ७	बेलका नगरपालिका ३,४
२.	वसाह शिखरमाडी खायोजना.पा.	ठोक्सीला ९	बेलका नगरपालिका ५
३.	गडीखोला खायोजना.पा.	ठोक्सीला ९	बेलका नगरपालिका ५
४.	कटहरबोटे खायोजना.पा.	ठोक्सीला ९	बेलका नगरपालिका ५
५.	खयरबनी खायोजना.पा.	ठोक्सीला ९	बेलका नगरपालिका ५

६.	रानीपथेरा खायोजना.पा.	ठोक्सीला ९	बेलका नगरपालिका ५
७.	डाँडागाउँ खायोजना.पा.	ठोक्सीला ८	बेलका नगरपालिका ५
८.	धौरी खायोजना.पा.	ठोक्सीला ३	बेलका नगरपालिका ३
९.	भचुवा खायोजना.पा.	ठोक्सीला २	बेलका नगरपालिका ९
१०.	मुर्तिखोला खायोजना.पा.	ठोक्सीला २	बेलका नगरपालिका ९
११.	चिसापानी खायोजना .पा.	ठोक्सीला १	बेलका नगरपालिका ८
१२.	मुर्ती बाले खायोजना.पा.	ठोक्सीला १	बेलका नगरपालिका ८
१३.	कटारी खा हर्दिबारी .पा.	ठोक्सीला ७	बेलका नगरपालिका ४
१४	तपेश्वरी खानेपानी	तपेश्वरी १	बेलका नगरपालिका ८
१५	आम्वासी खानेपानी	तपेश्वरी ९	बेलका नगरपालिका ५
१६	भौडाझल	तपेश्वरी ७	बेलका नगरपालिका ४
१७	सिसाकोट खानेपानी	कटुन्जे ववला १	बेलका नगरपालिका ५
१८	वगुवा खानेपानी	कटुन्जे ववला ५	बेलका नगरपालिका ६
१९	वरवोटे खानेपानी	कटुन्जे ववला ८	बेलका नगरपालिका ६
२०	लामिडाडा खानेपानी	कटुन्जे ववला ७	बेलका नगरपालिका ६
२१	वोक्सी खोपा खानेपानी	कटुन्जे ववला ६	बेलका नगरपालिका ६
२२	घर्तिखोला खानेपानी	कटुन्जे ववला २	बेलका नगरपालिका ५
२३	राईगाउँ खानेपानी	कटुन्जे ववला ३	बेलका नगरपालिका ६
२४	वगुवा खानेपानी	कटुन्जे ववला ५	बेलका नगरपालिका ६
२५	वरवोटे खानेपानी	कटुन्जे ववला ८	बेलका नगरपालिका ६
२६	लामिडाडा खानेपानी	कटुन्जे ववला ७	बेलका नगरपालिका ६
२७	वोक्सी खोपा खानेपानी	कटुन्जे ववला ६	बेलका नगरपालिका ६
२८	घर्तिखोला खानेपानी	कटुन्जे ववला २	बेलका नगरपालिका ५
२९	राईगाउँ खानेपानी	कटुन्जे ववला ३	बेलका नगरपालिका ६

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस बेलका नगरपालिकामा अझै पनि ९६।६९ प्रतिशत घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ । भने बाँकी करिब ३।५ प्रतिशत घरपरिवारले मट्टीतेल, एल.पी. ग्यास, गोबर ग्यास , बायो ग्यास र बिजुलीबाट खाना पकाएको देखिन्छ ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	८६३४	९६.६९
मट्टीतेल	७२	०.८१
एल.पी. ग्यास	८५	०.९५
गोबर	३५	०.३९
बायो ग्यास	८३	०.९३
बिजुली	१	०.०१
अन्य	०	०.००
उल्लेख नभएको	२०	०.२२
कुल जम्मा	८९३०	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	८९३०	१००
आफ्नै	८७१५	९७.५९
भाडामा	१४३	१.६०
संस्थागत	१	०.०१
अन्य	७१	०.८०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	४२,३८६	१९,६०५	२२,७८१
अपाङ्गता भएका जनसंख्या	९७५	५१९	४५६
शारीरिक अपाङ्गता	२७०	१४८	१२२
अन्धा / दृष्टिसमस्या	१२३	६६	५७
बहिरा / सुनाईमा समस्या	१७८	९८	८०
अन्धा / बहिरा	१०	६	४
बोलाईमा समस्या	१७४	८२	९२
मानसिक समस्या	६६	३४	३२
बौद्धिक समस्या	६७	३६	३१
बहु अपाङ्गता	८७	४९	३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१३) परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि विवरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	८९३०	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	१६८१	१८.८२
कम्तिमा एउटा भएका	७२४९	८०.०९
रेडियो	४१३९	४६.३५
टेलिभिजन	२११९	२३.७३
केबल	५२	०.५८
कम्प्युटर	५३	०.५९
इन्टरनेट	१०	०.११
टेलिफोन	११४	१.२८
मोबाईल	५९८३	६७.००
मोटर	३९	०.४४
मोटरसाईकल	२७३	३.०६
साईकल	२५२६	२८.२९
अन्य सवारी	४३	०.४८
रेफ्रिजेरेटर	१७	०.१९
उल्लेख नभएको	९७	१.०९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस बेलका नगरपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन पनि रहेको देखिन्छ । यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब १० वटा ठूलो चौपाया गाईभैसी तथा ३० वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ । यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका गाई, भैसी , बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ । तथापी यहाँ उन्नत जातका कुखुरा पालन बढी गरेको देखिन्छ ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक											
	गाई		भैसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	८१३०	६१२	२९२२	१३०२	९५१०	५१३६	१४९४	५२२	२७७३२	२०५२	०	०
२	४०७०	३१०	१४६३	६५५	४७५९	२५७३	७५१	२६१	१३८६९	१०३१	०	०
३	२६०२०	१३८०	४५६४	१२८४	१३६५६	६५५६	२२७६	४५२	२७९६	३८८०८	०	०
४	२६१२	३४७	११४२	३२९	३४१६	१६४५	५७२	११८	७०१	९७०६	०	०
५	६५००	७७४	२७५२	८२४	६९९२	३९३९	१३५०	२९७	४६१४	१९४०४	०	०
६	४४९४	२९४	१६१७	६२३	५७४७	२३०३	७३५	२३८	११२४९	०	०	०
७	२५८४	०	१७६०	५४४	६७२०	२७६८	७७८	३६८	१०४८	१६१२८	०	०
८	३०३९	३००	१४०८	९८९	४१४३	१८५७	५५२	१५७	७३५	१०६२२	०	०
९	२५००	३९०	१०००	४२०	३५२८	१७६९	६७८	११६	८००	१०७९९	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषि सेवा केन्द्र	रामपुर	बेलका न.पा.	मैनामैनी,कटुन्जेववला,रामपुर,ठोक्सिला,तपेश्वरी

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	बेलका नगरपालिका	२९,३३९	३९,६२	१३।५०

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला
ठोक्सिला	११०५०	११८५	९५४५	११८	२०२
मैनामैनी	४१५६	६२२	२२६०	९१	११८३
कटुन्जे ववला	८७८३	९९८	७३९४	१३५	२५६
तपेश्वरी	४६५०	११५७	१६०७	४३७	१४४९
बेलका न.पा.	२८६३९	३९६२	२०८०६	७८१	३०९०

स्रोत जिल्ला कृषि बिकाश कार्यालय,उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकाश गर्न सकिने संभाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.बि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
कटुञ्जे बबला	सुन्तला, कफी, खाद्यान्न, तरकारी, अदुवा, मौरी, बेसार
मैनामैनी	अदुवा, बेसार, सुन्तला
तपेश्वरी	खाद्यान्न, तरकारी, आंप, लिचि
ठोक्सिला/रामपुर	तरकारी, खाद्यान्न, माछा, आंप, लिचि, कागती
बेलका न.पा.	सुन्तला, कफी, खाद्यान्न, तरकारी, अदुवा, मौरी, बेसार,आंप,लिचि,माछा, कागती

स्रोत जिल्ला कृषि बिकाश कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	रामपुर ई.व.का.	बेलका नगरपालिका
२	तपेश्वरी ई.व.का.	बेलका नगरपालिका
३	मैनामैनी ई.व.का.	बेलका नगरपालिका

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	कुसुम	बेलका न.पा	५	१२७७०	११५	६९०
२	वरपानी	बेलका न.पा	५	३३७८०	१२४	८१९
३	गौरीखर्क	बेलका न.पा	३,६,९	२२२१९०	१८१	९८३
४	दुधे	बेलका न.पा	६	१६४१२०	१०४	३०८
५	घारे	बेलका न.पा	६	१९०१४०	१०४	३४५
६	बाख्रेखोला फक्टपुर	बेलका न.पा	६	८३१९०	४४	१८८
७	आहालतरी	बेलका न.पा	६	१९५१६७	१४०	३१६
८	अजम्बरी	बेलका न.पा	६	१८३१९०	१३७	१२९०
९	बतासे	बेलका न.पा	५	१९८१७०	३२	१४३
१०	लेख्नेढुङ्गा	बेलका न.पा	६	११७१४०	३७	१५६
११	जाल्पाबाबुङ्गला रमिते भचुवा	बेलका न.पा	६,९	१९८१५०	२३५	१३६५
१२	जनजागरण	बेलका न.पा	६	१९८१८०	११०	
१३	फुलबारी	बेलका न.पा	६	६६१८२	४८	२२८
१४	जलकन्या	बेलका न.पा	६	१०९१४०	५७	३११
१५	सिस्नेखोला	बेलका न.पा	६	१९४१५०	९९	४४९
१६	बरगाछी	बेलका न.पा	६	१९०१९०	९८	४६९
१७	चप्लेटी	बेलका न.पा	६	१७२१८०	८७	४११
१८	सिमलवोटे	बेलका न.पा	६	१०२१३०	५२	२८०

१९	ढाक्रे खारखोला	बेलका न.पा	६	९९१८०	१६५	८५५
२०	रानीपंधेरा देउराली	बेलका न.पा	५	१०२१००	१७२	८४९
२१	शिखरपाखा	बेलका न.पा	५	२०५१००	१६४	९५४
२२	ठुलो दमार वज्जरे	बेलका न.पा	५	१५०१९२	१६२	७६६
२३	शिखर	बेलका न.पा	४	१७७००	११२	७२३
२४	बँदेली	बेलका न.पा	५४	१८६१८०	२७०	१४३४
२५	जोगिनी पाखा	बेलका न.पा	३,६	२५९१७५	५२१	२८९८
२६	गलेनी देउराली	बेलका न.पा	५	१२८१००	६१	३९८
२७	कालीखोला पहरपानी	बेलका न.पा	५	१७६१८०	२५३	१३४३
२८	सुनखानी	बेलका न.पा	३	४८५१७०	८४८	४७३२
२९	महाभारत	बेलका न.पा	४	२७०१००	३०२	१५१५
३०	जलदेवी	बेलका न.पा	४	१९८१६०	२२७	१२१३
३१	ढाक्रेवास	बेलका न.पा	४	१९७१२०	१६९	१०६८
३२	श्रीगणेश साढेचौरी	बेलका न.पा	३,४	१५५१४०	२५०	१४७९
३३	बुलबुले भमरा	बेलका न.पा	१	१८४११०	१८९	२०८५
३४	आम	बेलका न.पा	१	३१३११३	४४३	२०५३
३५	सप्तकोशी बेलका	बेलका न.पा	२	४९३१७०	६११	३६१८
३६	अमरज्योती	बेलका न.पा	२	३४९१९०	६३०	२९३२
३७	बेलका जनशक्ती	बेलका न.पा	१	३३३१००	८०१	२७३०
३८	आदर्श बेलका	बेलका न.पा	२	१०७११०	९९	४६७
३९	बेलका नमूना	बेलका न.पा	१	९५१४०	१२५	५३२
४०	हात्तिसार	बेलका न.पा	८	४३११२०	३५५	२१७७
४१	कृङ्किवा	बेलका न.पा	७,८	२८०१९०	१५५	८८१
४२	साकेन्वा	बेलका न.पा	७	१७८१६०	६२	३४६
४३	सिंगादेवी	बेलका न.पा	६,८	१९०११०	५७	३०४
४४	सुम्निमा	बेलका न.पा	७	१९९१८०	७३	३८५
४५	विचकेशरी महिला	बेलका न.पा	८	१८२१९०	६८	३९२
४६	चम्पाकेशरी	बेलका न.पा	८	६९१००	५०	३६९
४७	चोमलुङ्मा	बेलका न.पा	८	१६९१७०	११४	७१९
४८	सप्तकोशी	बेलका न.पा	८	१२३१५०	८१	६२७
४९	जाल्पादेवी बरबोटे	बेलका न.पा	६	१९९१३०	११५	६२३
५०	रानीछाँगा	बेलका न.पा	६	१६५१८०	८५	४९५
५१	माछापुच्छ्रे	बेलका न.पा	३,८,९	४७३११०	८२३	४४२९

ग) सामुदायिक तथा अन्य वन संबन्धि विवरण

नोट वन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार वनको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.बि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	वनले ढाकेको क्षे.	सामुदायिक वनको क्षे.	संलग्न घरधुरी	वनको संख्या	धार्मिक वनको क्षे.	राष्ट्रिय वन
कटुन्जे बबला	८७८३	७७८५	३२७९	१८०९	१९	०	४५०६
मैनामैनी	४१५६	३५३४	१९२५	१०१५	९	०	१६०९
तपेश्वरी	४६५०	३४९३	१८७६	२८९८	७	०	१६१७
ठोक्सिला	११०५०	९८६५	३६०६	४५२५	१७	०	६२६०
बेलका न.पा.	२८६३९	२४६७७	१०६८६	१०२४७	५२	०	१३९९२

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६)सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस बेलका नगरपालिकामा जम्मा २५ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बचत ऋण सहकारी ६ वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी ४ वटा र कृषि सहकारी १५ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.			
१	श्री सहयोगी बचत तथा ऋण स.सं.लि.,	बेलका नगरपालिका	९
२	ठोक्सिला ब.तथा. ऋण स.सं.लि	बेलका नगरपालिका	४
३	श्री कटुन्जे बचत तथा ऋण स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	४
४	श्री चम्पाकेशरी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	८
५	श्री तपेश्वरी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	१
६	श्री भेटघाट महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	१
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	श्री हातेमालो बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	९
२	श्री मेलमिलाप महिला बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	९
३	श्री लालबजार ब.स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	४
४	श्री बेलका ब.स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	१
कृषि सहकारी संस्था			
१	श्री रातापानी ठोक्सीला कृषि सहकारी संस्था लि.	बेलका नगरपालिका	४
२	श्री मखमली लघुउद्यमी कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	९
३	जनज्योति कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	५
४	श्री कमलावारी कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	९
५	श्री नयाँ सगरमाथा कृषि सहकारी संस्था लि.	बेलका नगरपालिका	३
६	श्री गौरी शंकर महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	बेलका नगरपालिका	३
७	हिमशिखर कृषि स.सं.लि	बेलका नगरपालिका	५
८	श्री महिला सानाकिसान कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	९
९	श्री मैनारानी कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	७
१०	श्री पिपलभञ्ज्याङ्ग कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	६
११	श्री सीतारानी कृषि सहकारी संस्था लि.	बेलका नगरपालिका	६
१२	श्री तपेश्वरी कृषि सहकारी संस्था लि.	बेलका नगरपालिका	२
१३	श्री महिला सानाकिसान कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	१

१४	श्री सूर्योदय कृषि स.सं.लि.	बेलका नगरपालिका	१
१५	श्री हाम्रो कृषि सहकारी संस्था लि.	बेलका नगरपालिका	१

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	जनता वेल्का मा.वि., पुरन्दह	१५०७	१७३३	३२४०
२	सप्तकौशीका मा.वि., भागलपुर	१७२४	१७०५	३४२९
३	कोशी जनता मा.वि., रामपुर	१७०५	१७२९	३४२६
४	जनता मा.वि., गुरङ्गचौरी	१२५८	१२८०	२५३८
५	देउराली माध्यामिक विद्यालय, गलेनी	१७८०	१७९५	३५७५
६	जनता मा.वि., पुवारेथुम्का	११२५	९२३	२०४८
७	मैनामैनी मा.वि.मूलगाउँ	८४६	८४८	१६९४
८	नि.मा.वी. डुण्डुखोला	१२२८	११७१	२३९९
९	वरपिपल मा.वि., कमलाबारी	११०१	१११५	२२१६
		१२२७४	१२२९१	२४५६५

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) प्रहरी इकाईको विवरण

क्र. स.	प्रहरी इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	प्रहरी चौकी भागलपुर	बेलका न.पा.	१०
२	इलाका प्रहरी कार्यालय रामपुरठोक्सिला	बेलका न.पा.	५
३	प्रहरी चौकी लालबजार	बेलका न.पा.	५
४	अस्थाई प्रहरी चौकी कोठु	बेलका न.पा.	८

स्रोत - जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

ख) सशस्त्र प्रहरी इकाईको विवरण

क्र. स.	इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेश रामपुर, उदयपुर	बेलका न.पा.	८

स्रोत - सशस्त्र प्रहरी बल त्रियुगा गुल्म, उदयपुर

१९) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना	कैफियत
१.	तिनखोप्रे सिंचाई योजना	ठोक्सीला ३,४ र ५	बेलका नगरपालिका ३	
१.	तिनखोप्रे सिंचाई योजना	ठोक्सीला ३,४ र ५	बेलका नगरपालिका ३	
२.	धौरी टप्पु सिंचाई योजना	ठोक्सीला ३ र ५	बेलका नगरपालिका ३	
३	गिदेरी सिंचाइ आयोजना	तपेश्वरी १	बेलका नगरपालिका २	
४	कालिखोला सिंचाइ आयोजना	तपेश्वरी ७,८,९	बेलका नगरपालिका १	

५	डिप बोर्डि सिचाइ आयोजना	तपेश्वरी ९	बेलका नगरपालिका १	
---	-------------------------	------------	-------------------	--

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२०) गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण

वडा नं	रोडहेड बाट गापा वा नपाको केन्द्र पुग्न लाग्ने समय घण्टा	सेवा प्राप्त गरी घर फर्कन लाग्ने समय घण्टा
१	५	१०
२	४	८
३	४	८
४	३	६
५	३	६
६	२	४
७	२	४
८	२	४
९	२	४

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
बेलका नगरपालिका	३	१	

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला / इलाका/ अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	मैनामैनी अ.हु.का.	मैनामैनी		बेलका न.पा.
२	कटुन्जे बबला अ.हु.का.	कटुन्जे		बेलका न.पा.
३	तपेश्वरी अ.हु.का.	तपेश्वरी	४	बेलका न.पा. १
४	रामपुर ठोक्सिला ई.हु.का.	रामपुर ठोक्सिला	२	बेलका न.पा. ९

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

पत्रपत्रिका संख्या ० वटा

एफ.एम.रेडियो ० वटा

२२) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
ठोक्सिला	१९।९८	३१०५२
मैनामैनी	४२।७	२३०९१

कटुन्जेबबला	४२।७	२३०९१
तपेश्वरी	१४।९६	३३३९३
बेलका नगरपालिका	२४।६५	२९५५५.४९

स्रोत नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथाङ्क विभाग र स्था.त.पु.आ.प्रतिवेदन

२३) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)				कैफियत
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	तपेश्वरी रामपुर कृषि सडक	बेलका न.पा.	२२		२२		
२	चतरा मैनामैनी माचुटार सडक	बेलका न.पा.	२७		३	२४	
३	बसाहा रामपुर चतरासडक	बेलका न.पा.	२५		२५		

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२४) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स./न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	बेलका नगरपालिका	तपेश्वरी	२,२७२	१०,१५२	१,८९४	८३.३६	२,२७२	१००
२		ठोक्सीला	५,११९	२१,२८१	५,१०३	९९.६९	५,११९	१००
३		मैनामैनी	९५२	५,१६३	८९८	९४.३३	९५२	१००
४		कटुन्जेबाबला	१,३४३	५,७९०	९२६	६८.९५	१,३४३	१००
	कूल जम्मा		९,६८६	४२,३८६	८,८२१	९१.०७	९,६८६	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२५) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	दुर्गा कुमार थापा (स्वतिक)
उप प्रमुख	नेपाली कांग्रेस	दीपा कुमारी राई
वडा अध्यक्ष	९ जना	
महिला सदस्य	९ जना	
दलित महिला सदस्य	९ जना	
सदस्य	१८ जना	

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२६) कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री पुण्यप्रसाद पौडेल	रा.प.तृतीय शाखा अधिकृत	कार्यकारी अधिकृत	९८४२८२८७३६
२	श्री सत्यनारायण हुजदार	ना.सु.	१ र २	९८५२८३५०४२
३	श्री तेज बहादुर भुजेल	ना.सु.	३	९८११७००७६६
४	श्री कुमार कार्की	खरिदार	४	९८४२८२२५३२
५	श्री नेत्रराज खत्री	ना.सु.	५ र ६	९७४३०००६४९
६	श्री लोकेन्द्र कार्की	खरिदार	७ र ८	९८५२८३५४०९

चौदण्ड

- ३ जनसांख्यिक विवरण
- ४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण
- ५) मातृभाषा सम्बन्धि विवरण
- ६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण
- ७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण
८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण
९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण
- १० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण
- ११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण
- १२) आपाडता सम्बन्धि विवरण
- १३) परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण
- १४) कृषि तथा पशु तथ्यांक
- १५) वन सम्बन्धि तथ्यांक
- १६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण
- १७) मतदाता सम्बन्धि विवरण
- १८) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण
- १९) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण
- २०) गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण
- २२) गरीबीको अवस्था
- २३) सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण
- २४) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)
- २५) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण
- २६) कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	साविक गा.वि.स र न.पा.		
१	चौदण्डी		
२	बेल्टार बसाहा न.पा.		
३	बेल्टार बसाहा न.पा.		
४	बेल्टार बसाहा न.पा.		
५	सुन्दरपुर		
६	बेल्टार बसाहा न.पा.	२ र ३	६
७	बेल्टार बसाहा न.पा.	१ र ४	७

८	सिदिपुर	१,२,३,४,५,६,७,८ र ९	८
९	हडीया	२,३,४,५ र ६	९
१०	हडीया	७,८,९ र १	१०

१. पृष्ठमूभी :

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्लाको मध्य पूर्वी सीमानामा रहेको २६°४१'२६" उत्तरी अक्षांश देखि २६°५४'२७" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८६°४६'०७" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°५९'३२" पूर्वी देशान्तरसम्ममा अवस्थित साविकका वेल्टार बसाहा नगरपालिका, सिद्धिपुर, चौदण्डी, सुन्दरपुर र हडिया गाँउ विकास समितिहरु सम्मिलन भइ चौदण्डीगढी नगरपालिका कायम भएको हो । ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा रहेको चौदण्डीगढी लगायतका पहाडी तथा भित्री मधेशको भूभाग मिली बनेको यस नगरपालिकामा पहाडी भूभागबाट बसाई सराई गरी आउने क्रम उच्च रहेकोले जनसंख्या बढदो क्रममा रहेको छ । यातायात, पूर्वाधार, विद्युत, संचार, बैंक तथा वित्तीय क्षेत्र जस्ता सेवाको पहुँच भएको यस क्षेत्रमा बजारीकरणको क्रम बढदो रहेकोले मापदण्ड अनुसार नगरपालिकाका लागि चाहिने जनसंख्या कम देखिए तापनि औषत जनसंख्या (पहाड र भित्री मधेश) समेतलाई आधार मानी साविकको नगरपालिकालाई निरन्तरताको रूपमा नयाँ नगरपालिका कायम भएको छ ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	आक्षांस	२६°४१'२६" उत्तरी अक्षांश देखि २६°५४'२७" उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	८६°४६'०७" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°५९'३२" पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व : बेलका नगरपालिका	
		उत्तर : खोटाङ जिल्ला	
		पश्चिम : त्रियुगा नगरपालिका	
		दक्षिण : सप्तरी जिल्ला	
४	क्षेत्रफल	२५३.७ वर्ग कि.मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	चुरे, भित्री मधेश, पहाड	
६	केन्द्र	बेल्टार बजार	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	१०	

पर्यटकीय स्थल

- चौदण्डीगढी न.पा. १
- चौदण्डीगढी न.पा. १, भ्यू टावर भएको स्थान
- चौदण्डीगढी न.पा. १, रानीटार
- चौदण्डीगढी न.पा. १, फर्कगढीस्थल
- चौदण्डीगढी न.पा. ३,४,६ (तीन दोभाने)
- चौदण्डीगढी न.पा. १०, भिमसेनथान
- चौदण्डीगढी न.पा. १०, भ्यू टावर
- चौदण्डीगढी न.पा. ५, शिवालय मन्दिर

धार्मिक स्थल

- मन्दिर २७
- मस्जिद २
- गुम्वा ६
- चर्च १२
- अन्य ०

खुला क्षेत्र

- चौदण्डीगढी न.पा. १, गढी
- चौदण्डीगढी न.पा. १, रानीटार
- चौदण्डीगढी न.पा. १, कटहरवोटे
- चौदण्डीगढी न.पा.८, सिद्धिपुर
- चौदण्डीगढी न.पा. ८, विरेन्द्रवजार
- चौदण्डीगढी न.पा. ५,टोक टोल
- चौदण्डीगढी न.पा. ५,पर्वतना
- चौदण्डीगढी न.पा.५, कुल्ली घर क्षेत्र

अचल सम्पती

- भवन ८ वटा
- जमिन १९ कठ्ठा १२ धुर
- गाडी १ वटा
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएका
- अन्य मेसिनरी-डेस्कटप १
- अन्य-सोलार १

उद्योगको संख्या

- घरेलु ५ वटा
- साना १८ वटा
- मझौला १ वटा
- ठुला ० वटा

सडक कि.मी.

- पिच सडक ४२
- ग्राभेल १०२
- कच्चि ७६
- जम्मा २२०

तालतलैया

- कुल्लीघर, चौदण्डीगढी न.पा.५
- कालीपोखरी, चौदण्डीगढी न.पा.५
- डुङ्गाखोला, चौदण्डीगढी न.पा.५
- कन्नाहा, चौदण्डीगढी न.पा.५
- बदेल पानी, चौदण्डीगढी न.पा.३

मुख्य व्यापारिक महत्वका ठाउहरु

- चौदण्डीगढी न.पा.६,७ बेल्टार बजार
- चौदण्डीगढी न.पा १, रानीटार
- चौदण्डीगढी न.पा १, छुइला
- चौदण्डीगढी न.पा ८, विरेन्द्रवजार
- चौदण्डीगढी न.पा १०, हडिया
- चौदण्डीगढी न.पा ५, शिवाइ चोक
- चौदण्डीगढी न.पा ५, सुन्दरपुर
- चौदण्डीगढी न.पा ५, वेल्हा

बसपार्क वा स्टेशन

- चौदण्डीगढी न.पा ४,६ बेल्टार बजार
- चौदण्डीगढी न.पा १, चौदण्डी
- चौदण्डीगढी न.पा ८, विरेन्द्र वजार
- चौदण्डीगढी न.पा १०, हडिया
- चौदण्डीगढी न.पा ५, सिवाइ चोक

पार्क तथा उद्यान

- चौदण्डीगढी न.पा. ४,६,७
- चौदण्डीगढी न.पा.१, चौदण्डी गढी
- चौदण्डीगढी न.पा.५, शिवालय मन्दिरको पश्चिम दक्षिण क्षेत्र
- चौदण्डीगढी न.पा. ५, निवुवा चाँप
- चौदण्डीगढी न.पा. ५, टोकटोल (अजगरा)

खेलकुद मैदान

- चौदण्डीगढी न.पा. २,३,४,६,७
- चौदण्डीगढी न.पा. १, रानीटार
- चौदण्डीगढी न.पा.१, चौदण्डीगढी
- चौदण्डीगढी न.पा.१, छुइला
- चौदण्डीगढी न.पा.८, विरेन्द्रवजार
- चौदण्डीगढी न.पा.१०, शान्तिनगर खेलकुद मैदान
- चौदण्डीगढी न.पा.५, उच्च माविको प्रङ्गण
- चौदण्डीगढी न.पा. ५, शिवालय मन्दिरको पश्चिम
- चौदण्डीगढी न.पा. ५, निमाविको शिवाइ वेल्हा प्रङ्गण

पकेट खेती

- आलु, अदुवा, तोरी, तरकारी, खाद्यान्न

व्यवसायिक खेति

- वेसार, अदुवा, वगर खेति

वित्तीय संघसंस्थाहरू

- राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक
- कृषि विकास बैंक
- सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड
- सहकारी संस्था १० वटा
- फाइनेन्स १ वटा
- विकास बैंक ३ वटा

होटलको संख्या

- तारे ० वटा
- साधारण ४९ वटा

जनसांख्यिक विवरण

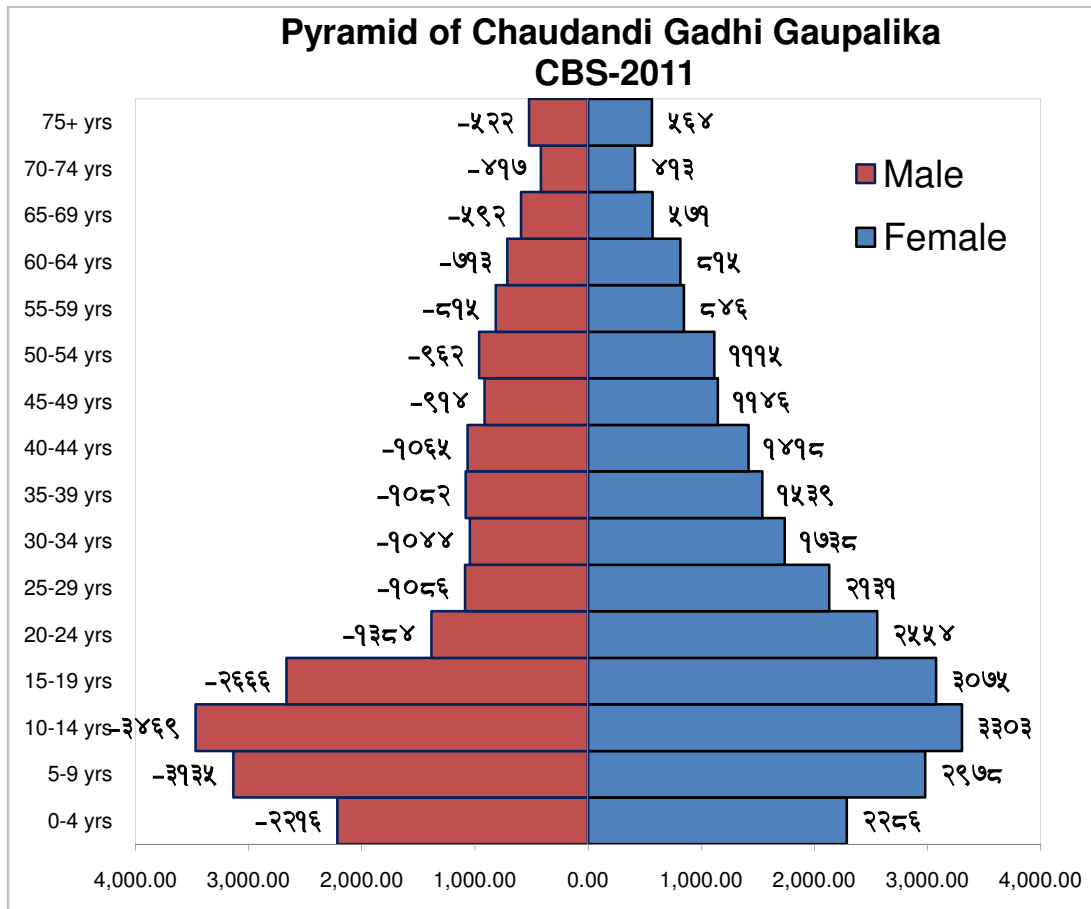
घरपरिवार	१०,५१९
जम्मा जनसंख्या	४८,५७४
पुरुष	२२,०८२
महिला	२६,४९२
२०५८ को जनसंख्या	४५,०२३
वार्षिक वृद्धिदर	०.७६
औसत सदस्य	४.६२
लैंगिक अनुपात	८३.३५
जनघनत्व	१९१
क्षेत्रफल(वर्गकिमी)	२५३.७

२ उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा युवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ, भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ २० देखि ५५ वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरू वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक, सीपमूलक एवं रोजगार मूलक क्रियाकलापहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	२२८६	२२१६	४५०२
५-९ वर्ष	२९७८	३१३५	६११३
१०-१४ वर्ष	३३०३	३४६९	६७७२
१५-१९ वर्ष	३०७५	२६६६	५७४१
२०-२४ वर्ष	२५५४	१३८४	३९३८
२५-२९ वर्ष	२१३१	१०८६	३२१७
३०-३४ वर्ष	१७३८	१०४४	२७८२
३५-३९ वर्ष	१५३९	१०८२	२६२१
४०-४४ वर्ष	१४१८	१०६५	२४८३
४५-४९ वर्ष	११४६	९१४	२०६०

५०-५४ वर्ष	१११५	९६२	२०७७
५५-५९ वर्ष	८४६	८१५	१६६१
६०-६४ वर्ष	८१५	७१३	१५२८
६५-६९ वर्ष	५७१	५९२	११६३
७०-७४ वर्ष	४१३	४१७	८३०
७५ + वर्ष	५६४	५२२	१०८६
जम्मा	२६४९२	२२०८२	४८५७४

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	१८५८	२०२४	३८८२	७५६
२	१८३२	२२०३	४०३५	८६८
३	१७४९	२१०६	३८५५	८५५
४	२७५९	३४७९	६२३८	१३८५
५	२५७५	३०९८	५६७३	१२६१
६	२०३५	२४९४	४५२९	१०५१
७	२३९२	२८६९	५२६१	१२०९
८	१७६४	२००६	३७७०	७७९
९	३०१८	३७३५	६७५३	१४०६
१०	२१००	२४७८	४५७८	९४९

कूल जम्मा	२२०८२	२६४९२	४८५७४	१०५१९
-----------	-------	-------	-------	-------

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकामा ३५ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ। यहाँ सबैभन्दा बढी राई जाती २४।३२ प्रतिशत, दोस्रोमा क्षेत्री २२।८१ प्रतिशत र तेस्रोमा थारु १४।८४ प्रतिशत रहेको छ। यो बहुलजाति बसोबास भएको नगरपालिका हो। यस नगरपालिकामा करिब २७५ प्रतिशत ब्राहमण क्षेत्री, करिब ५५।४८ जनजाति, करिब ४।५ प्रतिशत मधेशी र बांकी अन्य जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ। त्यस्तै करिब १३ प्रतिशत दलित जातीको बसोबास रहेको देखिन्छ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
राई	११,८१४	२४.३२
क्षेत्री	११,०८२	२२.८१
थारु	७,२०७	१४.८४
मगर	३,४६४	७.१३
कामी	३,०७०	६.३२
ब्राहमण पहाडे	२,३०५	४.७५
तामाङ	१,८३३	३.७७
नेवार	१,२९५	२.६७
दमाइ/ ढोली	१,२७३	२.६२
सार्की	१,२५६	२.५९
मुसहर/ सदाय	८०२	१.६५
घर्ती / भुजेल	४४२	०.९१
माफी	४११	०.८५
मुसल्मान	२७९	०.५७
सन्ध्यासी / दशनामी	२७३	०.५६
तेली	२३०	०.४७
हलुवाइ	२२९	०.४७
दनुवार	२२४	०.४६
कठबनिया	२०७	०.४३
हजार/ ठाकुर	८८	०.१८
शोर्पा	८५	०.१७
लिम्बु	६८	०.१४
बादी	६७	०.१४
वाहिङ	२६	०.०५
ब्राहमण तराई	२६	०.०५
मरवाडी	२१	०.०४
ठकुरी	२१	०.०४
यादव	२१	०.०४
धानुक	१५	०.०३
कुमाल	१४	०.०३
वान्तवा	१२	०.०२
राजपुत	१२	०.०२

थुलुङ	१२	०.०२
बंगाली	११	०.०२
चाम्लिङ	११	०.०२
अन्य	३४२	०.७०
उल्लेख नभएको	२६	०.०५
कूल जम्मा	४८,५७४	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकामा २६ भन्दा बढी मातृ भाषाभाषी रहको छ । सबैभन्दा बढी अर्थात ५१।५४ प्रतिशत बोलिने मातृभाषा नेपाली रहेको छ । त्यस्तै दोस्रोमा थारु १४।६९ प्रतिशत रहेका छन् । यो बहुभाषा भाषी भएको नगरपालिका हो ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	२५०३५	५१.५४
थारु	७१३५	१४.६९
चाम्लिङ	३०११	६.२०
वान्तवा	२७८०	५.७२
मगर	२५४५	५.२४
मैथिलि	१९४१	४.००
पुमा	१४४३	२.९७
राइ	१२७१	२.६२
तामाङ	९६२	१.९८
नेवार	५६७	१.१७
थुलुङ	४९३	१.०१
बाहिङ	४८२	०.९९
उर्दु	१४८	०.३०
माझी	११५	०.२४
दुमी	७७	०.१६
शेर्पा	५४	०.११
भुजेल	५०	०.१०
साङपाङ	४५	०.०९
दनुवार	३०	०.०६
लिम्बु	२७	०.०६
भोजपुरी	२३	०.०५
कोयी	१३	०.०३
खालिङ	१२	०.०२
हिन्दि	११	०.०२
राजस्थानि	११	०.०२
याक्खा	११	०.०२
अन्य	२०८	०.४३
उल्लेख नभएको	७४	०.१५
कूल जम्मा	४८५७४	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

चौदण्डीगढी नगरपालिकाको कूल साक्षरता ७०।५ प्रतिशत , पुरुष साक्षरता ७८।८ प्रतिशत र महिला साक्षरता ६३।६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी यस नगरपालिकाको सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ६ मा ७५।६७ रहको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा ६५।५३ प्रतिशत रहेको छ । यस नगरपालिकाको तीनवटा वडा ६,७ र १० को साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ भने बाँकी सातवटा वडाको साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा कम रहेको छ ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स./न.पा.हरु	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	चौदण्डी	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६६।०२
२	बेल्टार बसाहा न.पा.	५,६	६५.५३
३	बेल्टार बसाहा न.पा.	९,१०	६६.९२
४	बेल्टार बसाहा न.पा.	७,८,११	६९.६६
५	सुन्दरपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६६।५८
६	बेल्टार बसाहा न.पा.	२,३	७५.६७
७	बेल्टार बसाहा न.पा.	१,४	७४.७४
८	सिद्धिपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६६।०९
९	हडिया	२,३,४,५,६	६८.७२
१०	हडिया	१,७,८,९	७०.०४
कूल साक्षरता प्रतिशत			७०।५०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	३१७१५	१००.००	१६००९	१५७०६
सूरवाति	१२००	३.७८	५५६	७६९
अनौपचारिक	१३२५	४.१८	६३२	५६८
प्राथमिक	१२८१३	४०.४०	६७८०	६०३३
निम्न मा.वि.	६९२४	२१.८३	३४०६	३५१८
मा.वि.	४०१८	१२.६७	१९८५	२०३३
एस.एल.सि.	३४८४	१०.९९	१६८४	१८००
प्रविणता	१४८६	४.६९	६५३	८३३
स्नातक	२६४	०.८३	१८५	७९
स्नातकोतर	८१	०.२६	७०	११
अन्य	२९	०.०९	१५	१४
उल्लेख नभएको	९१	०.२९	४३	४८

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभूत विद्यालय	३९	११	५०
माध्यमिक विद्यालय	१३	१	१४

क्याम्पस	१	१	—
वेद विद्याश्रम	—	—	—
मदरसा	—	—	—
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी चौदण्डी	चौदण्डी गा.वि.स.	४	चौदण्डीगढी न.पा. १
२	स्वास्थ्य चौकी बसाहा	बेल्टार बसाहा न.पा.	८	चौदण्डीगढी न.पा. ४
३	स्वास्थ्य चौकी सुन्दरपुर	सुन्दरपुर गा.वि.स.	४	चौदण्डीगढी न.पा. ५
४	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र बेल्टार	बेल्टार बसाहा न.पा.	१	चौदण्डीगढी न.पा. ७
५	स्वास्थ्य चौकी हडिया	हडिया गा.वि.स.	६	चौदण्डीगढी न.पा. ९
६	स्वास्थ्य चौकी सिद्धिपुर	सिद्धिपुर गा.वि.स.	१	चौदण्डीगढी न.पा. ८

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकामा प्रकाशको प्रमुख स्रोत बिजुली बत्ती हो भने दास्रोमा मट्टीतेल रहेको छ । यस नगरपालिकाको ७२।५५ प्रतिशत घरपरिवारले बिजुलीबत्तीको उपयोग गरे पनि अझै करिब २४ प्रतिशत घरपरिवारले अझै मट्टीतेल, ब्याट्री,दाउरा आदि जस्ता अव्यवस्थित प्रकाशका स्रोतहरु उपयोग गर्न बाध्य छन् । यस नगरपालिकाको दक्षिणी क्षेत्र बेल्टार, बसाहा, हडिया, सुन्दरपुरमा विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध भइ बिजुलीको उपयोग गरेतापनि उत्तरी क्षेत्र सिद्धिपुर, चौदण्डीगढी क्षेत्र विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले बिजुली बत्तीको सुविधा उपयोग गर्न पाएका छैन ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
बिजुली	७६३२	७२.५५
मट्टीतेल	२४१०	२२.९९
बायो ग्याँस	३०	०.२९
सोलार	३६२	३.४४
अन्य	७५	०.७१
उल्लेख नभएको	१०	०.१०
कूल जम्मा	१०५१९	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकामा करिब ७४ प्रतिशत घरपरिवारले धारा/पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गरेको देखिन्छ भने अझै करिब २६ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानीको रुपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको दक्षिणी भेगमा धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता खानेपानीको व्यवस्थित स्रोत भएतापनि उत्तरी भेगमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी जस्ता अव्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गर्न घरपरिवारलाई बाध्यता रहेको छ ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	३१५७	३०.०१

ट्युबेल / हातेपाइप	४३१२	४०.९९
ढाकिएको इनार / कुवा	३६३	३.४५
नढाकिएको इनार / कुवा	२३९०	२२.७२
मूलधारा	३९	०.३७
खोला / नदी	६६	०.६३
अन्य	१८३	१.७४
उल्लेख नभएको	९	०.०९
कूल जम्मा	१०५१९	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	अप्राह खोला	सिद्धिपुर ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
२.	खारखोला	सिद्धिपुर ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
३.	राजधारा खोला	सिद्धिपुर ५	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
४.	लामा खोला	चौदण्डी ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका १
५.	रानीटार	चौदण्डी १	चौदण्डीगढी नगरपालिका १
६.	गा.पा.सामुदायिक खा .स.वि.	चौदण्डी ८	चौदण्डीगढी नगरपालिका १
७.	भारतीय भु सैनिक.पु.खा.पा.	चौदण्डी ८	चौदण्डीगढी नगरपालिका १
८.	बेल्टार सामुदायिक	सिद्धिपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
९.	बेल्टार दोस्रो खा.पा.	बेल्टार बसाहा ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका ६
१०.	झोरापाटा खा.पा.	बेल्टार बसाहा ६	चौदण्डीगढी नगरपालिका २

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकामा अझै पनि करिब ९४।५ प्रतिशत घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ । भने बाँकी ५।५ प्रतिशत घरपरिवारले मट्टीतेल, एल.पी. ग्यास, गोबर ग्यास , बायो ग्यास र बिजुली जस्ता व्यवस्थित इन्धनको प्रयोगबाट खाना पकाएको देखिन्छ ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	९९६५	९४.७३
मट्टीतेल	४८	०.४६
एल.पी. ग्यास	२३६	२.२४
गोबर	२२	०.२१
बायो ग्यास	२३५	२.२३
बिजुली	१	०.०१
अन्य	२	०.०२
उल्लेख नभएको	१०	०.१०
कूल जम्मा	१०५१९	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	१०५१९	१००
आफ्नै	९८५३	९३.६७

भाडामा	५६८	५.४०
संस्थागत	२४	०.२३
अन्य	७४	०.७०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाडता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	४८,५७४	२२,०८२	२६,४९२
अपांगता भएका जनसंख्या	१,१५६	५८६	५७०
शारीरिक अपांगता	४०२	२१८	१८४
अन्धा / दृष्टिसमस्या	११२	४६	६६
बहिरा / सुनाईमा समस्या	२०१	८४	११७
अन्धा / बहिरा	२३	१२	११
बोलाईमा समस्या	२०४	११०	९४
मानसिक समस्या	५४	२६	२८
बौद्धिक समस्या	७२	४४	२८
बहु अपांगता	८८	४६	४२

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१३) परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुविधा संबन्धि बिबरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	१०५१९	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	१५१७	१४.४२
कम्तिमा एउटा भएका	८९०२	८४.६३
रेडियो	४७३६	४५.०२
टेलिभिजन	४५९८	४३.७१
केबल	४३७	४.१५
कम्प्युटर	२२७	२.१६
इन्टरनेट	२९	०.२८
टेलिफोन	४१६	३.९५
मोबाईल	७४४०	७०.७३
मोटर	२६	०.२५
मोटरसाईकल	५९७	५.६८
साईकल	४२९२	४०.८०
अन्य सवारी	८९	०.८५
रेफ्रिजेरेटर	३६९	३.५१
उल्लेख नभएको	१००	०.९५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन पनि रहेको देखिन्छ । यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब ७५ वटा ठूलो चौपाया गाई भैंसी तथा २० वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ । यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका गाई, भैंसी , बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ । तथापी यहाँ उन्नत जातका कुखुरा पालन बढी गरेको देखिन्छ ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक					
	गाई	भैंसी	बाखा	बंगुर	कुखुरा	अन्य

	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	४४१८	०	१५९१	५६१	५१८४	२३४१	६५२	३६०	५३०	०	०	०
२	५४०६	४१६	२०७	६९५	६९२८	२६६२	८६०	४४२	१४५४	९२३०	०	०
३	५४००	४००	२०६	६९४	६९२६	२६६०	८६४	४४०	१४४४	९२२०	०	०
४	८१००	६२४	१०४१	३०९	१०३८९	३९९०	१२८७	६६०	१८६६	१३८३०	०	०
५	७०१५	३००	२२१८	१२०८	८४६६	३९२८	१४३५	२५२	११८९२	८८३	०	०
६	५२१०	२७८	४९४	१७८	६३१६	२११०	५१५	२७९	११२३	७१५५	०	०
७	५४००	४१६	६९४	२०६	६९२६	२६६०	८५८	४४०	१४४४	९२२०	०	०
८	२३३७	०	१४५२	७७०	५३६७	२४०६	८१३	१९२	५४५	७३४६	०	०
९	७३५०	३६५	२९९५	६७०	४८८०	४१२०	१५३५	२२०	९१५	१२३३५	०	०
१०	५८७५	२९९	२४०४	५४४	३९१०	३२९८	१२३०	१८३	७३३	९८७३	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र. सं.	कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषि सेवा केन्द्र	बेल्टार	चौदण्डी न.पा.	बसाहा, चौदण्डी, सिद्धीपुर, हडिया, सुन्दरपुर, बेल्टार

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	चौदण्डी नगरपालिका	२०४१२	३३२४	१६।२८

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला आदि
सुन्दरपुर	३३७८	६५०	२२७८	३६७	८३
बसाहा	२७५९	३५१	२२३२	७६	१००
बेल्टार	३३६१	२२७	२९३५	१२८	७१
सिद्धीपुर	२९१५	४२०	१५७१	८४७	७७
चौदण्डीगढी	३२५७	४४०	२०७४	७०९	३४
हडिया	४७४२	१२३६	२९२०	४७०	११६
चौदण्डीगढी न.पा.	२०४१२	३३२४	१४०१०	२५९७	४८१

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रूपमा बिकाश गर्न सकिने संभाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.बि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
बसाहा	खाद्यान्न, तेलहन, दलहन, तरकारी, आंप, लिचि, मौरी
बेल्टार	खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, कागती, च्याउ, माछा
चौदण्डीगढी	सुन्तला, कागती, कफि, अदुवा, वेसार, तरकारी, तेलहन
हडिया	खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, कागती, च्याउ, माछा
सिद्धीपुर	सुन्तला, कागती, कफि, अदुवा, वेसार, तरकारी, मौरी
सुन्दरपुर	खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, कागती, च्याउ, माछा
चौदण्डीगढी न.पा.	खाद्यान्न, तेलहन, दलहन, तरकारी, आंप, लिचि, मौरी, फलफुल, कागती, च्याउ, माछा, सुन्तला, कफि, अदुवा, वेसार

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	सुन्दरपुर से.व.का.	चौदण्डीगढी न.पा.
२	बेल्टार इ.व.का.	चौदण्डीगढी न.पा.
३	हँडिया इ.व.का.	चौदण्डीगढी न.पा.

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरघुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	देवीथान	चौदण्डीगढी न.पा.	१०	१९१.९०	११५	६८२
२	शिवबाबा महिला	चौदण्डीगढी न.पा.	१०	१२३.९०	७०	३४९
३	सालघारी	चौदण्डीगढी न.पा.	८	२८४.६०	१९९	१११३
४	सयपत्री	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१९९.७०	४५	७२१
५	तीनभैया	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१९७.९०	५३	५५०
६	बाघखोर देवीथान	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१९६.७०	४५	४२५
७	पाखेपानी	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१९९.९०	१०१	४०८
८	गैयाथान	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१९८.३०	४७	१९०
९	सुनगाभा	चौदण्डीगढी न.पा.	८	२२१.८०	४३	१८९
१०	चुरी	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१२१.१०	६१	३१५
११	चिउरी भञ्ज्याङ.	चौदण्डीगढी न.पा.	८	१२९.९०	६६	२५४
१२	शुन्दर	चौदण्डीगढी न.पा.	१,२	२३९.००	९६	५०७
१३	शिखर कोषढुंगा	चौदण्डीगढी न.पा.	१	२१५.६०	३२५	१९८५
१४	हिमचुली	चौदण्डीगढी न.पा.	१	१९९.८०	१३६	५२३
१५	धाऊखानी	चौदण्डीगढी न.पा.	१	१९८.६	४१	२१०
१६	दुधकोशी	चौदण्डीगढी न.पा.	१	१६१.८०	९०	५६१
१७	लामाखोला	चौदण्डीगढी न.पा.	१	१९४.८०	५०	३०४
१८	भालुमारा अहाले	चौदण्डीगढी न.पा.	१	९३.७०	२९	१४८
१९	पांचकन्या	चौदण्डीगढी न.पा.	१	१८२.००	१४१	७०८
२०	चण्डेश्वरी	चौदण्डीगढी न.पा.	१	१०१.००	५०	२६६
२१	देवीखोला	चौदण्डीगढी न.पा.	३	२६२.९०	४८१	२०५९
२२	देउराली	चौदण्डीगढी न.पा.	३	४७९.५०	४३०	१७५४
२३	त्रिशुली	चौदण्डीगढी न.पा.	३,४	१३३.५०	२१२	११०२
२४	चालिसे देवीथान	चौदण्डीगढी न.पा.	४	९०.३०	३०२	१५७७
२५	बसाहाथान	चौदण्डीगढी न.पा.	४	१५५.२०	४०१	२१३८
२६	कालीभंगेनी	चौदण्डीगढी न.पा.	४	१९७.६०	३२४	९४४
२७	रक्तमाला देवी	चौदण्डीगढी न.पा.	२	१३७.५०	१९०	८८०
२८	कौवे देवी	चौदण्डीगढी न.पा.	२	८८.००	१४८	७९०
२९	आँपखहरे	चौदण्डीगढी न.पा.	६	३५३.३७	४४९	३३३०
३०	कटुन्जे	चौदण्डीगढी न.पा.	६	१८६.२०	३९९	१८८४
३१	वसन्त पंचमी	चौदण्डीगढी न.पा.	६	३८८.७०	६४०	३१८५
३२	जनकल्याण	चौदण्डीगढी न.पा.	२	९३.०४	१४०	११५८
३३	साँगुरी गाँउवेसी	चौदण्डीगढी न.पा.	२	१९२.८०	२०२	१२०२
३४	भुल्के बैठार	चौदण्डीगढी न.पा.	७	३०२.५१	२९७	१७१७
३५	चित्रे लामा खोला	चौदण्डीगढी न.पा.	२	१९४.२०	१८३	११४६
३६	चुनिया लामाखोला	चौदण्डीगढी न.पा.	२	१३७.५०	१३०	६६६
३७	शिवाई (रमाकान्त स्मृति)	चौदण्डीगढी न.पा.	५	४१५.३०	५१४	२६६७

३८	शिवाई महिला	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१९९१६०	२००	६२६
३९	शिवालय	चौदण्डीगढी न.पा.	५	४४८१७५	४४८	२३४८
४०	सगरमाथा	चौदण्डीगढी न.पा.	५	२६४१५०	१६३	९७५
४१	शिव	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१९८३४	१०९	४६०
४२	चुरेशिवाई महिला	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१०६१८८	१८१	९२८
४३	सुकुना	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१९८३४	१०९	५६५
४४	ढोकनाही धारापानी	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१५०१२०	९८	५३२
४५	धर्मियैनथान	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१३३१२०	१७२	८३१
४६	मैनामैनी	चौदण्डीगढी न.पा.	५	१९५१६०	१२६	५०५
४७	भीम	चौदण्डीगढी न.पा.	९	२०४१८०	१४६	६६३
४८	सर्वोदय नमूना	चौदण्डीगढी न.पा.	९	२७५१६०	२४६	१२०९
४९	थानपोखरी	चौदण्डीगढी न.पा.	९	३१२१५०	३५४	९३६
५०	कुन्तीमाई	चौदण्डीगढी न.पा.	१०	२१२१६०	१८४१	७७७
५१	श्रृजना	चौदण्डीगढी न.पा.	९,१०	२३०१८०	१४०	१०५४
५२	हरियाली	चौदण्डीगढी न.पा.	९,१०	२५८१७०	३८९	१८०७
५३	देवीस्थान	चौदण्डीगढी न.पा.	९	२४३१६०	२२६	१२५९
५४	देउराली	चौदण्डीगढी न.पा.	९	१९५१३०	१६६	६२४
५५	भगवती	चौदण्डीगढी न.पा.	९	२५११६०	११४	६६८
५६	आदर्श	चौदण्डीगढी न.पा.	१०	३९६१८०	२५१	१४५०
५७	मूलखोला	चौदण्डीगढी न.पा.	९	३७२११०	२२३	१२२४
५८	त्रियुगा वन बाटिका महिला	चौदण्डीगढी न.पा.	९	४७०	५३	३८३
५९	सरस्वती महिला	चौदण्डीगढी न.पा.	९	१८६१४०	९५	६००
६०	सिमान्त	चौदण्डीगढी न.पा.	९	२७९११०	१४९	५३४

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ग) सामुदायिक तथा अन्य वन संबन्धि विवरण

नोट वन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार वनको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.बि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	वनले ढाकेको क्षे.	सामुदायिक वनको क्षे.	संलग्न घरधुरी	वनको संख्या	धार्मिक वनको क्षे.	राष्ट्रिय वन
बसाहा	२७५९	२४०८	१३१९	२१०८	६	०	१०८९
बेल्तार	२३६०	२१३४	२०७४	२७४२	१०	०	६०१२
चौदण्डी	३२५७	२८१७	१४८५	९०९	८	०	१३३२
हँडिया	४७४२	३५०९	३७८६	४३८९	१६	०	(२७७)
सिद्धिपुर	२९१५	२४९५	१७२६	७३९	९	०	७६९
सुन्दरपुर	३३७८	२७२८	२२२५	१८२३	१०	०	५०३
चौदण्डीगढी न.पा.	१९४११	१६०९१	१२६१५	१२७१०	५९	०	३४७६

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस चौदण्डीगढी नगरपालिकामा जम्मा ६१ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बचत ऋण सहकारी १९ वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी ९ वटा, कृषि सहकारी २७ वटा, उपभोक्ता सहकारी ४ वटा र साभ्ता सहकारी २ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.		

१	श्री अनुग्रह बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
२	श्री उदयपुर कर्मतारा बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
३	श्री आस्था बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
४	श्री नवदुर्गा बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
५	नव उदय बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
६	श्री ममता बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
७	श्री सुम्निमा मिनी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
८	श्री सुख शान्ति महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
९	श्री सप्तकोशी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
१०	श्री उदयीमान बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
११	श्री प्रकृति महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
१२	श्री बसाहा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि .	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
१३	उच्च ज्योति महिला ब.तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	८
१४	श्री बीसासय कालिका बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१
१५	श्री त्रिशक्ति स्वा.ब.तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
१६	श्री जनता बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
१७	श्री युनिक बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
१८	श्री थानपोखरी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
१९	श्री सर्जनशील बचत तथा ऋण स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	शिवशक्ति व.स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
२	नवदुर्गा महिला व.स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
३	श्री सहयात्री बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
४	श्री पञ्चकन्या ब.स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
५	श्री पञ्चमी व.स.सं.लि.बेल्टार-२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
६	लालिगुरास म.व.स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
७	श्री सूर्यज्योति महिला व.स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१
८	अम्बिका बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
९	श्री महिला जागरण व.स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
कृषि सहकारी संस्था			
१	श्री नवविहानी कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
२	श्री राधाकृष्ण कृषि सहकारी स.स्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
३	श्री महिला साना किसान स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
४	श्री शिवाई कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
५	श्री नयाँ पाइला कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	५
६	श्री साना किसान स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
७	अन्नपूर्ण कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
८	श्री हंशकाली कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
९	कालीखोला कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
१०	श्री सानाकिसान कृषि स.सं.लि. बेल्टार	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
११	श्री घरगाउँ कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
१२	श्री छाहारी कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
१३	श्री शिवालय कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
१४	श्री हरियाली कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	८
१५	श्री सिद्ध बाबा कृषि स.सं.लि	चौदण्डीगढी नगरपालिका	८

१६	श्री महिला सानाकिसान कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	८
१७	महिला सानाकिसान कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१
१८	श्री भीमसेन कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
१९	श्री डिहिवार कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
२०	श्री दिगो कृषि प्रविधि तथा सूचना स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
२१	श्री उर्जाशिल कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
२२	श्री जनोउत्थान पशु तथा कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
२३	श्री उन्नतशिल कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
२४	श्री पारिजात कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
२५	श्री मालती कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०
२६	श्री बुद्धनगर कृषि सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
२७	मिलन कृषि स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९
उपभोक्ता सहकारी संस्था			
१	निश्चल उपभोक्ता स.सं. लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	४
२	चोमोलोडमा उपभोक्ता स.सं.लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	७
३	जन उपभोक्ता स.सं. लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	८
४	श्री दूधकोशी उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१
साभ्ना सहकारी संस्था			
१	सहकारी संस्था लि.	चौदण्डीगढी नगरपालिका	६
२	सहकारी संस्था लि. हँडिया	चौदण्डीगढी नगरपालिका	९

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	माध्यामिक विद्यालय, गढन्ता, चौदण्डी	४९३	४६१	९५४
१	शारदा मा.वि. कटहरे	५६४	४९८	१०६२
२	कौवाइदेवी आ.वि., झोरापाटा	६०३	६०२	१२०५
२	सिहँदेवी मा.वि., माडिवास	६५०	६६६	१३१६
३	मा.वि. आम्साल	१२०१	१३१९	२५२०
४	नारद आदर्श मा.वि. वर्षेडांडा, बसाहा	१९९८	२१३३	४१३१
५	मा.वि., सिवाई, सुन्दरपुर	१२२२	१३१५	२५३७
५	शिव मा.वि. सुन्दरपुर	५७१	६००	११७१
६	कालिका मा.वी., सिर्वानी	८२८	८७९	१७०७
६	ज्योति नमुना मा.वि., बेल्टार	६४७	७२९	१३७६
७	पँचमी आ.वि., बेल्टार	१५०५	१७३३	३२३८
८	जनता मा.वि. लुङ्गीटार	६३३	६४८	१२८१
८	सरस्वती मा.वि. सावा, सिद्धिपुर	३८८	३४८	७३६
९	जनज्योती प्रा.वी., हँडिया पछवारी	८६१	८१९	१६८०
९	राजाजी प्रा.वी.	११३२	१२००	२३३२
१०	गाविस भवन	१५०१	१५०१	३००२
		१४७९७	१५४५१	३०२४८

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) प्रहरी इकाईको विवरण

क्र.स.	प्रहरी इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	प्रहरी चौकी बसाहा	चौदण्डीगढी न.पा.	४
२	इलाका प्रहरी कार्यालय बेल्टार	चौदण्डीगढी न.पा.	६
३	इलाका प्रहरी कार्यालय सुन्दरपुर	चौदण्डीगढी न.पा.	५
४	प्रहरी चौकी हडिया	चौदण्डीगढी न.पा.	१०

स्रोत - जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

ख) सशस्त्र प्रहरी इकाईको विवरण

क्र.स.	इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेश बेल्टार, उदयपुर	चौदण्डीगढी न.पा.	

स्रोत (सशस्त्र प्रहरी बल त्रियुगा गुल्म, उदयपुर)

१९) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	दवारखोला सिंचाइ	सुन्दरपुर ८	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
२.	डुङ्गाखोला सिंचाइ	सुन्दरपुर ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
३	कन्नाह सिंचाइ	सुन्दरपुर ९	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
४	शिवाइ खोला सिंचाइ	सुन्दरपुर २	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
५	वगाह सिंचाइ	सुन्दरपुर १	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
६	कुल्ली घर सिंचाइ	सुन्दरपुर ४	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
७	काली पोखरी सिंचाइ	सुन्दरपुर ७	चौदण्डीगढी नगरपालिका ५
८	गोग दह सिंचाइ	हडिया भिमा	चौदण्डीगढी नगरपालिका १०
९	भैसे सिंचाइ	हडिया देवदार	चौदण्डीगढी नगरपालिका ९
१०	अप्राहा पिडिवास सिंचाइ	सिद्धिपुर ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
११	अप्राहा सिंचाइ	सिद्धिपुर ३	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
१२	लुङ्गीटार सिंचाइ	सिद्धिपुर ४	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
१३	कालिटार सिंचाइ	सिद्धिपुर ४	चौदण्डीगढी नगरपालिका ८
१४	ताप्रा रानीटार	चौदण्डी १	चौदण्डीगढी नगरपालिका १
१५	लामा खोला सिंचाइ	बेल्टार बसाहा ११,७	चौदण्डीगढी नगरपालिका ४
१६	काली खोला	बेल्टार बसाहा ७,८	चौदण्डीगढी नगरपालिका ४

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२०) गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण

वडा नं	रोडहेड बाट गापा वा नपाको केन्द्र पुग्न लाग्ने समय	सेवा प्राप्त गरी घर फर्कन लाग्ने समय
--------	---	--------------------------------------

१.	३ घण्टा पैदल	६ घण्टा
२.	१५ मिनेट सवारी साधन	३० मिनेट सवारी साधन
३.	३० मिनेट सवारी साधन	१ घण्टा सवारी साधन
४.	३० मिनेट सवारी साधन	१ घण्टा सवारी साधन
५.	३० मिनेट सवारी साधन	१ घण्टा सवारी साधन
६.	२० मिनेट सवारी साधन	४० घण्टा सवारी साधन
७.	१५ मिनेट सवारी साधन	३० घण्टा सवारी साधन
८.	२ घण्टा पैदल	४ घण्टा पैदल
९.	१ घण्टा सवारी साधन	२ घण्टा सवारी साधन
१०.	१ घण्टा पैदल	२ घण्टा पैदल

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका नगरपालिका	तथा	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
चौदण्डी नगरपालिका		६	०	

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला / इलाका / अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	चौदण्डी अ.हु.का.	चौदण्डी	६	चौदण्डीगढी न.पा. १
२	हडिया ई.हु.का.	हडिया	७	चौदण्डीगढी न.पा. १०
३	बसाहा अ.हु.का.	बेल्टार-बसाहा	९	चौदण्डीगढी न.पा. ३
४	बेल्टार ई.हु.का.	बेल्टार-बसाहा	११	चौदण्डीगढी न.पा. ४
५	सुन्दरपुर अ.हु.का.	सुन्दरपुर	२	चौदण्डीगढी न.पा. ५
६	सिद्धिपुर अ.हु.का.	सिद्धिपुर	३	चौदण्डीगढी न.पा. ८

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

(अ) साप्ताहिक पत्रिका

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	सम्पादक
१.	हाम्रो बेल्टार साप्ताहिक	बेल्टार न.पा -२	चौदण्डीगढी न.पा. - ६	मनिराज राई
२.	दुरदर्शी साप्ताहिक	बेल्टार न.पा -२	चौदण्डीगढी न.पा. - ६	सुवाषचन्द्र राई

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर

२२) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
सुन्दरपुर	१५.४	३३९२७
बेल्टार	५.८१	४३५९५
बसाहा	१३.४१	३५३५३
सिद्धिपुर	३१.३२	२७२३८
चौदण्डी	३१.३२	२७२३८
हडिया	१५.४	३३९२७

चौदण्डीगढी नगरपालिका	१४।७७	३५९१९.०४
----------------------	-------	----------

स्रोत : नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग र स्था. त. पु. आ. प्रतिवेदन

२३) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

क्र.स	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)				कै.
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	फत्तेपुर बसाहा बेल्टार सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	१५		१०	५	
२	बेल्टार चौदण्डीसडक	चौदण्डीगढी न.पा.	१५		१५		
३	गाईघाट हडिया फत्तेपुर सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	२९।३	१०	१९।३		
४	गाइघाट (बेल्टार बसाहा सडक)	चौदण्डीगढी न.पा.	२८	२२	६		
५	बेल्टार साउने सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	१८		१८		
६	फत्तेपुर बसाहा सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	१०	१०			
७	बसाहा चौदण्डी रानीटार सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	२१			२१	
८	बेल्टार माडिबास लालबजार सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	१५		१५		
९	सुन्दरपुर बेल्टार सडक	चौदण्डीगढी न.पा.	६		३	३	
१०	बेल्टार बिरेन्द्रबजार बुआजोरघाट	चौदण्डीगढी न.पा.	२०		१५	५	

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२४) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स. /न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरघुरी	जनसंख्या	घरघुरी	प्रतिशत	घरघुरी	प्रतिशत
१	चौदण्डीगढी नगरपालिका	बेल्टारबसाहा न.पा.	५,८०२	२३,९१८	५,६१८	९६.८३	५,८०२	१००
२		चौदण्डी	७१५	३,८८२	५९६	८३.३६	७१५	१००
३		सिद्धिपुर	७३०	३,७७०	३४९	४७.८१	७३०	१००
४		हडिया	२,५६०	११,३३१	२,१६१	८४.४१	२,५६०	१००
५		सुन्दरपुर	१,३१९	५,६७३	१,१८६	८९.९२	१,३१९	१००
		कूल जम्मा	११,१२६	४८,५७४	९,९१०	८९.०७	११,१२६	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२५) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमूख	नेपाली कांग्रेस	खगेन्द्र राई
उप प्रमूख	नेपाली कांग्रेस	रीता कुमारी चौधरी
वडा अध्यक्ष	१० जना	
महिला सदस्य	१० जना	
दलित महिला सदस्य	१० जना	
सदस्य	२० जना	

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२६) कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री रमेशकुमार दास	रा.प.तृतीय शाखा अधिकृत	कार्यकारी अधिकृत	९८५११७९९३६

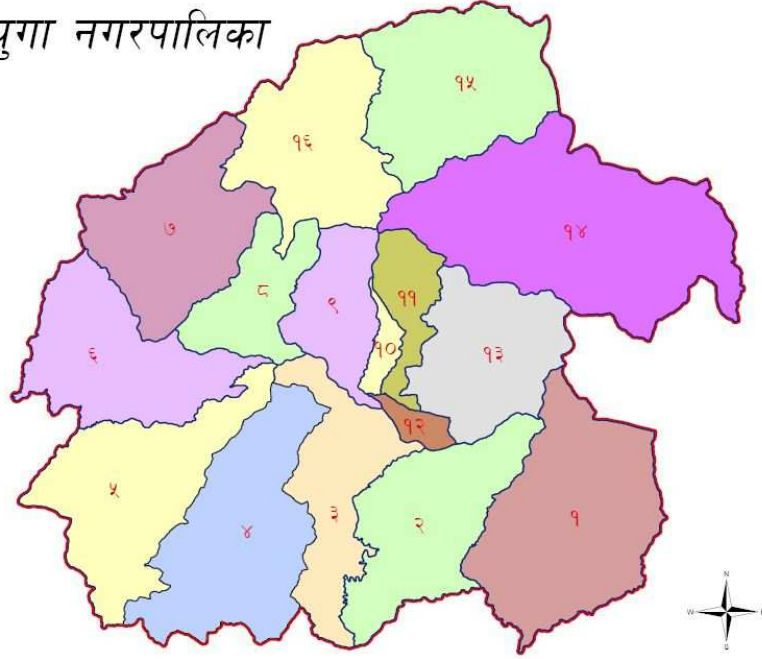
२	श्री जयन्द्र पाण्डे	खरिदार	१	९८५२८२१२२०
३	श्री हिराकुमार सापकोटा	प्रा.स.	२, ६ र ७	९८५२८४४०९२
४	श्री गुणादेवी राई	प्रा.स.	३ र ४	९८१४७४५९१९
५	श्री जनकलाल लेखी	ना.सु.	५	९८०५९०२६६०
६	श्री राजन प्रसाद अधिकारी	ना.सु.	८	९८४२९०७५८२
७	श्री धर्मराज खड्का	ना.सु.	९ र १०	९८४२५४०९२२

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड ४

त्रियुगा नगरपालिका

त्रियुगा नगरपालिका

वडा विभाजन

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.स. / न.पा.हरु	साविक वडा नं.	कैफियत
१	जोगिदह	१,२-५,७,८	
२	जोगिदह	६,९	
	त्रियुगा	६	
३	त्रियुगा	७	
४	त्रियुगा	८	
५	त्रियुगा	९,१०	
६	त्रियुगा	११	
७	त्रियुगा	१२,१३	
८	त्रियुगा	१४,१५	
९	त्रियुगा	१६,१७	
१०	त्रियुगा	१	
११	त्रियुगा	२	
१२	त्रियुगा	३	
१३	त्रियुगा	४,५	
१४	साउने	१-९	
१५	खाँबु	१-९	
१६	जाल्या चिलाउने	१-९	

१. पृष्ठभूमी

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्ला २६°४१'१७" उत्तरी अक्षांश देखि २६°५६' ४२" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८६°३२' ११.५" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°५०'२९" पूर्वी देशान्तरसम्ममा अवस्थित साविकका त्रियुगा नगरपालिका, जाल्पाचिलाउने, खाँबु, साउने तथा जोगिदह गाविसहरु एक आपसमा मिलाएर नयाँ नगरपालिकाको रूपमा त्रियुगा नगरपालिका कायम गरिएको छ । जिल्ला सदरमुकाममा रहेको साविक त्रि.न.पा.तथा आसपासका गाविस (भित्री मधेश तथा पहाडी भू भाग समेतमा रहेका) लाई सम्मिलन गराई सदरमुकाममा रहेको यस क्षेत्रलाई नगरपालिकाका बनाईएको छ । जिल्लाको मुख्य व्यापारिक नाका तथा तराई र पहाडी भूभागलाई जोडने केन्द्रको रूपमा रहेको यस क्षेत्रलाई जिल्ला सदरमुकामको नगरपालिकाको रूपमा प्रस्ताव गरिएकोछ । जिल्ला सदरमुकाममा रहेको साविकको त्रियुगा नगरपालिकामा आसपासका गाविसहरु समेत गाभि अझ बृहत क्षेत्र ओगटेको सक्षम नयाँ त्रियुगा नगरपालिकाको रूपमा कायम गरिएको छ ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	अक्षांश	२६°४१'१७" उत्तरी अक्षांश देखि २६°५६' ४२" उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	८६°३२' ११.५" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°५०'२९" पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व : चौदण्डीगढी न.पा.	
		उत्तर : रौतामाई गा.पा. र खोटाङ जिल्ला	
		पश्चिम : उदयपुरगढी गा.पा. र सप्तरी जिल्ला	
		दक्षिण : सप्तरी जिल्ला	
४	क्षेत्रफल	४९०.५ वर्ग कि.मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	चुरे, भित्री मधेश, पहाड	
६	केन्द्र	गाईघाट बजार	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	१६	

पर्यटकीय स्थल

- रुपनि तालपोखरी, त्रियुगा न.पा.१
- इन्द्रेणी पोखरी, त्रियुगा न.पा.६
- भोलुङ्गे पुल, त्रियुगा न.पा.७
- चप्पन, त्रियुगा न.पा. ११
- माटेखाडी (पोखरी), त्रियुगा न.पा.४
- ज्यामिरे गुफा, त्रियुगा न.पा १४
- निर्मली छांगा, त्रियुगा न.पा १५
- वैथुम्की मन्दिर, त्रियुगा न.पा १५
- सुनकोशी नदी, त्रियुगा न.पा १५
- शान्ति वाटिका, त्रियुगा न.पा १६

पार्क तथा उद्यान

- श्रमिक पार्क, त्रियुगा न.पा.१०
- माटेखाडी पोखरी, त्रियुगा न.पा.४
- स्मृति वृक्षारोपण , त्रियुगा न.पा.८

ब्यापारिक क्षेत्र (बजार)

- जोगीदह, त्रियुगा न.पा. १
- गाईघाट, त्रियुगा न.पा.११
- जलजले, त्रियुगा न.पा. ६
- चुहाडे, त्रियुगा न.पा. ७
- देउरी, त्रियुगा न.पा. ६
- वगाहा, त्रियुगा न.पा. ५
- साउने, त्रियुगा न.पा. १४
- धापलाड, त्रियुगा न.पा. १४
- रानीवास, त्रियुगा न.पा.,१५
- वरुवा डहर,त्रियुगा न.पा, १५
- छाम्लिड, त्रियुगा न.पा. १५
- वाघखोर, त्रियुगा न.पा. १५
- चिलाउने भन्ज्याड, त्रियुगा न.पा. १५
- सुकौरा वजार, त्रियुगा न.पा. १६

तालतलैया

- सालघारी माटेखाडी हरियाली पार्क,त्रियुगा न.पा४
- चप्पन सामुदायिक पोखरी त्रियुगा न.पा,११
- जोगी पोखरी, त्रियुगा न.पा १२
- वरुवा वसपार्क पोखरी,त्रियुगा न.प 1१३
- माटेखोला पोखरी त्रियुगा न.पा ४
- खैजनपुर पोखरी त्रियुगा न.पा २
- जोर पोखरी त्रियुगा न.पा ३
- देउरी गाविस भवनको पोखरी, त्रियुगा न.पा ५
- साहीखोला पोखरी त्रियुगा न.पा ८
- जोगिदह -रुपनी त्रियुगा न.पा १

बस पार्क तथा बस स्टेशन

- त्रियुगा न.पा. वडा नं. २,७
- वरुवा डहर, त्रियुगा न.पा १५
- रानीवास, त्रियुगा न.पा १५
- सुनकोशी चोक, त्रियुगा न.पा १५
- वरुवा डहर, त्रियुगा न.पा १६

खेल मैदान

- जोगीदह, त्रियुगा न.पा. २
- निर्माणधीन रंगशाला, त्रियुगा न.पा.१३
- हुवास, त्रियुगा न.पा १५

खुला क्षेत्र

- जोगीदह (कड खोलाबाट पश्चिम, हाटखोलाबाट दक्षिण), त्रियुगा न.पा. २
- विसनपुर, त्रियुगा न.पा. १२
- बाभोगरा, त्रियुगा न.पा. १४
- हुवास, त्रियुगा न.पा. १५

धार्मिक स्थल

- मन्दिर २४ वटा
- मस्जिद ७ वटा
- गुम्बा २ वटा
- चर्च ५ वटा
- अन्य ०

अचल सम्पती

- भवन १६ वटा १ निर्माणाधिन
- गाडी ८ वटा, १ एम्बुलेन्स
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएको
- अन्य मेसिनरी १ चेकराइटर
- अन्य १ कम्प्युटर, १ ल्यापटप र १ प्रिन्टर

होटलको संख्या

- तारे ० वटा
- साधारण ३० वटा

उद्योगको संख्या

- घरेलु ० वटा
- साना ११ वटा
- मझौला ० वटा
- ठुला १ वटा

सडक कि.मी.

- पिच सडक ४५
- ग्रावेल ७७
- कच्ची २४८
- जम्मा ६६५

बैंक तथा वित्तिय संस्था

- सहकारी संस्था ६४ वटा
- फाइनेन्स ० वटा
- विकास बैंक ० वटा
- बैंक नीजि ७, सरकारी ३

थप पूर्वाधारहरु

- संग्राहलय ० वटा
- सामुदायिक भवन वा सभाहल ४ वटा
- हाट बजार वा फलफूल तथा तरकारी बिक्रि केन्द्र २
- प्राविधिक शिक्षालय ३ वटा
- सपिड मल ३
- बस पाक/बस टर्मिनल २ वटा

पकेट खेती

- बेसार,अम्लिसो, बांस, कफी,चिया

जनसांख्यिक विवरण

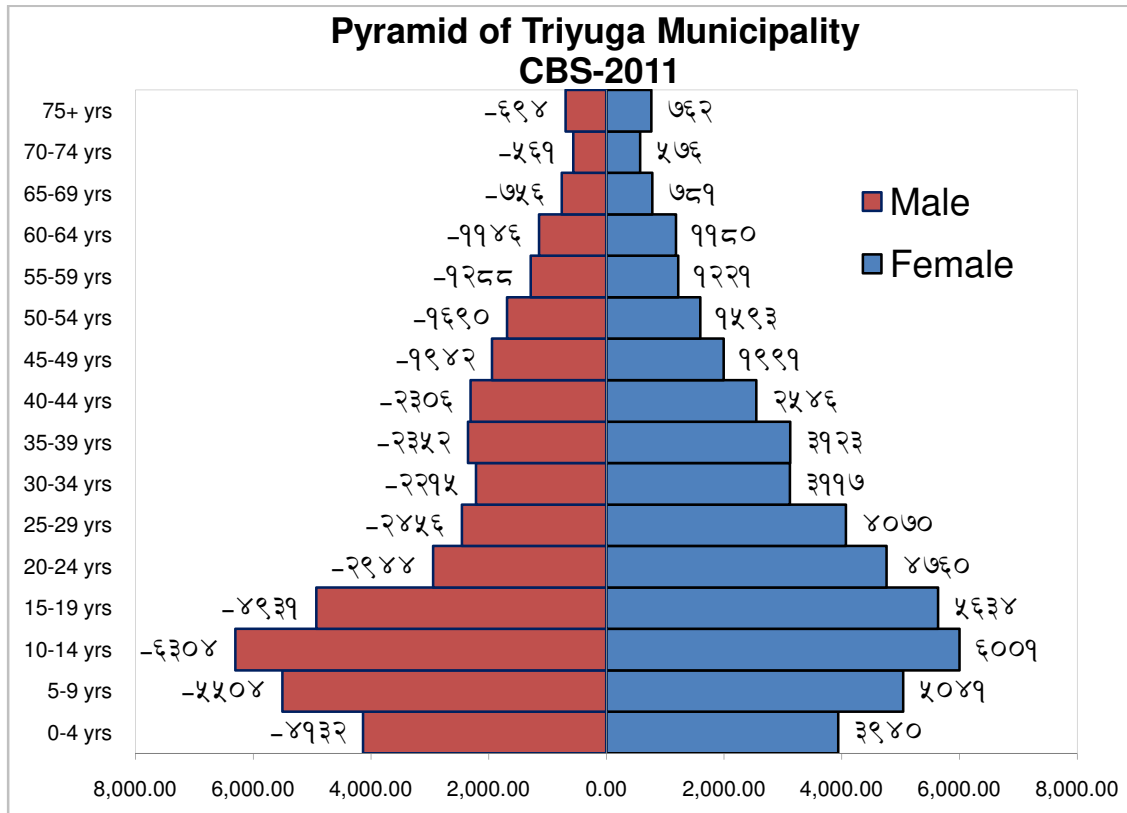
घरपरिवार	१९,४८४
जम्मा जनसंख्या	८७,५५७
पुरुष	४१,२२१
महिला	४६,३३६
२०५८ को जनसंख्या	७१,१३१
वार्षिक वृद्धिदर	२.०८
औसत सदस्य	४.४९
लैंगिक अनुपात	८८.९६
जनघनत्व	१७८
क्षेत्रफल(वर्गकिमी)	४९०.५

२ उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस त्रियुगा नगरपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउंदा युवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ १५ देखि ४५ वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरु वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुंदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक, सीपमूलक एवं रोजगार मूलक क्रियाकलापहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	३९४०	४१३२	८०७२
५-९ वर्ष	५०४१	५५०४	१०५४५
१०-१४ वर्ष	६००१	६३०४	१२३०५
१५-१९ वर्ष	५६३४	४९३१	१०५६५
२०-२४ वर्ष	४७६०	२९४४	७७०४
२५-२९ वर्ष	४०७०	२४५६	६५२६
३०-३४ वर्ष	३११७	२२१५	५३३२
३५-३९ वर्ष	३१२३	२३५२	५४७५
४०-४४ वर्ष	२५४६	२३०६	४८५२
४५-४९ वर्ष	१९९१	१९४२	३९३३
५०-५४ वर्ष	१५९३	१६९०	३२८३

५५-५९ वर्ष	१२२१	१२८८	२५०९
६०-६४ वर्ष	११८०	११४६	२३२६
६५-६९ वर्ष	७८१	७५६	१५३७
७०-७४ वर्ष	५७६	५६१	११३७
७५ + वर्ष	७६२	६९४	१४५६
जम्मा	४६३३६	४१२२१	८७५५७

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	१८८१	२१७८	४०५९	८८९
२	२१५९	२५३३	४६९२	९८७
३	३२२५	३६५०	६८७५	१५२३
४	२१६४	२५३९	४७०३	१०५८
५	२९११	३२२०	६१३१	१३६४
६	३६२८	३८५५	७४८३	१६८६
७	३०००	३६१७	६६१७	१४५५
८	२००७	२४३२	४४३९	९९८
९	२०११	२२७५	४२८६	९५८
१०	३०७७	३५३०	६६०७	१५८०
११	५०७६	५५११	१०५८७	२६३६
१२	२६६३	२८६३	५५२६	१२२५

१३	२१९१	२४६९	४६६०	१०१८
१४	१२७१	१४०७	२६७८	५१८
१५	२११०	२२४०	४३५०	७८२
१६	१८४७	२०१७	३८६४	८०७
कूल जम्मा	४१२२१	४६३३६	८७५५७	१९४८४

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस त्रियुगा नगरपालिकामा ५९ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ। यहाँ सबैभन्दा बढी क्षेत्री जाती २४।२४ प्रतिशत छ भने दोस्रोमा थारु १४।९१ प्रतिशत रहेको छ। यो बहुजाति बहुभाषी भएको नगरपालिका हो। यस नगरपालिकामा करिब ३२।५ प्रतिशत ब्राहमण क्षेत्री, करिब ४९ जनजाति, करिब ८।५ प्रतिशत मधेशी र बांकी अन्य जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ। त्यस्तै करिब ११।५ प्रतिशत दलित जातीको बसोबास रहेको देखिन्छ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
क्षेत्री	२१,२२०	२४.२४
थारु	१३,०५८	१४.९१
राई	१०,८८४	१२.४३
मगर	७,९११	९.०४
ब्राहमण पहाडे	६,७८०	७.७४
दनुवार	४,०१५	४.५९
कामी	३,६४६	४.१६
तामाङ	२,५५३	२.९२
नेवार	२,५१४	२.८७
मुसहर/ सदाय	२,२९८	२.६२
दमाइ/ ढोली	२,१७७	२.४९
सार्की	१,६९९	१.९४
मुसल्मान	१,३३३	१.५२
कठवनिया	६३०	०.७२
तेली	६००	०.६९
घर्ती / भुजेल	५५२	०.६३
हलुवाइ	४९४	०.५६
हजार/ ठाकुर	४२६	०.४९
धिमाल	४२१	०.४८
माझी	४०३	०.४६
चाम्लिङ	३३१	०.३८
सन्यासी / दशनामी	२६७	०.३०
यादव	२५४	०.२९
कलवार	२४३	०.२८
सुधी	२३९	०.२७
सोनार	२०८	०.२४
बोटे	१९४	०.२२
ठकुरी	१४३	०.१६
लिम्बु	१४१	०.१६
मल्लाहा	१३३	०.१५
कायस्थ	१२९	०.१५
डोम	११५	०.१३

शेर्पा	१०६	०.१२
चमार / राम	९५	०.११
बरैइ	९३	०.११
ब्राहमण तराई	८९	०.१०
कलार	८९	०.१०
गुरुड	८६	०.१०
बादी	७४	०.०८
धानुक	५७	०.०७
सुनुवार	५४	०.०६
कोइरी / कुशवाहा	५३	०.०६
भोटे	४०	०.०५
धोबी	३४	०.०४
राजपुत	३४	०.०४
मरवाडी	३३	०.०४
कुर्मी	२७	०.०३
बांतर / सरदार	२६	०.०३
बाहिड	२३	०.०३
कुमाल	२३	०.०३
बंगाली	२२	०.०३
दुसाद / पासमान	२२	०.०३
गडेरीर भेधार	१८	०.०२
बादी	१७	०.०२
कुम्हार	१५	०.०२
राजधोब	१५	०.०२
अमात	१३	०.०१
साम्पाड	१२	०.०१
राजवंसी	११	०.०१
अन्य	३०५	०.३५
उल्लख नभएको	६०	०.०७
कूल जम्मा	८७,५५७	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस त्रियुगा नगरपालिकामा ३२ भन्दा बढी मातृ भाषाभाषी रहको छ । सबैभन्दा बढी अर्थात ५५।८२ प्रतिशत बोलिने मातृभाषा नेपाली रहेको छ । त्यस्तै दोस्रोमा थारु १४।४० प्रतिशत रहेका छन् । यो बहुभाषा भाषी भएको नगरपालिका हो ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	४८,८७८	५५.८२
थारु	१२,६०४	१४.४०
मैथिली	७,५२९	८.६०
मगर	६,०२६	६.८८
चाम्लिङ्ग	३,८००	४.३४
राई	२,४३६	२.७८
तामाङ्ग	१,६४७	१.८८
वान्तवा	८५०	०.९७
दनुवार	७९३	०.९१

नेवार	७६६	०.८७
उर्दु	४७७	०.५४
भोजपुरी	२१८	०.२५
माझी	२०२	०.२३
बोटे	९३	०.११
साङपाङ	८१	०.०९
थुलुङ्ग	७५	०.०९
साङपाङ	७५	०.०९
बाहिङ	७३	०.०८
शोर्पा	७०	०.०८
हिन्दि	५२	०.०६
लिम्बु	५२	०.०६
भुजेल	४४	०.०५
खालिङ	३६	०.०४
पुमा	३३	०.०४
गुरुङ्ग	२९	०.०३
राजस्थानि	२६	०.०३
सुनुवार	२३	०.०३
दुमी	२२	०.०३
संस्कृत	२१	०.०२
तिलुङ	२१	०.०२
बंगला	२०	०.०२
कुलुङ	१३	०.०१
अन्य	३४९	०.४०
उल्लेख नभएको	१२३	०.१४
कूल जम्मा	८७,५५७	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

त्रियुगा नगरपालिकाको कूल साक्षरता ७४ प्रतिशत, पुरुष साक्षरता ८२.२० प्रतिशत र महिला साक्षरता ६६.५० प्रतिशत रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. १२ मा ८९.२२ प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. १५ मा ६३.१५ प्रतिशत रहेको छ। यस त्रियुगा नगरपालिकाको नौवटा वडाहरू ४,५,६,७,८,९,११,१२ र १३ को साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ भने बाँकी सातवटा वडाहरूको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स./न.पा.हरू	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	जोगिदह	१,२,३,४,५,७,८	६५.१५
२	जोगिदह	६,९	६४.५६
३	त्रियुगा न.पा.	६	६८.०२
४	त्रियुगा न.पा.	७	७६.१९
५	त्रियुगा न.पा.	८	७६.१२
६	त्रियुगा न.पा.	९,१०	७३.३३
७	त्रियुगा न.पा.	११	७४.१८
८	त्रियुगा न.पा.	१२,१३	७०.९५
९	त्रियुगा न.पा.	१४,१५	७५.४६

१०	त्रियुगा न.पा.	१६,१७	६५.९२
११	त्रियुगा न.पा.	१	७५.००
१२	त्रियुगा न.पा.	२	८९.२२
१३	त्रियुगा न.पा.	३	७४.५७
१४	साउने	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६८।५३
१५	खांबु	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६३।१५
१६	जाल्पाचिलाउने	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६७।८२
कूल सारक्षरता प्रतिशत			७४।००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	५९१९८	१००.००	३०६७४	२८५२४
सुरुवाति	२२५४	३.८१	१५९८	१९२३
अनौपचारिक	३५२१	५.९५	१२३९	१०१५
प्राथमिक	२०८६३	३५.२४	१०९४६	९९१७
निम्न मा.वि.	११९७१	२०.२२	६०८०	५८९१
मा.वि.	६३६७	१०.७६	३२३६	३१३१
एस.एल.सि.	९२९८	१५.७१	४६४६	४६५२
प्रविणता	३२९७	५.५७	१७४३	१५५४
स्नातक	११०६	१.८७	८०७	२९९
स्नातकोत्तर	३१३	०.५३	२७२	४१
अन्य	५२	०.०९	२८	२४
उल्लेख नभएको	१५६	०.२६	७९	७७

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कूल जम्मा
आधारभूत विद्यालय	५०	३०	८०
माध्यामिक विद्यालय	२५	११	३६
क्याम्पस	२	-	२
वेद विद्याश्रम	-	-	-
मदरसा	३	-	३
प्राविधिक शिक्षालय	-	२	२

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७) स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

क). जिल्लामा रहेको आयुर्वेद औषधालयहरु

	आयुर्वेदिक अस्पताल/इलाका स्तरिय अस्पताल	साविकको गा.वि.स/न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	सगरमाथा अञ्चल आयुर्वेद औषधालय उदयपुर	त्रियुगा न.पा.	१	त्रियुगा न.पा. १०

ख) जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	जिल्ला अस्पताल उदयपुर	त्रियुगा न.पा.	१	त्रियुगा न.पा. १०
२	स्वास्थ्य चौकी देउरी	त्रियुगा न.पा.	१०	त्रियुगा न.पा. ५
३	स्वास्थ्य चौकी भुमरसुवा	त्रियुगा न.पा.	१३	त्रियुगा न.पा. ७
४	स्वास्थ्य चौकी जोगीदह	जोगीदह गा.वि.स.	५	त्रियुगा न.पा. १
५	स्वास्थ्य चौकी साउने	साउने गा.वि.स.	३	त्रियुगा न.पा. १४
६	स्वास्थ्य चौकी खांबु	खांबु गा.वि.स.	६	त्रियुगा न.पा. १५
७	स्वास्थ्य चौकी जाल्पाचिलाउने	जाल्पाचिलाउने गा.वि.स.	६	त्रियुगा न.पा. १६

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

द. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस त्रियुगा नगरपालिकामा प्रकाशको प्रमुख स्रोत बिजुली बत्ती हो भने दास्रोमा मट्टीतेल र तेस्रोमा सोलार रहेको छ । यस नगरपालिकाको ८५।३७ प्रतिशत घरपरिवारमा बिजुली बत्तीको प्रयोग भएता पनि अर्भै १२ प्रतिशत घरपरिवारले बिजुली तथा सोलार बाहेक अन्य प्रकाशका स्रोत उपयोग गर्न बाध्य छन् । यस नगरपालिकाको दक्षिणी क्षेत्र गाइघाट, जोगीदह लगायतका क्षेत्रमा विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध भइ बिजुलीको उपयोग गरेतापनि उत्तरी क्षेत्र जाल्पा चिलाउने, साउने, खांबु तिर विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले बिजुली बत्तीको सुविधा उपयोग गर्न पाएका छैन । ती उत्तरी क्षेत्रका नागरिकहरु मट्टीतेल, सोलार तथा अन्य स्रोतबाट जिविकोपार्जन गर्न बाध्यछन् ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
बिजुली	१६६३३	८५.३७
मट्टीतेल	१९३८	९.९५
बायो ग्याँस	३७	०.१९
सोलार	४६०	२.३६
अन्य	३५६	१.८३
उल्लेख नभएको	६०	०.३१
कुल जम्मा	१९४८४	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस त्रियुगा नगरपालिकामा करिब ८६ प्रतिशत घरपरिवारले धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गरेको देखिन्छ भने अर्भै करिब १४ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानीको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको दक्षिणी भेगमा धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता खानेपानीको व्यवस्थित स्रोत भएतापनि उत्तरी भेगमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी जस्ता अव्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गर्न घरपरिवारलाई बाध्यता रहेको देखिन्छ ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	५२९५	२७.१८
ट्युबेल / हातेपाइप	११४७०	५८.८७
ढाकिएको इनार / कुवा	११३	०.५८
नढाकिएको इनार / कुवा	१७९०	९.१९
मूलधारा	२७६	१.४२
खोला / नदी	२८३	१.४५
अन्य	१९८	१.०२

उल्लेख नभएको	५९	०.३०
कूल जम्मा	१९४८४	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	साना शहरी खा.पा.	त्रि. न.पा.- १	त्रि. न.पा.- १
२.	जलजले खा.पा.	त्रि. न.पा.- ११	त्रि. न.पा.- ६
३.	चुहाडे खा.पा.	त्रि. न.पा.- १२	त्रि. न.पा.-७
४.	श्रीपुर खा.पा.	त्रि. न.पा.- ९	त्रि. न.पा.-५
५.	वगाहा खा.पा.	त्रि. न.पा.- ८	त्रि. न.पा.-४
६.	मोतिगडा खा.पा.	त्रि. न.पा.- ७	त्रि. न.पा.- ३
७.	शाहीखोला खा.पा.	त्रि. न.पा.- १५	त्रि. न.पा.-८
८.	वरुवा खोला	चिलाउने १,२,३,९	त्रि. न.पा.-१६
९.	चुनिया खोला	चिलाउने ४,५	त्रि. न.पा.-१६
१०.	त्रियुगा खोला	चिलाउने ७,८	त्रि. न.पा.- १६
११.	भोर्ले खोला	चिलाउने ६	त्रि. न.पा.-१६
१२.	कालोवन खोला	साउने ८	त्रि. न.पा.-१४
१३.	लसुने खोला	साउने ५	त्रि. न.पा.-४
१४	वेताल खोला	साउने ३	त्रि. न.पा.- १४
१५	सिमपाखा खोला	साउने १	त्रि. न.पा.-१४
१६	अंधेरी खोला	खाबु १	त्रि. न.पा.-१५
१७	ढाउरे खोला	खाबु १,७,८	त्रि. न.पा.-१५
१८	वेतिनि खोला	खाबु २	त्रि. न.पा.- १५
१९	कुन्ते खोला	खाबु ५,३	त्रि. न.पा.-१५
२०	हुवास खोला	खाबु ४	त्रि. न.पा.-१५
२१	लटा खोला	खाबु ४	त्रि. न.पा.-१५

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस त्रियुगा नगरपालिकामा अझै पनि ८१।२९ प्रतिशत घरपरिवारले प्रम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ । भने करिब १८।५ प्रतिशत घरपरिवारले मट्टीतेल, एल.पी. ग्यास, गोबर ग्यास , बायो ग्यास र बिजुली जस्ता व्यवस्थित इन्धनबाट खाना पकाएको देखिन्छ ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	१५८२२	८१.२९
मट्टीतेल	८१	०.४२
एल.पी. ग्यास	२७२९	१३.९७
गोबर	३६	०.१८
बायो ग्यास	४५५	२.३४
बिजुली	२६२	१.३४
अन्य	५०	०.२६
उल्लेख नभएको	५७	०.२९

कुल जम्मा	१९४८४	१००.००
-----------	-------	--------

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	१९४८४	१००
आफ्नै	१६८१२	८६.२९
भाडामा	२१६२	११.१०
संस्थागत	३३३	१.७१
अन्य	१७७	०.९१

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	८७,५५७	४१,२२१	४६,३३६
अपाङ्गता भएका जनसंख्या	१,५१८	८१२	७०६
शारीरिक अपाङ्गता	४८०	२६९	२११
अन्धा / दृष्टिसमस्या	२१६	१०९	१०७
बहिरा/सुनाईमा समस्या	२३४	१२७	१०७
अन्धा / बहिरा	२३	९	१४
बोलाईमा समस्या	२१४	११२	१०२
मानसिक समस्या	७८	३८	४०
बौद्धिक समस्या	१५१	८३	६८
बहु अपाङ्गता	१२२	६५	५७

स्रोत :राष्ट्रिय जनगणना, २०६८,के.त.वि

१३)परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण.

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	१९४८४	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	२४१८	१२.४१
कम्तिमा एउटा भएका	१६८७४	८६.६०
रेडियो	८३१२	४२.६६
टेलिभिजन	७१३७	३६.६३
केबल	४१३८	२१.२४
कम्प्युटर	९७०	४.९८
इन्टरनेट	२१८	१.१२
टेलिफोन	११६४	५.९७
मोबाईल	१४५९४	७४.९०
मोटर	१४७	०.७५
मोटरसाईकल	१८९९	९.७५
साईकल	६८११	३४.९६
अन्य सवारी	९३	०.४८

रेफ्रिजेरेटर	१२३५	६.३४
उल्लेख नभएको	१९२	०.९९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस त्रियुगा नगरपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन पनि रहेको देखिन्छ। यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब १४ वटा ठूलो चौपाया गाई, भैंसी तथा २५ वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ। यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका गाई, भैंसी, बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ। तथापी यहाँ उन्नत जातका कुखुरा पालन बढी गरेको देखिन्छ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक											
	गाई		भैंसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	६४२७	३२३	२२०९	१०२९	१४३८६	२५३४	१२७४	२७३	७९१	१०६४२	०	०
२	६६३३	१८९	२५७०	१०४७	१३११३	१०८३	१३००	४२६	२९४	५६९७	०	०
३	४७७०	८३	१९५५	७५९	९००४	३६२	९४८	३५०	७४	२६६१	०	०
४	४५२०	७०	१९३१	७४०	९३०४	३५०	९६०	३५३	६०	२६६७	०	०
५	९५४०	१६६	३८८०	१५०६	१८०००	७२७	१८८०	६८०	१४०	५३१४	०	०
६	४५७०	९३	१८२०	७३०	९०१२	३५०	९३०	३५६	५०	२५५०	०	०
७	९३४०	१५०	३८००	१५००	१६०००	६००	१७००	६००	५५	५२००	०	०
८	९७४०	१८२	३९६०	१५१२	२००१६	८३६	२	८९२	८५	५४२८	०	०
९	१०५४०	२३२	३५००	१२००	२२००८	८३०	२१८०	७९२	१८०	५६२८	०	०
१०	४९७०	७०	२०६०	७६३	९०००	३६८	९५०	३६२	९०	२७६४	०	०
११	४७८०	९६	१७४०	७६६	८७०४	३२०	९२०	३४०	८४	२५००	०	०
१२	४७७०	८३	२१४०	७५३	९००८	३५९	९६०	३७८	७०	२८१४	०	०
१३	८५४०	१००	४२६०	१७१२	१४००८	६०६	१५८०	६००	१००	५०००	०	०
१४	३०९६	११७	९३८	५४३	३६६८	१४९९	५६०	१४३	४८८४	३६२	०	०
१५	१६३४	५९	५२८१	२४७४	५३९	०	५३९	०	५४७	०	०	०
१६	४४९९	३३८	१५०२	७९८	६१९४	१८३५	८१३	२६२	७६१०	५६५	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र. सं.	कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषिसेवा सम्पर्क केन्द्र	देउरी	त्रियुगा न.पा.	त्रियुगा न.पा.जोगीदह,साउने,खाँबु

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	त्रियुगा नगरपालिका	४२३६५	८३९४	१९.८१

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेति योग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला
----------	------------	-----------------	----------------	------------	----------------

साउने	७७८४	२३७७	५१६३	१९९	४५
जोगीदह	५२५२	१५९३	३२५४	३०२	१०३
जाल्पाचिलाउने	५२२०	३२३	४५७२	०	३२५
त्रियुगा न.पा.	२०९७८	३४२८	१७३६७	२०	१६३
खाँवु	३१३१	६७३	१९१९	२७३	२६६
त्रियुगा न.पा.	४२३६५	८३९४	३२२७५	७९४	९०२

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न सकिने सम्भाव्य प्रमुख बालिहरु

ठेगाना	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
जाल्पाचिलाउने	अदुवा, वेसार, चिया, कफी, आरुवखडा, हलुवाबेद, कागती, तरकारी, तेलहन
जोगीदह	बगर खेती, खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, कागती, च्याउ, माछा
खाँवु	बेसार, अदुवा, तरकारी, फलफुल, कफी
साउने	अदुवा, वेसार, तरकारी, सुन्तला, मौरी
त्रि.न.पा.	खाद्यान्न, तरकारी, आँप,लिचि, कागती, च्याउ, माछा, बगर खेती, माछा
त्रियुगा न.पा.	अदुवा, वेसार, चिया, कफी, आरुवखडा, हलुवाबेद, कागती, तरकारी, तेलहन, बगर खेती, खाद्यान्न, फलफुल, च्याउ, माछा, मौरी, आँप, लिचि

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	जिल्ला वन कार्यालय उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १०
२	गाईघाट इ.व.का.	त्रियुगा न.पा.
३	देउरी इ.व.का.	त्रियुगा न.पा. ५
४	खाँवु ई.व.का.	त्रियुगा न.पा. १५
५	गाईघाट से.व.का.	त्रियुगा न.पा.

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / त.पा.	वडा नं.			
१	जनज्योति जोर पोखरी	त्रियुगा न.पा.	३,४	२६४१०	७३२	२६३८
२	वाँसवारी	त्रियुगा न.पा.	१०	७२६	१११	६२२
३	सनुवा सुकनाही	त्रियुगा न.पा.	२	४२५१८०	३३७	१८७४
४	खैजनपुर	त्रियुगा न.पा.	२	५३५३०	५०३	२९५२
५	असारी	त्रियुगा न.पा.	१३	२२२१००	२६६	
६	वहेडवा	त्रियुगा न.पा.	१३	२६२१००	३३६	१५०१
७	त्रियुगा	त्रियुगा न.पा.	३	१५६१९०	२५८	१४४४
८	बावरी	त्रियुगा न.पा.	१०	४०५१९२	३८२	१८७०
९	भुल्के	त्रियुगा न.पा.	३	१९९१८०	२१८	६४६
१०	चप्पन	त्रियुगा न.पा.		४९११९०	५७७	२४८९
११	त्रियुगा सक्रिय महिला	त्रियुगा न.पा.	३	७२५	३९	१७९
१२	माटेखाडी महिला	त्रियुगा न.पा.	३	७३०	५४	२९२

१३	चप्पन जनज्योति महिला	त्रियुगा न.पा.		९१७०	१३०	५००
१४	त्रीदेवी	त्रियुगा न.पा.	३	२४०१०	५२६	२८४०
१५	जोरपोखरी	त्रियुगा न.पा.	३	२८८१००	३५६	११९५
१६	नवउदय	त्रियुगा न.पा.	१०,११	४९७१०	३५०	१९०२
१७	लोहाले सृजना महिला	त्रियुगा न.पा.	२,१२	१९९११०	१०८	५९१
१८	बरुवा	त्रियुगा न.पा.	१०	४६६१५८	३६८	१८०२
१९	भुसुने	त्रियुगा न.पा.	१३	३४०१३०	२६७	१४१९
२०	वाउन्ना	त्रियुगा न.पा.	१	४६६.८०	३७०	१७१०
२१	कंग	त्रियुगा न.पा.	१,२	५८९.२८	३२०	१३१२
२२	मोतियाही	त्रियुगा न.पा.	२	५५५.६७	४९६	१०१४
२३	रामजानकी	त्रियुगा न.पा.	१	२९५.३०	१४१	५६६
२४	अमहा	त्रियुगा न.पा.	१	२५३.७०	३६०	९९४
२५	नवजागरण महिला	त्रियुगा न.पा.	१	१०३.७५	२६	१७२
२६	जागृति महिला	त्रियुगा न.पा.	१	१९९.१०	६४	३२८
२७	लक्ष्मी महिला	त्रियुगा न.पा.	१	८५.५०	११३	३५२
२८	नवप्रभात	त्रियुगा न.पा.	१	१९८.९०	११६	८५४
२९	पञ्चकन्या	त्रियुगा न.पा.	८,९	३८११२०	५७०	२३९२
३०	देउराली	त्रियुगा न.पा.	८,९	१०५१०२	१५३	७०७
३१	नागेश्वरी	त्रियुगा न.पा.	७	१७०१२०	१८९	७७३
३२	शाही खोला	त्रियुगा न.पा.	८	१९९१३०	१८९	१०२१
३३	ककनी	त्रियुगा न.पा.	७	४९७१००	२२६	१११६
३४	सूर्योदय	त्रियुगा न.पा.	७	१२२१५०	७३	९८७
३५	पूर्व चिसापानी महिला	त्रियुगा न.पा.	७	८३७५	१९९	९७१
३६	होक्से	त्रियुगा न.पा.	७	१९९१८०	८३	४०३
३७	कौवाई	त्रियुगा न.पा.	७	१९११९०	१०८	३११
३८	गुण्टे चुहाडे	त्रियुगा न.पा.	७	३१६१२०	३७८	१७४२
३९	पश्चिम जहरे महिला	त्रियुगा न.पा.	७	४५१७०	७३	४२४
४०	श्रृजना	त्रियुगा न.पा.	९	८१८४	१६७	९३५
४१	बाघचौरी	त्रियुगा न.पा.	८	१९७१९२	१९८	८११
४२	सरस्वती	त्रियुगा न.पा.	५	४०४१००	९७४	५१८५
४३	अम्बिका	त्रियुगा न.पा.	५	५३९१४०	१५०	८३०
४४	वुर्जाकान्ला	त्रियुगा न.पा.	५	२९३३३०	२२५	१२२३
४५	चुरिया	त्रियुगा न.पा.	६	१९०११०	१५४	५०२
४६	गणेश नमूना	त्रियुगा न.पा.	६	२९९१००	८५	४१९
४७	खाटमन्दिर	त्रियुगा न.पा.	७,८	२५०१९०	४३४	१५९०
४८	शिव शक्ति	त्रियुगा न.पा.	४	४११११०	५१५	२३२४
४९	इन्द्रावती	त्रियुगा न.पा.	६	३०५१९०	२०५	८७०
५०	भोरा	त्रियुगा न.पा.	६	४०९१७३	२५३	१२७५
५१	राजदेवी	त्रियुगा न.पा.	६	५१०१६६	६२२	२१००
५२	डाँडावारी महिला	त्रियुगा न.पा.	६	५५६१४६	१९३	८१०
५३	सन्यासी	त्रियुगा न.पा.	५	१९९१००	१६४	११७१
५४	खारखोला	त्रियुगा न.पा.	५	२८५१८०	२२६	१३१२
५५	लालपत्ता	त्रियुगा न.पा.	६	१६५१९०	११८	७१८
५६	रक्तमाला	त्रियुगा न.पा.	७	२२५१५०	८०	४३७
५७	बागेश्वरी	त्रियुगा न.पा.	७,८	२४८११०	३४८	१२१७
५८	तीत्रेडाँडा	त्रियुगा न.पा.	५	१७४१००	१६१	८८४

५९	लाठीबौकी	त्रियुगा न.पा.	६	९५२०	७२	३५३
६०	पञ्चावती	त्रियुगा न.पा.	१५	१९९१५०	२३२	१३३३
६१	सिद्धदेवी	त्रियुगा न.पा.	१६	१५३१४७	१९३	११४४
६२	सरस्वती	त्रियुगा न.पा.	१५,१६	२८७३०	१४२	८२६
६३	डुकुरसिङ्	त्रियुगा न.पा.	१६	२५९१४०	५७	३७४
६४	जाल्पादेवी	त्रियुगा न.पा.	१६	३४४१००	१५५	८६७
६५	रक्तमाला	त्रियुगा न.पा.	१६	१५६२२०	६५	२८१
६६	नयाँ जनप्रेमी	त्रियुगा न.पा.	१४	३०५१५०	१०७	५५६
६७	सिंहवती	त्रियुगा न.पा.	१४	३०४११०	३८	२२८
६८	दुधकोशी	त्रियुगा न.पा.	१४	४९७५०	५७	३४४
६९	जनकल्याण	त्रियुगा न.पा.	१४,१५	३७३१००	११५	७२०
७०	महकाली	त्रियुगा न.पा.	१४	१९९१००	१८०	१३२८
७१	इन्द्रकमल	त्रियुगा न.पा.	१४	१८६१७०	७५	११४८
७२	दुधकोशी नमूना	त्रियुगा न.पा.	१४	१९९१५०	३६	२१४
७३	सुनाखरी	त्रियुगा न.पा.	१४	१९८१८०	४८	३०७
७४	सिद्धवती	त्रियुगा न.पा.	१४,१५	१९८१७०	१६६	९०५
७५	नयाँ प्रगतिशिल	त्रियुगा न.पा.	१४	१९८१७०	५५	२५२
७६	शिवशक्ती	त्रियुगा न.पा.	१४	१५१२२०	४८	१७६
७७	जनशक्ति	त्रियुगा न.पा.	१४	१९८१७०	७२	४१२
७८	नवदीप	त्रियुगा न.पा.	१४	१९९१२०	४२	४४७
७९	कालिकादेवी	त्रियुगा न.पा.	१४	१३४१६०	१०५	५४९
८०	पञ्चेश्वर	त्रियुगा न.पा.	१४	१२३१६०	१०४	३८९
८१	गैरीखोला	त्रियुगा न.पा.	५	२२०१७०	१३६	६९२

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ग) सामुदायिक तथा अन्य बन संबन्धि विवरण

नोट : बन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार बनको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.बि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	बनले ढाकेको क्षे.	सामुदायिक बनको क्षे.	संलग्न घरधुरी	बनको संख्या	धार्मिक बनको क्षे.	राष्ट्रिय बन
जाल्पाचिलाउने	५२२०	४८९७	११०८	९२२	५	०	३७८९
जोगिदह	५२६३	३६५९	२६४९	२०८७	९	२	१००८
खाँवु	३१३१	२४५८	३९८	३४८	२	०	२०६०
साउने	७७८४	५४०७	३०१२	१०६०	१२	०	२३९५
त्रि.न.पा.	२०९७८	१७५५०	१३६७९	१२८२८	५०	०	३८७१
त्रि.न.पा.	४२३७६	३३९७१	२०८४६	१७२४५	७८	२	१३१२३

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस त्रियुगा नगरपालिकामा जम्मा १११ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बचत ऋण सहकारी ४१ वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी १९ वटा, कृषि सहकारी ३८ वटा, उपभोक्ता सहकारी ३ वटा, चिया विकास सहकारी १, दुग्ध १, विद्युत १, साभना सहकारी २ वटा, जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ १, जिल्ला सहकारी संघ १, जिल्ला कृषि सहकारी संघ १, सूचना सहकारी १ र अन्य सहकारी १ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.

बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.		
१	श्री मिलीजुली बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका २
२	प्रतिभा महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका २
३	श्री गंगाजमुना ब.तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १०
४	श्री कृषि आधार लघुउद्यमी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १०
५	श्री हिमशिखर लघु उद्यम बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ६
६	श्री नवआरम्भ बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ६
७	श्री चुरियामाई बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका ६
८	श्री जीवनज्योति स्वा.बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ६
९	श्री मनकामना बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ७
१०	श्री सुनौलो विहानी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ७
११	श्री जलदेवी महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ८
१२	श्री सगिनी ब.तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १०
१३	श्री जनकल्याण बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १२
१४	श्री हितैषी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ५
१५	श्री उपकार बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ४
१६	श्री ज्योति लघुउद्यमी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ४
१७	श्री महिला जनजागृति ब.तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
१८	श्री उदयपुर कल्याणकारी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
१९	श्री हाम्रो बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२०	श्री पूरा सेवक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२१	श्री दौभान बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२२	श्री कालिका बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२३	श्री किरात बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२४	श्री हामी सबैको बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२५	श्री गुरास बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२६	श्री कर्मचारी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२७	श्री हिमालय बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२८	श्री नागरिक बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
२९	श्री महिलाशक्ति बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ८
३०	श्री उदयशील बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ८
३१	श्री संजीवनी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १२
३२	श्री नमूना महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ५
३३	श्री सगरमाथा बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
३४	लक्ष्मी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
३५	श्री पूर्वसैनिक बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
३६	श्री जन उकास महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
३७	समाजकल्याण बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १०
३८	जलजला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ६
३९	श्री उदयपुर सिमेन्ट श्रमिक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका ६
४०	अनुसुया बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ४
४१	श्री शिक्षक कल्याण बचत तथा ऋण स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका ११
बहुउद्देशीय सहकारी संस्था उदयपुर		
१	श्री श्रद्धा महिला बहुउद्देशीय स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका १४

२	शुभलक्ष्मी व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	२
३	श्री ज्योति म.बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१६
४	श्री सेवा व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१०
५	नमूना म.व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१०
६	श्री ककनी म.व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	७
७	सिम्रिक बहुउद्देश्यी सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१२
८	श्री उदयपुर बहुमुखी सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१२
९	श्री उपाकरण म.व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	३
१०	श्री नमूना व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
११	श्री राष्ट्रसेवक व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
१२	श्री नव नेपाल व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
१३	श्री महालक्ष्मी म.व.स.ली.	त्रियुगा नगरपालिका	११
१४	श्री संगम व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
१५	श्री आमा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
१६	श्री हिमशिखर व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
१७	श्री त्रियुगा व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
१८	सहकला बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१५
१९	श्री दीप ज्योति महिला व.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१५
कृषि सहकारी संस्था			
१	श्री उन्नति कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१४
२	श्री प्रभात हरियाली कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१४
३	श्री श्रृजना सानाकिसान कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१४
४	श्री सूनगाभा कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	२
५	श्री जनउत्थान कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१
६	श्री ग्रामिण नमूना कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१६
७	श्री अनमोल कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१०
८	श्री नेवी कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	६
९	श्री उज्यालो कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	७
१०	श्री वरपिपल कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	८
११	श्री जनहित कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	८
१२	श्री उदयपुर कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	५
१३	श्री साना किसान कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	५
१४	श्री वरुवा महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
१५	श्री प्रभात महिला कृषि तथा पशु स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
१६	श्री लक्ष्मीनारायण कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
१७	श्री साहारा कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
१८	श्री परिवर्तन कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	३
१९	श्री अभियान कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	४
२०	श्री शिवशक्ति कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	४
२१	श्री सफल कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	४
२२	श्री सप्तकोशी कृषि/पशु स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
२३	कोशी कृषि स.सं. लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
२४	श्री रुपान्तरण कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
२५	श्री विश्वास योग्य कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
२६	श्री दलित उत्थान कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
२७	पौरखी महिला कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१०

२८	त्रियुगा कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	७
२९	गौरी म.कृषि स.सं.ली.	त्रियुगा नगरपालिका	७
३०	राजावास कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	९
३१	सरस्वती कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	७
३२	एकता कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	८
३३	अजम्बरी कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	५
३४	दिव्यज्योति कृषि स.सं. लि.	त्रियुगा नगरपालिका	९
३५	ढल्के कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	४
३६	सहमति कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१६
३७	श्री युवा जन जागरण कृषि सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१५
३८	श्री ग्रामिण जागरण कृषि स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१५
उपभोक्ता सहकारी संस्था			
१	जनभावना उपभोक्ता स.सं. लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१६
२	श्री सालघारी उपभोक्ता स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	४
३	श्री कोसेली उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
चिया विकास सहकारी संस्था			
१	सगरमाथा चि.वि.स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१६
दुग्ध सहकारी संस्था			
१	श्री खाट मन्दिर दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	८
२	सगरमाथा दुग्ध उत्पादन स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
विद्युत सहकारी संस्था			
१	श्री हिमाली विद्युत सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
साभा सहकारी संस्था			
१	साभा सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१०
२	गाईघाट सहकारी संस्था लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ			
१	श्री बचत तथा ऋण जि.स.संघ लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
जिल्ला सहकारी संघ लि.			
१	जिल्ला सहकारी संघ लि.	त्रियुगा नगरपालिका	१३
जिल्ला कृषि सहकारी संघ लि.			
१	श्री जिल्ला कृषि सहकारी संघ लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
सूचना सहकारी संस्था लि.			
१	सगरमाथा सूचना तथा संचार स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११
अन्य सहकारी संस्था			
१	इन्द्रावति पशु पालन स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	६
२	श्री स्वस्तिक जैविक पशुपंक्षीपालन स.सं.लि.	त्रियुगा नगरपालिका	११

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	जनप्रेमी माध्यामिक विद्यालय, पुर्वटोल	११७८	१२६८	२४४६
२	जनक मा.वि., खैजनपुर	६४९	६३१	१२८०
२	जनता मा.वि., जोगीदह	८८२	९०४	१७८६

३	रामजानकी मा.वि., मोतीगडा	१७६८	१८२१	३५८९
४	राष्ट्रिय मा.वि., वगाहा	१५३२	१५६९	३१०१
५	जनज्योति आधारभूत विद्यालय, देउरी	६७२	७३९	१४११
५	जनता मा.वि., दमौती	४७९	३६३	८४२
५	जनता मा.वि., श्रीपुर	७५५	७६२	१५१७
६	जनता मा.वि., देउरी	१५५४	१५०९	३०६३
६	पञ्चकन्या मा.वि., पात्लेवास	५३६	४३३	९६९
७	बाल हित आधारभूत विद्यालय भन्टावारी	८९६	९५०	१८४६
७	मा.वि., कालीखोला	१०२३	९४६	१९६९
८	खाट मन्दिर आधारभूत विद्यालय, शाहीखोला	८९७	९३९	१८३६
८	जनता आधारभूत विद्यालय, झोरा	५३५	५४२	१०७७
९	अम्बेवर मा.वि., राजावास	६३४	७२६	१३६०
९	माध्यामिक विद्यालय रातमाटे	५६०	५२१	१०८१
१०	बालमन्दिर मा.वि., बोक्से	१७५७	१८३४	३५९१
११	त्रि.मा.वि. भवन, गाईघाट	२०४९	२१६६	४२१५
१२	जनप्रेमी माध्यामिक विद्यालय, पुरानो गाईघाट	११२१	१०९२	२२१३
१३	जनता माध्यामिक विद्यालय, असारी	७४४	७५६	१५००
१३	बहेडुवा वन उपभोक्ता सामुदायिक भवन, बहेडुवा	६८७	६८९	१३७६
१४	श्री माध्यमिक विद्यालय,साउने	७००	६९६	१३९६
१५	जनता मा.वि., रानीवास	९२१	८५१	१७७२
१५	सिद्धवती मा.वि., खाँबु	२०३	१९५	३९८
१६	मा.वि. चिलाउने	१००७	९५४	१९६१
		२३७३९	२३८५६	४७५९५

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) पिको / लघु जलविधुत आयोजना सम्बन्धि विवरण

क) सम्पन्न भइ सकका आयोजनाहरुको विवरण :

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	त्रियुगाखोला पिकोजलविधुत आयोजना	त्रियुगा नगरपालिका १६	१	१२

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ख) विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भइ कार्यान्वयनमा रहेको तर सम्पन्न हुन बाँकी रहेका आयोजनाहरु

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	अधेरीखोला लघुजलविधुत आयोजना	त्रियुगा नगरपालिका १६	११	११०

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

१९) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) प्रहरी इकाईको विवरण

क्र.स.	इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	प्रहरी चौकी सुकौरा	त्रियुगा न.पा.	१६
२	प्रहरी चौकी जोगिदह	त्रियुगा न.पा.	२
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुर	त्रियुगा न.पा.	१०
४	इलाका प्रहरी कार्यालय जलजले	त्रियुगा न.पा.	६

५	प्रहरी चौकी लालपत्ता	त्रियुगा न.पा.	६
६	नगर प्रहरी कार्यालय उदयपुर	त्रियुगा न.पा.	११
७	प्र.जि.अ.नि. गार्ड	त्रियुगा न.पा.	१
८	अप्रपोष्ट बस पार्क	त्रियुगा न.पा.	११
९	अप्रपोष्ट बगाहा	त्रियुगा न.पा.	११
१०	प्रहरी चौकी साउने	त्रियुगा न.पा.	१४

स्रोत - जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

ख) सशस्त्र प्रहरी इकाइको विवरण

क्र.स.	इकाइको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	सशस्त्र प्रहरी बल त्रियुगा गुल्म, उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	९

स्रोत - सशस्त्र प्रहरी बल त्रियुगा गुल्म, उदयपुर

ग) नेपाली सेनाको बाहिनी, गण तथा अन्तर्गत रहेको गुल्महरु

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना साविकको गा.वि.स. / न.पा.	साविकको वडा नं.	हालको ठेगाना
१	श्री नं.१८ बाहिनी अड्डा	त्रियुगा नगरपालिका	७	त्रियुगा नगरपालिका ३
२	श्री भवानीदल गण हे.क्वा.	त्रियुगा नगरपालिका	१	त्रियुगा नगरपालिका १०

श्रोत : भवानी दल गण बोक्से व्यारेक, गार्डघाट

२०) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	असारी सिंचाइ आयोजना	त्रि. न.पा.- ४	त्रि. न.पा.- १३
२.	होम्से सि.आ.	त्रि. न.पा.- १२	त्रि. न.पा.-७
३	चुहाडे सि.आ.	त्रि. न.पा.- १३	त्रि. न.पा.-७
४	अपर बोक्से सि.आ.	त्रि. न.पा.- १	त्रि. न.पा.-१०
५	बरुवा खोला सि.आ.	त्रि. न.पा.- १	त्रि. न.पा.- १०
६	वरुवा खोला	चिलाउने १,२	त्रि. न.पा.-१६
७	चुनिया खोला	चिलाउने ४,५,६	त्रि. न.पा.-१६
८	वडेरी खोला	चिलाउने ४,५	त्रि. न.पा.-१६
९	भोर्ले खोला	चिलाउने ५,६	त्रि. न.पा.- १६
१०	वेताल खोला	साउने ६,३	त्रि. न.पा.-१४
११	शिशु खोला	साउने १	त्रि. न.पा.-१४
१२	लसुने खोला	साउने ५	त्रि. न.पा.-१४
१३	चुनिया खोला	साउने १	त्रि. न.पा.- ४
१४	खानी खोला	साउने ९	त्रि. न.पा.-१४
१५	हरिन्दे खोला	साउने ३	त्रि. न.पा.-४
१६	लटाखोला	खाबु ४	त्रि. न.पा.-१५
१७	कर्कुसे सिंचाइ	खाबु २	त्रि. न.पा.- १५
१८	काभ्रे सिंचाइ	खाबु ७,८	त्रि. न.पा.-१५
१९	कालिखोला	खाबु ५,३	त्रि. न.पा.-१५
२०	अधेरी	खाबु १	त्रि. न.पा.-१५

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
त्रियुगा नगरपालिका	१२	१	

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला / इलाका / अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स. / न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर	त्रि.न.पा	१	त्रियुगा न.पा. १०
२	चिलाउने अ.हु.का	चिलाउने		त्रियुगा न.पा. १६
३	देउरी अ.हु.का	त्रियुगा न.पा.	१०	त्रियुगा न.पा. ५
४	भुमरसुवा अ.हु.का	त्रियुगा न.पा.	१३	त्रियुगा न.पा. ७
५	जोगिदह अ.हु.का	जोगिदह	६	त्रियुगा न.पा. २
६	साउने अ.हु.का	साउने		त्रियुगा न.पा. १४
७	खाँवु अ.हु.का	खाँवु		त्रियुगा न.पा. १५

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

(अ) दैनिक पत्रिका:

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	सम्पादक
१.	हाम्रो राष्ट्रिय दैनिक	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. -११	कौशल चेम्जोङ
२.	उदयपुर दैनिक	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. - ११	केदार कुमार थापा
३.	मुलुकी खबर	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. - ११	पुष्पकुमार राई
४.	किराँत टाइम्स दैनिक	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. -११	हरिकुमार राई
५.	बरुवा टाइम्स दैनिक	त्रि.न.पा. २	त्रियुगा न.पा. -११	इश्वर तामाङ
६.	गाईघाट टुडे दैनिक	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. -११	अजयकुमार शाह
७.	हिमपात सन्देश	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. -११	उदय राई
८.	त्रियुगा एक्सप्रेस दैनिक	त्रि.न.पा.-२	त्रियुगा न.पा. -११	किरणप्रसाद ढुङ्गाना

(आ) साप्ताहिक पत्रिका:

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	सम्पादक
१.	त्रियुगा अर्धसाप्ताहिक	त्रि.न.पा. -४	त्रियुगा न.पा. -१३	
२.	उदयपुर आवाज साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -१	त्रियुगा न.पा. -१०	
३.	उदय साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -४	त्रियुगा न.पा. -१३	
४.	नवउदय साप्ताहिक	त्रि.न.पा.-४	त्रियुगा न.पा. -१३	
५.	ऐजेरु साप्ताहिक	त्रि.न.पा.-४	त्रियुगा न.पा. -१३	
६.	रौता टाइम्स साप्ताहिक	त्रि.न.पा.-४	त्रियुगा न.पा. -१३	
७.	टंकेला साप्ताहिक	त्रि.न.पा.-४	त्रियुगा न.पा. -१३	
८.	पूर्णपुष्टि साप्ताहिक	त्रि.न.पा.-४	त्रियुगा न.पा. -१३	शान्ता राई
९.	पुष्टि साप्ताहिक	त्रि.न.पा.-४	त्रियुगा न.पा. -१३	लिलाप्रसाद निरौला
१०.	माझ खर्क साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	पुष्पकुमार राई

११.	उदयपुर दर्शन	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	गोपाल प्रसाद पोखरेल
१२.	नागरिक आव्हान साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	हरिकुमार राई
१३.	जन सम्भव साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	कृष्णप्रसाद घिमिरे
१४.	नयाँ पूर्वक्षितिज साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	सुमित्रा कोईराला
१५.	गृहगुप्तचर साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	कृष्णकुमार दुलाल
१६.	सगरमाथा साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	अशोककुमार तामाङ
१७.	नयाँ सहयात्री साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	लिलाप्रसाद निरौला
१८.	पूर्व नेपाल साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	अजयकुमार शाह
१९.	पूर्वतारा साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	भिमबहादुर विक
२०.	हाम्रो खबर	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	कुमार सिंह कार्की
२१.	खबरदारी साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	अधिराज राई
२२.	त्रियुगा टाईम्स साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	किरणप्रसाद दुङ्गना
२३.	संघिय राज्य	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	सम्भुकुमार दनुवार
२४.	ताप्ली पोखरी	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	भिमबहादुर विश्वकर्मा
२५.	उदय टाईम्स साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	उर्मिला काफ्ले
२६.	क्रान्ती सन्देश साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	टेकराज रिखाम
२७.	उज्यालो साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	शेषराज निरौला
२८.	द न्यज पार्क पाक्षिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	खेम नारायण यादव
२९.	त्रि.न.पा. पाक्षिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	कैलाश कुमार राई
३०.	साभ्ना दर्पण साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	अर्जुन राउत
३१.	द न्यज पार्क पाक्षिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	खेम नारायण यादव
३२.	चौदण्डी गढी साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	भैरव श्रेष्ठ
३३.	दुर्गम साप्ताहिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	महेन्द्र बहादुर राई

(इ) मासिक तथा अन्य पत्रिका:

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	सम्पादक
१.	उदयपुर पोष्ट पाक्षिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	हरिकुमार राई
२.	दलित दर्पण त्रैमासिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	भिमबहादुर विश्वकर्मा
३.	जनधार द्वैमासिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	दिपक राई
४.	उदयपुर दर्पण पाक्षिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	राधा रमण खतिवडा
५.	मुलीकी मासिक	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	रामकुमार राई
६.	कृषि आवाज	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	विकास भट्टराई
७.	स्वीकार पोष्ट	त्रि.न.पा. -२	त्रियुगा न.पा. -११	चन्द्रकुमार राई

(ई) एफ.एम. रेडियो:

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	अमूर्त एफ.एम. ९१.६	त्रियुगा २	त्रियुगा न.पा. ११
२.	त्रियुगा एफ.एम. १०४	त्रियुगा १	त्रियुगा न.पा. १०
३.	उदयपुर एफ.एम.	त्रियुगा १६	त्रियुगा न.पा. ९

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर

२२) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
साउने	३३.९४	२५७८९
जोगिदह	१५.१४	३३९२७

जाल्पा चीलाउने	२३५२	३०३३१
त्रियुगा न.पा.	१६३३	३७१४७
खाँवु	४५१४६	२२७३५
त्रियुगा नगरपालिका	१८१५६	३४४०८.१६

स्रोत नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथाङ्क विभाग र स्था.त.पु.आ. प्रतिवेदन

२३) सडक यातायात सम्बन्धि बिबरण

क्र.स	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)				कैफियत
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	त्रियुगा - लालपत्ता	त्रियुगा न.पा.	१५	१५			उदयपुर जिल्ला भित्र
२	चुहाडे कौवे मुर्कची सडक	त्रियुगा न.पा.	९		९		
३	देउरी श्रीपुर दमौति सडक	त्रियुगा न.पा.	८		८		
४	लालपत्ता घनचक्रे मैनटार सडक	त्रियुगा न.पा.	१९		५	१४	
५	साउने धाप्लांग सडक	त्रियुगा न.पा.	५		५		
६	बावरी वेलीदोभान सडक,	त्रियुगा न.पा.	६५			६५	
७	तारामार्ग चाँदनीटोल सडक	त्रियुगा न.पा.	४		१	३	

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२४) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स./न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	त्रियुगा न.पा.	त्रियुगा न.पा.	१५,६०१	७०,०००	१४,०२९	८९.९२	१५,६०१	१००
२		जोगिदह	१,५९६	६,६६५	१,०५३	६५.९८	१,५९६	१००
३		साउने	५८७	२,६७८	३३९	५७.७५	५८७	१००
४		खाँवु	८०७	४,३५०	५८७	७२.७४	८०७	१००
५		जाल्पा चिलाउने	७८४	३,८६४	५८५	७४.६२	७८४	१००
	कूल जम्मा		१९,३७५	८७,५५७	१६,५९३	८५.६४	१९,३७५	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२५) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	बल देव चौधरी
उप प्रमुख	नेपाली कांग्रेस	देवी कुमारी चौधरी
वडा अध्यक्ष	१६ जना	
महिला सदस्य	१६ जना	
दलित महिला सदस्य	१६ जना	
सदस्य	३२ जना	

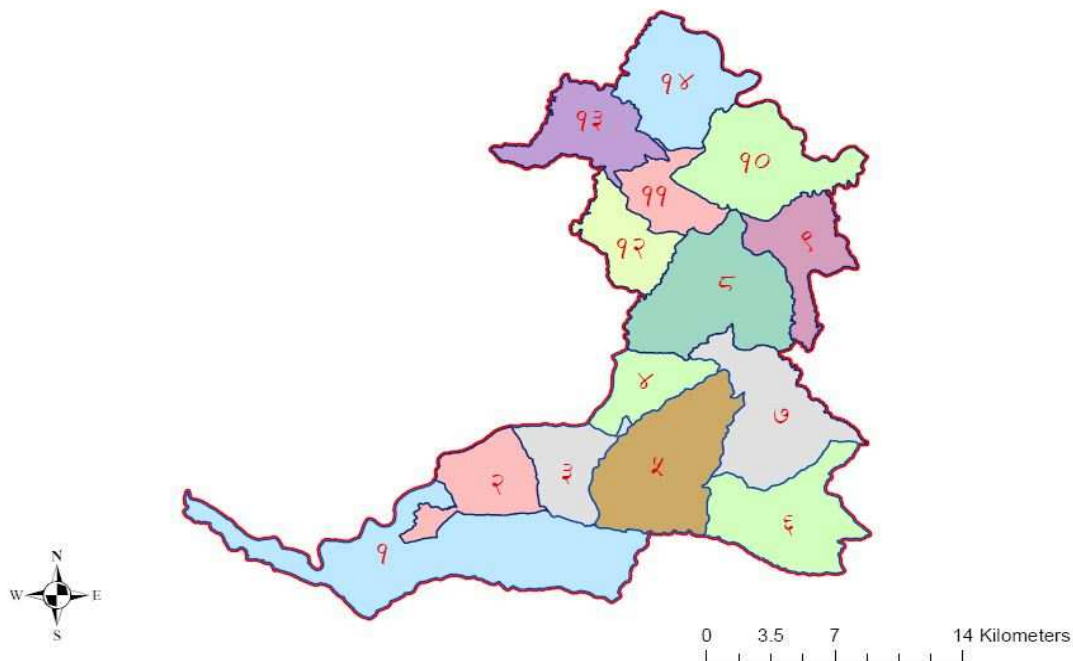
स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२६)कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री उद्धवप्रसाद रिजाल	रा.प.द्वितीय उपसचिव	कार्यकारी अधिकृत	९८५२८३८१११
२	श्री शिला थापा (कार्की)	ना.सु.	१	९८४२०५३०३४
३	श्री वीर बहादुर दनुवार	वडा सचिव	२	९८१४७६७१२१
४	श्री रामसेवक चौधरी	वडा सचिव	३	९८४२८३८९६०
५	श्री दिलिप खड्का	वडा सचिव	४	९८४२८४५३३३
६	श्री राकेशकुमार चौधरी	वडा सचिव	५	९८१५७९३१२०
७	श्री चण्डिका राउत	खरिदार	६	९८४२८४५५१८
८	श्री रमेश श्रेष्ठ	वडा सचिव	७	९८६२८३४८६९
९	श्री सुन्दरदेव चौधरी	वडा सचिव	८	९८४२८३७४२२
१०	श्री विष्णुकुमार दनुवार	वडा सचिव	९	९८४२८४५५२३
११	श्री उमेश घिमिरे	वडा सचिव	१०	९८४२८२५९२८
१२	श्री तोयानाथ ढकाल	ना.सु.	११	९७४३००४८४७
१३	श्री देवीदत्त घिमिरे	खरिदार	१२	९८५२१४५४४८
१४	श्री फगकुमारी कट्टेल	वडा सचिव	१३	९८४२९०२०८४
१५	श्री रितकुमार राउत	खरिदार	१४	९८४२८३७२७६
१६	श्री मञ्जुकुमारी आचार्य	खरिदार	१५	९८४२८७७००९
१७	श्री दिपक सुर्खेती	खरिदार	१६	९८४२९४४९३६

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड ५
कटारी नगरपालिका
कटारी नगरपालिका

क्र.सं.	साविक गा.वि.स. र न.पा. को नाम	साविकका वडा नं.	वडा नं.
१	कटारी नगरपालिका	१, २ र ३	१
२	कटारीनगरपालिका	४ र ५	२
३	कटारीनगरपालिका	६ र ८	३
४	कटारीनगरपालिका	७ र ९	४
५	कटारीनगरपालिका	१० र ११	५
६	रिस्कुगाविस	२, ७, ६, ९	६
७	रिस्कुगाविस	१, ३, ४, ५, ८	७
८	सिरिसेर लिम्पाटार गाविस	सिरिसे २ देखि ९ र लिम्पाटार ९	८
९	लिम्पाटार सिरिसे गाविस	लिम्पाटार १ देखि ८ र सिरिसे १	९
१०	सोरुङ्गछविसे गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ८, ९	१०
११	सोरुङ्ग, हर्देनी र लेखानी गाविस	सोरुङ्ग ७, हर्देनी १, २, ३, ४, ६ र लेखानी ३	११
१२	हर्देनीर मयाँखु गाविस	हर्देनी ५, ७, ८, ९ र मयाँखु ४	१२
१३	मयाँखुगाविस	१, २, ३, ५, ६, ७, ८, ९	१३
१४	लेखानीगाविस	१, २, ४, ५, ६, ७, ८, ९	१४

१. पृष्ठभूमी

प्रदेश नं. १ अन्तर्गत उदयपुर जिल्लाको पश्चिमी सिमानामा रहेको कटारी नगरपालिका तराई र पहाडको व्यापारिक सम्पर्क केन्द्र र सगरमाथा राजमार्गको प्रवेश मार्गको रूपमा रहेको छ। पहाडी जिल्लाहरू खोटाङ, ओखलढुंगा र सोलुखुम्बुलाई तराईसंग जोडने महत्वपूर्ण संगमको रूपमा पनि कटारी नगरपालिका रहेको छ। यस स्थानको ऐतिहासिक र व्यवसायिक महत्वलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७१/०९/२५ को निर्णयले साविकको कटारी र त्रिवेणी गा.वि.स.लाई मिलाएर कटारी नगरपालिका गठन गरिएको थियो भने स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिसका आधारमा साविकको कटारी नगरपालिका र सोसंग जोडिएका पहाडी र भित्री मधेशका गा.वि.स.हरू सम्मिलन भई पहाड र तराई क्षेत्र बीच आर्थिक सामाजिक सम्बन्धलाई प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुग्ने गरी यस क्षेत्रलाई नगरपालिकाको निरन्तरता दिई कटारी नगरपालिका कायम गरेको छ। यस नगरपालिकाले उत्तरी क्षेत्रको पहाड, वनजंगल र दक्षिणी क्षेत्रको समतल भू भाग समेटेको छ। कटारी न.पा.को भूगोल दक्षिण तर्फ चुरे क्षेत्र र उत्तर तर्फ महाभारत श्रृङ्खला देखि सुनकोशी नदीसम्म फैलिएको ठूलो भूभाग समेटेको छ। धार्मिक र ऐतिहासिक महत्व बोकेको महादेव गुफा, गुम्बाडाडा, , त्रिवेणी मेला क्षेत्र, लगायत सयौं मठमन्दिर, वन, नदीनाला जस्ता प्राकृतिक सम्पदाहरूले भरिपूर्ण, विविधतायुक्त अतुलनीय सामाजिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरू भएको यो नगरपालिकाले प्रचुर सम्भावनाहरू बोकेको छ। विशेष गरि कटारी नगरपालिका माथिल्लो सगरमाथाको द्वारको रूपमा, व्यापारिक केन्द्रको रूपमा र अति सिमान्तकृत आदिवासी जनजाती भित्रको दनुवार समुदायकृ सघन बसोबास रहेको क्षेत्रको रूपमा परिचित छ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	आक्षांस	२६°५१' ४९.५" देखि २७°१०' ४७" उत्तरी आक्षांश	
२	देशान्तर	८६°०९' १६" देखि ८६°२९' ३१" पूर्वी देशान्तर	
३	सिमाना	पूर्व : उदयपुरगढी गाउँपालिका र ताप्ली गाउँपालिका	
		उत्तर : ओखलढुंगा र खोटाङ	
		पश्चिम : सिन्धुली र धनुषा	
		दक्षिण : सिरहा	
४	क्षेत्रफल	३८१.८ वर्ग कि.मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	चुरे, भित्री मधेश, पहाड	
६	केन्द्र	कटारी बजार	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	१४	

पर्यटकीय स्थल

- ताराघारी (महादेव गुफा), कटारी न.पा. ३
- रमाइलो डाडा, कटारी न.पा. १४
- चित्रे नागी, कटारी न.पा. १३
- महादेव मन्दिर, कटारी न.पा. ९
- शंखवेल, कटारी न.पा. १०
- ककनी, कटारी न.पा. १०
- महादेवथान, कटारी न.पा. १०
- कालिकादेवी, कटारी न.पा. १०
- भीमसेनथान, कटारी न.पा. १०
- मांकाली देवी, कटारी न.पा. १०

मठ मन्दिर

- शिव मन्दिर
- जगेश्वरी महादेव
- महादेव गुफा
- साड छोइलिड गुम्बा
- राधा कृष्ण मन्दिर

मुख्य उधोग व्यापार व्यावसाय

- होटल व्यावसाय
- किराना पसल
- स्टेशनरी पसल
- घरेलु पसल

मुख्य व्यापारिक महत्वका ठाउँ

- कटारी बजार, कटारी न.पा.३
- घुर्मी, कटारी न.पा.१४
- बासबारी, कटारी न.पा.११
- पोखरी, कटारी न.पा.१४
- भदौरे, कटारी न.पा.१४
- बतासे, कटारी न.पा.९
- लिजाटार, कटारी न.पा.२,३
- बेतिनी, कटारी न.पा.११
- बुढासेरा, कटारी न.पा.१०
- चिरटार, कटारी न.पा.१०
- गहुंबारी, कटारी न.पा.११

ताल तलैया

- पर्शुराम गैरी कुण्ड, कटारी न.पा.१४
- कालिखोला पोखरी, कटारी न.पा.१
- चौकाल पोखरी, कटारी न.पा.१
- वेलसोत पोखरी, कटारी न.पा.१
- वलाहा पोखरी, कटारी न.पा.५

धार्मिक स्थल

- मन्दिर ३९ वटा
- मस्जिद १ वटा
- गुम्बा ३ वटा
- चर्च १ वटा

- अन्य ०

वित्तीय संघसंस्थाहरु

- राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक
- कृषि विकास बैंक
- एभरेष्ट बैंक
- एन.एम.बी. बैंक
- अरनिको डेभलपमेन्ट बैंक
- फाइनेन्स २ वटा

पार्क तथा उद्यान

- बाल उद्यान पार्क, कटारी न.पा. ३
- स्मृति वाटिका, कटारी न.पा. ४
- स्मृति वाटिका, कटारी न.पा. २
- चिल्ड्रेन पार्क, कटारी न.पा. ३

खेलकुद मैदान

- चुहाड, कटारी न.पा.६
- भुल्के चौरी, कटारी न.पा. ७
- विहिवारे, कटारी न.पा. ७
- पाटने चौरी, कटारी न.पा.७
- आहाल डाँडा, कटारी न.पा.६
- घुर्मी, कटारी न.पा.१४
- खानीखोला दोभान, कटारी न.पा.१३
- सिन्कौले खोला, कटारी न.पा.१२
- भालुखोला, कटारी न.पा.१०
- उ.मा.वि.सोरुडछविसे, कटारी न.पा.१०
- लिम्पाटार, कटारी न.पा.९

हेलिप्याड

- सोरुडछविसे, कटारी न.पा.१०
- खड्कुले, कटारी न.पा. १२

अचल सम्पती

- भवन २० वटा
- गाडी १ वटा
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएको
- अन्य मेसिनरी २ थान ट्याक्टर
- अन्य १ मिनी टिपर, २ थान कम्प्युटर

होटलको संख्या

-
- तारे ० वटा
 - साधारण ५१ वटा
- खानेपानीको प्रमुख स्रोत**

- पाइप लाइन धारा
- मुल तथा खोला
- ट्युबेल
- इनार

हेलिप्याड

- सोरङ्खविसे
- खड्कुले (हर्देनी)

वसपार्क तथा स्टेसन

- चौकी भञ्ज्याङ, कटारी न.पा ९
- घुर्मीबजार, कटारी न.पा १४
- कटारी बजार, कटारी न.पा ३
- बेतिनि, कटारी न.पा ११

उद्योगको संख्या

- घरेलु ३ वटा
- साना २३ वटा
- मझौला ० वटा
- ठुला ०

सडक कि.मी.

- पिच सडक ५०
- ग्रावेल ५८
- कच्चि १७३
- जम्मा २८१

प्रमुख बाली

- मकै, धान, कोदो, गहुं

व्यवसायिक खेति/व्यवसायिक पशुपालन

- बाखापालन, सुन्तला, अदुवा खेती

पकेट खेती

- सुन्तला, जुनार, अनार, कागती, आलु, अदुवा, तोरी, तरकारी, खाद्यान्न

जनसांख्यिक विवरण

- घर परिवार संख्या : ११७२२

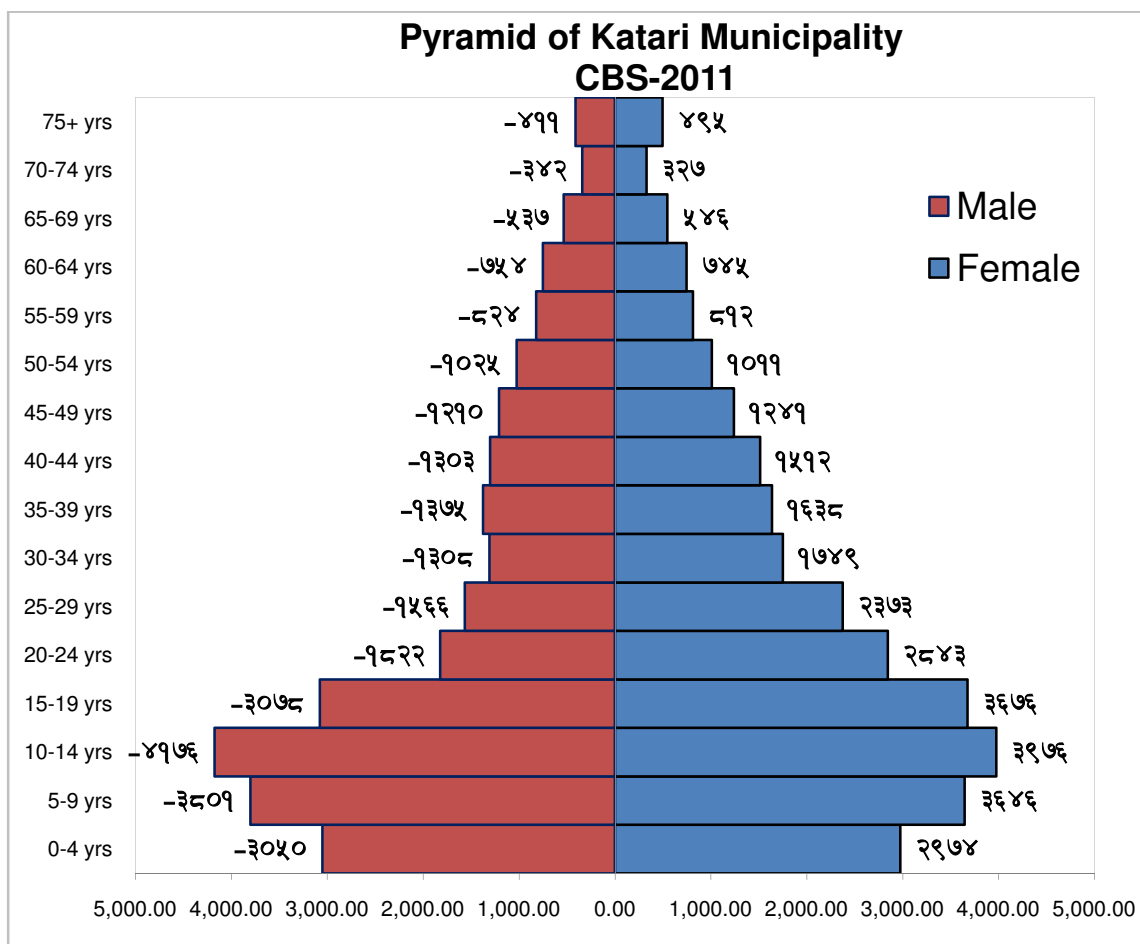
- जम्मा जनसंख्या : ५६१४६
- पुरुष : २६५८२
- महिला : २९५६४
- २०५८ को जनसंख्या : ५०,५०५
- वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर : १।०६ प्रतिशत
- औसत सदस्य संख्या : ४।७९
- लैंगिक अनुपात : ८९।९१
- जनघनत्व : १४७

२ उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस कटारी नगरपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा युवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ १५ देखि ४५ वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरू वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक, सीपमूलक एवं रोजगार मूलक क्रियाकलापहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	२९७४	३०५०	६०२४
५-९ वर्ष	३६४६	३८०१	७४४७
१०-१४ वर्ष	३९७६	४१७६	८१५२
१५-१९ वर्ष	३६७६	३०७८	६७५४
२०-२४ वर्ष	२८४३	१८२२	४६६५
२५-२९ वर्ष	२३७३	१५६६	३९३९
३०-३४ वर्ष	१७४९	१३०८	३०५७
३५-३९ वर्ष	१६३८	१३७५	३०१३
४०-४४ वर्ष	१५१२	१३०३	२८१५
४५-४९ वर्ष	१२४१	१२१०	२४५१
५०-५४ वर्ष	१०११	१०२५	२०३६
५५-५९ वर्ष	८१२	८२४	१६३६
६०-६४ वर्ष	७४५	७५४	१४९९
६५-६९ वर्ष	५४६	५३७	१०८३
७०-७४ वर्ष	३२७	३४२	६६९
७५ + वर्ष	४९५	४११	९०६
जम्मा	२९५६४	२६५८२	५६१४६

Pyramid of Katari Municipality CBS-2011

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	२०४५	२२६५	४३१०	८९५
२	२०६८	२४६१	४५२९	९७०
३	२८७८	३०५९	५९३७	१२९२
४	३२५८	३६३७	६८९५	१५४९
५	२९९३	३४५९	६४५२	१३३९
६	१५७०	१८५०	३४२०	७५८
७	२०४५	२३९४	४४३९	१०३१
८	२०८९	२३१७	४४०६	७८०
९	१२६८	१४३३	२७०१	५२०
१०	१६५५	१७०९	३३६४	६४९
११	९७८	१०३६	२०१४	३९७
१२	११२९	११९०	२३१९	४७३
१३	११४२	१२२१	२३६३	४३७
१४	१४६४	१५३३	२९९७	६३२
कूल जम्मा	२६५८२	२९५६४	५६१४६	११७२२

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस कटारी नगरपालिकामा ४४ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ । यहाँ सबैभन्दा बढी क्षेत्री जाती २१.३९ प्रतिशत छ भने दोस्रोमा मगर १७.९५ प्रतिशत रहेको छ । यो बहुजाति बहुभाषी नगरपालिका हो । यस नगरपालिकामा करिब २८ प्रतिशत ब्राहमण क्षेत्री, करिब ५० जनजाति, करिब ५ प्रतिशत मधेशी र बाँकी अन्य जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ । त्यस्तै करिब ८ प्रतिशत दलित जातीको बसोबास रहेको देखिन्छ ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
क्षेत्री	१२,००७	२१.३९
मगर	१०,०७७	१७.९५
तामाङ	५,३६३	९.५५
दनुवार	५,००४	८.९१
राई	३,६६०	६.५२
ब्राहमण पहाडे	३,६५८	६.५२
नेवार	३,१७७	५.६६
कामी	२,६१९	४.६६
दमाइ/ ढोली	२,१०१	३.७४
सुनुवार	१,९५४	३.४८
सार्की	१,२०६	२.१५
माझी	९९३	१.७७
घर्ती / भुजेल	५५८	०.९९
मुसल्मान	४६०	०.८२
मुसहर/ सदाय	४५६	०.८१
सन्ध्यासी / दशनामी	४०५	०.७२
कलवार	२७२	०.४८
सुधी	२१६	०.३८
कठवनिया	२११	०.३८
हजुवाइ	२०५	०.३७
तेली	१५९	०.२८
गुरुङ	१५७	०.२८
ठकुरी	१११	०.२०
थामी	१०९	०.१९
थारु	८४	०.१५
डोम	६०	०.११
यादव	५३	०.०९
हजार/ ठाकुर	४७	०.०८
बंगाली	३१	०.०६
केवट	२६	०.०५
बरैइ	२३	०.०४
लिम्बु	२३	०.०४
चाम्लिङ	२२	०.०४
सोनार	२२	०.०४
धानुक	२०	०.०४
मल्लाहा	२०	०.०४
राजपुत	१९	०.०३
हायु	१७	०.०३

कोइरी / कुशवाहा	१४	०.०२
भांगड	१३	०.०२
कुमाल	१३	०.०२
वालुड	१३	०.०२
कायस्थ	११	०.०२
राजवंसी	११	०.०२
अन्य	३८६	०.६९
उल्लेख नभएको	८०	०.१४
कूल जम्मा	५६१४६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस कटारी नगरपालिकामा ३० भन्दा बढी मातृ भाषाभाषी रहको छ । सबैभन्दा बढी अर्थात ५२.०९ प्रतिशत बोलिने मातृभाषा नेपाली रहेको छ । त्यस्तै दोस्रोमा मगर १४।६४ प्रतिशत रहेका छन् । यो बहुभाषा भाषी भएको नगरपालिका हो ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	२९२४९	५२.०९
मगर	८२२०	१४.६४
तामाङ्ग	४९७२	८.८६
दनुवार	४८१५	८.५८
मैथिलि	२०१०	३.५८
राई	१४१६	२.५२
नेवार	११०७	१.९७
सुनुवार	६५९	१.१७
चाम्लिङ्ग	६५०	१.१६
माझी	६००	१.०७
वाम्बुले	५९२	१.०५
उर्दु	४१२	०.७३
भोजपुरी	३०८	०.५५
थुलुङ्ग	१८५	०.३३
बाहिड	८०	०.१४
दुमी	७६	०.१४
तिलुड	७५	०.१३
गुरुङ्ग	३९	०.०७
जेरुड	३८	०.०७
हिन्दि	३७	०.०७
थारु	३०	०.०५
थामी	२७	०.०५
भुजेल	२४	०.०४
वान्तवा	२०	०.०४
लिम्बु	१९	०.०३
संस्कृत	१८	०.०३
खालिङ	१७	०.०३
पुमा	१५	०.०३
उराव	१३	०.०२
वालुड	१३	०.०२
अन्य	२५२	०.४५
उल्लेख नभएको	१५८	०.२८
कूल जम्मा	५६१४६	१००.००

६) साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

कटारी नगरपालिकाको कूल साक्षरता ६६।२० प्रतिशत , पुरुष साक्षरता ७५ प्रतिशत र महिला साक्षरता ५८।३० प्रतिशत रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ३ मा ७८।२४ प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. १३ मा ५३।८२ प्रतिशत रहेको छ। यस कटारी नगरपालिकाको दुईवटा वडाहरु ३ र ४ को साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ भने बांकी बाह्रवटा वडाहरुको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ। अझ वडा नं. ८,९,११ र १३ को साक्षरता प्रतिशत ६० भन्दापनि कम रहेको छ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स./न.पा.हरु	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	कटारी न.पा.	१,२,३	६२.१५
२	कटारी न.पा.	४,५	६३.७१
३	कटारी न.पा.	६,८	७८.२४
४	कटारी न.पा.	७,९	७४.५३
५	कटारी न.पा.	१०,११	६४.४५
६	रिस्कू	२,६,७,९	६६.८४
७	रिस्कू	१,३,४,५,८	६२.६८
८	सिरिसे	२,३,४,५,६,७,८,९	५६.१९
	लिम्पाटार	९	
९	लिम्पाटार	२,३,४,५,६,७,८	५५.३६
	सिरिसे	१	
१०	सोरुडछविसे	१,२,३,४,५,६,८,९	६६.१४
११	सोरुडछविसे	७	५७.८२
	हर्देनी	१,२,३,४,६	
	लेखानी	३	
१२	हर्देनी	५,७,८,९	६४.८५
	मयंखु	४	
१३	मयंखु	१,२,३,५,६,७,८,९	५३.८२
१४	लेखानी	१,२,४,५,६,७,८,९	६०.८६
कूल साक्षरता प्रतिशत			६६।२०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	३३८९३	१००.००	१७९७५	१५९१८
अनौपचारिक	१५९५	४.७१	८०९	७८६
सुरुवाति	१६१४	४.७६	८२९	७८५
प्राथमिक	१५३१९	४५.२०	८२८२	७०३७
निम्न मा.वि.	७४१५	२१.८८	३८६६	३५४९
मा.वि.	३०७६	९.०८	१६०१	१४७५
एस.एल.सि.	३३९९	१०.०३	१६९७	१७०२
प्रविणता	१०३२	३.०४	५७९	४५३
स्नातक	२४७	०.७३	१८५	६२
स्नातकोत्तर	७७	०.२३	६४	१३
अन्य	१७	०.०५	७	१०

उल्लेख नभएको	१०२	०.३०	५६	४६
--------------	-----	------	----	----

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभुत विद्यालय	६४	१५	७९
माध्यामिक विद्यालय	१९	३	२२
क्याम्पस	१	—	१
वेद विद्याश्रम	—	—	—
मदरसा	१	—	१
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७) स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

क) आयुर्वेदिक अस्पताल सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	आयुर्वेदिक अस्पताल/इलाका स्तरिय अस्पताल/ उपचार केन्द्र	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	कटारी आयुर्वेद औषधालय कटारी	कटारी न.पा.	५	कटारी न.पा. २
२	लिम्पाटार आयुर्वेद औषधालय लिम्पाटार	लिम्पाटार	५	कटारी न.पा. ९

स्रोत : सगरमाथा अञ्चल आयुर्वेद औषधालय, उदयपुर

ख) स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी मयंखु	मयंखु गा.वि.स.	२	कटारी न.पा. १३
२	स्वास्थ्य चौकी लेखानी	लेखानी गा.वि.स.	५	कटारी न.पा. १४
३	स्वास्थ्य चौकी सोरुङ्छविसे	सोरुङ्छविसे गा.वि.स.	६	कटारी न.पा. १०
४	स्वास्थ्य चौकी हर्देनी	हर्देनी गा.वि.स.	८	कटारी न.पा. १२
५	कटारी अस्पताल	कटारी न.पा.	७	कटारी न.पा. ४
६	स्वास्थ्य चौकी लिम्पाटार	लिम्पाटार गा.वि.स.	७	कटारी न.पा. ९
७	स्वास्थ्य चौकी सिरिसे	सिरिसे गा.वि.स.	४	कटारी न.पा. ८
८	स्वास्थ्य चौकी त्रिवेणी	कटारी न.पा.	५	कटारी न.पा. २
९	स्वास्थ्य चौकी रिस्कु	रिस्कु गा.वि.स.	९	कटारी न.पा. ६

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

घ) प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस कटारी नगरपालिकामा प्रकाशको प्रमुख स्रोत बिजुली बत्ती हो भने दास्रोमा सोलार र तेस्रोमा मट्टीतेल रहेको छ । यस नगरपालिकाको ५५।१३ प्रतिशत घरपरिवारमा बिजुलीबत्तीको प्रयोग भएता पनि अझै ५।५ प्रतिशत घरपरिवारले प्रकाशका लागि ब्याट्री,दाउरा आदि प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको दक्षिणी क्षेत्र त्रिवेणी, कटारी बजारमा विधुतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध भइ बिजुलीको उपयोग गरेतापनि उत्तरी क्षेत्र लेखानी, मयंखु, हर्देनी,छोरुङ छविसे लिम्पाटार, सिरिसे तिर विधुतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले बिजुली बत्तीको सुविधा उपयोग गर्न पाएका छैन । यस नगरपालिकाको

उत्तरी क्षेत्रमा संचालन भएका विभिन्न लघु जलविद्युत आयोजनाबाट उत्पादित बिधुतले केही घरपरिवार समेत लाभान्वित भएको देखिन्छ ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
बिजुली	६४६०	५५.९३
मट्टीतेल	२९४९	९८.२७
बायो ग्याँस	२५	०.२९
सोलार	२३९९	२०.४९
अन्य	६३८	५.४५
उल्लेख नभएको	६२	०.५३
कूल जम्मा	९९७९७	९००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९) खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस कटारी नगरपालिकामा करिब ७५ प्रतिशत घरपरिवारले धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गरेको देखिन्छ भने अर्को करिब २५ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानिको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकाको दक्षिणी भेगमा धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता खानेपानिको व्यवस्थित स्रोत भएतापनि उत्तरी भेगमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी जस्ता अव्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी उपभोग गर्न घरपरिवारलाई बाध्यता रहेको छ ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	५७८७	४९.३९
ट्युबेल / हातेपाइप	२८२६	२४.९२
ढाकिएको इनार / कुवा	९६०	९.३७
नढाकिएको इनार / कुवा	२४९७	२०.६३
मूलधारा	९३३	९.९४
खोला / नदी	२२५	९.९२
अन्य	९०७	०.९९
उल्लेख नभएको	६२	०.५३
कूल जम्मा	९९७९७	९००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविक ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	छिपिखोला	सोरुछविसे ९	कटारी न.पा. १०
२.	हात्तीमाराखोला	सोरुछविसे ५	कटारी न.पा. १०
३.	रागखोला	सोरुछविसे ९	कटारी न.पा. १०
४.	वैरीखोला	सोरुछविसे ८,९	कटारी न.पा. १०
५.	चुनियाखोला	सोरुछविसे ६,८	कटारी न.पा. १०
६.	रसुवा खोला	सोरुछविसे ५,६,७	कटारी न.पा. १०,११
७.	टेउडाखोला	सोरुछविसे ८	कटारी न.पा. १०
८.	कालापानी	सोरुछविसे	कटारी न.पा. १०
९.	छुचेन्द्रखोला	मंयखु २	कटारी न.पा. १३
१०.	गगुने खोला	मंयखु १	कटारी न.पा. १३

११.	गगुन खोला	मंयखु ३	कटारी न.पा.१३
१२.	गणेश गैरा	मंयखु ३	कटारी न.पा.३
१३.	डुडखोला	मंयखु ४	कटारी न.पा.१२
१४	जगते सानोखोला	मंयखु २	कटारी न.पा.१३
१५	नेवारे गैरा	मंयखु ५	कटारी न.पा.१३
१६	सल्ले निगुरे गैरा	मंयखु ५,६	कटारी न.पा.१३
१७	सार्कीखोला	मंयखु ७	कटारी न.पा.१३
१८	खर्चखोला,खानीखोला	मंयखु७,८	कटारी न.पा.१३
१९	डाडे,सवारा,बतासे	मंयखु ९	कटारी न.पा.१३
२०	जुके खोला	लेखानी ३,७,८,९,१५	कटारी न.पा.११,१४
२१	चनौटे खा.पा.	लेखानी २	कटारी न.पा.१४
२२	नागदह खा.यो.पा.	हर्दनी ५,६,७	कटारी न.पा. ११,१२
२३	खानीखोला खापा.	हर्दनी ९	कटारी न.पा. १२
२४	सिन्कौली खा.यो.पा.	हर्दनी ९	कटारी न.पा.१२
२५	डुडखोला खा.यो.प.	हर्दनी ९	कटारी न.पा.१२
२६	गेरुवा खोला	रिस्कु २	कटारी न.पा.६
२७	रातु खोला	रिस्कु ७	कटारी न.पा.६
२८	गडामे खोला	रिस्कु ६	कटारी न.पा.६
२९	रिस्कु खोला	रिस्कु ८	कटारी न.पा.७
३०	तावा खोला	रिस्कु ४,५	कटारी न.पा.७
३१	विमिरे पानी	रिस्कु ८	कटारी न.पा.७
३२	दियाले खोला	रिस्कु ९	कटारी न.पा.६

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१०) खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस कटारी नगरपालिकामा अझै पनि ९१।५ प्रतिशत घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ । भने बांकी ८।५ प्रतिशत घरपरिवारले मट्टीतेल, एल.पी. ग्यास, गोबर ग्यास , बायो ग्यास र बिजुलीबाट खाना पकाएको देखिन्छ ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	१०७२०	९१.४९
मट्टीतेल	४५	०.३८
एल.पी. ग्यास	७३४	६.२६
गोबर	४२	०.३६
बायो ग्यास	९६	०.८२
बिजुली	७	०.०६
अन्य	११	०.०९
उल्लेख नभएको	६२	०.५३
कूल जम्मा	११७१७	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११) घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	११७१७	१००
आफ्नै	१०६०३	९०.४९
भाडामा	९७४	८.३१

संस्थागत	३२	०.२७
अन्य	१०८	०.९२

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	५६,१४६	२६,५८२	२९,५६४
अपाङ्गता भएका जनसंख्या	१,६९२	९२३	७६९
शारीरिक अपाङ्गता	४९२	२८२	२१०
अन्धा/ दृष्टिसमस्या	२४०	१२२	११८
बहिरा/ सुनाईमा समस्या	२८२	१६५	११७
अन्धा/ बहिरा	३९	२०	१९
बोलाईमा समस्या	२६६	१३३	१३३
मानसिक समस्या	६८	३०	३८
बौद्धिक समस्या	९३	५०	४३
बहु अपाङ्गता	२१२	१२१	९१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१३) परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुविधा संबन्धि विवरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	११७१७	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	२८४८	२४.३१
कम्तिमा एउटा भएका	८७८०	७४.९३
रेडियो	५०६८	४३.२५
टेलिभिजन	२२५५	१९.२५
केबल	१२७४	१०.८७
कम्प्युटर	१८९	१.६१
इन्टरनेट	३९	०.३३
टेलिफोन	४९६	४.२३
मोबाईल	६५८८	५६.२३
मोटर	५४	०.४६
मोटरसाईकल	४१०	३.५०
साईकल	१३३८	११.४२
अन्य सवारी	३२	०.२७
रेफ्रिजेरेटर	४३६	३.७२
उल्लेख नभएको	८९	०.७६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस कटारी नगरपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन पनि रहेको देखिन्छ। यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब ७ वटा ठूलो चौपाया गाईभैसी तथा १३ वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ। यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन् भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका गाई, भैसी, बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ। तथापी यहाँ उन्नत जातका कुखुरा पालन बढी गरेको देखिन्छ।

वडा	पशुपंक्षी तथ्यांक
-----	-------------------

नं.	गाई		भैसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	६४९२	९५१	११७०	३५१	४०२३	८२२	५४०	१०२	३५४	४७९१	०	०
२	४३२८	६३४	२७८०	२३४	२६८२	५४८	३६०	६८	२३६	३१९४	०	०
३	४२००	५००	२५००	१३०	२४८४	४१८	२६०	५०	२१०	२७१०	०	०
४	४४५६	७६८	३०६०	३३८	२८८०	६७८	४६०	८६	२६२	३२७४	०	०
५	४३३४	६४१	२७९५	२३४	२६८२	५४८	३६९	७६	२३६	३१९६	०	०
६	४५६०	९२	१८७९	२९९	६६७२	११७५	९१५	१२५	५५६	७४९६	०	०
७	५७००	१०५	२३४५	३६५	८३३५	१४६५	११३५	१५०	६९५	९३६५	०	०
८	४२०५	२२४	१५९२	२९२	५९५१	१४००	८९४	४०	६२६	६६०८	०	०
९	७३३	३०	११४४	७६	४१७६	९६५	६६५	७	११४९	८२८	०	०
१०	३६८८	०	१४६४	२४८	५८४८	८००	७३६	८८	४४०	६१९२	०	०
११	२१९९	०	१२०४	२३३	४४४१	९१५	५९६	९२	३८८	५१९७	०	०
१२	१३५२	०	७९६	१५५	२८९८	६२१	३९२	६४	२६२	३४७०	०	०
१३	२४७२	०	८७२	२००	३१७६	८५६	४३२	७२	२९६	४०००	०	०
१४	३५५२	०	१३४४	२५६	४४००	१४००	६०८	१३६	४२४	५७४४	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र. सं.	कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषि सेवा केन्द्र	कटारी	कटारी न.पा.	कटारी,त्रिवेणी,रिस्क,तावाश्री,हर्देनी,लिम्पाटार,सिरिसे
२	कृषिसेवा सम्पर्क केन्द्र	लेखानी	कटारी न.पा.	लेखानी,मयखु,सोरुङ्खुविसे

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	कटारी नगरपालिका	५२९१०	७८३१	१४।८०

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला आदि
सोरुङ्खु विसे	४८७२	४७०	४१४०	२१६	४६
मयखु	६३३२	७२६	५२५९	२८७	६०
रिस्क	११२४४	२०८०	९६८	७६१४	५८२
सिरिसे	५५४७	१०१९	४३८५	०	१४३
लिम्पाटार	४३९४	४१९	३७६०	१९४	२१
त्रिवेणी	४९३१	७७३	३१६४	७७३	२२१
लेखानी	६८३१	६७५	५६८५	३१०	१६१
कटारी	४५५६	१२५८	१७९०	१२८५	२२३
हर्देनी	४१९३	४११	३५३६	१८७	५९
कटारी न.पा.	५२९००	७८३१	३२६८७	१०८६६	१५१६

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकाश गर्न सकिने संभाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.बि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
हर्दनी	अदुवा, सुन्तला, तरकारी, तेलहन, हिउदे फलफुल, खाद्यान्न बाली
कटारी	खाद्यान्न, तरकारी, आंप, लिची, बेसार, च्याउ, माछा, बगर खेती
लेखानी	सुन्तला, अदुवा, अलैची, तरकारी
लिम्पाटार	अदुवा, सुन्तला, तरकारी, तेलहन, हिउदे फलफुल
रिस्कू	खाद्यान्न, तरकारी, आंप, लिची, बेसार, च्याउ, माछा
सोरुड छविसे	सुन्तला, अदुवा, अलैची, तरकारी, खाद्यान्नवाली
सिरिसे	अदुवा, तरकारी, नास्पती, सुन्तला, कफी, चिया, बेसार
त्रिवेणी	खाद्यान्न, तरकारी, आंप, लिची, बेसार, च्याउ, माछा, बगर खेती (परवल, खरवुजा, तरवुजा, काँको आदी)
मयङखु	सुन्तला, अदुवा, अलैची, तरकारी
कटारी न.पा.	अदुवा, सुन्तला, तरकारी, तेलहन, हिउदे फलफुल, खाद्यान्न बाली, अलैची,आंप, लिची, च्याउ, माछा, नास्पती, कफी, चिया, बेसार,बगर खेती (परवल, खरवुजा, तरवुजा, काँको आदी)

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	कटारी सेक्टर वन कार्यालय	कटारी न.पा.
२	त्रिवेणी ई.व.का.	कटारी न.पा.
३	हर्दनी ई.व.का.	कटारी न.पा.
४	रिस्कू ई.व.का.	कटारी न.पा.

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	सदावहार	कटारी न.पा.	३	३९३८१	२६८	१३९८
२	पालुवाटार	कटारी न.पा.	३	४८११००	२५०	१०३७
३	ज्योती	कटारी न.पा.	५	२३२७५	१५५	८४६
४	श्रृजना	कटारी न.पा.	५	२३८१०१	१०९	५७३
५	शलेश	कटारी न.पा.	५	४९७२३	२७७	२४९३
६	कालीखाडी	कटारी न.पा.	५	४२२१४०	२११	१०७४
७	जनजागृती	कटारी न.पा.	५	२०१७०	९६	६४८
८	श्रृंगार	कटारी न.पा.	४	२८८१४९	१९९	१०४५
९	सुगाजोर	कटारी न.पा.	१०	४६४१००	२२७	१२४२
१०	कोपिला	कटारी न.पा.	४	२७९१२०	३१२	१०१९
११	मरुवाहरित	कटारी न.पा.	४	६०१५०	३८६	२०९२
१२	सिसाघारी	कटारी न.पा.	१०	३२४१६०	१४३	७६९
१३	मैनाजोर	कटारी न.पा.	१०	३६०१००	१७७	९८५
१४	आंपचौरी रक्साचौरी	कटारी न.पा.	३	४४५१९५	११५	६०७
१५	उदीयाचौरी महिला	कटारी न.पा.	३	४९१२०	२००	११०२
१६	मफिनीटार	कटारी न.पा.	३	२९२१५०	१४०	१४१४
१७	च्यानडाँडा	कटारी न.पा.	३	१९५१९०	६१	३२२
१८	कालीखोला	कटारी न.पा.	३	४४७९२	१९८	८२८

१९	गुराँसे	कटारी न.पा.	३	४८९।४०	१९५	१००५
२०	त्रिवेणी	कटारी न.पा.	३	२४५।२६	२०५	९८८
२१	नारायणी	कटारी न.पा.	३	७५।०।००	३८६	२०६६
२२	सीतापोखरी	कटारी न.पा.	३	५९।७।२०	२०७	९३९
२३	कमला नमूना	कटारी न.पा.	३	२०६।३०	१४७	७२९
२४	जगदेश्वरी	कटारी न.पा.	३	८३९।१९	२२५	१२४२
२५	जनजागरण महिला	कटारी न.पा.	३	२१।००	९९	५४१
२६	श्रीकृष्ण	कटारी न.पा.	३	१५।०।००	५५	२९९
२७	बेलसोतखोला	कटारी न.पा.	३	१९।८।०६	२३०	१२०१
२८	नन्दबाबा	कटारी न.पा.	३	१५६।००	६७	४०२
२९	तीम्नाई	कटारी न.पा.	३	१९।८।७०	४७	१६१
३०	तावाखोला	कटारी न.पा.	३	१।७।३१	१०२	१६१
३१	सोलीभिर भाडुवारी	कटारी न.पा.	१४	१४।७।००	८६	४६८
३२	सुनकोशी	कटारी न.पा.	१४	३६।७।००	७५	४९४
३३	हरिथुम्का पंचकन्या	कटारी न.पा.	१२	२३५।०८	५०	३१२
३४	विसौना	कटारी न.पा.	१२	३८२।७०	४२५	२३१२
३५	चुलीथाम	कटारी न.पा.	१२	१५।४।२०	११७	६४८
३६	पटनाहरित	कटारी न.पा.	८	१०।७।००	८५	४६३
३७	कालिका	कटारी न.पा.	८	२३९।४९	३१०	१६८७
३८	सोलुथुम्का हात्तीखर्क	कटारी न.पा.	८	३१।४।८५	२५०	
३९	मौरीदुङ्गा	कटारी न.पा.	८	१४५।२०	८८	३३०
४०	चिसापानी	कटारी न.पा.	८	१६८।६०	१४१	९३६
४१	सरस्वती	कटारी न.पा.	७	२८९।२८	१०७	५५४
४२	शान्ती	कटारी न.पा.	६	४९६।३०	२४३	१०१२
४३	पशुपति	कटारी न.पा.	६	१९।८।७०	९२	५०१
४४	हिमालय	कटारी न.पा.	७	२६२।६८	११०	५७२
४५	जनप्रिय	कटारी न.पा.	७	१५।०।००	८८	५१६
४६	कालिका हरियाली	कटारी न.पा.	७	४०।६४	३८	२०७
४७	रतनपुर	कटारी न.पा.	७	१५१।०८	७६	४१४
४८	उदय	कटारी न.पा.	७	४८।०।००	३६०	१९५५
४९	अर्ने	कटारी न.पा.	६	१९२।७०	९१	४९४
५०	शिखर	कटारी न.पा.	६	२०।७।११	१६५	८४८
५१	संगम	कटारी न.पा.	६	७५।८३	८५	४३५
५२	लामी दुवाली	कटारी न.पा.	६	१२।७।७०	४४	२५२
५३	आँपटार	कटारी न.पा.	६	१९।४।६३	५८	२६७
५४	बेलकोट महिला	कटारी न.पा.	७	१२६।५०	६२	५५२
५५	वसन्त महिला	कटारी न.पा.	७	१९९।४०	९६	५५३
५६	मयुर	कटारी न.पा.	७	१९५।६६	१६७	८८३
६८	खरुकी	कटारी न.पा.	९	३३।००	३४	१८८
६९	बेलटार हरिरथ	कटारी न.पा.	८	१९२।९०	९३	५९५
७०	सुन्दर	कटारी न.पा.	९	१८।७।७८	७४	४४३
७१	दिर्घजीवी हरियाली	कटारी न.पा.	९	८१।७०	२०७	११६८

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ग) सामुदायिक तथा अन्य बन संबन्धि विवरण

नोट बन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार बनको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्छ।

गा.बि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	बनले ढाकेको क्षेत्र	सामुदायिक बनको क्षेत्र	संलग्न घरधुरी	बनको संख्या	धार्मिक बनको क्षेत्र	राष्ट्रिय बन
हर्देनी	४१९३	३७८२	३८३	४२५	१	०	३३९९
कटारी	३२८१	२०२३	४८२०	२५९५	११	०	(२७९७)
लेखानी	६८३१	६१५६	५९६	२१९	३	०	५५६०
लिम्पाटार	४३९४	३९७५	४१४	२०१	३	०	३५६१
रिस्कू	१०६६२	८५८२	३०३०	१७१७	१५	०	५५५२
सोरुङ छविसे	४८७२	४४०२	०	०	०	०	४४०२
सिरिसे	५५४७	४५२८	१०१४	९५८	५	०	३५१४
त्रिवेणी	४१५८	३३८५	५२८८	२६१५	१७	०	१९०३
मयंखु	६३३२	५६०६	२३५	५०	१	०	५३७१
कटारी न.पा.	५०२७०	४२४३९	१५७८०	८७८०	५६	०	३०४६५

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस कटारी नगरपालिकामा जम्मा ४८ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बचत ऋण सहकारी १६ वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी ८ वटा, कृषि सहकारी १६ वटा, उपभोक्ता सहकारी ५ वटा, विद्युत १ र साभा सहकारी २ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.			
१	मुनाल महिला बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	६
२	श्री कमलामाई बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१
३	घुर्मि बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	१४
४	सुनकोशी बचत तथा ऋण स.सं.ली.	कटारी नगरपालिका	१४
५	श्री गाउँ वेसी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	१४
६	श्री उदयश्री बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१
७	श्री नारीकल्याण ब.तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
८	ऊँ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	२
९	श्री लालीगुराँस बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
१०	श्री शुभकामना बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
११	श्री पिपुल्स बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
१२	श्री हिमाली बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
१३	श्री कुमारी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
१४	श्री जय भगवती बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
१५	श्री कटारी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	२
१६	श्री अमर बचत तथा ऋण स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	३
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	श्री पशुपति महिला बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१३
२	जाल्पादेवी महिला बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	८
३	श्री लिम्पाटार महिला व.स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	९
४	चन्द्रावती महिला बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१४
५	न्यू त्रिवेणी महिला बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	२
६	श्री जनहित कोष बहुमुखी.स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	३

७	श्री जीवन उपयोगी व.स.स.लि.	कटारी नगरपालिका	३
८	श्री हर्देनी महिला बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	११
कृषि सहकारी संस्था			
१	श्री किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	७
२	श्री रिस्कू कृषि तथा पशु स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	७
३	श्री दलित एकता कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	६
४	श्री अग्रगामी कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	९
५	श्री जगदेश्वरी कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	२
६	महिला सानाकिसान कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	१
७	सपनावती कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	१४
८	श्री ग्रामीण महिला उत्थान कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१४
९	श्री सृष्टि महिला कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१
१०	श्री दुर्गा भवानी कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१
११	हिमालय कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	१
१२	श्री शिसाघारी कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१
१३	श्री सूर्यमुखी कृषि सहकारी संस्था लि.,	कटारी नगरपालिका	१
१४	श्री अन्नवाली कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	१
१५	चुलीथाम कृषि स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	११
१६	श्री एभरग्रिन कृषि सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	११
उपभोक्ता सहकारी संस्था			
१	कालिकादेवी उपभोक्ता स.सं. लि.	कटारी नगरपालिका	१०
२	श्री सयपत्री उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	१३
३	रिस्कू उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	६
४	श्री ककनी महादेव उपभोक्ता स.सं.लि.	कटारी नगरपालिका	८
५	त्रिवेणी उपभोक्ता स.सं. लि.	कटारी नगरपालिका	१
विद्युत सहकारी संस्था			
१	श्री बैद्यनाथ विद्युत सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	६
साभ्ना सहकारी संस्था			
१	सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	३
२	सहकारी संस्था लि.	कटारी नगरपालिका	११

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	पन्चावती मा.वी., खसिवास	३६६	३२५	६९१
१	मा.वि. कालिखोला	९०३	८२२	१७२५
२	जनता मा.वि. गुराँसे	१४२०	१४८८	२९०८
३	तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र, तावाखोला	१६४०	१५८३	३२२३
४	त्रिवेणी मा.वि., कटारी	१६१८	१७३०	३३४८
५	देवी मा.वि., भुल्के कटारी	१८५९	१८०७	३६६६
६	प्रा.वी., धपर	१००४	९६२	१९६६
७	जनप्रेमी मा.वि., रिस्कू	१२०५	११८९	२३९४
८	जनप्रिय माध्यामिक विद्यालय कुरीङ्ग, भञ्ज्याण	११८१	९६५	२१४६
९	मा.वि., लिम्पाटार	७१०	६२१	१३३१
१०	जनता कालिका मा.वि., सोरुङ्ग	९७८	८०४	१७८२

११	सरस्वती माध्यामिक विद्यालय हर्दनी	५४८	४६४	१०१२
१२	जनमुखी मा.वि., वसेरी	६७१	५७९	१२५०
१३	मा.वि. मयाँखु	६८९	५७८	१२६७
१४	चन्द्रावती मा.वि.लेखानी, पोखरी	६८८	६९३	१३८१
		१५४८०	१४६१०	३००९०

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) पिको / लघु जलविधुत आयोजना सम्बन्धि विवरण

क. सम्पन्न भइसकेका आयोजनाहरूको विवरण:

सि.नं.	आयोजनाको नाम	ठेगाना		क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
		गाउँपालिका ÷ नगरपालिका	साबिकको गा.वि.स.		
१	राउतखर्क पिकोजलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	रिस्कु	५	५०
२	बहादुरखोला पिकोजलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	लेखानी	५	५०
३	खोलागाउँ पिको जलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	सिरिसे	४	४५
४	अहाले राउतखर्क पिको जलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	सिरिसे	५	५०
५	दामिलेखोला पिकोजलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	सिरिसे	४	४१
६	नागदह खोला लघु जलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	हर्दनी	१७	१७०
७	छिपिखोला पिकोजलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	हर्दनी	२	२५

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ख. बिस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भइ कार्यान्वयनमा रहेको तर सम्पन्न हुन बाँकी रहेका आयोजनाहरू

सि.नं.	आयोजनाको नाम	गाउँपालिका/ नगरपालिका	साबिकको गा.वि.स.	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	ढोढेनीखोला लघुजलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	मयाँखु	१२	१२०
२	सोरुखोला दोश्रो लघुजलविधुत आयोजना	कटारी नगरपालिका	सोरुछबिसे	१२	१२०

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

१९) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) प्रहरी इकाईको विवरण

क्र.स.	प्रहरी इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	इलाका प्रहरी कार्यालय कटारी	कटारी न.पा.	३
२	प्रहरी चौकी बेलश्रोत	कटारी न.पा.	१
३	प्रहरी चौकी रिस्कु	कटारी न.पा.	७
४	प्रहरी चौकी सोरुछबिसे	कटारी न.पा.	९
५	प्रहरी चौकी घुर्मी	कटारी न.पा.	१४
६	प्रहरी चौकी बसेरी	कटारी न.पा.	१२

स्रोत - जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

ख) सशस्त्र प्रहरी इकाईको विवरण

क्र.स.	इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेश कटारी, उदयपुर	कटारी न.पा.	३

स्रोत -सशस्त्र प्रहरी बल त्रियुगा गुल्म, उदयपुर

ग) नेपाली सेनाको बाहिनी,गण तथा अन्तर्गत रहेको गुल्महरु

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना साविकको गा.वि.स. / न.पा.	साविकको वडा नं.	हालको ठेगाना
१	सुरक्षा गुल्म कटारी	कटारी नगरपालिका	६	कटारी नगरपालिका ३
२	श्री नं.१ राष्ट्र विकास गण	कटारी नगरपालिका	१	कटारी नगरपालिका १

श्रोत : भवानी दल गण बोक्से ब्यारेक,गाईघाट

२०) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	धमिले खोला सिंचाइ	लिम्पाटार ७,८,९	कटारी न.पा. ८,९
२.	गडमे खोला सिंचाइ	लिम्पाटार ७,८,९	कटारी न.पा. ८,९
३	छोटनेखोला सिंचाइ याजना	लिम्पाटार १,२,३,५	कटारी न.पा. ९
४	सोरुखोला सिंचाइ योजना	लिम्पाटार १,२,३,४	कटारी न.पा. ९
५	कुसोरी खोला सिंचाइ योजना	लिम्पाटार ९	कटारी न.पा. ८
६	सोरुखोला	सोरुछविसे ९,८,६,७,५,३	कटारी न.पा. १०,११
७	हातीमारा	सोरुछविसे ५,६	कटारी न.पा.१०
८	सशुवाखोला	सोरुछविसे ५,६,७	कटारी न.पा. १०,११
९	छिपीखोला	सोरुछविसे ९,८,६	कटारी न.पा.१०
१०	रानाखोला	सोरुछविसे ९,८	कटारी न.पा.१०
११	सिन्कौले खोला	मंयखु ४	कटारी न.पा. १२
१२	वरवास खोला	मंयखु २,३	कटारी न.पा.१३
१३	मंयखु खोला	मंयखु १	कटारी न.पा.१३
१४	ढोडेनीखोला	मंयखु ५,६	कटारी न.पा.१३
१५	गडरेखोला	मंयखु ८	कटारी न.पा.१३
१६	ढाडेखोला	मंयखु ९	कटारी न.पा.१३
१७	बहादुर खोला कुलो	लेखानी २	कटारी न.पा.१४
१८	नागदह,सिन्कौले, खन्याखोला,ककरुखोला	हर्देनी ६,७,८,९	कटारी न.पा. ११,१२
१९	बैधनाथ खोला मुहान	रिस्कु २,३,६,७,९	कटारी न.पा.६,७
२०	गडमे खोला मुहान	रिस्कु ३,६	कटारी न.पा.६,७
२१	कालीखोला	रिस्कु १,३,४	कटारी न.पा. ७
२२	माकुरे खोला	रिस्कु ४	कटारी न.पा. ७
२३	तावा खोला	रिस्कु १,४, ५	कटारी न.पा. ७
२४	उत्तरी तावा सिंचाइ	कटारी ११	कटारी न.पा. ५

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या
कटारी नगरपालिका	८	१

स्रोत :नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला /इलाका/अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	रिस्कू अ.हु.का	रिस्कू		कटारी न.पा.
२	लेखानीन अ.हु.का	लेखानी		कटारी न.पा.
३	त्रिवेणी अ.हु.का	त्रिवेणी		कटारी न.पा.
४	मयखु अ.हु.का	मयखु	२	कटारी न.पा. १३
५	सोरुङ्ग ई.हु.का.	सोरुङ्ग	६	कटारी न.पा. १०
६	बसेरी अ.हु.का	हर्देनी, बसेरी	८	कटारी न.पा. १२
७	लिम्पाटार अ.हु.का	लिम्पाटार	३	कटारी न.पा. ९
८	कटारी ई.हु.का.	कटारी	४	कटारी न.पा. २

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

(अ) दैनिक पत्रिका:

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	सम्पादक
१	जनभाव दैनिक	कटारी-७	त्रियुगा न.पा. - ४	राधारमण खतिवडा

(आ) साप्ताहिक पत्रिका:

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	हालको ठेगाना	सम्पादक
१	युके साप्ताहिक	कटारी न.पा.-८	कटारी न.पा.-३	नारायणप्रसादअधिकारी
२	उदय श्री साप्ताहिक	कटारी न.पा -८	कटारी न.पा -३	विकास बज्जरा
३	कटारी साप्ताहिक	कटारी न.पा -४	कटारी न.पा -२	रामसेर राई
४	त्रिवेणी पोष्ट साप्ताहिक	कटारी न.पा -४	कटारी न.पा -२	केदार कोइराला
५	त्रिवेणी सुसेली साप्ताहिक	कटारी न.पा -४	कटारी न.पा -२	कुमार सिंह राई

(इ) एफ.एम. रेडियो:

१.	यु.के. एफ.एम.	कटारी	कटारी न.पा.३
----	---------------	-------	--------------

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर

२२) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
मयखु	४१।३३	२४४३८
रिस्कू	२०।०९	३०७४६
सिरिसे	३९।६	२४३२४
लिम्पाटार	५१।९९	२१०५६
त्रिवेणी	१४।४९	३४५८०

लेखानी	४११३३	२४४३८
कटारी	७५६	४२२०४
हर्देनी	४११३३	२४४३८
शोरुङ छविसे	५१९९	२१०५६
कटारी नगरपालिका	२३६२	३२६२१.८९

स्रोत नेपालमा गरीवको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग र स्था.त.पु.आ.प्रतिवेदन

२३) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

क.स	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)				कैफियत
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	राउतखर्क बतासे चौकीभञ्ज्यांग सडक	कटारी न.पा.	१०			१०	
२	बेतिनी माझखर्क सिमकाउले सडक	कटारी न.पा.	५९			५९	
३	बेतिनी सोरुङ छविसे चिप्टाङ सडक	कटारी न.पा.	१५			१५	
४	सिरिसे वसेरी सडक	कटारी न.पा.	१५		१४	१	
५	बतासे लिम्पाटार पिपलभञ्ज्याङ सडक	कटारी न.पा.	१४			१४	
६	कटारी-बाहुनीटार बर्रे ताप्लीपोखरी सडक	कटारी न.पा.	३२		५	२७	
७	गहुवारी -मयांखु-चित्रेनागी सडक	कटारी न.पा.	२०			२०	
८	कटारी रिस्कू नेपालटार	कटारी न.पा.	२५		११	१४	
९	रिस्कू देउलीकुना कुरकनटार सडक	कटारी न.पा.	१२			१२	
१०	कटारी दश बिघे सडक	कटारी न.पा.	६		६		
११	रिस्कू-विहिवारे-तपी मोटरवाटो	कटारी न.पा.	७		६	१	
१२	मिर्चैया कटारी खडक	कटारी न.पा.	२०	१५	५		उदयपुर जिल्ला भित्र
१३	कटारी घुर्मी	कटारी न.पा.	४६	३५	११		

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२४) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण(आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स./न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	कटारी नगरपालिका	कटारी न.पा.	५,८४२	२८,१२३	५,१८५	८८.७५	५,८४२	१००
२		रिस्कू	१,८७७	७,८५९	१,६९७	९०.४१	१,८७७	१००
३		लेखानी	५३८	३,२५९	४२७	७९.३७	५३८	१००
४		मयाखु	५३४	२,५८६	२४३	४५.५१	५३४	१००
५		हर्देनी	७६५	३,४५७	६४०	८३.६६	७६५	१००
६		लिम्पाटार	५४०	२,६९८	४४२	८१.८५	५४०	१००
७		सोरुङ	७९०	३,७५५	३३५	४२.४१	७९०	१००
८		सिरिसे	८२४	४,४०९	४१५	५०.३६	८२४	१००
		कूल जम्मा	११,७१०	५६,१४६	९,३८४	८०.१४	११,७१०	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२५) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	ज्ञानेन्द्र श्रेष्ठ
उप प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	भीम कुमारी राउत
वडा अध्यक्ष	१४ जना	
महिला सदस्य	१४ जना	
दलित महिला सदस्य	१४ जना	
सदस्य	२८ जना	

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

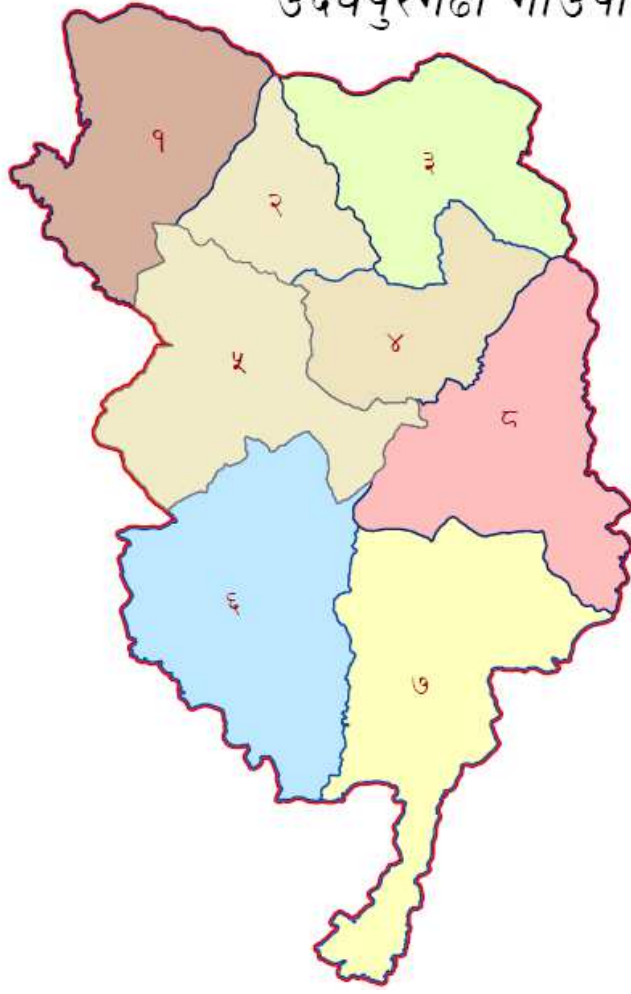
२६) कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री पुण्यप्रसाद लुइटेल्	रा.प.द्वितीय उपसचिव		९८५२८३९१११	कार्यकारी अधिकृत
२	श्री रामविलास चौधरी	प्रा.स.	१	९८४२८६१५२१	
३	श्री दुर्गाबहादुर कार्की	मुखिया	२	९८४२८०८३७१	
४	श्री माधव प्रसाद पौडेल	ना.सु.	३	९८४२९७८२९५	
५	श्री चिरञ्जीवी दाहाल	खरिदार	४ र १०	९८१६७०१९९०	
६	श्री राजकुमार प्याकुरेल	प्रा.स.	५	९७४३०५२३१८	
७	श्री कृष्णप्रसाद निरौला	प्रा.स.	६	९८२५७७३९३६	
८	श्री विक्रम गिरी	ना.सु.	७	९८६२८४२११८	
९	श्री विशालकुमार गुरुङ्ग	सा.प.	८	९७४३०४१५६६	
१०	श्री गोकुल अर्याल	खरिदार	९	९८४२९१०६२८	
११	श्री कुशल राउत	सा.प.	११	९८४२८११५७३	
१२	श्री नेत्रकुमार पौडेल	प्रा.स.	१२	९८४२९८४४३३	
१३	श्री तुलबहादुर थापा	प्रा.स.	१३	९८४२८३७३६१	
१४	श्री तुलसीकुमारी जोशी	सा.प.	१४	९८४२८१६६४०	

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड ६
उदयपुरगढी गाउँपालिका

उदयपुरगढी गाउँपालिका

वडा विभाजन

क्र.सं.	प्रस्तावित गाउँपालिका/न.पा. को वडा नं.	साविक गा.वि.स. र नगरपालिकाका वडाहरू	
		साविक गा.वि.स./न.पा. को नाम	वडा नं.
१	तावाश्री गाविस	१, २, ३, ४, ५ र ६	१
२	तावाश्रीर बर्रे गाविस	तावाश्री ७, ८, ९ र बर्रे २, ३, ४	२
३	बर्रेगाविस	१, ५, ६, ७, ८ र ९	३
४	डुम्रेगाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	४
५	पञ्चावती गाविस	१, २, ३, ५, ६, ७, ८ र ९	५
६	पञ्चावती गाविस	४	६
७	भलायडाडाँ	३ र ९	७
८	भलायडाडाँ	१, २, ४, ५, ६, ७ र ८	८

१. पृष्ठभूमी

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्ला २६° ४९' ५३" उत्तरी अक्षांश देखि २७° ०२' ०२" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८६° २६' ५०" पूर्वी देशान्तर देखि ८६° ३६' ५५" पूर्वी देशान्तरसम्ममा अवस्थित साविकको तावाश्री, वर्रे, डुम्रे, पंचावती तथा भलायाडाँडा गाविसहरूलाई मिलाई उदयपुरगढी गाउँपालिका कायम गरिएको छ । ऐतिहासिक महत्व रहेको साविक पंचावती गाविसमा रहेको उदयपुर गढीलाई यस गाउँपालिकाको केन्द्र प्रस्ताव गरिएको छ । जिल्लाको पुरानो सदरमुकाम एवं ऐतिहासिक पृष्ठभूमि भएको उदयपुरगढीको नामका आधारमा गाउँपालिकाको नाम तथा केन्द्र उदयपुरगढी नै रहने गरी यस क्षेत्रलाई स्थानीय भेलाको निर्णय समेतका आधारमा नयाँ उदयपुरगढी गाउँपालिका कायम गरिएको छ ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	अक्षांश	२६° ४९' ५३" उत्तरी अक्षांश देखि २७° ०२' ०२" उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	८६° २६' ५०" पूर्वी देशान्तर देखि ८६° ३६' ५५" पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व :त्रियुगा न.पा. र रौतामाई गाउँपालिका	
		उत्तर : ताप्ली गाउँपालिका	
		पश्चिम : कटारी नगरपालिका	
		दक्षिण :सिरहा जिल्ला	
४	क्षेत्रफल	२४१.८ वर्ग कि. मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	चुरे, भित्री मधेश, पहाड	
६	केन्द्र	उदयपुरगढी	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	८	

पर्यटकीय स्थल

- ककनी मन्दिर, उदयपुरगढी गा.पा.२
- शिवालय, उदयपुरगढी गा.पा.१
- गणेश मन्दिर, उदयपुरगढी गा.पा.१
- ताप्ली पोखरी, उदयपुरगढी गा.पा. ३
- उदयपुरगढी गा.पा.५
- काभ्रेश्वर मन्दिर, उदयपुरगढी गा.पा. ६
- हाडेश्वर (महादेव मन्दिर), उदयपुरगढी गा.पा.५

तालतलैया

- चुनिया छडछडे भरना, उदयपुरगढी गा.पा.४
- वैधनाथ वैजनी खोला, उदयपुरगढी गा.पा.४
- माटेखोला, उदयपुरगढी गा.पा. ४
- वडरे खोला, उदयपुरगढी गा.पा.४
- इन्द्रेणी पोखरी, उदयपुरगढी गा.पा.७
- तापली पोखरी, उदयपुरगढी गा.पा.३

मुख्य व्यापारिक महत्वका ठाउँ

- नेपालटार, उदयपुरगढी गा.पा.७,८
- हाडेवास, उदयपुरगढी गा.पा.७

- व्वासे, उदयपुरगढी गा.पा.१,२
- बाहुनीटार, उदयपुरगढी गा.पा.१,२
- नयाँ बजार, उदयपुरगढी गा.पा.१,२
- मान्सिङटार, उदयपुरगढी गा.पा.२
- जरुवा बजार, उदयपुरगढी गा.पा. ३
- नेपालटार बजार, उदयपुरगढी गा.पा.६
- उदयपुरगढी, उदयपुरगढी गा.पा.५

खुला क्षेत्र

- नरेटार, उदयपुरगढी गा.पा.७
- टुडीखेल, उदयपुरगढी गा.पा.५
- भकण्डेचौरी, उदयपुरगढी गा.पा.६

धार्मिक स्थल

- मन्दिर १४ वटा
- मस्जिद ०
- गुम्वा ०
- चर्च २ वटा
- अन्य ०

हेलिप्याड

- ठकुरीटार, उदयपुरगढी गा.पा. ७,८
- बाहुनीटार, उदयपुरगढी गा.पा.१,२
- टुडीखेल, उदयपुरगढी गा.पा.५,६

अचल सम्पती

- भवन ११ वटा
- जमिन २६५ रोपनी
- गाडी ० वटा
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएको
- अन्य मेसिनरी
- अन्य १ क्यामरा

होटलको संख्या

- तारे ० वटा
- साधारण १३ वटा

उद्योगको संख्या

- घरेलु ० वटा
- साना २ वटा
- मझौला ० वटा
- ठुला ०

सडक कि.मी.

- पिच सडक २२
- ग्रावेल १७०
- कच्चि १२०
- जम्मा ३१२

वैंक तथा वित्तिय संस्था

- सहकारी संस्था ७ वटा
- फाइनेन्स २ वटा
- विकास बैंक ० वटा
- बैंक ० वटा

पकेट खेती

- तोरी सुन्तला, खाद्यान्न बाली, कागती, अदुवा, बेसार

व्यवसायिक खेति

- तरकारी, बाखापालन

पार्क तथा उधान

- भकुण्डेचौरी, उदयपुरगढी गा.पा.६

बसपार्क वा बस स्टेसन

- विरालेटार , उदयपुरगढी गा.पा.२,३
- जरुवा वजार, उदयपुरगढी गा.पा.२,३
- नेपालटार, उदयपुरगढी गा.पा.६
- उदयपुरगढी , उदयपुरगढी गा.पा.५
- कुरकुनटार, उदयपुरगढी गा.पा.५

खानेपानी प्रयोगको अवस्था

- खोला,कुवा र पाईप

खेलकुद मैदान

- नरेटार, उदयपुरगढी गा.पा ७
- ठकुरीटार, उदयपुरगढी गा.पा ७,८
- उदयपुरगढी , उदयपुरगढी गा.पा.५
- केउरेनी, उदयपुरगढी गा.पा.५
- भकुण्डे चौरी, उदयपुरगढी गा.पा.६

ढल निकास

- नेपालटार वजार, पन्चावती

जनसांख्यिक विवरण

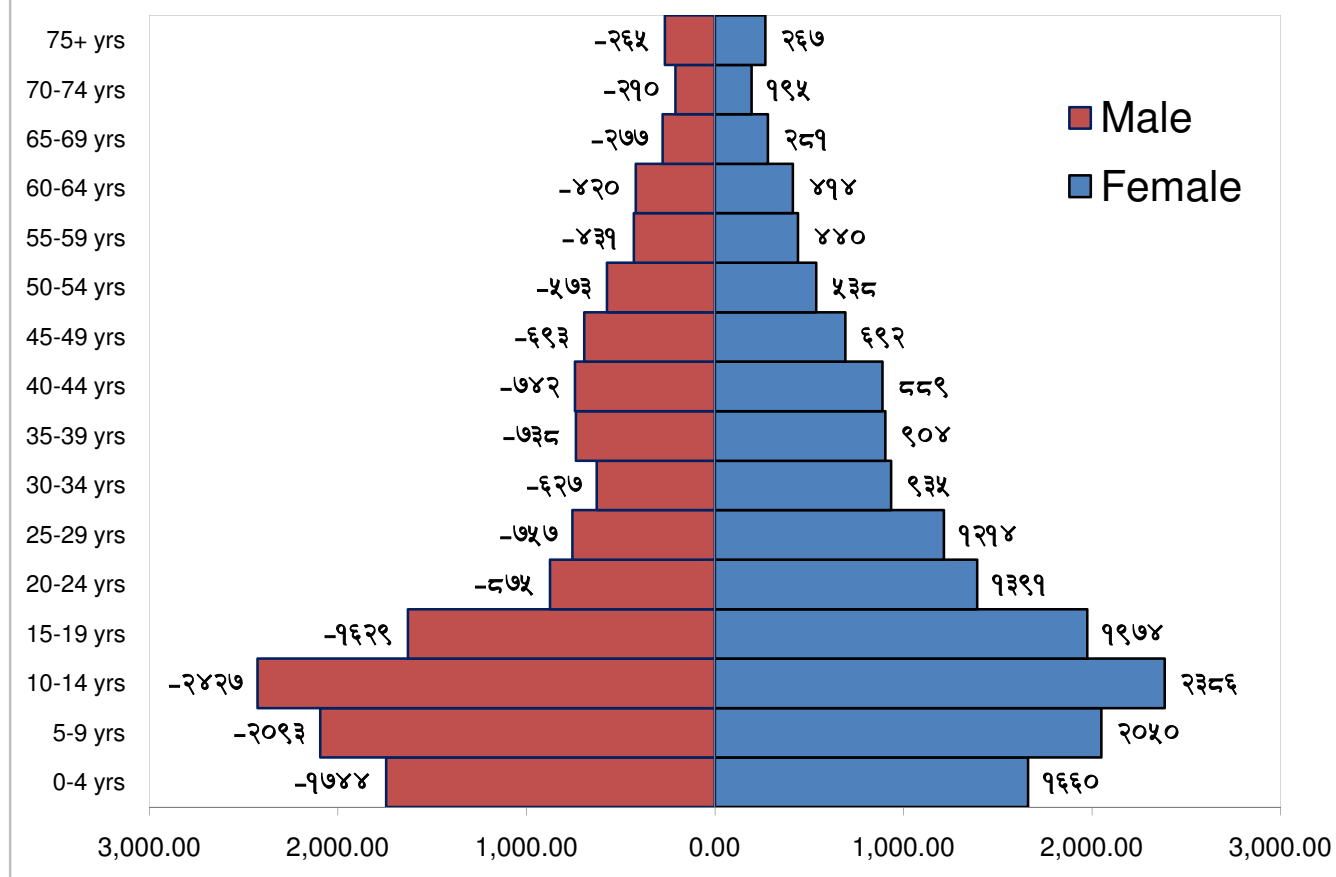
घरपरिवार	६,१७९
जम्मा जनसंख्या	३०,७३१
पुरुष	१४,५०१
महिला	१६,२३०
२०५८ को जनसंख्या	२९,७४१
वार्षिक वृद्धिदर	०.३३
औसत सदस्य	४.९७
लैंगिक अनुपात	८९.३५
जनघनत्व	१२७
क्षेत्रफल(वर्गकिमी)	२४१.८

२ उमेर समुह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा युवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ, भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ २० देखि ४५ वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरू वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक तथा रोजगार मूलक क्रियाकलापहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	१६६०	१७४४	३४०४
५-९ वर्ष	२०५०	२०९३	४१४३
१०-१४ वर्ष	२३८६	२४२७	४८१३
१५-१९ वर्ष	१९७४	१६२९	३६०३
२०-२४ वर्ष	१३९१	८७५	२२६६
२५-२९ वर्ष	१२१४	७५७	१९७१
३०-३४ वर्ष	९३५	६२७	१५६२
३५-३९ वर्ष	९०४	७३८	१६४२
४०-४४ वर्ष	८८९	७४२	१६३१
४५-४९ वर्ष	६९२	६९३	१३८५
५०-५४ वर्ष	५३८	५७३	११११
५५-५९ वर्ष	४४०	४३१	८७१
६०-६४ वर्ष	४१४	४२०	८३४
६५-६९ वर्ष	२८१	२७७	५५८
७०-७४ वर्ष	१९५	२१०	४०५
७५ + वर्ष	२६७	२६५	५३२
जम्मा	१६२३०	१४५०१	३०७३१

Pyramid of Udayapur Gadhi Gaupalika CBS-2011

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	२०७५	२२८२	४३५७	८७७
२	१२६९	१४३७	२७०६	५४६
३	१४९५	१६८१	३१७६	५८३
४	१०८५	१२७२	२३५७	४७१
५	२१३१	२२३६	४३६७	९३३
६	२३१५	२५९३	४९०८	१०३९
७	२३९३	२६७७	५०७०	९९८
८	१७३८	२०५२	३७९०	७३२
कूल जम्मा	१४५०१	१६२३०	३०७३१	६१७९

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकामा २१ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ। सबैभन्दा बढी मगर २८.७९ प्रतिशत, तामाङ १७.३५ प्रतिशत, क्षेत्री १५.७९ प्रतिशत, राई १०.१० प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी यहाँ करिब ६५ प्रतिशत जनजातिको बसोबास रहेकाले यो जनजाति बाहुल्य गाउँपालिका बनेको देखिन्छ भने करिब २१ प्रतिशत ब्राह्मण क्षेत्रीको बसोबास छ। त्यसैगरी करिब १५ प्रतिशत दलित जातिको बसोबास रहेको देखिन्छ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
मगर	८८४६	२८.७९
तामाङ	५३३१	१७.३५
क्षेत्री	४८५३	१५.७९
राई	३१०८	१०.१०
कामी	२०२८	६.५९
ब्राहमण पहाडे	१६२७	५.२९
सार्की	११९४	३.८८
दमाइ/ ढोली	११६०	३.७७
नेवार	१०४९	३.४१
सन्यासी /दशनामी	५९१	१.९२
घर्ती /भुजेल	४४८	१.४६
सुनुवार	१५३	०.५०
ठकुरी	८३	०.२७
शेर्पा	५०	०.१६
गुरुङ	४९	०.१६
यादव	२९	०.०९
मुसलमान	२१	०.०७
थारु	१७	०.०६
चाम्लिङ	१५	०.०५
तेली	१०	०.०३
अन्य	६९	०.२२
कूल जम्मा	३०७३१	१००.००

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकामा १० भन्दा बढी मातृ भाषाभाषी रहेको छ । सबैभन्दा बढी नेपाली मातृभाषी करिब ४८ प्रतिशत , दोस्रोमा करिब २७ प्रतिशत मगर, तेस्रोमा १६ प्रतिशत तामाङ र बाँकी अन्य मातृभाषीहरु रहेको देखिन्छ ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	१४७८७	४८.१२
मगर	८२३८	२६.८१
तामाङ	५०१८	१६.३३
राई	११७५	३.८२
चाम्लिङ	९५७	३.११
नेवार	२२८	०.७४
मैथिलि	५६	०.१८
वज्जिका	५४	०.१८
शेर्पा	४७	०.१५
वाम्बुले	४५	०.१५
अन्य	४६	०.१५
उल्लेख नभएको	८०	०.३९
कूल जम्मा	३०७३१	१००.००

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

उदयपुरगढी गाउँपालिकाको कूल साक्षरता ६४।७० प्रतिशत , पुरुष साक्षरता ७२।९० प्रतिशत र महिला साक्षरता ५७।५० प्रतिशत रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ४ को ७१।२० प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. १ को ५४।३३ प्रतिशत रहेको छ। यस गाउँपालिकाको दुईवटा वडाहरु ४ र ७ को साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ भने बाँकी छवटा वडाहरुको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ। अझ वडा नं. १ र २ को साक्षरता प्रतिशत ६० भन्दा पनि कम रहेको छ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स./न.पा.हरु	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	तावाश्री	१,२,३,४,५,६	५४.३३
२	तावाश्री	७,८,९	५८.४१
	बरे	२,३,४	
३	बरे	१,५,६,७,८,९	६३.३२
४	डुम्रे	१,२,३,४,५,६,७,८,९	७१.२०
५	पञ्चावती	१,२,३,५,६,७,८,९	६३.५८
६	पञ्चावती	४	६७.६७
७	भलायाडाडा	३,९	७०.०२
८	भलायाडाडा	१,२,४,५,६,७,८	६६.१७
कूल साक्षरता प्रतिशत			६४।७०

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	१८२९५	१००.००	९६१८	८६७७
सुरुवाति	६०८	३.३२	६०६	६०४
अनौपचारिक	१२१०	६.६१	३२४	२८४
प्राथमिक	८३५३	४५.६६	४४९७	३८५६
निम्न मा.वि.	४२४०	२३.१८	२१३१	२१०९
मा.वि.	१५६८	८.५७	७९३	७७५
एस.एल.सि.	१६७५	९.१६	९०६	७६९
प्रविणता	४८०	२.६२	२५८	२२२
स्नातक	११३	०.६२	७४	३९
स्नातकोत्तर	१९	०.१०	१४	५
उल्लेख नभएको	२३	०.१३	२	४
अन्य	६	०.०३	१३	१०

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभूत विद्यालय	४८	१	४९
माध्यामिक विद्यालय	१२	—	१२
क्याम्पस	—	—	—
वेद विद्याश्रम	१	—	१
मदरसा	—	—	—
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत- जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी तावाश्री	तावाश्री गा.वि.स.	४	उदयपुरगढी गा.पा. १
२	स्वास्थ्य चौकी बर्रे	बर्रे गा.वि.स.	६	उदयपुरगढी गा.पा. ३
३	स्वास्थ्य चौकी डुम्रे	डुम्रे गा.वि.स.	१	उदयपुरगढी गा.पा. ४
४	स्वास्थ्य चौकी उदयपुरगढी	पंचावती गा.वि.स.	१	उदयपुरगढी गा.पा. ५
५	स्वास्थ्य चौकी भलायडाँडा	भलायडाँडा गा.वि.स.	४	उदयपुरगढी गा.पा. ८

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकामा प्रकाशको स्रोतको रूपमा अझै करिब एक तिहाइ घरपरिवारले मट्टीतेल प्रयोग गरेको देखिन्छ भने करिब ६२ प्रतिशत घरपरिवारले सोलार तथा विजुली बत्तीको प्रयोग गरेको देखिन्छ। अझै करिब ६ प्रतिशत घरपरिवारले प्रकाशको स्रोतको रूपमा ब्याट्री, दाउरा आदि प्रयोग गरेको देखिन्छ। यहाँ स्थानिय लघु जलविद्युतबाट करिब ४ प्रतिशत घरपरिवारले मात्रै विद्युत उपयोग गरेको देखिन्छ। यो गाउँपालिका अझै विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले विजुलीबत्तीको सुविधा नरहेको देखिन्छ। यहाँको प्रमुख प्रकाशको स्रोत सोलार नै रहेको छ जुन करिब ५८ प्रतिशत घरपरिवारले उपयोग गरेको देखिन्छ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
विजुली	२५६	४.१४
मट्टीतेल	१९८९	३२.१९
बायो ग्याँस	१८	०.२९
सोलार	३५७६	५७.८७
अन्य	३३२	५.३७
उल्लेख नभएको	८	०.१३
कूल जम्मा	६१७९	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकामा करिब ६७ प्रतिशत घरपरिवारले धारा / पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानि प्रयोग गरेको देखिन्छ भने अझै करिब ३३ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानिको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाजस्ता अव्यवस्थित स्रोतको प्रयोग गर्न बाध्य रहेको देखिन्छ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	३७०५	५९.९६
ट्युबेल / हातेपाइप	३१४	५.०८
ढाकिएको इनार / कुवा	११७	१.८९
नढाकिएको इनार / कुवा	१३८४	२२.४०
मूलधारा	११३	१.८३
खोला / नदी	५२५	८.५०
अन्य	१२	०.१९
उल्लेख नभएको	९	०.१५
कूल जम्मा	६१७९	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविक ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	बैधनाथ वैजनी खोला	डुमे ५	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
२.	भेडीखोर खोला	डुमे ५	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
३.	वडहरे खोला	डुमे ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
४.	माटेखोला	डुमे १,२,३	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
५.	चुनिया खोला/जल्केनी खोला	डुमे ३,४	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
६.	चैतेखोला	भलयाडाडा ३	उदयपुरगढी गाउँपालिका ७
७.	बैधनाथ खोला	भलयाडाडा १,२,५	उदयपुरगढी गाउँपालिका ८
८.	बलानखोला	भलयाडाडा ९,३	उदयपुरगढी गाउँपालिका ७
९.	ध्वासेखोला	भलयाडाडा ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ७
१०.	रिस्कु खोला	पंचावति ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ५
११.	वैधनाथखोला	पंचावति १,२,३,४	उदयपुरगढी गाउँपालिका ५,६
१२.	भेडीखोला	पंचावति १,२,३,५,७	उदयपुरगढी गाउँपालिका ५
१३.	भालुखोला	वर् ६	उदयपुरगढी गाउँपालिका ३
१४.	धिले खोला	तावाश्री ४	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
१५.	चप्लेटी खोला	तावाश्री २,३	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
१६.	धमिले खोला	तावाश्री ६	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
१७.	वकुवा खोला	तावाश्री ४	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
१८.	भालुखोप	तावाश्री ७	उदयपुरगढी गाउँपालिका २
१९.	गेखेखोला	तावाश्री ८	उदयपुरगढी गाउँपालिका २

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकामा करिब ९६ प्रतिशत घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराबाट खाना पकाउने गरेको देखिन्छ । भने मट्टीतेल, गोबर ग्यास ,बायो ग्यास र बिजुलीबत्तीको प्रयोगले खाना पकाउने प्रयासको थालनी ३६० प्रतिशत घरपरिवारले गरेको देखिन्छ ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	५९४९	९६.२८
मट्टीतेल	४९	०.७९
एल.पी. ग्यास	२२	०.३६
गोबर	१३८	२.२३
बायो ग्यास	११	०.१८
बिजुली	२	०.०३
उल्लेख नभएको	८	०.१३
कूल जम्मा	६१७९	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	६१७९	१००
आफ्नै	६०८४	९८.४६
भाडामा	६०	०.९७
संस्थागत	८	०.१३
अन्य	२७	०.४४

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	३०,७३१	१४,५०१	१६,२३०
अपाङ्गता भएका जनसंख्या	८३७	४७५	३६२
शारीरिक अपाङ्गता	२७०	१५७	११३
अन्धा / दृष्टिसमस्या	९०	४६	४४
बहिरा / सुनाईमा समस्या	१६१	९९	६२
अन्धा / बहिरा	६	४	२
बोलाईमा समस्या	१३८	७७	६१
मानसिक समस्या	३५	१९	१६
बौद्धिक समस्या	४६	२२	२४
बहु अपाङ्गता	९१	५१	४०

स्रोत :राष्ट्रिय जनगणना, २०६८,के.त.वि.

१३)परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	६१७९	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	२०००	३२.३७
कम्तिमा एउटा भएका	४१०५	६६.४३
रेडियो	२९०६	४७.०३
टेलिभिजन	३५१	५.६८
केबल	१८	०.२९
कम्प्युटर	२३	०.३७
इन्टरनेट	२	०.०३
टेलिफोन	५६	०.९१
मोबाईल	२९४४	४७.६५
मोटर	३	०.०५
मोटरसाईकल	३९	०.६३
साईकल	१५६	२.५२
अन्य सवारी	१	०.०२
रेफ्रिजेरेटर	२	०.०३
उल्लेख नभएको	७४	१.२०

स्रोत :राष्ट्रिय जनगणना, २०६८,के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन रहेको देखिन्छ। यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब १० वटा ठूलो चौपाया गाईभैसी तथा १९ वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ। यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका गाई, भैसी, बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक											
	गाई		भैसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	४३३८	८४	१९३८	१३८	७३१४	१४४०	७४४	१८६	७२५४	५३४	०	०
२	४६७७	४६	४०३३	१६०	५९६२	११८९	६६६	१५९	३७९३	२७४	०	०
३	५००४	०	६१०८	१६८	४५७८	९१२	५७०	१२०	३३०	०	०	०
४	४१३१	०	९२४	२५६	३६३५	७२३	४५८	९२	३३०	०	०	०
५	१०१५२	०	३९१२	६८८	१२८५६	४२०८	१८८०	३७६	१२२४	१६५३६	०	०
६	१२७४	०	४९०	११५	१६१५	५३१	२३७	५५	१५७	२०६९	०	०
७	२१४६	११०	८७६	१७३	२९४३	८३१	३७४	११९	२७३	३६२९	०	०
८	७५०४	३५०	३०५२	६०२	१०२९०	२८८४	१३०२	३९९	९३८	१२६८४	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र. सं.	कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषिसेवा सम्पर्क केन्द्र	नेपालटार	उदयपुरगढी गा.पा.	बरे,डुम्रे,भलायाडाँडा,पञ्चावती

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	२७४९२	३४६१	१२।५९

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला
डुम्रे	१९४३	५७४	५७७	७३	७१९
बरे	२९४६	६४३	१४८२	२२०	६०१
भलायाडाँडा	११८४६	७८५	७७३६	३११०	२१५
पञ्चावती	५१३९	४५२	४३१८	११५	२५४
तावाश्री	५३४८	१००७	४२०३	०	१३८
उदयपुरगढी गा.पा.	२७२२२	३४६१	१८३१६	३५१८	१९२७

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकाश गर्न सकिने संभाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.बि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
बर्ने	खाद्यान्न, तरकारी, सुन्तला, कागती, अलैची
डुम्रे	खाद्यान्न, तरकारी, सुन्तला, कागती, अलैची, फलफूल
पञ्चावती	खाद्यान्न, तरकारी, आप, कागती, बेसार
तावाश्री	खाद्यान्न, सुन्तला, अदुवा, बेसार, तरकारी
भलायाडांडा	सुन्तला, आप, लिचि, कफी, तरकारी, मौरी, खाद्यान्न बाली, जिरा धनिया
उदयपुरगढी गा.पा.	सुन्तला, आप, लिचि, कफी, तरकारी, मौरी, खाद्यान्न बाली, जिरा धनिया, कागती, अलैची, अदुवा, बेसार

स्रोत जिल्ला कृषि बिकाश कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	वर्षा	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१८०१२५	१३०	६५३
२	वतासचुली	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१९८१४०	५४	२६८
३	मौवासी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१९८१८०	१३३	५८४
४	सागर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	२३७११०	४९	३७३
५	सङ्गम	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	१८०१००	९९	६५८
६	देउराली	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	३१५१३६	१२४	७२७
७	आकाशगंगा	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	३२५१४०	१२३१००	६९८१००
८	बलान	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	२३०१२	८३	४४४
९	बलानशिर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	३७३१६०	११४	९३८
१०	राजाजी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	३०६११०	१००	४१२
११	बरगाछी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	१९९१३६	८०	४६५
१२	पोखरी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	११०१५०	७२	३९२
१३	दियाले	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	१९९१४०	८८	७१७
१४	रक्सवाहा	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	३२३१२०	१८४	९४७
१५	प्रगतिशिल	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	१२१११	११६	
१६	पाथीभरा	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१९३१२५	६६	५२४
१७	सीता	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	२९४१३०	६१	३३०
१८	रातमाटे दनुवारबेसी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	१५९१५१	७८	३६५
१९	सरस्वती	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	१६४१६०	१०२	५०७
२०	मालिका	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	३०६१२०	१४३	७३४
२१	कालिका	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	१५३१४७	८१	४७०
२२	पञ्चावती	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१५६१६०	१०३	५५३
२३	निशान	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१२३१००	९३	५४७
२४	कसुमवोट	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	३४०१५०	१५२	१४४६
२५	बागेश्वरी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	८४१४०	७२	४००
२६	चियावारी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	३८०१६०	१४६	७९५
२७	विश्वकन्चन	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	२१८१६४	६१	३९२
२८	विजनवारी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	९११००	१४६	६७८
२९	पौवा	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८	१७७१८०	११३	७२०

३०	मनकामना	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	१९२।३०	९२	४९९
३१	पञ्चकन्या	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	१६२।००	८८	५४५
३२	गैडेश्वर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८	२३७।८०	१८०	१३३९
३३	ध्रुवतारा	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८	१५५।१०	९७	५४३
३४	भिरहरी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	२५१।९९	७१	४४९
३५	दयालु	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	८३।२०	७६	४६३
३६	गतिशिल	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१९५।३३	१५९	७०७
३७	हजारे	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	१७७।९०	१२४	६३९
३८	सगरमाथा हिमाल	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	७२।००	२६	१४९
३९	मायालु	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	३२५।४०	१३५	७१६
४०	शिवालय	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	५६।५०	५२	२५८
४१	महाकाली	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१,५	१०९।६०	९९	५०९
४२	भुल्के	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	१७०।८०	१५५	
४३	जनता	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	१३९।२०	१२९	७३९
४४	साहसी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	२	१७८।४९	१०७	६३५
४५	नरेटार	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८	१०८।२०	७३	४२४
४६	गतिशिल	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	१९५।३३	१५९	७०७

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	नेपालटार इ.व.का.	उदयपुरगढी गाउँपालिका
२	तावाश्री ई.व.का.	उदयपुरगढी गाउँपालिका

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ग)सामुदायिक तथा अन्य वन संबन्धि बिबरण

नोट वन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार वनको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.बि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	बनले ढाकेको क्षे.	सामुदायिक बनको क्षे.	संलग्न घरधुरी	बनको संख्या	धार्मिक बनको क्षे.	राष्ट्रिय बन
वर्ने	२९४६	२३०३	०	०	०	०	२३०३
डुम्रे	१९२३	१३४९	०	०	०	०	१३४९
पंचावती	५१३९	४६७८	३५७३	१७७६	१९	०	११०५
तावाश्री	५३४८	४३४१	१२१४	८२६	८	०	३१२७
भलायडाँडा	९०४६	८२६१	४१८९	१९५४	१९	०	४०७२
उदयपुरगढी गा.पा.	२४४०२	२०९३२	८९७६	४५५६	४६	०	११९५६

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६)सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस उदयपुरगढी गाउँपालिकामा जम्मा १५ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बचत ऋण सहकारी ४ वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी १ वटा , कृषि सहकारी ८ वटा र जडिबुटी सहकारी २ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.		

१	श्री छिन्दि देवी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३
२	श्री पौवा लघु उद्यमी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६
३	श्री दनुवारवेसी ब.तथा ऋण स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६
४	श्री शिवालय बचत तथा ऋण स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	शान्ति म.व.स.सं.ली.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८
कृषि सहकारी संस्था			
१	श्री डुम्रे महिला कृषि स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	४
२	श्री रातमाटे कृषि सहकारी संस्था लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३
३	चियाकमान कृषि स.सं. लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७
४	राजाजि कृषि स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७
५	श्री माथिल्लो चियावारी कृषि सहकारी संस्था लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	७
६	श्री महिला सानाकिसान कृषि स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६
७	श्री आदर्श युवा कृषि सहकारी संस्था लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६
८	श्री तावाश्री कृषि स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१
जडिबुटी सहकारी संस्था			
१	महाभारत जडिबुटि स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३
२	बैजनाथ जडिबुटि स.सं.लि.	उदयपुरगढी गाउँपालिका	४

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	धुवाजन मा.वि., वाहुनीटार	५११	४७६	९८७
१	माध्यामिक विद्यालय थाक्ले	६५७	५९९	१२५६
२	नमूना देवी प्रा.वी बर्रे, मा०सिङ्टार	६६१	६०७	१२६८
३	जनता माध्यामिक विद्यालय, रैतीमा	८४९	७२८	१५७७
४	गा.वि.स. भवन, डुम्रे	७८२	६७२	१४५४
५	पञ्चावती मा.वि., उदयपुरगढी	६३८	५६२	१२००
५	माध्यामिक विद्यालय केउरिनी	५७७	४८६	१०६३
६	मा.वि., जगरेटार नेपालटार	१३०१	१३१६	२६१७
७	मा.वि. हाडेवास	१२७२	११२४	२३९६
८	जनता आधारभूत विद्यालय सितल्ले	६५८	५५७	१२१५
८	माध्यामिक विद्यालय नरेटार	३८७	४११	७९८
	जम्मा	८२९३	७५३८	१५८३१

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) क) पिको / लघु जलविधुत आयोजना सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	तावाखोला पिकोजलविधुत आयोजना	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३	३२
२	बैधनाथ खोला लघु जलविधुत आयोजना	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१५	१५१

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ख) विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भइ कार्यान्वयनमा रहेको तर सम्पन्न हुन बाँकी रहेका आयोजनाहरू

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	बैधनाथखोला लघुजलविधुत आयोजना	उदयपुरगढी गाउँपालिका	११	१५१
२	साइपाखोला लघुजलविधुत आयोजना	उदयपुरगढी गाउँपालिका	१६	१६०
३	साइपाढुंग्रे लघुजलविधुत आयोजना	उदयपुरगढी गाउँपालिका	८५	८५०

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

१९) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) प्रहरी इकाईको विवरण

क्र.स.	प्रहरी इकाईको नाम	ठेगाना	
		गाउँपालिका / नगरपालिका	वडा नं.
१	प्रहरी चौकी उदयपुरगढी	उदयपुरगढी गाउँपालिका	५

स्रोत - जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

२०) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	वैधनाथ खोला	डुम्रे ५	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
२.	माटेखोला सिंचाइ	डुम्रे १,३	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
३	वडहरे खोला सिंचाइ	डुम्रे ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
४	चैते खोला सिंचाइ	डुम्रे ५	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
५	वैधनाथखोला सिंचाइ	डुम्रे ४	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
६	मझुवा खोला सिंचाइ	डुम्रे ८	उदयपुरगढी गाउँपालिका ४
७	बैधनाथखोला	भलायाडाँडा १,३	उदयपुरगढी गाउँपालिका ७,८
८	बैजनी खोला	भलायाडाँडा ४,५	उदयपुरगढी गाउँपालिका ८
९	बलानखोला	भलायाडाँडा ३,९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ७
१०	धवाँसे खोला	भलायाडाँडा ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ७
११	नरकटे सिंचाइ योजना	पंचावति ४	उदयपुरगढी गाउँपालिका ६
१२	मुलकुलो सिंचाइ योजना	पंचावति ४	उदयपुरगढी गाउँपालिका ६
१३	वृहत नेपालटार सिंचाइ योजना	पंचावति ४	उदयपुरगढी गाउँपालिका ६
१४	छापाखोला सिंचाइ योजना	पंचावति ८,९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ५
१५	डुम्रीटार सिंचाइ योजना	पंचावति ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ५
१६	कुकुन्टार सिंचाइ योजना	पंचावति ९	उदयपुरगढी गाउँपालिका ५
१७	तुलो रातमाटे सिक्.	वर् ८	उदयपुरगढी गाउँपालिका ३
१८	गेख्रेखोला सिंचाइ	तावाश्री ८	उदयपुरगढी गाउँपालिका २

१९	चप्लेटी खोला सिंचाइ	तावाश्री १,२,३	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
२०	धमिले खोला सिंचाइ	तावाश्री ६	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
२१	हजारे सिंचाइ	तावाश्री ६	उदयपुरगढी गाउँपालिका १
२२	वकुवा खोला सिंचाइ	तावाश्री ४,५	उदयपुरगढी गाउँपालिका १

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
उदयपुर गढी गाउँपालिका	१	०	

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला / इलाका / अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स. / न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	बाहुनिटार अ.हु.का	तावाश्री, बाहुनिटार		उदयपुरगढी गा.पा.
२	बरे अ.हु.का.	बरे		उदयपुरगढी गा.पा.
३	भलायडाँडा अ.हु.का	भलायडाँडा		उदयपुरगढी गा.पा.
४	डुम्रे अ.हु.का.	डुम्रे	८	उदयपुरगढी गा.पा. ४
५	उदयपुर गढी ई.हु.का.	पञ्चावती	१	उदयपुरगढी गा.पा. ५

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

पत्रपत्रिका संख्या ० वटा

एफ.एम.रेडियो ० वटा

२२) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
सन्दरपुर	१५.४	३३९२७
बेल्टार	५.८१	४३५९५
बशाहा	१३.४१	३५३५३
सिद्धिपुर	३१.३२	२७२३८
चौदण्ड	३१.३२	२७२३८
हडिया	१५.४	३३९२७
चौदण्डगढी नगरपालिका	१४।७७	२५२७२.६१

स्रोत : नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग र स्था. त. पु. आ. प्रतिवेदन

२३) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

क.स	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)				कै.
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	नेपालटार उदयपुरगढी सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	७५			७५	
२	गाईघाट नेपालटार सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	३६	२२	१४		
३	जलजले मोहनपुर ककनी हाडेवास सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	१४		११	३	
४	बर्ने साजवोटे डुम्रे सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	३०		२५	५	
५	सोमवारे बम्पति नेपालटार सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	१३		१३		
६	उदयपुरगढी डुम्रे बर्ने सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	१२		८	४	
७	कोल्टे नेपालटार सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	२०		१५		
८	उदयपुर कुकुनटार सडक	उदयपुरगढी गा.पा.	१०		५		

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२४) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स./न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	उदयपुरगढी गाउँपालिका	भलायडाँडा	२,००५	८,८६०	१,०११	५०.४२	२,००५	१००
२		तावाश्री	१,१८२	५,७५०	८७५	७४.०३	१,१८२	१००
३		डुम्रे	५३२	२,३५७	२९९	५६.२०	५३२	१००
४		बर्ने	८८८	४,४८२	७१९	८०.९७	८८८	१००
५		पञ्चावती	२,०६६	९,२८२	१,९७६	९५.६४	२,०६६	१००
		कूल जम्मा	६,६७३	३०,७३१	४,८८०	७३.१३	६,६७३	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२५) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	मान बहादुर कोण्डाकी मगर
उप प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	सानु कुमारी राउत
वडा अध्यक्ष	८ जना	
महिला सदस्य	८ जना	
दलित महिला सदस्य	८ जना	
सदस्य	१६ जना	

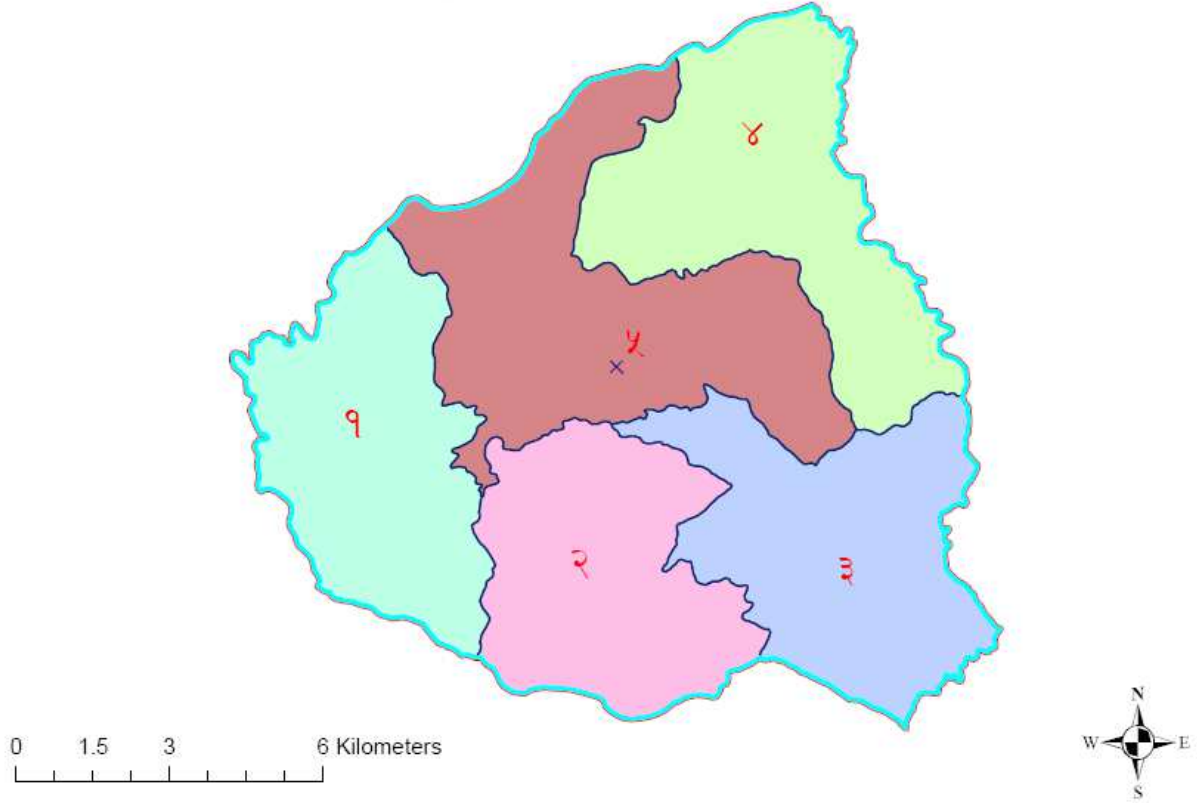
स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२६) कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री विष्णुहरि बराल	रा.प.तृतीय शाखा अधिकृत	कार्यकारी अधिकृत	९८५११५५५२७
२	श्री राजन पोखरेल	खरिदार	१ र २	९७४३००२२९७
३	श्री निर्मल प्रसाद खतिवडा	ना.सु.	३	९८४२२४५०७१
४	श्री गुणराज श्रेष्ठ	ना.सु.	४	९७४३००३४३१
५	श्री खिलराज कार्की	खरिदार	५ र ६	९८५२८३५३७९
६	श्री उपेन्द्र राई	ना.सु.	७ र ८	९८५२८४०२०६

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड ७
ताप्ली गाउँपालिका
ताप्ली गाउँपालिका

वडा विभाजन

क्र.सं.	साविक गा.वि.स. र नगरपालिकाका वडाहरू		नयां वडा नं.
	साविक गा.वि.स. /न.पा. को नाम	वडा नं.	
१	ओख्ले गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	१
२	लेखगाउँ गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	२
३	इनामे गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	३
४	ठानागाउँ गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	४
५	रुपाटार गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	५

१. पृष्ठभूमी

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्ला २७° ०१' १९" उत्तरी अक्षांश देखि २७° ०९' ०६" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८६°२८' १४" पूर्वी देशान्तर देखि ८६° ४२' ०७" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित साविकको ओख्ले, रुपाटार, ठानागाँउ, लेखगाँउ, इनामे, गाविसलाई सम्मिलन गराई रुपाटार गाविसमा केन्द्र रहने गरी ताप्ली गाउँपालिका कायम गरिएको छ। यो गाउँपालिका उदयपुर जिल्लाको उत्तर पश्चिमको पहाडी भू भागमा रहेको छ। जिल्लाको उत्तर पश्चिम पहाडी भूभागमा पर्ने, प्रसिद धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थल ताप्ली पोखरीको नामबाट यस गाउँपालिकाको नामकरण गरिएको छ। जिल्लाको भौगोलिक रूपमा विकट क्षेत्रमा रहेका एवम् आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछाडि परेका, गरिवीको रेखामुनीका जनसंख्याको प्रतिशत राष्ट्रिय औषतभन्दा माथि (४९.९८ प्रतिशत) रहेको र आदिवासी जनजातीहरुको सघन बसोवास भएको यस क्षेत्रलाई विशेष क्षेत्रको रूपमा कायम गर्नुपर्छ।

विशेष क्षेत्र हुने आधारहरु:

१. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडी परेको समुदायको बसोवास भएको क्षेत्र।
२. त्यस क्षेत्रका गरीबको रेखामुनीको जनसंख्याको प्रतिशत राष्ट्रिय औसत भन्दा धेरै बढि (करिब ५० प्रतिशत) रहेको।
३. जिल्लाको दुर्गम र भौगोलिक कठिनाईयुक्त भएको क्षेत्र।
४. यातायातको सहज पहुँच नपुगेको क्षेत्र।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	अक्षांश	२७° ०१' १९" उत्तरी अक्षांश देखि २७° ०९' ०६" उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	८६°२८' १४" पूर्वी देशान्तर देखि ८६° ४२' ०७" पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व : रौतामाई गाउँपालिका र सुनकोशी गाउँपालिका	
		उत्तर : खोटाङ जिल्ला	
		पश्चिम : कटारी नगरपालिका	
		दक्षिण : उदयपुरगढी गाउँपालिका	
४	क्षेत्रफल	१०७ वर्ग कि.मी	
५	भौगोलिक विभाजन	महाभारत पर्वत	
६	केन्द्र	रुपाटार	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	५	

पर्यटकीय स्थल

- डान्सीङ चौरी, ताप्ली गाउँपालिका ३
- ताप्ली, ताप्ली गाउँपालिका २
- दियाथुम्का, ताप्ली गाउँपालिका ५
- जोरहुङ्गा, ताप्ली गाउँपालिका १
- ककनी, ताप्ली गाउँपालिका १

मुख्य व्यापारिक महत्वका ठाउँ

- भिल्के, ताप्ली गाउँपालिका ३
- नारीमाला, ताप्ली गाउँपालिका २

- ताप्ली गाउँपालिका ५
- कुमलटार, ताप्ली गाउँपालिका ५
- जोडहुङगा, ताप्ली गाउँपालिका १
- ताप्ली गाउँपालिका ४

तालतलैया

- तारली पोखरी, ताप्ली गाउँपालिका २

खुला क्षेत्र

- खत्री भञ्ज्याङ, ताप्ली गाउँपालिका ३
- ताप्ली, ताप्ली गाउँपालिका २
- चितुवा खोर (कमिलेडाडा स्थित), ताप्ली गा.पा. ५
- डडुवा भलायाडाडा, ताप्ली गाउँपालिका १
- पिपलडाँडा, ताप्ली गाउँपालिका १
- आहाले डाँडा, ताप्ली गाउँपालिका ४

वसपार्क तथा स्टेसन

- रुपाटार, ताप्ली गाउँपालिका ५
- नारीमाला, ताप्ली गाउँपालिका २
- ताप्ली, ताप्ली गाउँपालिका २

खेलकुद मैदान:

- ठानागाँउ, ताप्ली गाउँपालिका ४
- उमावि, ताप्ली गाउँपालिका ३
- युवा क्लब, ताप्ली गाउँपालिका ३

धार्मिक स्थल

- मन्दिर ९
- मस्जिद ०
- गुम्वा १
- चर्च २
- अन्य ०

अचल सम्पती

- भवन ११ वटा
- जमिन ३४ रोपनी
- गाडी ० वटा
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएको
- अन्य मेसिनरी
- अन्य १ स्वास्थ्य एम्बुलेन्स

होटलको संख्या

- तारे ० वटा
- साधारण १२ वटा

उद्योगको संख्या

- घरेलु २ वटा
- साना १२ वटा
- मझौला ० वटा
- ठुला ० वटा

सडक कि.मी.

- पिच सडक ०
- ग्राभेल २
- कच्ची ६७
- जम्मा ६९

बैंक तथा वित्तीय संस्था

- सहकारी संस्था ९ वटा
- फाइनेन्स ० वटा
- विकास बैंक ० वटा
- बैंक ० वटा

व्यवसायिक खेति / व्यवसायिक पशुपालन

- बाखापालन, कुखुरापालन

पकेट खेती

- अगानिक खेति, बाखापालन, कुखुरापालन, कागतिखेति

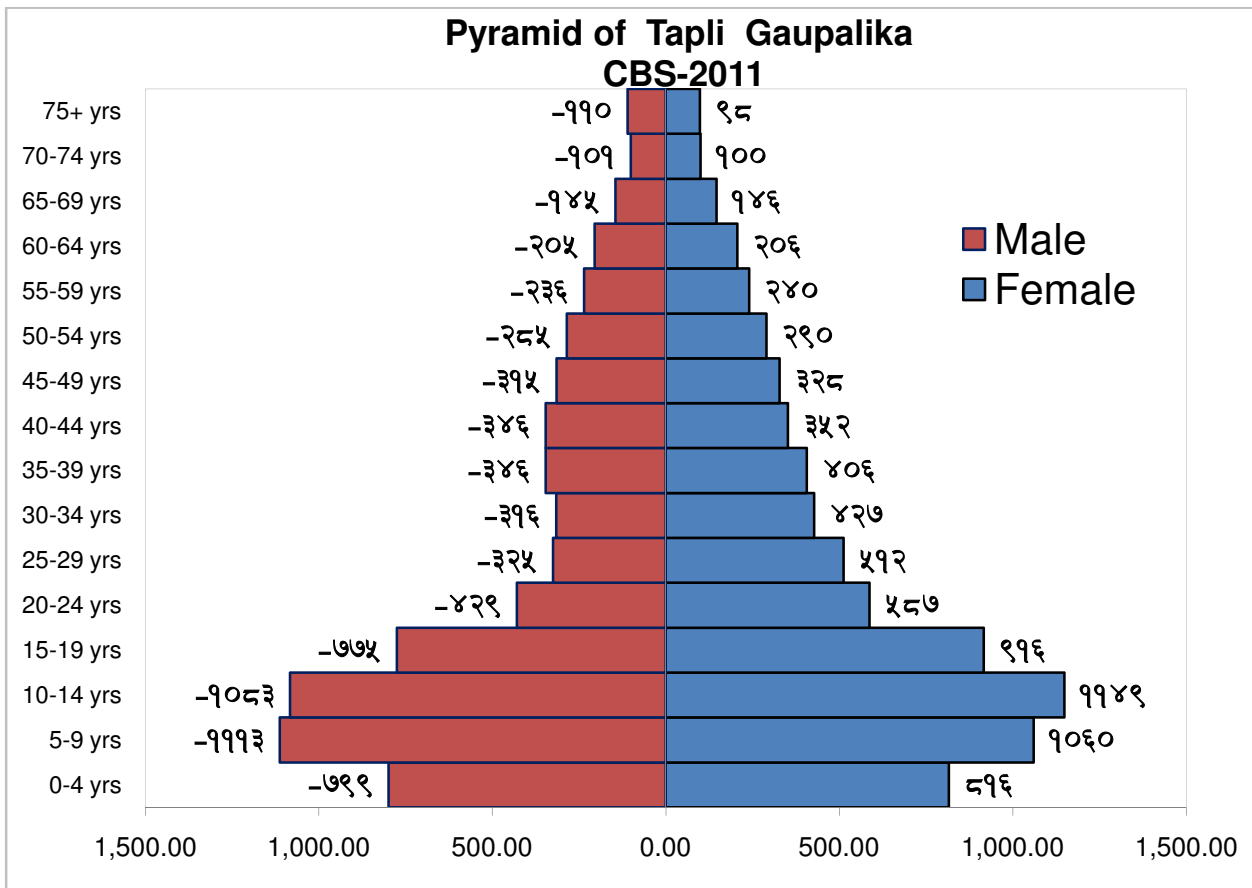
जनसांख्यिक विवरण

जम्मा जनसंख्या	१४५६२
पुरुष	६९२९
महिला	७६३३
२०५८ को जनसंख्या	१४६४३
वार्षिक बृद्धिदर	-०.०६
औसत सदस्य	५.३९
लैंगिक अनुपात	९०.७८
जनघनत्व	१३६
क्षेत्रफल(वर्गकिमी)	१०७

२ उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस ताप्ली गाउँपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा यूवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ, भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्या भन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ २० देखि ४० वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरु वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक तथा रोजगार मूलक क्रियाकलापहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	८१६	७९९	१६१५
५-९ वर्ष	१०६०	१११३	२१७३
१०-१४ वर्ष	११४९	१०८३	२२३२
१५-१९ वर्ष	९१६	७७५	१६९१
२०-२४ वर्ष	५८७	४२९	१०१६
२५-२९ वर्ष	५१२	३२५	८३७
३०-३४ वर्ष	४२७	३१६	७४३
३५-३९ वर्ष	४०६	३४६	७५२
४०-४४ वर्ष	३५२	३४६	६९८
४५-४९ वर्ष	३२८	३१५	६४३
५०-५४ वर्ष	२९०	२८५	५७५
५५-५९ वर्ष	२४०	२३६	४७६
६०-६४ वर्ष	२०६	२०५	४११
६५-६९ वर्ष	१४६	१४५	२९१
७०-७४ वर्ष	१००	१०१	२०१
७५ + वर्ष	९८	११०	२०८
जम्मा	७६३३	६९२९	१४५६२

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	१२७५	१४४७	२७२२	५०७
२	१०९१	१३३८	२४२९	४८०
३	१४९३	१७६३	३२५६	५८७
४	१२३७	१२५३	२४९०	४४६
५	१८३३	१८३२	३६६५	६८३
कूल जम्मा	६९२९	७६३३	१४५६२	२७०३

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस ताप्ली गाउँपालिकामा १६ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ। यहाँ सबैभन्दा बढी २१।५ प्रतिशत राई जातिको बसोबास रहेको छ भने २१।१५ प्रतिशत मगर, १२।७१ प्रतिशत तामाङ जातिको बसोबास रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी यहाँ करिब ६३ प्रतिशत जनजातिको बसोबास रहेकाले यो जनजाति बाहुल्य गाउँपालिका बनेको देखिन्छ भने करिब १९ प्रतिशत बाहुन क्षेत्रीको बसोबास छ। त्यसैगरी १३ प्रतिशतभन्दा बढी दलित जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
राई	३१३१	२१.५०
मगर	३०८१	२१.१५
तामाङ	१८५२	१२.७१
ठकुरी	१२९९	८.९२
क्षेत्री	११९८	८.२२

सार्की	१०७२	७.३६
नेवार	९६८	६.६५
सुनुवार	५९६	४.०९
कामी	५३७	३.६९
दमाइ/ ढोली	३०५	२.०९
ब्राहमण पहाडे	२३३	१.६०
घर्ती /भुजेल	१२२	०.८४
पहारी	४७	०.३२
सन्यासी /दशनामी	३९	०.२७
माफी	२६	०.१८
यादव	११	०.०८
अन्य	४५	०.३१
कूल जम्मा	१४५६२	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस ताप्ली गाउँपालिकामा ११ भन्दा बढी मातृभाषा भाषी रहेतापनि करिब ४० प्रतिशत जनसंख्या नेपाली मातृभाषी रहेका छन् । त्यसैगरी दोस्रोमा मगर २०।६१ प्रतिशत , चाम्लिङ १६।८५ प्रतिशत, तामाङ १२।६० प्रतिशत र बाँकी अरु मातृभाषी रहेका छन् ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	५८१७	३९.९५
मगर	३००२	२०.६१
चाम्लिङ	२४५४	१६.८५
तामाङ	१८३६	१२.६०
नेवार	६०१	४.१३
बज्जिका	४१५	२.८५
वाम्बुले	१८७	१.२८
राइ	१४६	१.००
तिलुङ	३७	०.२५
मैथिलि	२७	०.१९
बाहिङ	१४	०.१०
अन्य	१८	०.१२
उल्लेख नभएको	८	०.०५
कूल जम्मा	१४५६२	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

ताप्ली गाउँपालिकाको कूल साक्षरता ६१।५० प्रतिशत , पुरुष साक्षरता ७०।८० प्रतिशत र महिला साक्षरता ५३।२० प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. १ को ६३।८३ प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. ३ को ५९।३३ प्रतिशत रहेको छ । यस गाउँपालिकाको कुनै पनि वडाको साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छैन र सबै वडाहरूको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ । अझ वडा नं. ३ र ५ को साक्षरता प्रतिशत ६० भन्दा पनि कम रहेको छ ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स./न.पा.हरू	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	ओख्ले	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६३.८३
२	लेखगाउँ	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६२.९३
३	इनामे	१,२,३,४,५,६,७,८,९	५९.३३
४	ठानागाउँ	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६३.४९
५	रुपाटार	१,२,३,४,५,६,७,८,९	५९.४९
कूल सारक्षरता प्रतिशत			६१.५०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	८१८१	१००.००	४४५२	३७२९
अनौपचारिक	१३६	१.६६	८१	५५
सुरुवाति	३२२	३.९४	१७७	१४५
प्राथमिक	३९५६	४८.३६	२१७०	१७८६
निम्न मा.वि.	२०४६	२५.०१	१०२७	१०१९
मा.वि.	८४८	१०.३७	४७४	३७४
एस.एल.सि.	६३१	७.७१	३५५	२७६
प्रविणता	१७३	२.११	१११	६२
स्नातक	३७	०.४५	३२	५
स्नातकोत्तर	१०	०.१२	१०	०
अन्य	२	०.०२	२	०
उल्लेख नभएको	२०	०.२४	१३	७

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभूत विद्यालय	३६	—	३६
माध्यमिक विद्यालय	६	—	६
क्याम्पस	—	—	—
वेद विद्याश्रम	—	—	—
मदरसा	—	—	—
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी ओख्ले	ओख्ले गा.वि.स.	३	ताप्ली गा.पा. १

२	स्वास्थ्य चौकी इनामे	इनामे गा.वि.स.	४	ताप्ली गा.पा. ३
३	स्वास्थ्य चौकी ठानागाउँ	ठानागाउँ गा.वि.स.	२	ताप्ली गा.पा. ४
४	स्वास्थ्य चौकी रुपाटार	रुपाटार गा.वि.स.	६	ताप्ली गा.पा. ५
५	स्वास्थ्य चौकी लेखगाउँ	लेखगाउँ गा.वि.स.	४	ताप्ली गा.पा. २

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस ताप्ली गाउँपालिकामा प्रकाशको स्रोतको रूपमा अझै करिब ३६ घरपरिवारले मट्टीतेल प्रयोग गरेको देखिन्छ भने ४२ प्रतिशत घरपरिवारमा विजुलीबत्ती र सोलारको सुविधा रहेको देखिन्छ भने बाँकी करिब २२ प्रतिशत घरपरिवारले अझै ब्याट्री, दाउरा आदि प्रयोग गरेको देखिन्छ । यहाँ स्थानिय रूपमा उत्पादित लघु जलविद्युतबाट थोरै घरपरिवार लाभान्वित भएको देखिन्छ । यो गाउँपालिका अझै विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले विजुलीबत्तीको सुविधा नरहेको देखिन्छ ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
विजुली	३	०.११
मट्टीतेल	९७५	३६.०७
बायो ग्याँस	३	०.११
सोलार	११२८	४१.७३
अन्य	५७८	२१.३८
उल्लेख नभएको	१६	०.५९
कूल जम्मा	२७०३	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस ताप्ली गाउँपालिकामा करिब ८३५ प्रतिशत घरपरिवारले धारा / पाइप तथा ढाकिएको इनार / कुवा जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानी प्रयोग गरेको देखिन्छ भने अझै करिब १३ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानीको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	२२५६	८३.४६
ट्युबेल / हातेपाइप	३	०.११
ढाकिएको इनार / कुवा	८२	३.०३
नढाकिएको इनार / कुवा	२६६	९.८४
खोला / नदी	७७	२.८५
उल्लेख नभएको	१९	०.७०
कूल जम्मा	२७०३	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१	छागेखोला	इनामे १	ताप्ली गाउँपालिका ३
२	ताप्लेधाप	इनामे १	ताप्ली गाउँपालिका ३
३	वर्णखोला	इनामे १	ताप्ली गाउँपालिका ३
४	निगालेवास गहिरा	इनामे ३	ताप्ली गाउँपालिका ३
५	मसानेखोला	इनामे २	ताप्ली गाउँपालिका ३
६	हात्तीखोला	इनामे २	ताप्ली गाउँपालिका ३
७	यारीखोला	इनामे २	ताप्ली गाउँपालिका ३

८	खन्युगहिरी	इनामे ४	ताप्ली गाउँपालिका ३
९	इनामेखोला	इनामे ४	ताप्ली गाउँपालिका ३
१०	खोप गहिरा	इनामे ४	ताप्ली गाउँपालिका ३
११	इनामेखोला धाप	इनामे ४	ताप्ली गाउँपालिका ३
१२	खोप सिरान	इनामे ५	ताप्ली गाउँपालिका ३
१३	पानी गहिरा	इनामे ५	ताप्ली गाउँपालिका ३
१४	खेत गहिरा	इनामे ५	ताप्ली गाउँपालिका ३
१५	खोलेखर्क देवीथान	इनामे ६	ताप्ली गाउँपालिका ३
१६	खोपखोला	इनामे ६	ताप्ली गाउँपालिका ३
१७	खन्यु गहिरी	इनामे ६	ताप्ली गाउँपालिका ३
१८	खोप सिरान	इनामे ६	ताप्ली गाउँपालिका ३
१९	अम्वीकुना	इनामे ७	ताप्ली गाउँपालिका ३
२०	मरिरे डाँडा गाँउ	इनामे ७,८	ताप्ली गाउँपालिका ३
२१	धाप गहिरा	इनामे ७	ताप्ली गाउँपालिका ३
२३	देवीथान गहिरा	इनामे ७	ताप्ली गाउँपालिका ३
२४	पुवाले गहिरी	इनामे ७	ताप्ली गाउँपालिका ३
२५	जैठ गहिरी	इनामे ७	ताप्ली गाउँपालिका ३
२६	जौ गहिरी	इनामे ८	ताप्ली गाउँपालिका ३
२७	धारा खोला	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३
२८	खोले खर्क	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३
२९	पानीघटे कुवा	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३
३०	पदेरा गहिरा	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३
३१	दुई घरे गहिरा	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३
३२	दारे ढुंगा	इनामे ८	ताप्ली गाउँपालिका ३
३३	धारा खोला	इनामे ८	ताप्ली गाउँपालिका ३
३४	खन्यु गहिरा	इनामे ४	ताप्ली गाउँपालिका ३
३५	छापा खोला	इनामे	ताप्ली गाउँपालिका ३
३६	सिरुटार	इनामे	ताप्ली गाउँपालिका ३
३७	सिद्धेखानी	इनामे १,४	ताप्ली गाउँपालिका ३
३८	डुमरी खोला	ठानागाउँ १	ताप्ली गाउँपालिका ४
३९	ढुटुनीखोला	ठानागाउँ २	ताप्ली गाउँपालिका ४
४०	भरुवाखोला	ठानागाउँ ३	ताप्ली गाउँपालिका ४
४१	कमेरे खोला	ठानागाउँ ६	ताप्ली गाउँपालिका ४
४२	चारले खोला	ठानागाउँ ८	ताप्ली गाउँपालिका ४
४३	यारी खोला	ठानागाउँ ७	ताप्ली गाउँपालिका ४
४४	ज्यमिरे खोला	ठानागाउँ ९	ताप्ली गाउँपालिका ४
४५	वार खोला	लेखगाउँ १,२	ताप्ली गाउँपालिका २
४६	गोल्भा रानी	लेखगाउँ ३,४	ताप्ली गाउँपालिका २
४७	चारुखोप खोला	लेखगाउँ ५	ताप्ली गाउँपालिका २
४८	धारापानी	लेखगाउँ ६,७	ताप्ली गाउँपालिका २
४९	सुसुली र रुपा खोला	लेखगाउँ ८	ताप्ली गाउँपालिका २
५०	धुसेनी खोला	लेखगाउँ ९	ताप्ली गाउँपालिका २

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस ताप्ली गाउँपालिकामा करिब ९९ प्रतिशत घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ। भने मट्टीतेल, गोबर ग्यास तथा बायो ग्यासको प्रयोगले खाना पकाउने प्रयासको थालनी ०।३७ प्रतिशत घरपरिवारले गरेको देखिन्छ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	२६७४	९८.९३
मट्टीतेल	७	०.२६
गोबर	२	०.०७
बायो ग्यास	१	०.०४
उल्लेख नभएको	१९	०.७०
कूल जम्मा	२७०३	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	२७०३	१००
आफ्नै	२६७५	९८.९६
भाडामा	१८	०.६७
संस्थागत	८	०.३०
अन्य	२	०.०७

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	१४,५६२	६,९२९	७,६३३
अपाङ्गता भएका जनसंख्या	४३८	२३७	२०१
शारीरिक अपाङ्गता	१७८	१०४	७४
अन्धा / दृष्टिसमस्या	४७	२२	२५
बहिरा / सुनाईमा समस्या	६९	३७	३२
अन्धा / बहिरा	४	०	४
बोलाईमा समस्या	४६	२४	२२
मानसिक समस्या	१०	४	६
बौद्धिक समस्या	१६	९	७
बहु अपाङ्गता	६८	३७	३१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१३) परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	२७०३	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	९५६	३५.३७
कम्तिमा एउटा भएका	१७००	६२.८९
रेडियो	१५६४	५७.८६
टेलिभिजन	४२	१.५५

केवल	१	०.०४
कम्प्युटर	३	०.११
टेलिफोन	४७	१.७४
मोबाईल	६६०	२४.४२
मोटरसाईकल	१	०.०४
उल्लेख नभएको	४७	१.७४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस ताप्ली गाउँपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन रहेको देखिन्छ । यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब १३ वटा ठूलो चौपाया गाईभैसी तथा १४ वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ । यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका भैसी , बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ । यहाँ उन्नत जातका गाई पालन गरेको देखिदैन ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक											
	गाई		भैसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	४५३४	०	३८८२	४०	४०२३	१००२	६६२	१४	३५४	०	०	०
२	४२४७	०	१२९८	४८	४४२०	३२०	९६६	०	३३६	०	०	०
३	५२३४	०	१६०९	४७	५५११	२७०	७६०	२४	४१०	०	०	०
४	४३४१	०	१२२७	९४	४३७०	३१५	५०९	७५	३४०	०	०	०
५	६११०	०	१७२८	१६३	६०९५	६६३	८८८	४४	३४४०	४७८	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	कृषि सेवा केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषि सेवा केन्द्र	लेखगाउँ	ताप्ली गा.पा.	इनामे, ठानागाउँ, रुपाटार, ओख्ले, लेखगाउँ

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	ताप्ली गाउँपालिका	११९२९	३३६९	२८.२४

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला
ताप्ली गा.पा. ५	४३३७	९९६	२५०२	६६०	१७९
ताप्ली गा.पा. ४	२३६९	७०७	१३६९	२२९	६४
ताप्ली गा.पा. १	२३०८	७८४	१३१६	१३१	७७
ताप्ली गा.पा. २	१०३१	२०२	६८९	८९	५१
ताप्ली गा.पा. ३	२३८४	६८०	१५०४	१४८	५२
ताप्ली गा.पा.	१२४२९	३३६९	७३८०	१२५७	४२३

स्रोत जिल्ला कृषि विकाश कार्यालय, उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रूपमा विकाश गर्न सकिने संभाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.बि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
ताप्ली गा.पा. ३	खाद्यान्न, अलैची, सुन्तला, कागती, हिउदे फलफुल, आलु, तेलहन
ताप्ली गा.पा. २	अलैची, आलु, सुन्तला, हिउदे फलफुल, तरकारी, खाद्यान्न, स्याउ, नास्पति
ताप्ली गा.पा. १	सुन्तला, आलु, अलैची, तरकारी, खाद्यान्न वाली
ताप्ली गा.पा. ५	सुन्तला, कागती, तरकारी, खाद्यान्न विजवृद्धि, मौरी, माछापालन, आलु
ताप्ली गा.पा. ४	सुन्तला, कागती, अलैची, तरकारी, खाद्यान्न, मौरी
ताप्ली गा.पा.	अलैची, आलु, सुन्तला, हिउदे फलफुल, तरकारी, खाद्यान्न, स्याउ, नास्पति, कागती, तेलहन, मौरी, माछापालन

स्रोत: जिल्ला कृषि विकाश कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	ठानागाऊं रे.पो.	ताप्ली गाउँपालिका

स्रोत: जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि. नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	पंचावती हरियाली	ताप्ली गाउँपालिका	१	६८१४०	७४	४४९
२	पञ्चावती	ताप्ली गाउँपालिका	५	१७१००	१०६	५८४
३	सल्लेरी	ताप्ली गाउँपालिका	३	८९१५९	१०६	६७१
४	लालीगुराँस	ताप्ली गाउँपालिका	२	७३१५९	७७	३१८
५	पँधेरापाखा	ताप्ली गाउँपालिका	१, ५	१३२१५०	१०५	५७८
६	जन एकता	ताप्ली गाउँपालिका	४	२७७१००	१९५	१२२५
७	काभ्रेटार	ताप्ली गाउँपालिका	५	२०२१७०	१४९	९५३
८	जन कल्याणकारी आदर्श	ताप्ली गाउँपालिका	४	६०६१६३	१९४	१०७०
९	कालीकादेवी	ताप्ली गाउँपालिका	४	१४८१००	४६	३५४
१०	जनभावना	ताप्ली गाउँपालिका	४	१९९१२०	१९४	१०४१
११	खोप पाखा वन	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१२	हुरेधार पाखा	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१३	इनामे पाखा	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१४	वर्म खोला पाखा	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१५	सिनकाउले भिर	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१६	निगालवास सिरान	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१७	मनरसी जंगल	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१८	मरङ्गे जंगल	ताप्ली गाउँपालिका	३			
१९	ममिरे पाखा	ताप्ली गाउँपालिका	३			
२०	पंचावति सा.व.उ.स.	ताप्ली गाउँपालिका	५	२३०		
२१	जनकल्याणकारी सा.व.उ.स.	ताप्ली गाउँपालिका	५	६००		
२२	नव हरियाली सा.व.उ.स.	ताप्ली गाउँपालिका	१			

२३	पन्चावती सा.व.उ.स.	ताप्ली गाउँपालिका	१			
२४	जन एकता सा.व.	ताप्ली गाउँपालिका	४			

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ग) सामुदायिक तथा अन्य बान संबन्धि बिबरण

नोट वन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार बानको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.बि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	बनले ढाकेको क्षेत्र	सामुदायिक बानको क्षेत्र	संलग्न घरधुरी	बानको संख्या	धार्मिक बानको क्षेत्र	राष्ट्रिय बान
ईनामे	२३८४	१७०४	८९१६	१०२	१	०	१६१४
लेखगाउँ	१०३१	८२९	०	०	०	०	८२९
ओख्ले	२३०८	१५२४	२२४	२३१	२	०	१३००
रुपाटार	४३३४	३३४१	१५०	२११	२	०	३१९२
ठानागाउँ	२३६९	१६६२	९५४	४३४	३	०	७०८
ताप्ली गा.पा.	१२४२६	९०६०	१४१८	९७८	८	०	७६४३

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस ताप्ली गाउँपालिकामा जम्मा १४ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये वचत ऋण सहकारी ० वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी २ वटा, कृषि सहकारी ८ वटा, उपभोक्ता सहकारी २, तरकारी फलफूल १ र साभा सहकारी १ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	रुपारानी बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	५
२	श्री पुष्पाञ्जली महिला व.स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	३
कृषि सहकारी संस्था			
१	गरीमा कृषि सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	३
२	श्री विहानी कृषि लघु उद्यमी सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	५
३	श्री परिवर्तनशील कृषि सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	५
४	प्रचार कृषि सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	४
५	सगरमाथा महिला कृषि स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	१
६	श्री हाम्रो कृषि स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	२
७	लेकवेशी कृषि सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	२
८	यारी कृषि स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	३
उपभोक्ता सहकारी संस्था			
१	जनमिलन उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	५
२	लाली गुराँस उपभोक्ता स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	३
तरकारी/फलफूल सहकारी संस्था			
१	श्री महाभारत सुन्तलाजात फलफूल विकास स.सं.लि.	ताप्ली गाउँपालिका	१
साभा सहकारी संस्था			
१	सहकारी संस्था लि.	ताप्ली गाउँपालिका	२

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	मा.वि. पिपलभञ्ज्या	७८८	७८३	१५७१
२	आधारभूत विद्यालय भवन, लेखगाउँ	६५१	६८४	१३३५
३	आधारभूत विद्यालयपिपलडाँडा दगले	२९८	२७४	५७२
३	मा.वि. भवन झिल्के पोखरी	६३३	६५९	१२९२
४	ककनेश्वर मा.वि., ठानागाउँ	७४५	६५१	१३९६
५	पन्चावती माध्यामिक विद्यालय, रामपुर,रुपाटार	४२१	४१३	८३४
५	महेन्द्ररत्न मा.वि., रुपाटार	६७२	६२६	१२९८
		४२०८	४०९०	८२९८

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) पिको / लघु जलविधुत आयोजना सम्बन्धि विवरण

क) सम्पन्न भइ सकका आयोजनाहरुको विवरण :

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	राकुला खोला लघु जलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका ४	२५	३२५
२	यारी खोला लघु जलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका ५	२३	२३०

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ख) विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भइ कार्यान्वयनमा रहेको तर सम्पन्न हुन बाँकी रहेका आयोजनाहरु

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	नुनेखुखोला लघुजलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका १	१५	१५०
२	यारीखोला लघुजलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका १	१३	१३०
३	यारीखोला दोश्रो लघुजलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका ३	४०	३७५
४	यारी भुटियाखोला लघुजलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका ३	३०	३००
५	लुकुवाखोला पिकोजलविधुत आयोजना	ताप्ली गाउँपालिका २	१०	१२२

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

१९) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) प्रहरी इकाई सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	हालको ठेगाना
१	प्रहरी चौकी रामपुर झिल्के	ताप्ली गाउँपालिका ३
२	प्रहरी चौकी रुपाटार	ताप्ली गाउँपालिका ५

स्रोत - जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर

२०) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१	यारिखोला छारे खोला दोभान	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३
२	यारी भुत्या सिंचाइ	इनामे ९	ताप्ली गाउँपालिका ३

३	खोलेखर्क खोला	इनामे ६	ताप्ली गाउँपालिका ३
४	घटेखोला	इनामे ६	ताप्ली गाउँपालिका ३
५	सति जंगार कुलो	इनामे १	ताप्ली गाउँपालिका ३
६	रहलमान कुलो	इनामे २	ताप्ली गाउँपालिका ३
७	इनामे खोला माझ गाउ	इनामे ४	ताप्ली गाउँपालिका ३
८	अँधेरी कुलो	इनामे ८	ताप्ली गाउँपालिका ३
९	यारी खोला	रुपाटार ६,७,८	ताप्ली गाउँपालिका ५
१०	कुभिण्डे खोला	रुपाटार २,४,६	ताप्ली गाउँपालिका ५
११	धारी खोला	रुपाटार ८,९	ताप्ली गाउँपालिका ५
१२	विजुवा खोला	रुपाटार १,२,३	ताप्ली गाउँपालिका ५
१३	राहते खोला	रुपाटार ५,७	ताप्ली गाउँपालिका ५
१४	वडहरे खोला	रुपाटार ७	ताप्ली गाउँपालिका ५
१५	ढाडकुलो(धारी खोला)	ओखले ५	ताप्ली गाउँपालिका १
१६	मुलकुलो	ओखले ८	ताप्ली गाउँपालिका १
१७	पिपल भञ्ज्या	ओखले ८	ताप्ली गाउँपालिका १
१८	जुके खोला	ओखले ८	ताप्ली गाउँपालिका १
१९	डुमरीखोला	ठानागाउँ १	ताप्ली गाउँपालिका ४
२०	ढुटुनीखोला	ठानागाउँ २	ताप्ली गाउँपालिका ४
२१	भरुवाखोला	ठानागाउँ ३	ताप्ली गाउँपालिका ४
२२	कमेरे खोला	ठानागाउँ ४	ताप्ली गाउँपालिका ४
२३	ज्यामिरे खोला	ठानागाउँ ९	ताप्ली गाउँपालिका ४
२४	राँकुला खोला	ठानागाउँ ५,१	ताप्ली गाउँपालिका ४
२५	वार खोला	लेखगाउँ १,२	ताप्ली गाउँपालिका २
२६	लुकुवा कराली खोला	लेखगाउँ ६,७	ताप्ली गाउँपालिका २
२७	सुसुली खोला	लेखगाउँ ८	ताप्ली गाउँपालिका २
२८	रुपा खोला	लेखगाउँ ८	ताप्ली गाउँपालिका २
२९	यारी खोला	लेखगाउँ १,८	ताप्ली गाउँपालिका २
३०	धुसेनी खोला	लेखगाउँ ९	ताप्ली गाउँपालिका २

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण

वडा नं	रोडहेडबाट गापा वा नपाको केन्द्र पुग्न लाग्ने समय	सेवा प्राप्त गरी घर फर्कन लाग्ने समय
१	३ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने	६ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने
२	२.३० घन्टा सम्म लाग्न सक्ने	५ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने
३	३ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने	६ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने
४	३ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने	६ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने
५	२ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने	४ घन्टा सम्म लाग्न सक्ने

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२२) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
ताप्ली गाउँपालिका	०	०	

स्रोत :नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला /इलाका/अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स. /न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	सिरिसे अ.हु.का	ओख्ले		ताप्ली गा.पा. १
२	भिल्के ई.हु.का.	इनामे	४	ताप्ली गा.पा. ३
३	ठानागाउँ अ.हु.का	ठानागाउँ	२	ताप्ली गा.पा. ४
४	रुपाटार अ.हु.का	रुपाटार		ताप्ली गा.पा. ५
५	लेखगाउँ अ.हु.का	लेखगाउँ	४	ताप्ली गा.पा. २

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

पत्रपत्रिका संख्या ० वटा

एफ.एम.रेडियो ० वटा

२३) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
रुपाटार	५०.४३	२१२८०
ठानागाउँ	५०.४३	२१२८०
ओख्ले	५०.४३	२१२८०
लेखगाउँ	४४.०७	२२६५०
इनामे	४४.०७	२२६५०
ताप्ली गाउँपालिका	४७.९५	२१८१४.८५

स्रोत नेपालमा गरीबको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग र स्था.त.पु.आ.प्रतिवेदन

२४) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)			
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले
१	नूनथला रुपाटार ठानागाउँ सडक	ताप्ली गा.पा.	२६			२६
२	माभुखर्क ठानागाउँ सडक	ताप्ली गा.पा.	१२		२	१०

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२५) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स./न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	ताप्ली गाउँपालिका	ओखले	५३८	२,७२२	२९३	५४.४६	५३८	१००
२		लेखगाँउ	४८३	२,४२९	२३१	४७.८३	४८३	१००
३		इनामे	५९९	३,२५६	२९४	४९.०८	५९९	१००
४		थानागाउँ	४६०	२,४९०	४४३	९६.३०	४६०	१००
५		रुपाटार	७४३	३,६६५	६९१	९३.००	७४३	१००
कूल जम्मा			२,८२३	१४,५६२	१,९५२	६९.१५	२,८२३	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२६)निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	उद्धव सिंह थापा
उप प्रमुख	ने.क.पा. एमाले	कमल माया राई
वडा अध्यक्ष	५ जना	
महिला सदस्य	५ जना	
दलित महिला सदस्य	५ जना	
सदस्य	१० जना	

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२७)कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री मणिराज पौडेल	रा.प.तृतीय, शाखा अधिकृत	कार्यकारी अधिकृत	९८४७१५७२२४
२	श्री सम्भुकुमार दनुवार	खरिदार	१	९८४२८६९६५१
३	श्री महेन्द्र पौडेल	खरिदार	२	९८४१९९८०२६
४	श्री लक्षमण दनुवार	खरिदार	३	९८४४१०५०७४
५	श्री किशोर कुमार राई	खरिदार	४	९८४२९८६४६५
६	श्री धर्मानन्द निरौला	खरिदार	५	९८४३४५८९६२

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड द
रौतामाई गाउँपालिका
रौतामाई गाउँपालिका

वडा विभाजन

क्र.सं.	प्रस्तावित गाउँपालिका/न.पा. को वडा नं.	साविक गा.वि.स. र नगरपालिकाका वडाहरु	
		साविक गा.वि.स./न.पा. को नाम	वडा नं.
१	नामेटार गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	१
२	भुट्टारगाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	२
३	लाफागाउँगाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	३
४	पोखरीगाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७ र ८	४
५	□पटारगाविस	२, ३, ४, ५, ६ र ७	५
६	□पटार, पोखरी र रौता गाविस	□पटार १, ८, ९ पोखरी ९ र रौता ३, ४	६
७	रौता	९ र ५	७
८	रौता	१, २, ६, ७ र ८	८

१. पृष्ठभूमी

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्ला २६° ५३' ०२" उत्तरी अक्षांश देखि २७° ०४' ५४" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८६° ३५' ०४" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°४५' ५०" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित साविकका जाँते, लाफागाँउ, नामेटार, भुट्टार, पोखरी, रौता तथा आपटार गाविसहरु मिलाई रौतामाई गाँउपालिकाको रूपमा कायम गरिएको छ । जिल्लाको उत्तरी महाभारत भूभागमा रहेको यस गाँउपालिकाको केन्द्र साविक भुट्टार गाविसमा प्रस्ताव गरिएको छ । पहाडी भूभाग र एउटै भूगोलमा पर्ने साविकका ६ वटा गाँउ विकास समितिहरु एक आपसमा गाभिएर बनेको नयाँ गा.पा.को नामाकरण उदयपुरको ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थल रौतामाईको नामबाट गरिएको छ ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	आक्षांश	२६° ५३' ०२" उत्तरी अक्षांश देखि २७° ०४' ५४" उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	८६° ३५' ०४" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°४५' ५०" पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व : खोटाङ जिल्ला	
		उत्तर : सुनकोशी गाउँपालिका	
		पश्चिम :ताप्ली र उदयपुरगढी गाउँपालिका	
		दक्षिण : त्रियुगा नगरपालिका	
४	क्षेत्रफल	१८३.१ वर्ग कि.मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	महाभारत पर्वत	
६	केन्द्र	भुट्टार	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	८	

पर्यटकीय स्थल

- रौता पोखरी, रौतामाई गाँउपालिका ५
- सुकेपोखरी , रौतामाई गाँउपालिका ५
- नामत्ता , रौतामाई गाँउपालिका ६
- शिखर , रौतामाई गाँउपालिका ७
- रानीबास, रौतामाई गाँउपालिका ७
- चितम्पा , रौतामाई गाँउपालिका ३
- सुनकोशी नदी , रौतामाई गाँउपालिका ३
- लाफागाउ भन्ज्याङ , रौतामाई गाँउपालिका ३
- थाकने भरना , रौतामाई गाँउपालिका २
- जोगीडाडा , रौतामाई गाँउपालिका २
- रानी वन, रौतामाई गाँउपालिका २
- ओडारेखोला भरना, रौतामाई गाँउपालिका १
- डहरपोखरी , रौतामाई गाँउपालिका १
- त्रिचेथान टावर,रौतामाई गाँउपालिका १
- काफल थुम्का, रौतामाई गाँउपालिका १
- काफल थुम्का, रौतामाई गाँउपालिका १
- गुम्वा, रौतामाई गाँउपालिका १

मुख्य व्यापारिक महत्वका ठाउँ

- सल्ले , रौतामाई गाँउपालिका ४
- मालबासे , रौतामाई गाँउपालिका ४
- निकास , रौतामाई गाँउपालिका ६
- कुर्लेटार , रौतामाई गाँउपालिका ५
- पोखरी, रौतामाई गाँउपालिका ५
- मुर्कुचि बजार , रौतामाई गाँउपालिका ७
- भर्लावास , रौतामाई गाँउपालिका ३
- पकाना , रौतामाई गाँउपालिका ३
- अमला, रौतामाई गाँउपालिका ३
- माभ्रखर्क , रौतामाई गाँउपालिका १
- भुटार , रौतामाई गाँउपालिका २

धार्मिक स्थल

- मन्दिर १७
- मस्जिद ०
- गुम्वा २
- चर्च ३
- अन्य १(राजाबास)

अचल सम्पती

- भवन ११ वटा
- जमिन १४ रोपनी
- गाडी ० वटा
- मोटरसाइकल विवरण उल्लेख नभएको
- अन्य मेसिनरी
- अन्य १ चेकराइटर

होटलको संख्या

- तारे ० वटा
- साधारण ८० वटा

उद्योगको संख्या

- घरेलु ० वटा
- साना ५ वटा
- मझौला १ वटा
- ठुला ०

सडक कि.मी.

- पिच सडक ०
- ग्रावेल ९
- कच्ची ४०७
- जम्मा ४१६

वैंक तथा वित्तिय संस्था

- सहकारी संस्था १३ वटा
- फाइनेन्स ० वटा
- विकास बैंक २ वटा
- बैंक ० वटा

ताल तलैया

- डहरपोखरी , रौतामाई गाँउपालिका १
- रौता पोखरी, रौतामाई गाँउपालिका ६
- सुके पोखरी , रौतामाई गाँउपालिका ५

खुला क्षेत्र

- पोखरी, रौतामाई गाँउपालिका ४
- रौता पोखरी , रौतामाई गाँउपालिका ५
- सुके पोखरी , रौतामाई गाँउपालिका ५
- देवीथान, रौतामाई गाँउपालिका २
- अधिकारी चौरी, रौतामाई गाँउपालिका २
- चित्रेथाम, रौतामाई गाँउपालिका १

बसपार्क तथा स्टेशन

- सल्ले, रौतामाई गाँउपालिका ४
- कुर्लेटार , रौतामाई गाँउपालिका ५
- मुर्कुचि बजार , रौतामाई गाँउपालिका ७
- भर्लावास , रौतामाई गाँउपालिका ३
- माभ्रखर्क , रौतामाई गाँउपालिका १

खेलकुद मैदान

- सुके पोखरी , रौतामाई गाँउपालिका ५
- उमावि मुर्कुची, रौतामाई गाँउपालिका ७

खानेपानी प्रयोगको अवस्था

- पाईप ,कुवा र खोला

पकेट खेती

- सुन्तला ,आलु,बोडा, मौरीपालन, तरकारी

व्यवसायिक खेति

- अर्गानिक खेति,बाखापालन, कुखुरापालन, कागती खेति

जनसांख्यिक विवरण

घरपरिवार	४,६६६
जम्मा जनसंख्या	२३,४८१

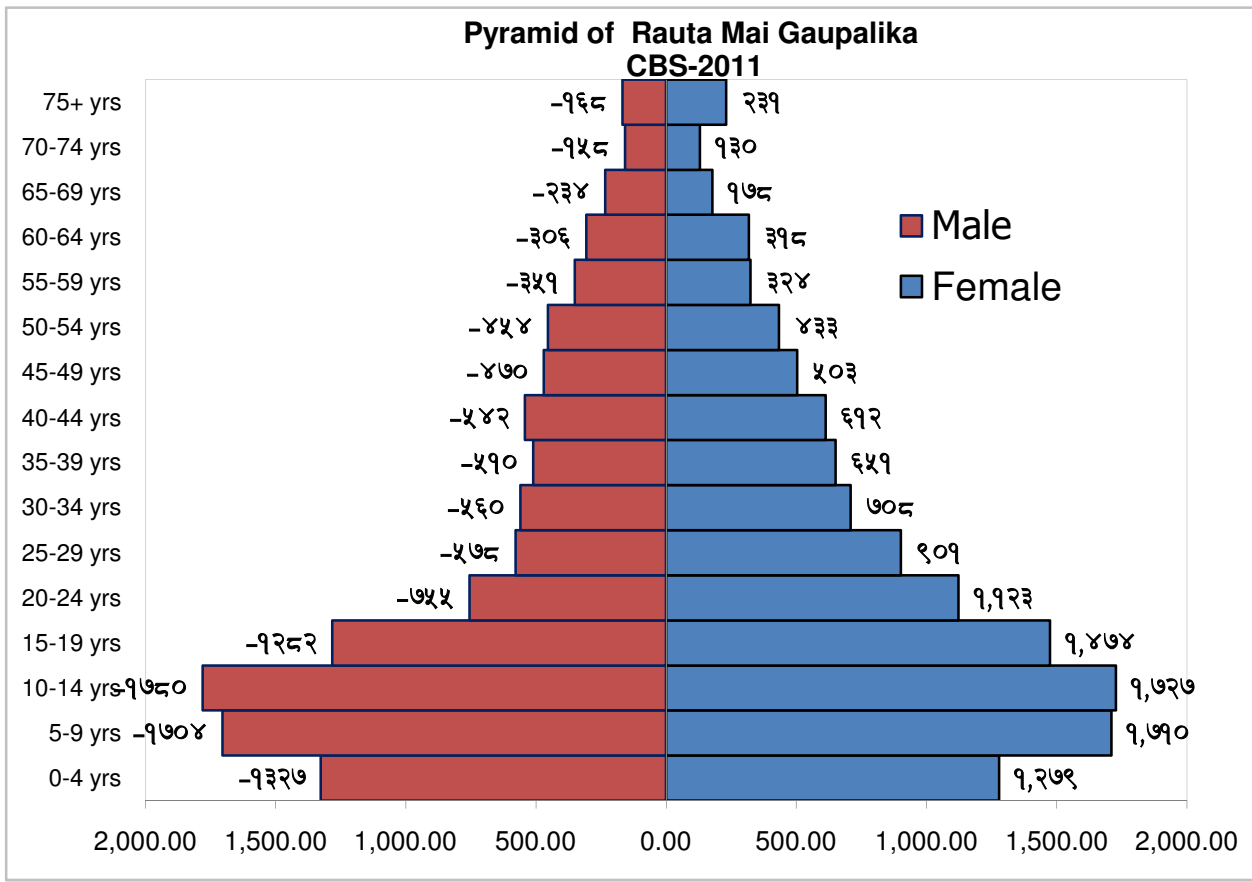
पुरुष	११,१७९
महिला	१२,३०२
२०५८ को जनसंख्या	२३,११३
वार्षिक वृद्धिदर	०.१६
औसत सदस्य	५.०३
लैंगिक अनुपात	९०.८७
जनघनत्व	१२८
क्षेत्रफल(वर्गकिमी)	१८३.१

२ उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस रौतामाई गाउँपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा यूवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ २० देखि ३० वर्ष उमेर समूहका आर्थिक रूपमा पुरुषहरु वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक, सामाजिक तथा रोजगार मूलक क्रियाकलापहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	१,२७९	१३२७	२६०६
५-९ वर्ष	१,७१०	१७०४	३४१४
१०-१४ वर्ष	१,७२७	१७८०	३५०७
१५-१९ वर्ष	१,४७४	१२८२	२७५६
२०-२४ वर्ष	१,१२३	७५५	१८७८
२५-२९ वर्ष	९०१	५७८	१४७९
३०-३४ वर्ष	७०८	५६०	१२६८
३५-३९ वर्ष	६५१	५१०	११६१
४०-४४ वर्ष	६१२	५४२	११५४
४५-४९ वर्ष	५०३	४७०	९७३
५०-५४ वर्ष	४३३	४५४	८८७
५५-५९ वर्ष	३२४	३५१	६७५
६०-६४ वर्ष	३१८	३०६	६२४
६५-६९ वर्ष	१७८	२३४	४१२
७०-७४ वर्ष	१३०	१५८	२८८
७५ + वर्ष	२३१	१६८	३९९
जम्मा	१२३०२	१११७९	२३४८१

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

३ जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	१०५२	११४०	२१९२	४१६
२	१४४७	१५९२	३०३९	६३५
३	१४०८	१५१०	२९१८	५६२
४	१४११	१५९७	३००८	६१५
५	१४३९	१६१३	३०५२	५८९
६	१०८४	१२२३	२३०७	४४१
७	२१५१	२३६०	४५११	९३१
८	११८७	१२६७	२४५४	४७७
कूल जम्मा	१११७९	१२३०२	२३४८१	४६६६

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस रौतामाई गाउँपालिकामा २२ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास रहेको छ । सबैभन्दा बढी मगर २७.२४ प्रतिशत छ भने दोस्रोमा क्षेत्री २२.२१ प्रतिशत रहेका छन् । त्यसैगरी यहाँ करिब ६३ प्रतिशत जनजातिको बसोबास रहेकाले यो जनजाति बाहुल्य गाउँपालिका बनेको देखिन्छ भने करिब २६ प्रतिशत बाहुन क्षेत्रीको बसोबास छ । त्यसैगरी करिब १०.५ प्रतिशत दलित जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
मगर	६३९६	२७.२४
क्षेत्री	५२१४	२२.२१

राई	४६९३	१९.९९
तामाङ	२५०३	१०.६६
कामी	१०१३	४.३१
सार्की	९४५	४.०२
दमाङ/ ढोली	५८४	२.४९
नेवार	५५४	२.३६
ठकुरी	४२३	१.८०
ब्राहमण पहाडे	३८१	१.६२
शेर्पा	२२८	०.९७
घर्ती / भुजेल	१४७	०.६३
माभी	६७	०.२९
सुधी	६६	०.२८
कठबनिया	४७	०.२०
गुरुङ	४१	०.१७
तेली	२३	०.१०
कलवार	१९	०.०८
थारु	१७	०.०७
लिम्बु	१३	०.०६
सन्यासी / दशनामी	१३	०.०६
यादव	१२	०.०५
अन्य	८२	०.३५
कूल जम्मा	२३४८१	१००.००

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस रौतामाई गाउँपालिकामा २४ भन्दा बढी मातृभाषा भाषी रहेतापनि ४२ प्रतिशत भन्दा बढी नेपाली भाषा नै मातृभाषाको रूपमा रहेको छ भने दोस्रोमा मगर २६।२८ प्रतिशत , तेस्रोमा चाम्लिङ १२।२४ प्रतिशत , तामाङ १०।२१ प्रतिशत र बाँकी अन्य मातृभाषी रहेको देखिन्छ ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
नेपाली	१००५९	४२.८४
मगर	६१७०	२६.२८
चाम्लिङ	२८७४	१२.२४
तामाङ	२३९७	१०.२१
राइ	१०९७	४.६७
मैथिली	२३०	०.९८
शेर्पा	१९५	०.८३
नेवार	१२७	०.५४
वान्तवा	१२३	०.५२
गुरुङ	३७	०.१६
साङपाङ	२८	०.१२
भोजपुरी	१७	०.०७
थारु	१३	०.०६
लिम्बु	१०	०.०४
अन्य	८४	०.३६
उल्लेख नभएको	२०	०.०९

कूल जम्मा	२३४८१	१००.००
-----------	-------	--------

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

रौतामाई गाउँपालिकाको कूल साक्षरता ६७।७० प्रतिशत, पुरुष साक्षरता ७६ प्रतिशत र महिला साक्षरता ६०।२० प्रतिशत रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ७ को ७४।७५ प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. १ को ५४।९७ प्रतिशत रहेको छ। यस गाउँपालिकाको चारवटा वडाहरू २, ६, ७ र ८ को साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ भने बाँकी चारवटा वडाहरूको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ। अझ वडा नं. १ को साक्षरता प्रतिशत ६० भन्दा पनि कम रहेको पाइन्छ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स./न.पा.हरू	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	नामेटार	१,२,३,४,५,६,७,८,९	५४।९७
२	भुट्टार	१,२,३,४,५,६,७,८,९	७०।१२
३	लाफागाउँ	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६७।२६
४	पोखरी	१,२,३,४,५,६,७,८	६२.५९
५	आंपटार	२,३,४,५,६,७	६४.३५
६	आंपटार	१,८,९	७१.७३
	पोखरी	९	
	रौता	३,४	
७	रौता	५,९	७४.७५
८	रौता	१,२,६,७,८	७२.२४
कूल साक्षरता प्रतिशत			६७।७०

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

अध्ययन क्षेत्र	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	१४५७०	१००.००	७७०३	६८६७
अनौपचारिक	५६७	३.८९	२७३	२९४
सुरुवाति	७८७	५.४०	३८४	४०३
प्राथमिक	७९८१	४९.२९	३९००	३२८१
निम्न मा.वि.	३१०३	२१.३०	१५९५	१५०८
मा.वि.	१२३३	८.४६	६२५	६०८
एस.एल.सि.	११८०	८.१०	६२२	५५८
प्रविणता	३६०	२.४७	१९५	१६५
स्नातक	७३	०.५०	५७	१६
स्नातकोत्तर	१८	०.१२	१६	२
अन्य	११	०.०८	५	६
उल्लेख नभएको	५७	०.३९	३१	२६

स्रोत- केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभूत विद्यालय	४६	२	४८

माध्यमिक विद्यालय	१४	—	१४
क्याम्पस	—	—	—
वेद विद्याश्रम	—	—	—
मदरसा	—	—	—
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत- जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी नामेटार	नामेटार गा.वि.स.	३	रौतामाई गा.पा. १
२	स्वास्थ्य चौकी लाफागाउँ	लाफागाउँ गा.वि.स.	१	रौतामाई गा.पा. ३
३	स्वास्थ्य चौकी पोखरी	पोखरी गा.वि.स.	३	रौतामाई गा.पा. ४
४	स्वास्थ्य चौकी आँपटार	आँपटार गा.वि.स.	६	रौतामाई गा.पा. ५
५	स्वास्थ्य चौकी मुर्कुची	रौता गा.वि.स.	९	रौतामाई गा.पा. ७
६	स्वास्थ्य चौकी भुटार	भुटार गा.वि.स.	४	रौतामाई गा.पा. २

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस रौतामाई गाउँपालिकामा प्रकाशको स्रोतको रूपमा अझै करिब एक तिहाइ घरपरिवारले मट्टीतेल प्रयोग गरेको देखिन्छ भने करिब ५३ प्रतिशत घरपरिवारले बिजुली र सोलारको प्रयोग गरेको छ र बाँकी करिब १६ प्रतिशत घरपरिवारले ब्याट्री,दाउरा आदि प्रयोग गरेको देखिन्छ । यहाँ लघुजलविद्युत आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत करिब ३१ प्रतिशत घरपरिवारले प्रयोग गरेको देखिन्छ । यो गाउँपालिका अझै विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले सबै घरपरिवारले बिजुली बत्तीको प्रयोग गर्न नसकेको देखिन्छ ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
बिजुली	१४३१	३०.६७
मट्टीतेल	१४१७	३०.३७
वायो ग्याँस	७	०.१५
सोलार	१०४९	२२.४८
अन्य	७३६	१५.७७
उल्लेख नभएको	२६	०.५६
कूल जम्मा	४६६६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस रौतामाई गाउँपालिकामा करिब ८३ प्रतिशत घरपरिवारले धारा/पाइप, ट्युबेल / हातेपाइप जस्ता व्यवस्थित स्रोतबाट खानेपानीको प्रयोग गरेको देखिन्छ भने अझै करिब १४ प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानीको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	३६१३	७७.४३
ट्युबेल / हातेपाइप	२५४	५.४४
ढाकिएको इनार / कुवा	४८	१.०३
नढाकिएको इनार / कुवा	५२१	११.१७
मूलधारा	११३	२.४२
खोला / नदी	८४	१.८०

अन्य	८	०.१७
उल्लेख नभएको	२५	०.५४
कूल जम्मा	४६६६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१	भालेवास सिस्ने	नामेटार ३	रौतामाई गापा.१
२	गोगुनखोला	नामेटार ७,८	रौतामाई गापा.१
३	ओडारेखोला	नामेटार ९	रौतामाई गापा.१
४	उतिसखोला	नामेटार ५,६	रौतामाई गापा.१
५	ठाडाखोला	नामेटार २	रौतामाई गापा.१
६	भालेवास	नामेटार ४	रौतामाई गापा.१
७	सिस्ने	नामेटार १	रौतामाई गापा.१
८	वैकिनी भुटार खा.यो.पा.	भुटार ६	रौतामाई गापा.२
९	अजिङ्गरे-भदौरे खा.यो.पा.	भुटार ४,५	रौतामाई गापा.२
१०	गोगुनखोला,आहाले,सालथुम्का खा.यो.पा.	भुटार १	रौतामाई गापा.२
११	वागकुनाओखेनीनौले खा.यो.पा.	भुटार ४,९	रौतामाई गापा.२
१२	भुडेखोला	लाफागाउ ५	रौतामाई गापा.३
१३	चनौटेखोला खापा	लाफागाउ ८	रौतामाई गापा.३
१४	दामु,मझौ,वड्बा खोलाखापा	लाफागाउ ६	रौतामाई गापा.३
१५	हिम्पा खोला खा पा	लाफागाउ ९	रौतामाई गापा.३
१६	शिखर	रौता ९	रौतामाई गापा.७
१७	रानीधारा	रौता ५	रौतामाई गापा.७
१८	तेलतेले	रौता ९	रौतामाई गापा.७
१९	डुमीथुम्का	रौता ५	रौतामाई गापा.७
२०	राकुली खोला	आँपटार १,२,३,७,८,९	रौतामाई गापा.५,६
२१	ढाँड खोला	आँपटार ५	रौतामाई गापा.५
२२	पोखरी खोला	आँपटार ३	रौतामाई गापा.५
२३	छाम्लि खोला	आँपटार ५	रौतामाई गापा.५
२४	चिस्यान खोला	आँपटार ६	रौतामाई गापा.५
२५	अमृति खोला	आँपटार ८	रौतामाई गापा.६
२७	हाडीखोला	पोखरी १,२	रौतामाई गापा.४
२८	हानमाखोला	पोखरी ९	रौतामाई गापा.६
२९	चिस्पाखोला	पोखरी १ र ४	रौतामाई गापा.४
३०	नाचनेखोला	पोखरी ७	रौतामाई गापा.४
३१	जुकेखोला	पोखरी ६	रौतामाई गापा.४
३२	मालबासेखोला	पोखरी ८	रौतामाई गापा.४
३३	धाराखोला	पोखरी ९	रौतामाई गापा.६

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस रौतामाई गाउँपालिकामा ९७ भन्दा बढी घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ । भने मट्टीतेल, एल.पी. ग्यास, गोबर ग्यास तथा बायो ग्यासको प्रयोगले खाना पकाउने प्रयासको थालनी १।७ प्रतिशत घरपरिवारले गरेको देखिन्छ ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	४५६०	९७.७३
मट्टीतेल	१६	०.३४
एल.पी. ग्यास	४१	०.८८
गोबर	२०	०.४३
बायो ग्यास	१	०.०२
अन्य	२	०.०४
उल्लेख नभएको	२६	०.५६
कुल जम्मा	४६६६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	४६६६	१००
आफ्नै	४४३१	९४.९६
भाडामा	१८५	३.९६
संस्थागत	१०	०.२१
अन्य	४०	०.८६

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाडता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	२३४८१	१११७९	१२,३०२
अपांगता भएका जनसंख्या	६८६	३८०	३०६
शारीरिक अपांगता	२३५	१३४	१०१
अन्धा / दृष्टिसमस्या	९०	४७	४३
बहिरा / सुनाईमा समस्या	९८	५५	४३
अन्धा / बहिरा	९	७	२
बोलाईमा समस्या	९१	४९	४२
मानसिक समस्या	२३	१०	१३
बौद्धिक समस्या	३०	१७	१३
बहु अपांगता	११०	६१	४९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१३) परिवारले प्रयोग गरेको विभिन्न सुविधा संबन्धि विवरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	४६६६	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	१६९३	३६.२८
कम्तिमा एउटा भएका	२९३८	६२.९७

रेडियो	२२१९	४७.५६
टेलिभिजन	१९४	४.१६
केबल	२७४	५.८७
कम्प्युटर	२९	०.६२
इन्टरनेट	१	०.०२
टेलिफोन	२०२	४.३३
मोबाईल	१५९३	३४.१४
मोटरसाईकल	६९	१.४८
साईकल	१०२	२.१९
अन्य सवारी	१४	०.३०
रेफ्रिजेरेटर	३४	०.७३
उल्लेख नभएको	३५	०.७५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८, के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस रौतामाई गाउँपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन रहेको देखिन्छ। यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब ११ वटा ठूलो चौपाया गाईभैसी तथा ३६ वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ। यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका गाई, भैसी, बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक											
	गाई		भैसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	१२४८	४०	२७७६	४१३	२६९७	१४३३	३०२	२३७	२९१	०	०	०
२	१९०५	०	१३६३	४४१	४६२३	१५६९	६०१	२५९	५४७	०	०	०
३	१६८६	०	११४४	४४४	३८०५	७८८६	५४३	२१६	२७५	११२	०	०
४	१७४४	०	१२८८	३७६	४१९२	१६०८	६८०	९६	५९	५४९६	०	०
५	१७२२	०	११२८	५०४	३८१६	१८८४	७०२	६६	४०२	०	०	०
६	१२३४	१२४	१३३१	६९१	४६२४	२३८१	७३९	२३३	४९१	३९०६	०	०
७	१४०	१२६	५९६	३८७	२१७८	१२२९	२९७	१७७	२४२	३२१९	०	०
८	३५०	३१०	१४९०	३०५	५४४५	३०६५	७४०	४३०	५९५	८०४०	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषि सेवा केन्द्र	मुर्कुची	रौतामाई गा.पा.	जाल्पाचिलाउने, भुट्टार, रौता, नामेटार
२	कृषि सेवा केन्द्र	पोखरी	रौतामाई गा.पा.	जाँते, आँपटार, पोखरी, लाफागाउँ,

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१	रौतामाई गाउँपालिका	१७७३४	२९२७	१६।५१

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला आदि
रौता	३७६७	७८९	२८८३	२१	७४
आँपटार	३१०२	५९२	२०८०	२४१	१८९
भुट्टार	२३९२	५०९	१४१३	३०५	१६५
नामेटार	३८३८	१९८	३४९२	४५	१०३
पोखरी	१९८२	३७०	११८६	१८५	२४१
लाफागाउँ	२६५३	४६९	१७९२	१९९	१९३
रौतामाई गा.पा.	१७७३४	२९२७	१२८४६	९९६	९६५

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकास गर्न सकिने संभाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.बि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
आँपटार	सुन्तला, कागती, कफी, तरकारी, मौरी
भुट्टार	खाद्यान्न, तरकारी, सुन्तला, मौरी, हिउदे फलफूल
लाफागाउँ	खाद्यान्न, सुन्तला, भुइकटर, अलैची, मौरी
नामेटार	आलु, स्याउ, नसपाती, आरुवखडा, अलैची, तरकारी
पोखरी	सुन्तला, कागती, कफी, तरकारी, मौरी
रौता	तरकारी, खाद्यान्न, सुन्तला, कागती, नासपाती, चिया, कफी, आँप, लिची, तेलहन, च्याउ उत्पादन
रौतामाई गा.पा.	तरकारी, खाद्यान्न, सुन्तला, कागती, नासपाती, चिया, कफी, आँप, लिची, तेलहन, च्याउ उत्पादन, मौरी, भुइकटर, अलैची,

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) वन कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना
१	भुटार ई.व.का.	रौता गाउँपालिका

स्रोत जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	त्रिशक्ति	रौतामाई गाउँपालिका	७	२९२।९०	१७१	१०८९
२	नवज्योति	रौतामाई गाउँपालिका	७	३४८।१०	१९८	९२४
३	अन्नपूर्ण	रौतामाई गाउँपालिका	७	२९४.५८	१५०	१०१९
४	डुम्रीथुम्का आदर्श महिला	रौतामाई गाउँपालिका	७	१८३।९०	१०९	४५५
५	जाल्मे	रौतामाई गाउँपालिका	७,८	१८५।५०	१२४	७२४
६	लक्ष्मी आदर्श महिला	रौतामाई गाउँपालिका	७	१७।१०	१९	१४१
७	बहुमुखी महिला	रौतामाई गाउँपालिका	७	१२९।४६	१९१	३७०
८	रौतारानी	रौतामाई गाउँपालिका	७	९०।६०	४७	२८०
९	रानीधारा	रौतामाई गाउँपालिका	७	७१।००	८८	५७४
१०	हांडीखोला	रौतामाई गाउँपालिका	४	१९८।००	१०५	५६४
११	मालवासे	रौतामाई गाउँपालिका	४,६	२३७।८१	२२१	१२३५
१२	भगवति	रौतामाई गाउँपालिका	४	४०९।१३	२६२	१५२७

१३	काउले	रौतामाई गाउँपालिका	२	२४४१०	१५४	८७०
१४	बरपिपल	रौतामाई गाउँपालिका	२	७३५०	३८	
१५	रसुवा	रौतामाई गाउँपालिका	२	१३८५०	१२७	७३६
१६	कौशिका	रौतामाई गाउँपालिका	३	२०७६०	६५	३२३
१७	रानीबास	रौतामाई गाउँपालिका	३	१९९१८०	१००	५३९
१८	रसुवाखोला	रौतामाई गाउँपालिका	३	१९२१८०	७३	३३८
१९	सल्लेनी पंधेरा	रौतामाई गाउँपालिका	३	११६५०	६१	३०६
२०	पाकना	रौतामाई गाउँपालिका	३	१४६१००	७४	३५९
२१	नवउदय	रौतामाई गाउँपालिका	३	१०७०७	५०	२८६
२२	गजुरेथुम्का	रौतामाई गाउँपालिका	६	१०१००	२९	१५८
२३	लहरेपाखा	रौतामाई गाउँपालिका	६	९३१००	९१	२६१
२४	सुनकोशी	रौतामाई गाउँपालिका	५,६	३६२३०	१८८	६८६
२५	हिमशिखर	रौतामाई गाउँपालिका	५	१३८६०	७६	४३८
२६	सगरमाथा	रौतामाई गाउँपालिका	५	१९११००	१२५	६५६

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ग) सामुदायिक तथा अन्य वन संबन्धि बिबरण

नोट वन क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार वनको क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.वि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	वनले ढाकेको क्षे.	सामुदायिक वनको क्षे.	संलग्न घरधुरी	वनको संख्या	धार्मिक वनको क्षे.	राष्ट्रिय वन
आँपटार	३१०२	२५१०	५७१	४३०	५	०	१९३९
भूट्टार	२३९२	१८८३	४५३	३१९	३	०	१४३०
लाफागाउँ	२६२३	२१५४	७१७	२९९	४	०	१४३७
नामेटार	३८३८	३६४०	०	०	०	०	३६४०
पोखरी	१९८२	१६१२	१९८	१०५	१	०	१४१४
रौता	३७६७	२९७८	१७०३	१२३३	१०	०	१२७५
रौतामाई गा.पा.	१७७०४	१४७७७	३६४२	२३८६	२३	०	१११३५

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस रौतामाई गाउँपालिकामा जम्मा ३४ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बचत ऋण सहकारी ३ वटा, बहुउद्देश्यीय सहकारी ५ वटा, कृषि सहकारी १८ वटा, उपभोक्ता सहकारी १, चिया विकास १, तरकारी फलफूल १, साक्षा २ र अन्य सहकारी ३ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.			
१	बशन्त लघु उद्यम बचत तथा ऋण स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
२	माईति चेली व.तथा ऋण स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	६
३	गरिवी निवारण व.तथा ऋण स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	२
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	रौता बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	६
२	कंचन महिला व.स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
३	रौतामाई व.स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	५
४	श्री चन्द्रकिरण म.बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	२

५	सिंहकाली बहुउद्देश्यीय स.सं. लि.	रौतामाई गाउँपालिका	३
कृषि सहकारी संस्था			
१	श्री पुँवारे कृषि स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
२	श्री कोपिला कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
३	श्री डुम्रिथुम्का कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
४	बुद्ध कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
५	श्री महिला सानाकिसान कृषि स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
६	श्री शुभकामना कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
७	श्री महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
८	श्री सामुहिक कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
९	श्री शिखर कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
१०	श्री हातेमालो कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
११	श्री रौता माइ कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
१२	श्री कल्याणकारी कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
१३	श्री पञ्चकोशी कृषि स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	५
१४	चित्रेथाम कृषि स.सं. लि.	रौतामाई गाउँपालिका	१
१५	श्री सल्लेनी महिला कृषि स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	४
१६	श्री प्रगतिशील कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	४
१७	पञ्च कौशिका महिला कृषि स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	३
१८	श्री नाईमा कृषि सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	३
उपभोक्ता सहकारी संस्था			
१	जनप्रेमी उपभोक्ता स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	४
चिया विकास सहकारी संस्था			
१	रौता चियाविकास तथा प्रशोधन स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	६
तरकारी/फलफूल सहकारी संस्था			
१	श्री सुन्तलाजात फलफूल विकास सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	४
साभा सहकारी संस्था			
१	सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
२	सहकारी संस्था लि.	रौतामाई गाउँपालिका	२
अन्य सहकारी संस्था			
१	श्री गौमती पशुपालन स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	७
२	खमारे मसला उत्पादक स.सं. लि.	रौतामाई गाउँपालिका	८
३	श्री खोर्साने पशुपालन स.सं.लि.	रौतामाई गाउँपालिका	६

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	पन्चकन्या आधारभूत विद्यालय, डहर	६०६	५७२	११७८
२	रसुवा मा.वि., भुट्टार	९२४	८८६	१८१०
३	जनता मा.वि., लाफागाउँ	७३०	६३९	१३६९
४	महेन्द्र मा.वि., पोखरी	८१८	७२५	१५४३

५	पशुपति मा.वि., ज्यामिरे	७९३	५९८	१३११
६	रौता जनता माध्यामिक विद्यालय, बोलुङ्खा	५३४	५०८	१०४२
७	मा.वि. मुकुर्ची, रौता	११७६	१२०७	२३८३
८	प्रा.वी., एमुटार	६२२	६१३	१२३५
		६१२३	५७४८	११८७१

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) पिको / लघु जलविद्युत आयोजना सम्बन्धि विवरण

क) सम्पन्न भइ सकका आयोजनाहरूको विवरण :

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	खारिखोला पिकोजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका १	५	५०
२	हाडीखोला लघुजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका ४	२३	२३०
३	हुल्माखोला लघुजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका ४	१६	१६०
४	खारी खोला लघु जलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका २	१०	९४
५	खारीखोला पिकोजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका २	७.५	७२
६	रसुवाखोला पिकोजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका ७,८	५	५१

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ख) विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भइ कार्यान्वयनमा रहेको तर सम्पन्न हुन बाँकी रहेका आयोजनाहरू

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	यारीखोला लघुजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका २	१४	१४०
२	हुल्माखोला पिकोजलविद्युत आयोजना	रौतामाई गाउँपालिका ७,८	१०	९१

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

१९) सुरक्षा निकाय सम्बन्धि विवरण

क) नेपाली सेनाको बाहिनी, गण तथा अन्तर्गत रहेको गुल्महरू

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	ठेगाना साविकको गा.वि.स. / न.पा.	साविकको वडा नं.	हालको न.पा. / गा.पा. र वडा नं.
१	सुरक्षा बेश चित्रेधाम	नामेटार गा.वि.स.	३	रौता गाउँपालिका १

स्रोत : भवानी दल गण बोक्से व्यारेक, गाइघाट

२०) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१	खारीखोला सिंचाइ फेदी	नामेटार ५	रौतामाई गापा.१
२	झांक्रे खोला	नामेटार ५	रौतामाई गापा.१
३	गोगुनखोला	नामेटार ८	रौतामाई गापा.१
४	उत्तिसेखोला	नामेटार ६	रौतामाई गापा.१
५	कटहरे सिंचाइ	लाफागाउँ २,३	रौतामाई गापा.३
६	सोरुपाटार सिंचाइ	लाफागाउँ २	रौतामाई गापा.३
७	विमिरे सिंचाइ	लाफागाउँ ६	रौतामाई गापा.३
८	नौविसे सिंचाइ	लाफागाउँ १	रौतामाई गापा.३

९	रसुवाखोला झगरे सिचाई	लाफागाउँ २	रौतामाई गापा.३
१०	रौकुली खोला	आँपटार १,२,३,७,८,९	रौतामाई गापा.५,६
११	छाम्ली खोला	आँपटार २	रौतामाई गापा.५
१२	पोखरी खोला	आँपटार ३	रौतामाई गापा.५
१३	रसुवा खोला	आँपटार २	रौतामाई गापा.५
१४	हाँडीखोला सिचाई	पोखरी २	रौतामाई गापा.४
१५	हुम्लाखोला सिचाई	पोखरी ९	रौतामाई गापा.६
१६	नाचने खोला सिचाई	पोखरी ७	रौतामाई गापा.४
१७	वडरे सिचाई	पोखरी २	रौतामाई गापा.४
१८	वेल्टार सिचाई	पोखरी २	रौतामाई गापा.४
१९	बतासे सिचाई	पोखरी ७	रौतामाई गापा.४

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२१) गा.पा. केन्द्रको सम्बन्धित वडाको टाढाको बस्तीबाट पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण

वडा नं	रोडहेड बाट गापा वा नपाको केन्द्र पुग्न लाग्ने समय	सेवा प्राप्त गरी घर फर्कन लाग्ने समय
१	२ घन्टा सम्म बढिमा	४ घन्टा सम्म बढिमा
२	३० मिनेट	१ घन्टा सम्म
४	३ घन्टा सम्म	६ घन्टा सम्म
५	५ घन्टा सम्म	१० घन्टा सम्म
६	३ घन्टा सम्म	६ घन्टा सम्म
७	१ घन्टा सम्म	२ घन्टा सम्म
८	१ घन्टा सम्म	२ घन्टा सम्म

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२२) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका नगरपालिका	तथा	नेपाल टेलिकमको संख्या	टावर	नेपाल टेलिकमको संख्या	शाखा	कैफियत
रौतामाई गाउँपालिका		१		०		

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला / इलाका / अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	आँपटार अ.हु.का	आँपटार		रौतामाई गा.पा.
२	नामेटार अ.हु.का	नामेटार	७	रौतामाई गा.पा. १
३	लाफागाँउ अ.हु.का	लाफागाँउ	१	रौतामाई गा.पा. ३
४	पोखरी ई.हु.का.	पोखरी, सल्ले	१	रौतामाई गा.पा. ४
५	रौता ई.हु.का.	रौता	९	रौतामाई गा.पा. ७
६	भुटार ई.हु.का.	भुटार	५	रौतामाई गा.पा. २

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

पत्रपत्रिका संख्या ० वटा

एफ.एम.रेडियो ० वटा

२३) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
रौता	२९.६२	२८२१०
आँपटार	४५.४६	२२७३५
भुटार	४८.६८	२१८६४
नामेटार	४८.६८	२१८६४
पोखरी	४८.४१	२१९९४
लाफागाउँ	४८.४१	२१९९४
रौतामाई गाउँपालिका	४१।८०	२४१२६.७१

स्रोत नेपालमा गरीबीको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग र स्था. त. पु. आ. प्रतिवेदन

२४) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.मा)				कैफियत
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	मुर्कुची भुटार सडक	रौतामाई गा.पा.	२७			२७	
२	पुवारे भन्ज्याङ्ग माभुखर्क सडक	रौतामाई गा.पा.	१८		१२	६	
३	रानीवास-रौतापोखरी पुवारेभन्ज्याङ्ग सडक	रौतामाई गा.पा.	२०		१९	१	
४	चिसापानी सल्ले रसुवाघाट (रौता सल्ले कुर्लेटार सडक)	रौतामाई गा.पा.	१४		७	७	
५	रानीवास वांघखोर कुभिण्डे सडक	रौतामाई गा.पा.	६			६	
६	रौता बोलुम्खा ज्यामिरे सडक	रौतामाई गा.पा.	५		३	२	

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२५) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स./न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	प्रतिशत	घरधुरी	प्रतिशत
१	रौतामाई गाउँपालिका	नामेटार	४४०	२,९९२	३८०	८६.३६	४४०	१००
२		भुटार	६०४	३,०३९	६०३	९९.८३	६०४	१००
३		लाफागाउँ	५९०	२,९१८	३२३	५४.७५	५९०	१००
४		पोखरी	५६०	३,२०८	५६०	१००.००	५६०	१००
५		रौता	१,३७३	७,६३०	१,३४०	९७.६०	१,३७३	१००

६	आंपटार	८६८	४,४९४	५९५	६८.५५	८६८	१००
	कूल जम्मा	४,४३५	२३,४८१	३,८०१	८५.७०	४,४३५	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२६) निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमूख	ने.क.पा. एमाले	गजेन्द्र बहादुर खड्का
उप प्रमूख	ने.क.पा. एमाले	कुमारी ज्यू ठकुरी
वडा अध्यक्ष	८ जना	
महिला सदस्य	८ जना	
दलित महिला सदस्य	८ जना	
सदस्य	१६ जना	

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२७) कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री पुष्पराज सिग्देल	रा.प.तृतीय शाखा अधिकृत	कार्यकारी अधिकृत	९८४२९०९२२२
२	श्री गोविन्द कार्की	खरिदार	१	९८४२८४६९७४
३	श्री डम्बर बहादुर थापा मगर	खरिदार	२	९८६२८१५९२३
४	श्री दिपक पोखरेल	ना.सु.	३	९७४३०२८०३८
५	श्री विशाल सुन्दास	खरिदार	४	९८५१९६६४०२
६	श्री सुदर्शन भट्टराई	ना.सु.	५ र ६	९८४२५३८४६८
७	श्री माधव प्रसाद खतिवडा	ना.सु.	७ र ८	९८५२८३५३३७

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड ९
सुनकोशी गाउँपालिका

वडा विभाजन

क्र.सं.	प्रस्तावित गाउँपालिका/न.पा. को वडा नं.	साविक गा.वि.स. र नगरपालिकाका वडाहरु	
		साविक गा.वि.स./न.पा. को नाम	वडा नं.
१	बाँस्बोटे गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	१
२	ताम्लीछा गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	२
३	बाराहा गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	३
४	बलमता गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	४
५	जाँते गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	५

१ पृष्ठभूमी

सगरमाथा अञ्चल उदयपुर जिल्ला २७° ०२' २९" उत्तरी अक्षांश देखि २७°०४' ८९" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८६°४०' १८" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°३६' ३९" पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित साविकको बाराहा, वास्वोटे, ताम्लिछा,बलम्ता र जाँते गाविसलाई सम्मिलन गराई बाराहा गाविसमा केन्द्र रहने गरी सुनकोशी गाउँपालिकाका कायम गरिएको छ । जिल्लाको उत्तर पश्चिम पहाडी भूभागमा पर्ने, अधिकांश गाविस सुनकोशी नदीको सीमानासँग जोडिएका र जिल्लाको भौगोलिक रूपमा विकट क्षेत्रमा रहेका एवम् आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछाडी परेका, गरिवीको रेखामुनीका जनसंख्याको प्रतिशत राष्ट्रिय औषतभन्दा माथि (४९.९८ प्रतिशत) रहेको र आदिवासी जनजातीहरूको बसोबास भएकोले यस क्षेत्रलाई विशेष क्षेत्र कायम गर्नु पर्दछ ।

विशेष क्षेत्र हुने आधारहरू:

- आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडी परेको समुदायको बसोबास भएको क्षेत्र ।
- भौगोलिक विकटता ।
- अल्पसंख्यक माझी, हायु, बोटे जातीहरूको बसोबास
- राई, मगर, तामाङ्ग जस्ता आदिवासी जनजातीहरूको सघन बसोबास ।
- सडक सञ्जालले नछोएको क्षेत्र ।
- ५५ प्रतिशत भन्दा माथी गरिव परिवारहरूको बसोबास भएको क्षेत्र ।
- जिल्लाको विपन्नता नक्साङ्कनमा सबैभन्दा धेरै विपन्न परिवार रहेको क्षेत्र ।
- जिल्लाको दुर्गम र भौगोलिक कठिनाईयुक्त भएको क्षेत्र ।

सामान्य परिचय

सि.नं.	विवरण	मान	कैफियत
१	आक्षांश	२७° ०२' २९" उत्तरी अक्षांश देखि २७°०४' ८९" उत्तरी अक्षांशसम्म	
२	देशान्तर	८६°४०' १८" पूर्वी देशान्तर देखि ८६°३६' ३९" पूर्वी देशान्तरसम्म	
३	सिमाना	पूर्व : रौतामाई गाउँपालिका र खोटाङ जिल्ला	
		उत्तर : खोटाङ जिल्ला	
		पश्चिम : ताप्ली गाउँपालिका	
		दक्षिण : रौतामाई गाउँपालिका	
४	क्षेत्रफल	९५.९२ वर्ग कि.मी.	
५	भौगोलिक विभाजन	महाभारत पर्वत	
६	केन्द्र	साविक बाराहा गा.वि.स.केन्द्र	स्थानिय तह राज्य पुनः संरचना आयोगको सिफारिस अनुसार
७	वडा संख्या	५	

पर्यटकीय स्थल

- सुनकोशी गा.पा. ४, मोइसाखा
- सुनकोशी गा.पा. ४, लिब्दाखा भरना
- सुनकोशी गा.पा. ४, घोलेभिर भरना
- सुनकोशी गा.पा. ४, ककनी मन्दिर
- सुनकोशी गा.पा. ४, यलम्बरपार्क
- सुनकोशी गा.पा. ४, सार्भाटो
- सुनकोशी गा.पा. ४, सुनकोशी
- सुनकोशी गा.पा. ३, नगरे

धार्मिक स्थल

- मन्दिर ८
- मस्जिद ०
- गुम्वा १
- चर्च ५
- अन्य ०

तालतलैया

- सुनकोशी गा.पा.३, वराह पोखरी
- सुनकोशी गा.पा.३, नगरकोटी पोखरी

व्यपारीक क्षेत्र (वजार)

- सुनकोशी गाँउपालिका ४, माभुगाउं
- सुनकोशी गाँउपालिका ३, यारी भञ्ज्या
- सुनकोशी गाँउपालिका ३, सिरवानी

खुला क्षेत्र

- सुनकोशी गाँउपालिका ४, मैसाखा
- सुनकोशी गाँउपालिका ४, बुर्खा
- सुनकोशी गाँउपालिका ४, साभार्तो
- सुनकोशी गाँउपालिका ३, सतिडाँडा
- सुनकोशी गाँउपालिका १, सति भन्ज्याड
- सुनकोशी गाँउपालिका १, देब्रे भन्ज्याड

खानेपानी प्रयोगको अवस्था

- पाईप, कुवा, खोला

पकेट खेती

- सुन्तला, अदुवा, वेसार, अलैची, हिउदे फलफुल, खाद्यान्न, अकवरे खोर्सानी, आलु, तरकारी, नास्पती, मौरी

व्यवसायिक खेती

- सुन्तला निबुवा, कागती, अलौची

हेलिप्याड

- सुनकोशी गाँउपालिका १, देब्रेभन्ज्याड
- सुनकोशी गाँउपालिका १, सतिभन्ज्याड

खेलकुद मैदान

- महेन्द्र मा.बि को खेल मैदान, सुनकोशी गा.पा.३
- विरेन्द्र नि. मा. बि. को प्राङ्गण, सुनकोशी गा.पा.३
- डाडागाउ, सुनकोशी गा.पा.४
- माभुगाउ, सुनकोशी गा.पा.४
- लाकु, सुनकोशी गा.पा.४

-
- देउराली, सुनकोशी गा.पा.४
 - तिर्ला, सुनकोशी गा.पा.४

पार्क तथा उद्यान निर्माण

- सुनकोशी गा.पा.४, यलम्बर पार्क

होटलको संख्या

- तारे ० वटा
- साधारण ५ वटा

अचल सम्पती

- भवन ६ वटा
- जमिन ९ रोपनी
- गाडी छैन
- मोटरसाइकल २ वटा
- अन्य मेसिनरी छैन

उद्योगको संख्या

- घरेलु २ वटा
- साना ० वटा
- मझौला ० वटा
- ठुला ० वटा

सडक कि.मी.

- पिच सडक ०
- ग्राभेल २०
- कच्ची ४८
- जम्मा ६८

वसपार्क तथा स्टेसन निर्माण

- सुनकोशी गा.पा.२,ताम्लीछा
- सुनकोशी गा.पा.४,माभगाउ

वित्तीय संघसंस्थाहरु

- सहकारी संस्था ४ वटा
- फाइनेन्स ० वटा
- विकास बैक ० वटा
- बैक ० वटा

जनसांख्यिक विवरण

घरपरिवार	२३१६
जम्मा जनसंख्या	११९९२
पुरुष	५६६२

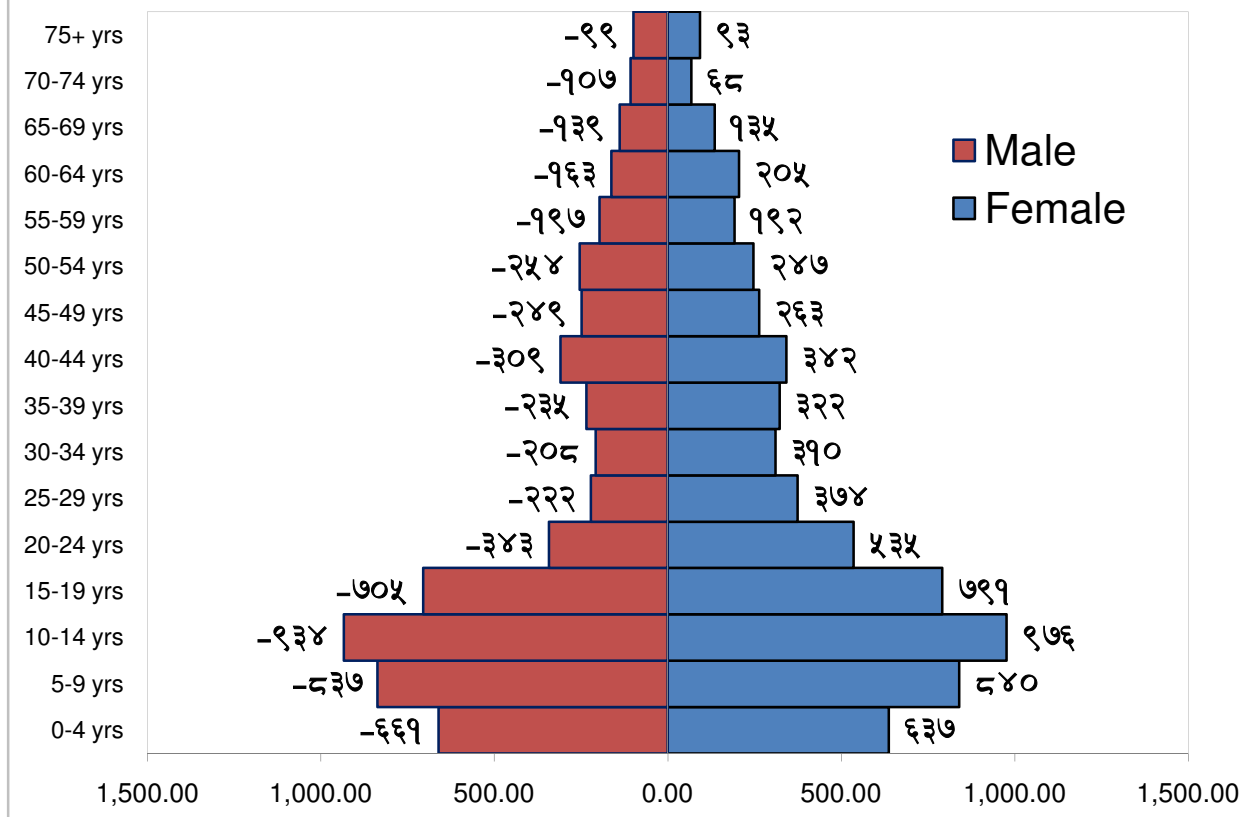
महिला	६३३०
२०५८ को जनसंख्या	१३८००
वार्षिक वृद्धिदर	-१.४
औसत सदस्य	५.१८
लैंगिक अनुपात	८९.४५
जनघनत्व	१२५

२ उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वितरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकाको जनसंख्याको संरचना केलाउँदा यूवा भन्दा बालबालिकाको संख्या बढी देखिन्छ भने विगतको दशकमा भन्दा जन्मदर घटेको देखिन्छ। यहाँ आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिने १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्यामा महिलाको संख्याभन्दा पुरुषको संख्या कम रहेको छ। अझ २० देखि ४० वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरु वैदेशिक रोजगार तथा स्वदेशमै रोजगारका निम्ति बाहिर जाने हुँदा तुलनात्मक रूपमा संख्या कम भइ महिलाको संख्या अत्यधिक देखिन्छ। त्यसैगरी ७० वर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकको संख्या पनि अति नै कम रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा विगत दशक भन्दा जन्मदर कमी आए पनि जेष्ठ नागरिकको संख्या वृद्धि गर्न र युवालाई स्थानिय तहमै राख्नका लागि विभिन्न किसिमका स्वास्थ्य मूलक तथा रोजगार मूलक क्रियाकलापहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
०-४ वर्ष	६३७	६६१	१२९८
५-९ वर्ष	८४०	८३७	१६७७
१०-१४ वर्ष	९७६	९३४	१९१०
१५-१९ वर्ष	७९१	७०५	१४९६
२०-२४ वर्ष	५३५	३४३	८७८
२५-२९ वर्ष	३७४	२२२	५९६
३०-३४ वर्ष	३१०	२०८	५१८
३५-३९ वर्ष	३२२	२३५	५५७
४०-४४ वर्ष	३४२	३०९	६५१
४५-४९ वर्ष	२६३	२४९	५१२
५०-५४ वर्ष	२४७	२५४	५०१
५५-५९ वर्ष	१९२	१९७	३८९
६०-६४ वर्ष	२०५	१६३	३६८
६५-६९ वर्ष	१३५	१३९	२७४
७०-७४ वर्ष	६८	१०७	१७५
७५ + वर्ष	९३	९९	१९२
जम्मा	६३३०	५६६२	११९९२

Pyramid of Sunkoshi Gaupalika CBS-2011

३) जनसांख्यिक विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा जनसंख्या	घर परिवार संख्या
१	१०८०	११८६	२२६६	४३१
२	१०७६	१२६८	२३४४	४६३
३	१३८३	१५२१	२९०४	५३८
४	१०७०	१२२८	२२९८	४७२
५	१०५३	११२७	२१८०	४१२
कूल जम्मा	५६६२	६३३०	११९९२	२३१६

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

४ जात/जाति सम्बन्धि विवरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकामा २७ भन्दा बढी जातजातिको बसोबास भएतापनि ४४ प्रतिशत भन्दा बढी राई जातिकै बसोबास रहेको छ भने २४।५ प्रतिशत क्षेत्री जातिको बसोबास रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी यहाँ करिब दुई तिहाइ जनजातिको बसोबास रहेकाले यो जनजाति बाहुल्य गाउँपालिका बनेको देखिन्छ भने करिब २६ प्रतिशत बाहुन क्षेत्रीको बसोबास छ। त्यसैगरी करिब ८ प्रतिशत दलित जातजातिको बसोबास रहेको देखिन्छ।

जात/जाति	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत
राई	५३२७	४४.४२
क्षेत्री	२९३७	२४.४९
मगर	१४९८	१२.४९
कामी	५०४	४.२०
चाम्लिङ	३९९	३.३३

तामाङ	३९६	३.३०
दमाइ/ ढोली	३७८	३.१५
ब्राहमण पहाडे	१३३	१.११
माझी	१११	०.९३
घर्ती / भुजेल	१०३	०.८६
सार्की	८७	०.७३
शोर्पा	४४	०.३७
नेवार	२३	०.१९
सन्ध्यासी / दशनामी	१२	०.१०
सुनुवार	१२	०.१०
अन्य	२८	०.२३
कूल जम्मा	११९९२	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

५ मातृभाषा सम्बन्धि विवरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकामा २० भन्दा बढी मातृ भाषाभाषी रहेतापनि ४३ प्रतिशत भन्दा बढी चाम्लिङ भाषा नै मातृभाषाको रूपमा रहेको छ भने ३७.३६ प्रतिशत नेपाली, १२.४२ प्रतिशत मगर, ३.२७ प्रतिशत तामाङ र बाँकी अन्य मातृभाषा रहेको देखिन्छ।

मातृभाषा	जनसंख्या	प्रतिशत
चाम्लिङ	५२४७	४३.७५
नेपाली	४४८०	३७.३६
मगर	१४८९	१२.४२
तामाङ	३९२	३.२७
माझी	१०७	०.८९
राइ	७८	०.६५
शोर्पा	४४	०.३७
वान्तवा	३५	०.२९
वाम्बुले	२४	०.२०
तिलुङ	२०	०.१७
नेवार	१६	०.१३
बज्जिका	१२	०.१०
अन्य	३०	०.२५
उल्लेख नभएको	१८	०.१५
कूल जम्मा	११९९२	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

६ साक्षरता र शैक्षिक विवरण

क) साक्षरताको स्थिति

सुनकोशी गाउँपालिकाको कूल साक्षरता ६३.५० प्रतिशत, पुरुष साक्षरता ७१.५० प्रतिशत र महिला साक्षरता ५६.५० प्रतिशत रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ४ को ६८.५९ प्रतिशत र सबैभन्दा कम वडा नं. १ को ६०.४४ प्रतिशत रहेको छ। यस गाउँपालिकाको कुनैपनि वडाको साक्षरता ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छैन र सबै पाँचवटै वडाहरूको साक्षरता प्रतिशत ७० भन्दा कम रहेको देखिन्छ।

वडा नं.	समावेश भएका साविकका गा.वि.स.हरू	साविक वडा नं.	साक्षरता प्रतिशत
१	बांसबोटे	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	६०.४४

२	ताम्लिछा	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६५३८
३	बाराहा	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६१९५
४	बलम्ता	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६८५१
५	जाँते	१,२,३,४,५,६,७,८,९	६१४९
कुल सारक्षरता प्रतिशत			६३५०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) अध्ययन क्षेत्र सम्बन्धि विवरण

विवरण	(५ वर्ष वा सो भन्दा माथि)			
	जम्मा संख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	६९६२	१००.००	३६५६	३३०६
अनौपचारिक	१७६	२.५३	१०२	७४
सुरुवाति	१५४	२.२१	७३	८१
प्राथमिक	३५४५	५०.९२	१८६१	१६८४
निम्न मा.वि.	१६५७	२३.८०	८३१	८२६
मा.वि.	७८६	११.२९	४२२	३६४
एस.एल.सि.	३८०	५.४६	२१२	१६८
प्रविणता	१६६	२.३८	९१	७५
स्नातक	४८	०.६९	३२	१६
स्नातकोत्तर	११	०.१६	१०	१
अन्य	७	०.१०	२	५
उल्लेख नभएको	३२	०.४६	२०	१२

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ग) शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सरकारी/ सामुदायिक	निजि विद्यालय	कुल
आधारभूत विद्यालय	२९	—	२९
माध्यमिक विद्यालय	५	—	५
क्याम्पस	—	—	—
वेद विद्याश्रम	—	—	—
मदरसा	—	—	—
प्राविधिक शिक्षालय	—	—	—

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, उदयपुर

७ स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको नाम	साविकको गा.वि.स./न.पा.	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	स्वास्थ्य चौकी बाँसबोटे	बाँसबोटे गा.वि.स.	३	सुनकोशी गा.पा. १
२	स्वास्थ्य चौकी ताम्लीछा	ताम्लीछा गा.वि.स.	१	सुनकोशी गा.पा. २
३	स्वास्थ्य चौकी बाराहा	बाराहा गा.वि.स.	३	सुनकोशी गा.पा. ३
४	स्वास्थ्य चौकी बलम्ता	बलम्ता गा.वि.स.	४	सुनकोशी गा.पा. ४
५	स्वास्थ्य चौकी जाँते	जाँते गा.वि.स.	३	सुनकोशी गा.पा. ५

स्रोत : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

८. प्रकाशको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकामा प्रकाशको स्रोतको रूपमा अझै एक तिहाइ घरपरिवारले मट्टीतेल प्रयोग गरेको देखिन्छ भने एक तिहाइ भन्दा बढीको घरमा सोलारको सुविधा रहेको र बाँकी एक तिहाइ जतिले ब्याट्री, दाउरा आदि प्रयोग गरेको देखिन्छ। यहाँ स्थानिय हाइड्रोपावरबाट उत्पादित विधुत थोरैले प्रयोग गरेको देखिन्छ जसको प्रतिशत १।५१ रहेको छ। यो गाउँपालिका अझै विधुतको राष्ट्रिय प्रसारण लाइनसंग आवद्ध नभएकाले विजुलीवतीको सुविधा नरहेको देखिन्छ।

प्रकाशको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
विजुली	३५	१.५१
मट्टीतेल	७६३	३२.९४
बायो ग्याँस	१०	०.४३
सोलार	८५६	३६.९६
अन्य	६४७	२७.९४
उल्लेख नभएको	५	०.२२
कूल जम्मा	२३१६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

९. खानेपानीको स्रोत सम्बन्धि विवरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकामा करिब ८७ भन्दा बढी घरपरिवारले धारा / पाइपबाट खानेपानि प्रयोग गरेको देखिन्छ भने अझै करिब १० प्रतिशत घरपरिवारले खानेपानिको रूपमा खुला इनार वा कुवा तथा नदी वा खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ।

खानेपानीको स्रोत	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
धारा / पाइप	२००९	८६.७४
ढाकिएको इनार / कुवा	२	०.०९
नढाकिएको इनार / कुवा	२१७	९.३७
मूलधारा	७१	३.०७
खोला / नदी	९	०.३९
अन्य	३	०.१३
उल्लेख नभएको	५	०.२२
कूल जम्मा	२३१६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

खानेपानी स्रोतको नाम

सि.नं.	खानेपानी स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना	कैफियत
१.	चिरघा खा.पा.	ताम्लिछा १,२,३	सुनकोशी गाउँपालिका २	
२.	ज्यामिरे खा.पा.	ताम्लिछा ४,७,८	सुनकोशी गाउँपालिका २	
३.	छाताङ्ग खोला	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
४.	चिसापानी	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
५.	नारीमा	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
६.	धारापानी	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
७.	झुमाटो	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
८.	भकारथुम	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
९.	दाप्सामा	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१०.	सयुग	बलम्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	

११.	साया	बलमत्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१२.	छितारी	बलमत्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१३.	फागुने धाराखोला	बलमत्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१४	मोसाखोला	बलमत्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१५	बैखोला	बलमत्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१६	पासिा खोला	बलमत्ता	सुनकोशी गाउँपालिका ४	
१७	जोखनेखोला खा.पा.	बाँसवोटे १	सुनकोशी गाउँपालिका १	
१८	चुने खोला खा.पा.	बाँसवोटे ६	सुनकोशी गाउँपालिका १	
१९	पाप्रे खा.पा.	बाँसवोटे १,३	सुनकोशी गाउँपालिका १	
२०	भालु खोला खा.पा.	बाँसवोटे ७	सुनकोशी गाउँपालिका १	
२१	हुलाके खा.पा.	बाँसवोटे ६	सुनकोशी गाउँपालिका १	
२२	लघु पंधेरा खा.पा.	बाँसवोटे ४	सुनकोशी गाउँपालिका १	
२३	तिलुा पधेरा	बाँसवोटे ६	सुनकोशी गाउँपालिका १	
२४	थाक्ले सिमपानी	जाँते ९	सुनकोशी गाउँपालिका ५	
२५	वरवोटे सिपलिा	जाँते २	सुनकोशी गाउँपालिका ५	
२६	गोरदुम	जाँते ७	सुनकोशी गाउँपालिका ५	
२७	वाउनी	जाँते ८	सुनकोशी गाउँपालिका ५	
२८	राँकुली खोला	बाँसवोटे ७,९	सुनकोशी गाउँपालिका १	
२९	राजीमा खोला	बाँसवोटे २,३,५,८	सुनकोशी गाउँपालिका १	
३०	बराह सालथुम्का	वराह १	सुनकोशी गाउँपालिका ३	

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

१० खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धि विवरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकामा ९९ भन्दा बढी घरपरिवारले प्ररम्परागत शैलीको काठ तथा दाउराले खाना पकाउने गरेको देखिन्छ। भने मट्टीतेल, गोबर ग्यास तथा बायो ग्यासको प्रयोगले खाना पकाउने प्रयासको थालनी ०।६० प्रतिशत घरपरिवारले गरेको देखिन्छ।

खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकार	घर परिवार संख्या	प्रतिशत
काठ / दाउरा	२२९७	९९.९८
मट्टीतेल	६	०.२६
गोबर	७	०.३०
बायो ग्यास	१	०.०४
उल्लेख नभएको	५	०.२२
कूल जम्मा	२३१६	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

११ घरको स्वामित्व सम्बन्धि विवरण

विवरण	संख्या	प्रतिशत
जम्मा घरपरिवार संख्या	२३१६	१००
आफ्नै	२२७९	९८.४०
भाडामा	२१	०.९१

संस्थागत	३	०.१३
अन्य	१३	०.५६

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

१२) आपाडता सम्बन्धि विवरण

क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा जनसंख्या	११,९९२	५,६६२	६,३३०
अपांगता भएका जनसंख्या	४३१	२३०	२०१
शारीरिक अपांगता	१०६	६६	४०
अन्धा / दृष्टिसमस्या	६९	२०	४९
बहिरा/सुनाईमा समस्या	१०८	६२	४६
अन्धा / बहिरा	४	२	२
बोलाईमा समस्या	३२	२२	१०
मानसिक समस्या	२२	१३	९
बौद्धिक समस्या	१६	९	७
बहु अपांगता	७४	३६	३८

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८,के.त.वि.

१३)परिवारले प्रयोग गरेको बिभिन्न सुबिधा संबन्धि बिबरण

विवरण	जनसंख्या	प्रतिशत
जम्मा घर परिवार संख्या	२३१६	१००.००
उल्लेखित कुनै नभएका	८१७	३५.२८
कम्तिमा एउटा भएका	१४७२	६३.५६
रेडियो	१३२६	५७.२५
टेलिभिजन	५२	२.२५
कम्प्युटर	३	०.१३
इन्टरनेट	१	०.०४
टेलिफोन	३०	१.३०
मोबाईल	७७६	३३.५१
मोटरसाईकल	१	०.०४
साईकल	१	०.०४
उल्लेख नभएको	२७	१.१७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८,के.त.वि.

१४) कृषि तथा पशु तथ्यांक

क) पशुपंक्षी तथ्यांक

यस सुनकोशी गाउँपालिकाको प्रमुख आर्थिक स्रोतको रूपमा पशुपालन रहेको देखिन्छ । यहाँका प्रत्येक घरपरिवारले औसतमा करिब ११ वटा ठूलो चौपाया गाईभैसी तथा १० वटा साना चौपाया बाखा, बंगुर तथा कुखुरा पालन गरेको देखिन्छ । यहाँका अधिकांश घरपरिवारले स्थानिय जातकै पशुपालन गरेका छन् भने थोरै संख्यामा उन्नत जातका भैसी , बाखा तथा बंगुर पालन गरेको देखिन्छ । यहाँ उन्नत जातका गाई तथा कुखुरा पालन गरेको देखिदैन ।

वडा नं.	पशुपंक्षी तथ्यांक											
	गाई		भैसी		बाखा		बंगुर		कुखुरा		अन्य	
	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत	स्थानिय	उन्नत
१	३६९७	०	१०२४	१६३	३४९९	७२३	५३४	०	२८९	०	०	०

२	४१००	०	१९८३	०	७७५	३८१	९४७	०	३२४	०	०	०
३	४२२९	०	१९८२	१४८	२३५४	४४८	९७४	०	३३०	०	०	०
४	४७६४	०	१२५७	२६०	४१५३	११०१	६३३	८१	३७२	०	०	०
५	१२३६	०	८२५	३५०	२७८७	१३०७	३६२	१९८	२८८	०	०	०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

ख) कृषि सेवा केन्द्र/सम्पर्क केन्द्र सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	कृषि सेवा केन्द्र/ सम्पर्क केन्द्रको नाम	ठेगाना साविकको	हालको ठेगाना	कार्यक्षेत्र
१	कृषि सेवा सम्पर्क केन्द्र	बाराहा	सुनकोशी गा.पा.	बलमता,ताम्लिछा,बासवोटे,बाराहा

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

ग) खेति योग्य जमिन सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	न.पा./गाउँपालिका	जम्मा जमिन (हे.)	खेति योग्य जमिन (हे.)	प्रतिशत
१.	सुनकोशी गाउँपालिका	७८५०	१८००	२२।९३

स्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

घ) भु उपयोगको स्थिति

गा.बि.स.	जम्मा जमिन	खेतियोग्य जमिन	बनजंगल क्षेत्र	चरणक्षेत्र	चट्टान नदिनाला आदि
बाराहा	१८३१	४१३	८९०	१८७	३४१
बाँसवोटे	१३७९	४११	६०५	१४७	२१६
बलमता	१००६	१६०	५०३	१४०	२०३
जाँते	३०२७	६७८	२२५९	४२	४८
ताम्लिछा	६०७	१३८	१०६	१२८	२३५
सुनकोशी गा.पा.	७८५०	१८००	४३६३	६४४	१०४३

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

ड) पकेट क्षेत्रको रुपमा विकाश गर्न सकिने सम्भाव्य प्रमुख बालिहरु

गा.वि.स.	बालीहरु (प्राथमिकताको आधारमा)
बलमता	सुन्तला, अदुवा, बेसार, अलैची, हिउदे फलफुल, खाद्यान्न
बाराहा	खाद्यान्न, अकवरे खोर्सानी, आलु, अलेची, बेसार, हिउदे फलफुल, तरकारी
बाँसवोटे	अदुवा, अकवरे खोर्सानी, अलैची, तरकारी, सुन्तला, हिउदे फलफुल
जाँते	सुन्तला, तरकारी, नास्पती, अदुवा, बेसार, मौरी
ताम्लिछा	अलैची, सुन्तला, तरकारी, हिउदे फलफुल, आलु, बेसार
सुनकोशी गा.पा.	सुन्तला, अदुवा, बेसार, अलैची, हिउदे फलफुल, खाद्यान्न,अकवरे खोर्सानी, आलु, तरकारी, नास्पती,मौरी

स्रोत जिल्ला कृषि विकास कार्यालय,उदयपुर

१५) वन सम्बन्धि तथ्यांक

क) सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सा.व.उ.स.को नाम	ठेगाना		क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
		न.पा. / गा.पा.	वडा नं.			
१	कालकुर सनापु भालुखोला	सुनकोशी गाउँपालिका	१	१२७।५०	७६	३७०

२	जनज्योती तिनतले तिल्केनी	सुनकोशी गाउँपालिका	३	१२९।४०	८२	६०७
३	लिमचुङ्ग लालीगुरांस	सुनकोशी गाउँपालिका	४	३३०।१०	१६९	११०७
४	सिद्धथुम्का सा.व.उ.स.	सुनकोशी गाउँपालिका	५			
५	सनापु सा.व.	सुनकोशी गाउँपालिका	१			
६	भालुखोला भुत्यहा खोला सा.व.	सुनकोशी गाउँपालिका	१			
७	पातल घारी सा.व.	सुनकोशी गाउँपालिका	१			

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

ख) सामुदायिक तथा अन्य बन् संबन्धि बिबरण

नोट बन् क्षेत्रका लागि प्रयोग गरिएको परिभाषा तथा समय सन्दर्भ अनुसार बन्को क्षेत्रफल फरक पर्न सक्दछ ।

गा.वि.स.वा न.पा	जम्मा क्षेत्रफल	बनले ढाकेको क्षे.	सामुदायिक बनको क्षे.	संलग्न घरधुरी	बनको संख्या	धार्मिक बनको क्षे.	राष्ट्रिय बन
बलमता	१००६	८४६	०	०	०	०	८४६
बाराहा	१८३१	१४१८	०	०	०	०	१४१८
बाँसबोटे	१४७९	१०६८	०	०	०	०	१०६८
जाँते	३०२७	२३४९	०	०	०	०	२३४९
ताम्लिछा	६०७	४६७	७	६४	१	०	४६०
सुनकोशी गा.पा.	७९५०	६१४८	७	६४	१	०	६१४९

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, उदयपुर

१६) सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण

यस सुनकोशी गाउँपालिकामा जम्मा ५ वटा सहकारी संस्थाहरु संचालित छन् । जसमध्ये बहुउद्देश्यीय सहकारी १ वटा , कृषि सहकारी ३ वटा र चिया विकास सहकारी १ वटा रहेका छन् ।

क्र.स.	संघ, संस्थाको नाम	ठेगाना	
		गा.पा. / न.पा.	वडा नं.
बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था उदयपुर			
१	श्री ताम्लिछा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	सुनकोशी गाउँपालिका	२
कृषि सहकारी संस्था			
१	जनमिलन कृषि स.सं.लि.	सुनकोशी गाउँपालिका	३
२	श्री यलम्बरचुङ्ग कृषि सहकारी संस्था लि.	सुनकोशी गाउँपालिका	४
३	रसुवा कृषि स.सं. लि.	सुनकोशी गाउँपालिका	५
चिया विकास सहकारी संस्था			
१	अन्नपूर्ण चिया विकास स.सं.लि.	सुनकोशी गाउँपालिका	४

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, उदयपुर

१७) मतदाता सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	मतदान केन्द्र	पुरुष	महिला	जम्मा
१	माध्यामिक विद्यालय वाँसबोटे, बरभञ्ज्या	६८१	६४२	१३२३
२	जनता माध्यामिक विद्यालय आम्वोटे	२१०	२०६	४१६
२	महेन्द्र दिप मा.वि. ताम्लिछा	४८५	४५७	९४२
३	महेन्द्र मा.वि. शिवार्नि वाराहा	४७१	४०५	८७६
३	माध्यामिक विद्यालय तमारो, रातमाटे	३४२	३३३	६७५
४	मा.वि. वलमता, माझगाउँ	७८७	७५९	१५४६

५	जनता मा.वि. रसुवा, जाँते	६२०	५६५	११८५
		३५९६	३३६७	६९६३

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

१८) पिको / लघु जलविधुत आयोजना सम्बन्धि विवरण

क) सम्पन्न भइ सकका आयोजनाहरुको विवरण :

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	खाकिखोला पिकोजलविधुत आयोजना	सुनकोशी गाउँपालिका ५	५	४७
२	राकुलीखोला लघुजलविधुत आयोजना	सुनकोशी गाउँपालिका ३	११	११०

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

ख) विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भइ कार्यान्वयनमा रहेको तर सम्पन्न हुन बाँकी रहेका आयोजनाहरु

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (कि.वा.)	लाभान्भित घरधुरी
१	राकुलीखोला लघुजलविधुत आयोजना	सुनकोशी गाउँपालिका १	४५	४५१
२	राकुलाखोला लघुजलविधुत आयोजना	सुनकोशी गाउँपालिका ३	११	११०
३	खाकिखोला पिकोजलविधुत आयोजना	सुनकोशी गाउँपालिका ५	८.५	८५
४	छाताछिप्टुखोला पिकोजलविधुत आयोजना	सुनकोशी गाउँपालिका ४	७	७१

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

१९) सिंचाइको स्रोत सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सिंचाइको स्रोतको नाम	साविकको ठेगाना	हालको ठेगाना
१.	छिपिखोला गैरी गाउ	ताम्लिछा २,३	सुनकोशी गाउँपालिका २
२.	ज्यामिरे खोला	ताम्लिछा ८	सुनकोशी गाउँपालिका २
३	तिलार कुलो सिंचाइ	वराह ६,७	सुनकोशी गाउँपालिका ३
४	मासे कुलो सिंचाइ	वराह ५,६,७	सुनकोशी गाउँपालिका ३
५	सहलेरी कुलो सिंचाइ	वराह ५	सुनकोशी गाउँपालिका ३
६	सिम्ले सिंचाइ	वराह ४	सुनकोशी गाउँपालिका ३
७	खरीबोटे रिठ्ठाबोटे	वराह ६	सुनकोशी गाउँपालिका ३
८	रातमाटे सिंचाइ	वराह ६	सुनकोशी गाउँपालिका ३
९	राँकुली खोला	बाँसबोटे ७,९	सुनकोशी गाउँपालिका १
१०	राजीमा खोला	बाँसबोटे २,३,५,८	सुनकोशी गाउँपालिका १
११	ढुकुरथुम सिंचाइ	जाँते ४	सुनकोशी गाउँपालिका ५
१२	लामाटार सिंचाइ	जाँते ६	सुनकोशी गाउँपालिका ५

स्रोत : स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन

२०) सुचना तथा संचार सम्बन्धि विवरण

क) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा टावर सम्बन्धि विवरण :

गाउँपालिका तथा नगरपालिका	नेपाल टेलिकमको टावर संख्या	नेपाल टेलिकमको शाखा संख्या	कैफियत
सुनकोशी गाउँपालिका	०	०	

स्रोत : नेपाल टेलिकम, उदयपुर

ख) हुलाक कार्यालय सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	जिल्ला / इलाका / अतिरिक्त हुलाक कार्यालयको नाम	साविकको गा.वि.स. / न.पा	साविकको वडा	हालको ठेगाना
१	बाराहा ई.हु.का.	बाराहा	४	सुनकोशी गा.पा. ३
२	बलम्ता अ.हु.का.	बलम्ता		सुनकोशी गा.पा. ४
३	बासबोटे अ.हु.का.	बाँसबोटे	३	सुनकोशी गा.पा. १
४	जाँते अ.हु.का.	जाँते	१	सुनकोशी गा.पा. ५
५	ताम्लिछा अ.हु.का.	ताम्लिछा	२	सुनकोशी गा.पा. २

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, उदयपुर

ग) पत्रपत्रिका तथा एफ.एम. रेडियो सम्बन्धि विवरण

पत्रपत्रिका संख्या ० वटा

एफ.एम.रेडियो ० वटा

२१) गरीबीको अवस्था

लघुक्षेत्र	गरीबीको प्रतिशत	औसत उपभोग खर्च
बाँसबोटे	५१।३६	२०९०४
जाँते	४८।६८	२१८६४
बाराहा	५४।४८	२०४४३
बलम्ता	५४।४८	२०४४३
ताम्लिछा	५१।३६	२०९०४
सुनकोशी गाउँपालिका	५२।२३	२०८७८.५४

स्रोत : नेपालमा गरीबीको लघुक्षेत्र अनुमान २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग र स्था.त.पु.आ. प्रतिवेदन

२२) सडक यातायात सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	सडकको विवरण	ठेगाना	सडकको लम्बाई (कि.मि.)मा				कैफियत
			कूल लम्बाई	कालोपत्रे	ग्राभेल	धुले	
१	माझखर्क-बराह-बाँसबोटे सडक	सुनकोशी गा.पा.	२४		२०	४	
२	बाराहा-बासबोटे -ताम्लिछा बलम्ता सडक	सुनकोशी गा.पा.	२०			२०	
३	माझखर्क मिनासिका जाँते रसुवाघाट सडक	सुनकोशी गा.पा.	१९			१९	

स्रोत : जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, उदयपुर

२३) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि विवरण (आ.व. २०७२/७३)

सि.नं.	गाउँ/नगर पालिका	साविकको गा.वि.स. / न.पा.	जम्मा		खानेपानी		सरसफाई	
			घरघुरी	जनसंख्या	घरघुरी	प्रतिशत	घरघुरी	प्रतिशत
१	सुनकोशी गाउँपालिका	बासबोटे	४५२	२,२६६	२९३	६४.८२	४५२	१००
२		ताम्लिछा	५१८	२,३४४	२५३	४८.८४	५१८	१००
३		बाराहा	५६८	२,९०४	५२८	९२.९६	५६८	१००
४		बलम्ता	४७०	२,२९८	४६०	९७.८७	४७०	१००

५	जाँते	४२२	२,१८०	३८९	९२.१८	४२२	१००
	कूल जम्मा	२,४३०	११,९९२	१,९२३	७९.१४	२,४३०	१००

स्रोत : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, उदयपुर

२४)निर्वाचित प्रतिनिधी सम्बन्धि विवरण

पद	राजनैतिक दल	निर्वाचित प्रतिनिधीको नाम
प्रमुख	ने.क.पा. माओवादी केन्द्र	मेजर कुमार राई
उप प्रमुख	नेपाली कांग्रेस	रमिला राई
वडा अध्यक्ष	५ जना	
महिला सदस्य	५ जना	
दलित महिला सदस्य	५ जना	
सदस्य	१० जना	

स्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, उदयपुर

२५)कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद र श्रेणी	वडा नं.	सम्पर्क नं.
१	श्री पदमकुमार राइ	रा.प.अनं. प्रथम ना.सु.	नि. कार्यकारी अधिकृत	९८४२८६३२८७
२	श्री कुमार बहादुर राई	खरिदार	१	९८१४७२१५८१
३	श्री गणेश प्रसाद भट्टराई	ना.सु.	२	९८२५७२६२१७
४	श्री काशीकुमार बलम्पाकी	खरिदार	३	९८२४७८५३९३
५	श्री पदम बहादुर राई	ना.सु.	४	९८४२८६३२८७
६	श्री सुरेन्द्र कार्की	खरिदार	५	९८५४०४०९००

स्रोत : जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, उदयपुर

खण्ड १०

तथ्याङ्क कार्यालयको परिचय

१. परिचय

राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय अन्तर्गत पर्ने केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागको मातहतमा रहनेगरी वि.स. २०५० सालमा नेपाल अधिराज्यभरीका ३३ वटा जिल्लामा विभिन्न जिल्लाहरूलाई कार्यक्षेत्र बनाइ तथ्याङ्क कार्यालय (परिवर्तित नाम) को स्थापना गरियो जसअन्तर्गत उदयपुर जिल्लाको सदरमुकाम त्रियुगा नगरपालिकामा स्थापित तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुरले उदयपुर र खोटाङ्ग जिल्लालाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाइ केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागको स्वीकृतिमा विभिन्न गणना, सर्वेक्षणका, वार्षिक/त्रैमासिक तथ्याङ्क संकलनका साथै विविध तथ्याङ्किय गतिविधिहरू संचालन गर्दै आइरहेको छ। हाल त्रि.न.पा.-२ संगमटोलमा अवस्थित यस कार्यालयले तिन तले पक्की भवन भाडामा लिइ आफ्नो कार्यहरू सम्पादन गर्नुका साथै सेवाग्राहीहरूलाई सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ।

तथ्याङ्क कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरू :-

१. केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागका प्रकाशनहरूबाट सेवाग्राहीहरूलाई आवश्यक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने।
२. केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागबाट सालबसाली रूपमा प्रकाशित निःशुल्क वितरण गरिने तथ्याङ्क सामाग्रीहरू उपलब्ध गराउने।
३. कार्यालयको पुस्तकालयमा उपलब्ध पुस्तकालय सेवा उपलब्ध गराउने।
४. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार तथ्याङ्क संकलन तथा प्रकाशन गर्ने।
५. केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागबाट तोकिएअनुसारका अन्य कार्यहरू गर्ने।

२) प्रमुख कार्यहरू

तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख कार्यहरू निम्न अनुसार छन्।

- अ) जिल्लामा जनगणना, कृषिगणना, उद्योग गणना जस्ता ठुला गणनाहरूको स्थलगत कार्य गर्नु।
- आ) जिवनस्तर सर्वेक्षण, श्रमशक्ति सर्वेक्षण, वार्षिक घरपरिवार सर्वेक्षण, नेपाल बहुसुचकांक सर्वेक्षण जस्ता सर्वेक्षण कार्यहरूमा विभागबाट तोकिएबमोजिमको स्थलगत कार्य गर्नु।
- इ) राष्ट्रिय लेखा (GDP लगायत) का लागि नियमित तथ्याङ्क संकलन तथा आधार सर्वेक्षण (Benchmarking Survey) संबन्धि कार्य गर्नु।
- ई) विभिन्न मुल्य सुचकांकका लागि नियमित तथ्याङ्क संकलन कार्य गर्नु।
- उ) अन्य तथ्याङ्किय क्रियाकलाप जस्तै नतिजा सार्वजनिककरण गोष्ठी, गणना क्षेत्र नक्सांकन, सेटलमेण्ट म्यापिङ्ग जस्ता कार्य गर्नु।
- ऊ) तथ्याङ्क संबन्धि सामाग्री प्रकाशन तथा आवश्यक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने लगायतका कार्य गर्नु।

३) दरबन्दि विवरण

तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुरको हालको स्विकृत दरबन्दि विवरण यस प्रकार छ।

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	स्वीकृत दरबन्दि संख्या	कैफियत
१.	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प. तृतीय(प्रा.)	१	प्राविधिक दरबन्दि नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क समूहको
२.	सुपरिवेक्षक	रा.प. अनं. प्रथम(प्रा.)	२	
३.	लेखापाल	रा.प. अनं. प्रथम	१	
४.	गणक	रा.प. अनं. द्वितीय(प्रा.)	३	
५.	खरिदार	रा.प. अनं. द्वितीय	३	
६.	का.स.	-	२	

४) कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी बिबरण

यस कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीको बिबरण यस प्रकार छ ।

क्र.स	पद	श्रेणी/तह	सेवा समूह	नाम थर	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता (मूल विषय समेत)
१	तथ्यांक अधिकृत	रा.प. तृतीय	ने.आ.यो. तथा तथ्यांक, तथ्यांक	शिवनारायण महतो	धनगढीमाई न.पा.-१, सिराहा	एम.एड.(गणित, प्रथम)
२	सुपरीवेक्षक	रा.प.अनं. प्रथम	ने.आ.यो. तथा तथ्यांक, तथ्यांक	खगेन्द्र कार्की	दानावारी -७, इलाम	एम.ए.सी. (गणित)
३	सुपरीवेक्षक	रा.प.अनं. प्रथम	ने.आ.यो. तथा तथ्यांक, तथ्यांक	ईशु कुमार कार्की	सुनसरी , हाँसपोसा-४	बी.एड. (गणित)
४	गणक	रा.प.अनं. द्वितीय	ने.आ.यो. तथा तथ्यांक, तथ्यांक	हरि शंकर महतो	धनगढीमाई न.पा.-१२, सिराहा	एम.एड. प्रथम (गणित)
५	गणक	रा.प.अनं. द्वितीय	ने.आ.यो. तथा तथ्यांक, तथ्यांक	शुभाष कोइराला	वागेश्वर -४, सिन्धुली	बि.एड. द्वितीय (गणित)
६	खरिदार	रा.प.अनं. द्वितीय	नेपाल प्रशासन, प्रशासन	दुर्गा ब. थापा	धनकुटा, लेगुवा - ७	आइ.ए. द्वितीय
७	खरिदार	रा.प.अनं. द्वितीय	नेपाल प्रशासन, प्रशासन	सुनिता पौडेल	तगनडुब्बा -८,भापा	बि.एड. (नेपाली) द्वितीय
८	का.स.	श्रेणी विहिन	नेपाल प्रशासन, प्रशासन	राम कुमार राउत	उदयपुर, त्रि.न.पा. -१	आठ कक्षा
९	का.स.	श्रेणी विहिन	करार	अमित कर्ण	उदयपुर, त्रि.न.पा. -३	नौ कक्षा

प्रमुख सन्दर्भ सामाग्रीहरु

जिल्ला बस्तुगत विवरण उदयपुर ,शाखा तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर २०७०

जिल्ला बस्तुगत विवरण उदयपुर ,शाखा तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर २०६२

जिल्ला बस्तुगत विवरण उदयपुर ,जिल्ला बिकाश समितिको कार्यालय, उदयपुर २०७२

उदयपुर जिल्लाको स्रोत नक्सांकन,२०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, काठमाडौं

Population and Housing Census 2011,National Report

उदयपुर जिल्लाको बस्तुगत विवरण ,२०७०, जि.बि.स., उदयपुर

मानव बिकाश प्रतिवेदन २०१४, यु.एन.डि.पि.

नेपालमा गरिविको लघुक्षेत्र अनुमान,२०६८ केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, काठमाडौं

राष्ट्रिय कृषि गणना, २०६८ को नतिजा, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

स्थानिय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन, २०७३

जिल्ला स्थित विभिन्न कार्यालयबाट प्राप्त विवरणहरु

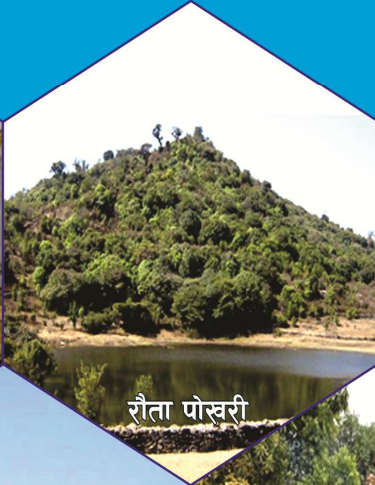
District Health Report 2072/073

नगर विकास योजना कटारी नगरपालिका, उदयपुर २०७२/०७३

नगर विकास योजना त्रियुगा नगरपालिका, उदयपुर २०७२/०७३

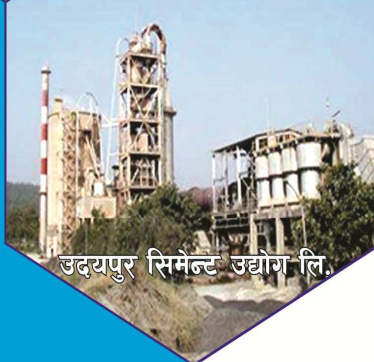
चौदण्डी गढी

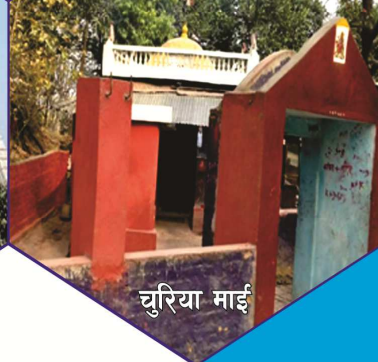
रौता पोखरी

उदयपुरगढी

उदयपुर सिमेन्ट उद्योग लि.

चुरिया माई

श्रमिक पार्क, गाईघाट

हाम्रो अनुरोध

केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग र यस कार्यालयवाट समय समयमा सञ्चालन गरिने गणना, सर्वेक्षण र लगतसूची संकलन कार्यका लागि स्वटिई आउने कर्मचारीहरुलाई सत्य र यथार्थ विवरणहरु उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुन हार्दिक अनुरोध गरिन्छ । उपलब्ध व्यक्तिगत विवरणहरु तथ्याङ्क ऐन २०१५ बमोजिम गोप्य रहनेछन् र तथ्याङ्कीय प्रयोजनको लागि मात्र एकिकृत रूपमा प्रयोग गरिनेछन् ।

तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर

तथ्याङ्क विकासका लागि, विकास जनताका लागि